

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ
דוחות כספיים ליום 31 במרס
2024

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

דין וחשבון רבעוני ליום 31 במרס 2024

30 במאי 2024

1. דוח הדירקטוריון

2. תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

3. נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים
המיוחסים לחברה עצמה (תקנה 38ג')

4. דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

5. דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2023

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון

31 במרס 2024

תוכן עניינים

1-4	1. מבנה הקבוצה, תחומי הפעילות והתפתחויות בקבוצה
1-4	1.1 מבנה הקבוצה
1-4	1.2 תחומי פעילות והתפתחויות בקבוצה
1-4	2. הסברי הדיקטוריון למצב עסקי התאגיד
1-4	2.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה:
1-8	2.2 מידע כספי לפי תחומי הפעילות
1-20	2.3 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי
1-21	2.4 הון ודרישות הון
1-26	2.5 ניתוח התפתחות תזרים מזומנים, מקורות המימון והנזילות
1-30	3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח
1-30	3.1 נתונים כלכליים עיקריים:
1-30	3.2 להלן מגמות עיקריות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח ולאחריה:
1-33	4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד
1-33	4.1 כללי
1-34	4.2 חיסכון ארוך טווח
1-34	4.3 ביטוח כללי
1-35	4.4 פעילות מקס
1-37	5. חשיפה לסכיכוני שוק ודרכי ניהולם
1-39	6. סקירת הסיכונים במקס
1-51	7. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד
1-51	7.1 דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים
1-51	7.2 התחייבויות תלויות
1-51	7.3 הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 (להלן: "דוח הדירקטוריון") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") בשלושת החודשים הראשונים לשנת 2024 (להלן: "תקופת הדוח").

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970. דוח הדירקטוריון, ביחס לעסקי הביטוח, ערוך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "ממונה"); דוח הדירקטוריון, ביחס לעסקי כרטיסי אשראי ערוך בהתאם להוראות הדיווח של המפקח על הבנקים (להלן: "המפקח") ובהתחשב בכך שבידי המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוח התקופתי" ו/או "דוחות כספיים שנתיים").

מידע צופה פני עתיד

הדוח של החברה המובא להלן עשוי להכיל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד, ככל שנכלל, מבוסס, בין השאר, על הערכות והנחות של הנהלת הקבוצה ועל תחזיות עתידיות הקשורות להתפתחויות כלכליות ואחרות בארץ ובעולם, להוראות חקיקה ורגולציה, תחרות בענף, שינויים חשבונאיים ומיסויים והתפתחויות טכנולוגיות. על אף שהחברה והחברות המאוחזדות סבורות שהנחותיהן סבירות נכון למועד הדוח, הרי שאינן ודאיות מטבען ויתכן שבפועל התוצאות יהיו שונות מהותית מאלו שנחזו, ועל כן, קוראי הדוח צריכים להתייחס למידע זה בזהירות המתבקשת.

1. מבנה הקבוצה, תחומי הפעילות והתפתחויות בקבוצה

1.1 מבנה הקבוצה

בעלי מניותיה של החברה

במכתב הממונה מיום 8 בדצמבר 2019, נקבע כי אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בחברה. לפרטים נוספים בדבר ההחזקות בחברה ושינויים בתקופת הדוח ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

1.2 תחומי פעילות והתפתחויות בקבוצה

1.1.1 לתיאור תחומי הפעילות של הקבוצה ומבנה האחזקות בקבוצה ראה סעיף 1.1 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2023.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

פעילות החברות בקבוצה מושפעת מרגולציה מתמדת ומשינויים ורפורמות רגולטוריות. בנוסף, פעילות כלל ביטוח ותוצאותיה מושפעות במידה ניכרת משינויים בשוקי ההון, ובין היתר גם משינויים בעקום הריבית חסר הסיכון ופרמיית אי הנזילות אשר להם השלכות על ההתחייבויות הביטוחיות ועל תיקי הנכסים הפיננסיים של כלל ביטוח וכנגזרת גם על דמי הניהול ועל המרווח הפיננסי מהשקעות.

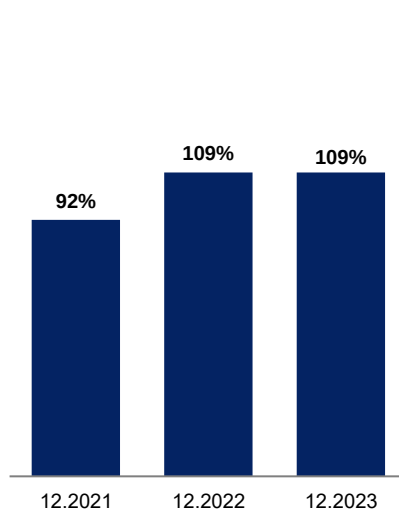
2.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה:

א. יחס כושר פירעון בכלל ביטוח

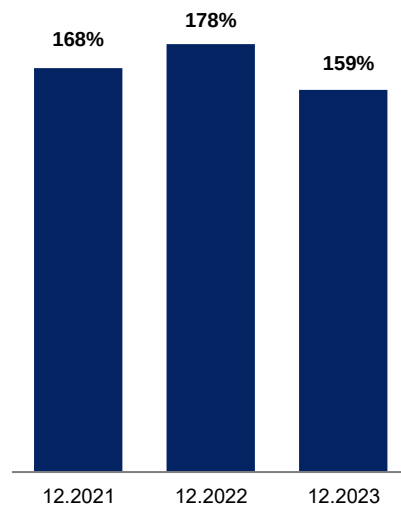
כלל ביטוח פרסמה דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2023, במסגרתו היחס ללא הוראות הפריסה הינו 109%, בדומה ליחס של 109% ליום 30 ביוני 2023.

בהתחשב בהוראות הפריסה היחס הינו, 159% ליום 31 בדצמבר 2023 לעומת 167% בהתאמה ליום 30 ביוני 2023. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.4 להלן, באור 7 לדוח הכספי ודוח יחס הכושר פירעון המצורף כנספח לדוח הכספי.

יחס כושר פירעון ללא ישום הוראות פריסה

יחס כושר פירעון

(1) בהתחשב בפעולות הונית שהתרחשו לאחר יום 31 בדצמבר 2023 למועד פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר, 2023.

(2) לפרטים בדבר גילוי בדבר מודל סטוכסטי בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי של כלל ביטוח, ראה סעיף 2.4 להלן.

ב. שווקי ההון ועקום הריבית

התוצאות בתקופת הדוח הושפעו בעיקר מעליות בשווקי ההון, בעיקר במדדי המניות אשר השפיעו על ההכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו, אף על פי שבפוליסות ביטוח משתתפות ברווחים לא נגבו בתקופת הדוח דמי ניהול משתנים (לכלל ביטוח קיימת התחייבות למבוטחים בסך של כ-0.4 מיליארדי ש"ח לפני מס אשר עד להשלמתה לא תגבה כלל ביטוח דמי ניהול משתנים, בסמוך למועד פרסום הדוח היתרה הסתכמה לסך של כ-0.5 מיליארדי ש"ח). בנוסף, בתקופת הדוח חלה ירידה של עקום הריבית חסרת סיכון, בתוספת פרמיה אי נזילות אשר הביאה להגדלת העתודות האקטואריות. לפרטים בדבר השלכות האמור על התוצאות ראה טבלת השפעות מיוחדות בסעיף 2.2 להלן. לפרטים בדבר רגישות הקבוצה לשינויים בשיעורי הריבית ראה ביאור 42 לדוחות הכספיים השנתיים.

ג. פירעון הלוואת סינדיקציה בסימקס

בחודש פברואר 2024 השתמשה החברה בתמורה שקיבלה מהנפקות האג"ח ובוצע פירעון מוקדם מלוא ההלוואה שנטלה סימקס החזקות בע"מ בשנת 2019, מסינדיקציית מלווים שהינם גופים מוסדיים (להלן: "הלוואת הסינדיקציה"). בעקבות כך הקבוצה צפויה להקטין את הוצאות המימון שלה ובנוסף האריכה את מח"מ התחייבויותיה.

ד. הנפקת כתבי התחייבות נדחים (החלפת סדרה י' והרחבת סדרה ג') בחברת הבת כלל ביטוח

בחדש בינואר 2024 הנפיקה כלל ביטוח למחזיקי כתבי התחייבות (סדרה י') שנענו להצעת רכש חליפין, כתבי התחייבות נדחים (סדרה ג'), בסך כולל של 508 מיליוני ש"ח ע.ג., בדרך של הרחבת סדרה. תנאיהם של חלק מכתבי התחייבות סדרה י', שונים מתנאי כתבי התחייבות סדרה ג' ובהתאם טופלו כהחלפת מכשירי חוב בעלי תנאים שונים מהותיים בהתאם להגדרת התקן, ובהתאם נוצר לכלל ביטוח הפסד בסך של כ- 1.6 מיליוני ש"ח.

בנוסף, לאחר תאריך הדיווח, בחדש באפריל 2024, הנפיקה כלל ביטוח לציבור 465 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה ג'), בדרך של הרחבת סדרה קיימת. לפרטים נוספים ראה באור 6 לדוחות הכספיים הביניים.

ה. מלחמת חרבות ברזל

בהמשך לאמור בבאור 46(יא) בדוחות הכספיים לשנת 2023, המשק הישראלי ממשיך להתנהל בשגרת מלחמה. המשק חזר לפעילות כמעט מלאה, מלבד האזורים אשר נפגעו באופן ישיר מאירועי ה- 7 באוקטובר וכן באזור צפון הארץ, אשר תושביהם עדיין מפונים מבתיהם ועסקים באזורים אלה טרם חזרו לפעילות.

דירוג האשראי של ישראל

חברת הדירוג עדכנה את דירוג מדינת ישראל ותחזיות הדירוג שלהן על רקע החרפת העימות בין ישראל לאיראן והסיכונים הגיאופוליטיים עמם מתמודדת ישראל מאז פרוץ המלחמה באופן הבא: "מוד'ס" הודיעה בחדש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של החוב של מדינת ישראל מ A1- ל A2- ועל אופק דירוג שלילי. הורדת דירוג האשראי ושינוי אופק הדירוג ל"שלילי" שיקפו בעיקר, כפי שהסבירה סוכנות הדירוג, את חוסר הוודאות לגבי ההשלכות הכלכליות של המלחמה, מועד ואופן סיום המלחמה והשינוי במצב הפיסקלי. בנוסף, לאחר תאריך הדיווח, בחדש אפריל, 2024 חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P הודיעה על הורדת הדירוג של ישראל מרמת AA- ל A- והותירה את תחזית הדירוג שלילית. כמו כן, לאחר תאריך הדיווח, בחדש אפריל, 2024 חברת דירוג האשראי הבינלאומית פיץ' הותירה את דירוג האשראי של ישראל ברמה של A+ אולם שינתה את תחזית הדירוג מייציבה לשלילית.

השפעה על הדוח הכספי

בתקופת הדוח ונכון למועד פרסום דוח כספי זה לא חלו שינויים מהותיים בנוגע להשפעות המלחמה על תוצאותיה הכספיות של כלל ביטוח.

מקס עדכנה כי החל מחודש דצמבר 2023 ובמהלך תקופת הדוח גדלו בהדרגתיות מחזורי ההנפקה בארץ ומחזורי הסליקה במקס. מחזורי ההנפקה של מקס בחו"ל גדלו גם הם ברבעון הראשון של שנת 2024 לעומת החודשים הראשונים של המלחמה, אך פעילות זו עדין נמוכה ביחס להיקפה טרום המלחמה. אומדן ההפרשה להפסדי אשראי מבוסס על שיקול דעת והערכות ועדיין כרוך בשלב זה באי-ודאות. בהמשך לאמור בדוח הכספי של החברה לשנת 2023, החברה הגדילה את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס הערכות של גידול פוטנציאלי בסיכון האשראי של לקוחות החברה.

הקבוצה חשופה מתוקף פעילותה לתנודות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות במשק הישראלי ולסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה. קיים קושי להעריך את התמשכות והיקף המלחמה ואת השפעתה האפשרית על הפעילות הכלכלית ברחבי המדינה, על שווקי ההון ואת מידת הפגיעה הפוטנציאלית בכוסר ההחזר של לקוחותיה הפרטיים והעסקיים של מקס מחד, ואת ההשפעות הממתנות של תוכניות סיוע והקלות אחרות מנגד.

לפיכך, לא ניתן להעריך כעת את היקף ההשפעה המלאה של המלחמה על הקבוצה ועל תוצאותיה.

א. תשלום מבוסס מניות

בהמשך לאמור בביאור 44 בדוחות הכספיים השנתיים, ביום 19 במאי 2024 החליט דירקטוריון החברה לפרסם מתאר המתייחס להקצאת עד 1,400,000 כתבי אופציה מסוג א' אשר יוצעו מכוחו, בהתאם לתוכנית 2021, לעובדים ולנושאי משרה של החברה ו/או חברות בשליטתה. הקצאת האופציות שיוצעו על פי המתאר כפופה לקבלת כל ההיתרים והאישורים הנדרשים על פי כל דין להצעת ניירות ערך לפי מתאר, להנפקתם ולפרסום המתאר. המניות שתנבענה ממימוש אופציות אלו יהיו כ- 0.44% מהון החברה נכון למועד הדיווח, בהנחת מימוש מקסימלי. כתבי האופציה ניתנים למימוש למניות רגילות של החברה בהתאם לשווי ההטבה הגלום באופציות, בכפוף להתאמות. שווי ההטבה מבוסס על הערכת שווי האופציות במועד הענקתן אשר עומד על כ- 14.1 ש"ח לאופציה, כאשר השווי ההוגן של כל מנה נפרס על פני תקופת ההבשלה. שווי ההטבה חושב באמצעות שימוש במודל הבינומי והוערך בכ- 18.75 מיליוני ש"ח לכלל האופציות שיוענקו לנושאי משרה ועובדים בקבוצה כאמור. הקצאת האופציות מסוג א' תהיה בשלוש מנות שיתפרסו על פני שלוש שנים, ותהיינה ניתנות למימוש החל מתום שנה (כאשר ביחס למנה הראשונה נדרשות לפחות שנתיים של הבשלה והחזקה), שנתיים 3-2 שנים ממועד ההקצאה, ועד לתום שנה ממועד ההבשלה (וביחס למנה הראשונה ממועד ההחזקה).

החברות הבנות תישאנה בהוצאה בגין שווי האופציות כאמור ותשפה את החברה במלוא הטבה זו, בהתאם לשווי ההטבה הכספי שירשם בספרי החברה ובהתאם לכללי החשבונאות.

ז. התפתחויות בשווקים לתקופת הדוח ולאחריה

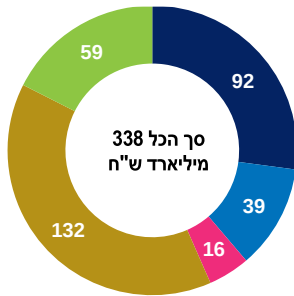
בתקופת הדוח נרשמו ההכנסות מהשקעות, אשר הביאו לתשואה ריאלית חיובית בפוליסות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד לשנת 2004. עם זאת, כל עוד לא תושג תשואה ריאלית חיובית שתכסה את הפסדי ההשקעות שנצברו לטובת המבוטחים, לא תוכל כלל ביטוח לגבות דמי ניהול משתנים. אומדן דמי הניהול המשתנים שלא ייגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם נכון ליום 31 במרס 2024 על כ-0.4 מיליארד ש"ח ועל סך של כ-0.5 מיליארדי ש"ח בסמוך למועד פרסום הדוח הכספי. לא ניתן להעריך את המשך ההתפתחויות בשווקים ואת השפעתן על תוצאות הרבעון השני של 2024 ועל שנת 2024 כולה, ולכן אין באמור כדי להוות כל הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות הצפויות של החברה.

2.2 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (למידע בדבר מגזרי הפעילות, ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים).

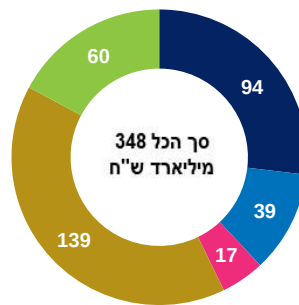
כלל ביטוח מציגה גידול בתקופת הדוח בנכסים המנוהלים ובמכירות בכל המוצרים למעט, חוזי השקעה בביטוח חיים אשר הושפעו ממצב השווקים.

תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה

נכסים מנוהלים ליום 31 בדצמבר, 2023

נכסים מנוהלים ליום 31 במרס, 2024

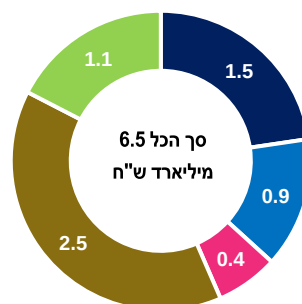
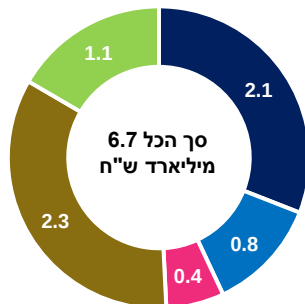

■ חוזי ביטוח וחוזי השקעה
■ תלוי תשואה
■ נוסטר
■ מקס
■ פנסיה
■ גמל

סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל, למעט מסלולי קופות גמל מבטיחות תשואה, קרנות הפנסיה, קרנות הסל ותיקי הלקוחות, אינם נכללים בדוחות הכספיים של החברה. תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

לפרטים נוספים בדבר הפרמיות במגזרי הפעילות השונים ראו באור 4 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

פרמיות שהורווחו ברוטו, דמי גמולים ותקבולים לתקופה של 1-3/2023

■ פרמיות ביטוח חיים
■ פרמיות ביטוח כללי
■ פרמיות ביטוח בריאות
■ דמי גמולים פנסיה
■ דמי גמולים גמל

להלן פירוט רכיבים עיקריים ברווח הכולל, יצוין כי לאור השלמת רכישת סימקס ב-27 למרס 2023, תוצאות הפעילות של סימקס אוחדו החל מה-1 לאפריל, 2023 פירוט רכיבים עיקריים ברווח הכולל במסגרת הדוחות הכספיים של החברה למעט ההפרשה לכשל אשראי בעקבות רכישת מקס אשר נכללה במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, כאמור להלן:

במיליוני ש"ח	סעיף	1-3		
		2024	2023	לשנת 2023
ביטוח וחסכון	ביטוח חיים	64	114	225
	פנסיה	12	6	47
	גמל	5	(3)	10
	סך הכל חיסכון ארוך טווח	81	118	282
	ביטוח כללי	87	(44)	312
	בריאות	(32)	(9)	(77)
	סך הכל רווח כולל בגין ביטוח וחסכון	136	65	517
	סך הכל רווח בגין כרטיסי אשראי	93	-	238
	הוצאות מימון	(84)	(52)	(294)
	אחר	104	45	138
סך הכל רווח לפני פעולות איחוד	סך הכל רווח כולל לפני מס לפני פעולות איחוד	248	59	598
	מקס	-	(220)	(220)
התאמות וקיצוזים	הפרשה לכשל אשראי בעקבות רכישת מקס *	-	(220)	(220)
	הפחתת עודפי עלות בגין עסקת מקס	30	-	98
סך הכל רווח (הפסד)	סך הכל התאמות וקיצוזים לפני מס	30	(220)	(122)
	סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מס	278	(161)	476
מיסים	הוצאות מיסים (הטבת מס)	113	(60)	167
	סך הכל רווח (הפסד) הכולל לתקופה, נטו	165	(101)	309
סך הכל רווח (הפסד)	ממס	164	(102)	305
	מיוחס לבעלי המניות של החברה	1	1	4
תשואה להון במונחים שנתיים (**)	מיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	7.6	(5.1)	3.8
	תשואה להון במונחים שנתיים (**)	7.6	(5.1)	3.8

(*) במסגרת האיחוד של מקס בהתאם לתקני חשבונאות, החברה רשמה הפרשה לכשל אשראי בעקבות רכישת מקס וזאת מעבר לשווי ההון. לפרטים נוספים ראה ביאור 3(ט)1(ד) בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

(**) התשואה להון מחושבת על בסיס הרווח לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה מחולק בהון לתחילת התקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה.

א. תוצאות החברה בתקופת הדוח

הרווח הכולל לאחר מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-164 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ-102 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ביום 27 במרס 2023, השלימה החברה את רכישת חברת סימקס (ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים). בעקבות כך, בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2023, איחדה החברה לראשונה את יתרות הנכסים וההתחייבויות של סימקס וחברות בשליטתה.

תוצאות הפעילות של סימקס והחברות בשליטתה וההתאמות בקשר עם הרכישה נכללו בתוצאות של הדוחות הכספיים של החברה החל מה-1 באפריל 2023, למעט הפרשה לכשל אשראי ברכישת מקס, שנרשמה ברבעון הראשון 2023, כמפורט להלן:

תוצאות מקס ומיילו וחברות בשליטתה נכללו במסגרת מגזר כרטיסי אשראי החל מה-1 באפריל 2023.

תוצאות חברת סימקס הכוללים בעיקר את הוצאות המימון בקשר עם הלוואות הרכישה נכללו במסגרת מגזר הלא מיוחס למגזרים אחרים (לא מוקצה).

הפרשה לכשל אשראי ברכישת מקס והפחתת עודפי עלות (להלן: "פעולות איחוד מקס") נכללו במסגרת התאמות וקיצוזים, כמפורט להלן:

בהתאם לתקני חשבונאות, בעת רכישת תיק הלוואות במסגרת רכישת חברה הרוכש נדרש ליצור הפרשה לכשל אשראי על התיק הנרכש בגין התיק שאינו פגום. בגין האמור החברה רשמה הפרשה לכשל אשראי של כ-220 מיליוני ש"ח לפני מס (כ-146 מיליוני ש"ח לאחר מס) וזאת בנוסף להפרשה הרשומה בדוחותיה הכספיים של מקס. ההפרשה כאמור נכללה במסגרת התאמות וקיצוזים ברבעון הראשון לשנת 2023.

הפחתת עודפי עלות ברכישת סימקס נכללה במסגרת התאמות וקיצוזים וזאת החל מה-1 באפריל 2023.

להלן עיקר השינויים בתוצאות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד:

ביטוח וחיסכון

סך הכל רווח בגין תחומי הביטוח והחיסכון לפני מס, הסתכם בתקופת הדוח בסך של כ-136 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ-65 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות חיתומיות:

בתקופת הדוח נרשם שיפור ברווח החיתומי בכל תחומי הפעילות ובעיקר בענפי ביטוח כללי כתוצאה מעליה בפרמיה ממוצעת וכן משיפור בהתפתחות התביעות וכן חל שיפור ברווחיות פעילות הגמל ופעילות הפנסיה מול התקופה המקבילה אשתקד כמפורט להלן בסעיפים 2.2.3-2.2.1.

בתקופת הדוח נרשם גידול בדמי הגמולים שהתקבלו מפעילות הגמל ומפעילות הפנסיה, מנגד נרשם קיטון בתקבולים מחוזי השקעה שנובעים, בין היתר, מהתנודתיות בשווקי ההון, כך שסך הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה הסתכמו לסך של כ-6.5 מיליארדי ש"ח, לעומת סך של כ-6.7 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-4%.

השפעות פיננסיות, הכנסות מהשקעות ושוקי ההון:

בתקופת הדוח נרשמו עליות בשוקי ההון אשר השפיעו על התשואות שהחברה השיגה, כך שנרשם מרווח פיננסי חיובי בביטוח חיים בסך של כ-221 מיליוני ש"ח וכן הכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-112 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי בביטוח חיים בסך של כ-186 מיליוני ש"ח והכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-52 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יצוין כי, לאור התשואות השליליות בשוקי ההון אשתקד, החברה לא גבתה בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד, דמי ניהול משתנים וקיימת התחייבות למבטחים בגין תשואה שלילית בתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים בסך של כ-0.4 מיליארדי ש"ח, אשר עד להשלמתה לא תגבה כלל ביטוח דמי ניהול משתנים (בסמוך למועד פרסום הדוח, בסך של כ-0.5 מיליארדי ש"ח).

מנגד, בתקופת הדוח נרשם גידול בעתודות הביטוח בשל שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון לרבות פרמיית אי הנזילות והשפעות פיננסיות נוספות, בסך של כ-44 מיליוני ש"ח, לעומת קיטון עתודות בסך של כ-106 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד כמפורט בטבלה להלן.

כרטיסי אשראי

סך הרווח מכרטיסי אשראי בתקופת הדוח הינו בסך של כ-93 מיליוני ש"ח לפני מס.

ההכנסות של מקס לתקופה זאת הסתכמו לסך של כ-515 מיליוני ש"ח. אשר שיקפו את המשך הצמיחה של פעילות מקס. מתוכו סך ההכנסות של מקס מהכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי הסתכם לסך של כ-322 מיליוני ש"ח. ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי כוללות עמלות מנפיק, עמלות שירות בגין פעילות מחזיקי כרטיס ועמלות מעסקאות חו"ל וכן, עמלות סליקה והכנסות אחרות מבתי עסק בניכוי עמלות למנפיקים אחרים. מחזורי פעילותה המקומית של מקס גדלו ברבעון הראשון של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, גידול אשר הוביל לגידול בהכנסות מקס מעסקאות בכרטיסי אשראי, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. עם זאת, גידול זה קוזז על ידי קיטון בהכנסות מקס מעמלות חו"ל, וזאת לאור הקיטון בפעילות התיירות היוצאת והכנסות בעקבות המלחמה.

הכנסות הריבית, נטו של מקס נותרו ללא שינוי והסתכמו לסך של כ-190 מיליוני ש"ח, לאור ניהול אחראי ומוקפד של הגידול בתיק האשראי הצרכני והעסקי של מקס, המלווה בניהול סיכונים מושכל הנדרש לנוכח סביבת המאקרו וחוסר הודאות בנוגע להשפעות המלחמה.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו לסך של כ-41 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה בסך של כ-55 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהוצאות להפסדי אשראי נובע מכך שברבעון הראשון השנה נרשם שיפור באיכות תיק האשראי של מקס והגידול בתיק האשראי היה מתון יותר לעומת הרבעון הראשון אשתקד, אז נרשמה גם עלייה ביתרת החובות הבעייתיים. השפעות אלו קוזזו חלקית על ידי עלייה במחיקות ברבעון הראשון של השנה לעומת הרבעון הראשון אשתקד.

יש לציין כי בהתאם להוראות בנק ישראל, החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת מקס לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL), המציגים מתודולוגיה חדשה למדידת ההפרשה להפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי שעלולים להתרחש לאורך כל חיי מתן האשראי.

הוצאות התפעול של מקס גדלו ברבעון הראשון של שנת 2024, לעומת התקופה המקבילה אשתקד (בנטרול השפעה חד פעמית), כתוצאה ישירה של הגידול בהיקפי הפעילות העסקית שלה.

הוצאות מסים

בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד – 2024 (להלן - הצו), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים של המוסדות הכספיים בקבוצה ליום 31 במרס, 2024 עודכנו כך שהן מביאות בחשבון את ההשפעות הנובעות מהעלאת שיעורי המס כאמור לעיל.

כמו כן, השיעור האפקטיבי של ההפרשה למס במקס ברבעון הראשון של שנת 2024 עמד על 34.8%, בהשוואה ל- 22.1% בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בשיעור המס האפקטיבי נובעת מהוצאות מס חד פעמיות אשר נבעו מסגירת שומות מס הכנסה בגין שנים קודמות.

סך ההשפעות האמורות לעיל הביאו לגידול חד פעמי בהוצאות המסים של כ- 18 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח.

תשואה להון

התשואה להון במונחים שנתיים בתקופת הדוח עמדה על שיעור חיובי של 7.6%, לעומת שיעור שלילי של 5.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

נכסים מנוהלים

במהלך תקופת הדוח חל גידול בנכסים המנוהלים על ידי כלל פנסיה וגמל, אשר נובע בעיקר מתשואות על הנכסים בתקופת הדיווח. כמו כן, חל גידול משמעותי בהכנסות מדמי הניהול הן בפנסיה והן בגמל ביחס לתקופה המדווחת אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.2.1.3 ו- 2.2.1.4 להלן.

סך הנכסים המנוהלים על ידי הקבוצה הסתכמו ביום 31 במרס 2024 לסך של כ-348 מיליארדי ש"ח לעומת סך של כ-338 מיליארדי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול של כ-3%.

מתוך סך הנכסים כאמור ביום 31 במרס 2024 כ- 127 מיליארדי ש"ח נכסים מנוהלים על ידי קרן הפנסיה החדשה לעומת סך של כ-120 מיליארדי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול של כ-6%.

התוצאות בתקופת הדוח ובתקופות המקבילות אשתקד, בהתאמה, כמפורט להלן, כוללות בין היתר, את ההשפעות המיוחדות המפורטות הבאות:

לשנת	1-3		
	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
ביטוח חיים -			
124	71	2	שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב עתודות גמלא
260	33	-	רווח בגין שינוי בעתודות לגמלה בעקבות הגדלת צפי ההכנסות העתידיות (פקטור K)
384	104	2	סך הכל השפעת השינויים בריבית על עתודות גמלא
67	-	-	שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה
(74)	-	-	אומדן השפעות מלחמת חרבות ברזל
377	104	2	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים
83	2	(2)	השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח כללי
83	2	(2)	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי
-	-	(44)	השפעות פיננסיות בבחינת נאותות העתודה (LAT)
(102)	-	-	שינוי הנחות אקטואריות בגין שכיחות תביעות סיעוד
(102)	-	(44)	סך הכל סיעוד במגזר בריאות
358	106	(44)	סך הכל השפעת מיוחדות לפני פעולת איחוד
(220)	(220)	-	פעולת איחוד - הוצאות בגין הפסדי אשראי מקס
138	(114)	(44)	סך הכל השפעות מיוחדות לפני מס

ב. הפחתת עודפי עלות במקס

הפחתת עודפי עלות ברכישת מקס בוצעה על בסיס עבודה של הקצאת עודפי עלות. לפרטים בדבר יתרת עודפי העלות בגין נכסים והתחייבויות מזוהים שנרכשו, אופן הפחתתם והשפעתם על תוצאות החברה ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

2.2.1. חיסכון ארוך טווח

2.2.1.1. פעילות ביטוח חיים
ביטוח חיים

Q1		
2023	2024	
1,652	1,315	פרמיות שהורווחו ברוטו
114	64	רווח כולל
1.8%	1.9%	שיעור הפדיונות של פוליסות ביטוח החיים מעתודה ממוצעת במונחים שנתיים

הקיטון ברווח לעומת אשתקד נובע בעיקר מקיטון בעתודות עקב עליית הריבית חסרת סיכון והשפעות פיננסיות נוספות בסך של כ-2 מיליוני ש"ח בתקופה לעומת קיטון בעתודות בסך של כ-104 מיליוני ש"ח אשתקד.

בתקופת הדוח נרשמה עליה בתשואה ריאלית ברוטו בפוליסות משתתפות ברווחים לשיעור חיובי של 4.13% לעומת שיעור שלילי של 0.57% אשתקד, כך שנרשם מרווח פיננסי חיובי של כ-221 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי חיובי בסך של כ-186 מיליוני ש"ח אשתקד.

רווחי (הפסדי) השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים- להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה (במיליוני ש"ח):

Q1		
2023	2024	
364	3,372	רווחי השקעה שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול

2.2.1.2. נתונים בדבר הפרמיות שהורווחו, דמי הניהול ומרווח פיננסי בביטוח חיים:

לשנת	Q1		
	2023	2024	
-	-	-	במיליוני ש"ח
-	-	-	דמי ניהול משתנים*)
594	148	149	דמי ניהול קבועים
594	148	149	סך כל דמי ניהול
658	186	221	סך הכל מרווח פיננסי ודמי ניהול
5,079	1,311	1,197	פרמיות שוטפות
962	341	118	פרמיות חד פעמיות
6,041	1,652	1,315	סך הכל פרמיות שהורווחו ברוטו
91	21	22	פרמיות שוטפות
990	410	129	פרמיות חד פעמיות
1,081	431	151	סך הכל פרמיות בגין חיסכון טהור

(*) נכון ליום 31 במרס 2024 ההתחייבות למבוטחים בגין תשואה שלילית בתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים בסך של כ-0.4 מיליארדי ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2023 כ-0.6 מיליארדי ש"ח).

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים

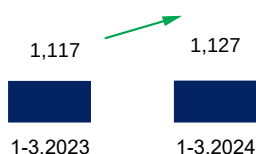
פוליסות שהוצאו בשנים			פוליסות שהוצאו החל משנת		
2003-1992 (קרן י')			2004 (קרן י' החדשה)		
Q1		לשנת	Q1		לשנת
2024	2023	(0.57)	4.13	2024	2023
3.53	(0.42)	4.14	3.03	(0.71)	3.98
2.66	(0.64)	3.91	2.43		
6.99	0.66	4.44	6.48	0.51	4.43
6.10	0.44	4.20	5.86	0.36	4.27

2.2.1.3 פעילות הגמל

Q1		במיליוני ש"ח
2023	2024	
(3)	5	רווח (הפסד) כולל
1,117	1,127	דמי גמולים

הגידול ברווח הכולל בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול כתוצאה מגידול בהיקף התיק המנוהל בעיקר בשל התשואות החיוביות שנרשמו בתקופה בשווקי ההון. כמו כן התשואות החיוביות בשווקי ההון בתקופת הדוח הביאו לגידול בהכנסות מהשקעות של תיק הנוסטרו המיוחס לפעילות זאת לעומת הפסדי השקעות שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד ואף הקטינו את העלות בשל השלמת תשואה לעמיתי קופת גמל מבטיחת תשואה.

דמי גמולים גמל

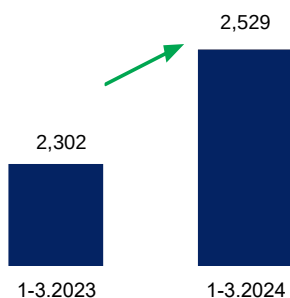
2.2.1.4 פעילות הפנסיה

Q1		במיליוני ש"ח
2023	2024	
6	12	רווח כולל
2,302	2,529	דמי גמולים

הגידול ברווח הכולל בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול מהפקדות בשל הגידול בדמי הגמולים בתקופה וכן מגידול בדמי הניהול מצבירה כתוצאה מגידול בתיק המנוהל, בשל הצבירה החיובית בקרנות הפנסיה ומהתשואות החיוביות שנרשמו בתקופה בשווקי ההון. גידול זה קוזז חלקית מגידול בסעיפי עמלות הסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות. כמו כן התשואות החיוביות בשווקי ההון בתקופת הדוח הביאו לגידול בהכנסות מהשקעות של תיק הנוסטרו המיוחס לפעילות זאת לעומת הפסדי השקעות שנרשמו אשתקד.

הגידול בדמי הגמולים בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בעסק החדש ובעמיתים הפעילים בקרנות הפנסיה.

דמי גמולים פנסיה

בשנת 2023 החלה מגמה אשר המשיכה גם בתקופת הדוח, של גידול בפדיונות ממוצרי החיסכון לטווח קצר ובינוני המנוהלים על ידי הגופים המוסדיים (פוליסות חיסכון פיננסי, קופות גמל להשקעה וקרנות השתלמות). להערכת החברה, גידול זה נובע משילוב של גורמים, לרבות סביבת הריבית ומצב השווקים בארץ ובעולם, צרכי הלקוחות, יוקר המחיה, ומחלופות השקעה הנובעות מסביבת הריבית הגבוהה. החברה אינה יכולה להעריך בשלב זה, אם מגמת הגידול האמור הינה מתמשכת או זמנית. בנוסף, חל גידול בניידים היוצאים ממוצרי החיסכון של החברה, ובפרט מביטוחי מנהלים וקופות הגמל. לפרטים נוספים בדבר השפעת גורמים שונים על המצב בשווקים ראה סעיף 3 להלן.

2.2.1.5

2.2.2 ביטוח כללי - להלן התפלגות הפרמיות והרווח הכולל

1-3		
2023	2024	ביטוח כללי
945	1,126	פרמיות ברוטו
(44)	87	רווח (הפסד) כולל

הגידול בפרמיה נובע בעיקר מעליית הפרמיה הממוצעת ברכב חובה וברכב רכוש וכן מגידול בעסקים גדולים. הרווח בתקופת הדוח ביחס להפסד בתקופה מקבילה אשתקד נובע בעיקר משיפור חיתומי ברכב רכוש וענפי רכוש אחרים וכן מגידול בהכנסות מהשקעות ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.

1-3		
2023	2024	רכב רכוש
302	377	פרמיות ברוטו
(27)	10	רווח (הפסד) כולל
93%	75%	LR ברוטו
86%	76%	LR בשייר
119%	99%	CR ברוטו
115%	100%	CR בשייר

הגידול בפרמיות בתקופת הדוח נובע בעיקר מעליית הפרמיה הממוצעת. המעבר מהפסד לרווח בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר משיפור חיתומי שנובע מעליית הפרמיה הממוצעת כאמור לעיל וכן מהתייצבות בעלות התביעות ומגידול בהכנסות מהשקעות.

1-3		
2023	2024	רכב חובה
196	219	פרמיות ברוטו
(21)	23	רווח (הפסד) כולל

הגידול בפרמיות בתקופת הדוח נובע בעיקר מעליית הפרמיה הממוצעת. הרווח בתקופת הדוח ביחס להפסד בתקופה מקבילה אשתקד נובע בעיקר משיפור חיתומי בעיקר מעליית הפרמיה הממוצעת וכן מגידול בהכנסות מהשקעות. בנוסף בוצעה הקטנת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-7 מיליוני ש"ח למול הגדלת עתודות בסך כ-4 מ"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

1-3		
2023	2024	ענפי רכוש ואחרים
260	355	פרמיות ברוטו
18	37	רווח כולל
35%	32%	LR ברוטו
33%	27%	LR בשייר
57%	50%	CR ברוטו
69%	49%	CR בשייר

הגידול בפרמיות בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בפוליסות עסקים גדולים. השיפור ברווח נובע בעיקר משיפור בתוצאות ענפי הפעילות ומגידול בהכנסות מהשקעות.

1-3		
2023	2024	ביטוח אשראי
31	35	פרמיות ברוטו
10	12	רווח כולל
21%	27%	LR בשייר
47%	54%	CR בשייר

1-3		
2023	2024	ענפי חבויות
156	141	פרמיות ברוטו
(24)	5	רווח (הפסד) כולל

הקיטון בפרמיות נובע בעיקר מקיטון בפרמיה בפוליסות ביטוחי נושאי משרה. המעבר לרווח נובע בעיקר משיפור ברווח החיתומי בין היתר מעליית הפרמיה הממוצעת וכן מגידול בהכנסות מהשקעות ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.

2.3. ביטוח בריאות

Q1		
2023	2024	
417	435	פרמיות שהורווחו ברוטו
(9)	(32)	הפסד כולל

פרמיות שהורווחו ברוטו:

בתקופת הדוח נרשם גידול בפרמיות בפעילות הפרט. השפעה זו קוזזה כתוצאה מקיטון בפעילות ענף נסיעות לחו"ל לאור מלחמת חרבות ברזל.

הפסד כולל:

הגידול בהפסד הכולל בתקופת הדוח נובע מגידול בהתחייבויות בגין בדיקת נאותות העתודה (LAT) בשל השפעת סביבת הריבית בענף סיעוד בסך של כ-44 מיליוני ש"ח. השפעה זו קוזזה חלקית על ידי שיפור חיתומי בענף סיעוד פרט ועל ידי גידול בהכנסות מהשקעות לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

Q1		
2023	2024	
		ענף סיעוד – הפסד כולל
(6)	(32)	פרט
(4)	(4)	קולקטיביים, לרבות קופות חולים
		ענף מחלות ואשפוז – רווח (הפסד) כולל
11	14	זמן ארוך
(10)	(10)	זמן קצר

סיעוד פרט:

הגידול בהפסד בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בהתחייבויות בגין בדיקת נאותות העתודה (LAT) בשל השפעת סביבת הריבית בענף סיעוד בסך של כ-44 מיליוני ש"ח. השפעה זו קוזזה מגידול בהכנסות מהשקעות לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות ביטוח בריאות מסוג סיעוד משתתף ברווחים:

פוליסות סיעוד משתתף ברווחים מסוג פרט וקולקטיב			
Q1		לשנת	
2023	2024	2023	במיליוני ש"ח
70	5	50	רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים

2.2.4. כרטיסי אשראי

Q1		
2024	2023 *	
547	548	סך הכל הכנסות מגזר כרטיסי אשראי
93	55	סך הכל רווח לפני מס
		פעילות כרטיסי אשראי (MAX) (ראה גם 2.2.4.1)
		הכנסות
322	326	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
190	189	הכנסות ריבית, נטו
3	4	הכנסות אחרות
515	519	סך כל ההכנסות
		הוצאות
41	55	הוצאות בגין הפסדי אשראי
208	215	הוצאות תפעול
104	110	הוצאות מכירה ושיווק (ראה התייחסות בסעיף 2.2.5 להלן)
19	24	הוצאות הנהלה וכלליות (ראה התייחסות בסעיף 2.2.5 להלן)
54	56	תשלומים לבנקים
426	459	סך כל ההוצאות
89	60	רווח לפני מס
		פעילות טכנולוגיה (מיילו)
32	29	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
4	(5)	רווח (הפסד) לפני מס

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני מרס 2023 מוצגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי כוללות עמלות מנפיק, עמלות שירות בגין פעילות מחזיקי כרטיס ועמלות מעסקאות חו"ל וכן, עמלות סליקה והכנסות אחרות מבתי עסק בניכוי עמלות למנפיקים אחרים. מחזורי פעילותה המקומית של מקס גדלו ברבעון הראשון של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, גידול אשר הוביל לגידול בהכנסותיה מעסקאות בכרטיסי אשראי, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. עם זאת, גידול זה קוזז על ידי קיטון בהכנסות מקס מעמלות חו"ל, וזאת לאור הקיטון בפעילות התיירות היוצאת והנכנסת בעקבות המלחמה.

הכנסות הריבית, נטו של מקס, נותרו ללא שינוי, לאור ניהול אחראי ומוקפד של הגידול בתיק האשראי הצרכני והעסקי של מקס, המלווה בנייה סיוכים מושכל הנדרש לנוכח סביבת המאקרו וחוסר הודאות בנוגע להשפעות המלחמה.

הקיטון **בהוצאות להפסדי אשראי** נובע מכך שברבעון הראשון השנה נרשם שיפור באיכות תיק האשראי של מקס והגידול בתיק האשראי היה מתון יותר לעומת הרבעון הראשון אשתקד, אז נרשמה גם עלייה ביתרת החובות הבעייתיים. השפעות אלו קוזזו חלקית על ידי עלייה במחיקות ברבעון הראשון של השנה לעומת הרבעון הראשון אשתקד.

יש לציין כי בהתאם להוראות בנק ישראל, החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת מקס לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL), המציגים מתודולוגיה חדשה למדידת ההפרשה להפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי שעלולים להתרחש לאורך כל חיי האשראי.

הוצאות התפעול של מקס גדלו ברבעון הראשון של שנת 2024, לעומת התקופה המקבילה אשתקד (בנטרול השפעה חד פעמית), כתוצאה ישירה של הגידול בהיקפי הפעילות העסקית שלה.

2.2.4.1 נתונים לפי תחומי פעילות- מקס

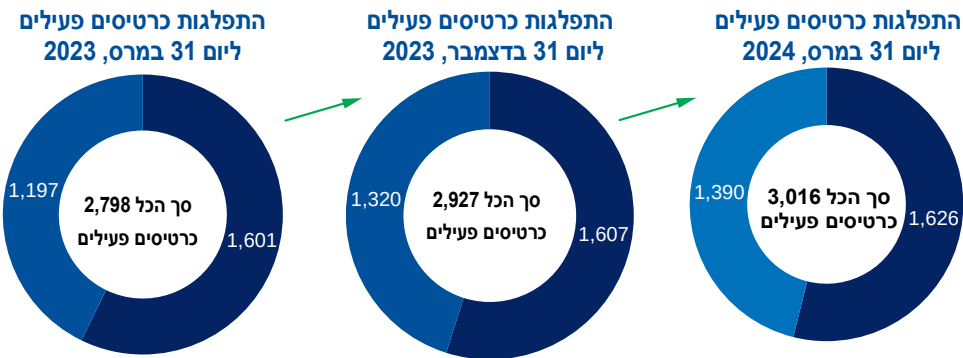
שיעור שינוי	1-3 2023	1-3 2024	
סך הכל פעילות כרטיסי אשראי (MAX)			
הכנסות	519	515	(1%)
רווח כולל	60	89	48%
מתוכו - פעילות הנפקה			
הכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי	258	257	(0%)
הכנסות ריבית	141	138	(2%)
סך כל ההכנסות	403	398	(1%)
הוצאות תפעול, שיווק והנהלה וכלליות	280	269	(4%)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	54	38	(30%)
תשלומים לבנקים	56	54	(4%)
רווח כולל לפני מס	13	37	(185%)
מתוכו - פעילות סליקה			
הכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי	68	65	(4%)
הכנסות ריבית	48	52	8%
סך כל ההכנסות	116	117	1%
הוצאות תפעול, שיווק והנהלה וכלליות	68	62	(9%)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1	3	200%
רווח כולל לפני מס	47	52	11%

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני מרס 2023 מוצגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

2.2.4.2 נתונים כמותיים על פעילות בכרטיסי אשראי

הגדרות:

- כרטיסים תקפים - כרטיסים מונפקים תקינים, לא כולל כרטיסים חסומים ולא כולל כרטיסים נטענים.
- כרטיסים פעילים - כרטיסים תקפים בהם בוצעה לפחות עסקה אחת במהלך הרבעון האחרון.
- מחזור הנפקה - מחזור העסקאות בכלל כרטיסי החברה, ללא משיכות מזומנים בארץ ובניכוי ביטולי עסקאות.
- כרטיסים בנקאיים - כרטיסים שהחברה מנפיקה במשותף עם בנקים ללקוחותיהם.
- כרטיסים חוץ בנקאיים - כרטיסים שהחברה מנפיקה ללקוחות כל הבנקים, בחלקם, בשיתוף פעולה עם גורמים עסקיים כגון ארגונים ומועדונים.

מחזור עסקאות בגין כרטיסי אשראי תקפים (פעילים ולא פעילים) (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום	
31 בדצמבר 2023	31 במרס 2023 (*)	31 במרס 2024
73,672	18,437	19,050
48,666	11,594	13,243
122,338	30,031	32,293
		סך הכל
		כרטיסים בנקאיים
		כרטיסים חוץ בנקאיים

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני מרס 2023 מוצגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

2.2.4.3 מדדי איכות אשראי עיקריים

ליום		
31 במרס 2023	31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024
		מדדי איכות אשראי עיקריים (ב- %)
2.23%	2.65%	2.42%
		שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.81%	1.26%	1.21%
		שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.70%	1.13%	1.59%
		שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

2.2.4 אחר וסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח וכרטיסי אשראי

1-3		
2023	2024	במיליוני ש"ח
45	104	סך הכל רווח כולל לפני מס

תקופת הדוח - הרווח נובע בעיקר מרווחי השקעות בסך של כ-112 מיליוני ש"ח ומרווחי השקעות בסך של כ-52 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

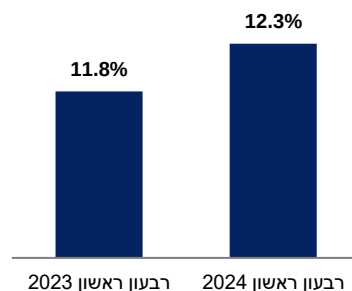
2.2.5 הוצאות הנהלה וכלליות, תפעול ועמלות

ביטוח וחסכון

בתקופת הדוח נשמרה רמת ההוצאות ביחס לתקופה מקבילה אשתקד. סך הוצאות הנהלה וכלליות, תפעול ועמלות הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-796 מיליוני ש"ח בדומה לסך של כ-794 מיליוני ש"ח אשתקד וזאת על אף גידול בהוצאות המושפעות מאינפלציה והגידול בפעילות העסקית.

בתקופת הדוח נרשמה עלייה יחסית בשיעור ההוצאות ביחס להכנסות בעיקר בשל הקיטון בהפקדות במוצרי החיסכון הפיננסי לאור המצב בשווקים.

שיעור הוצאות ועמלות ביחס להכנסות*

* ההכנסות כוללות פרמיות, דמי גמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה.

כרטיסי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
השינוי		2024	2023(*)
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
2%	2	102	104
6%	1	18	19
3%	3	120	123
		סך הכל	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
השינוי		2024	2023(*)
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
8%	15	193	208
		הוצאות תפעול כרטיסי אשראי	

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני רבעון 1 2023 מוצגים לצורכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

הוצאות התפעול

בתקופת הדוח - הוצאות התפעול של מקס, גדלו לעומת התקופה המקבילה אשתקד, כתוצאה ישירה של הגידול בהיקפי הפעילות העסקית שלה.

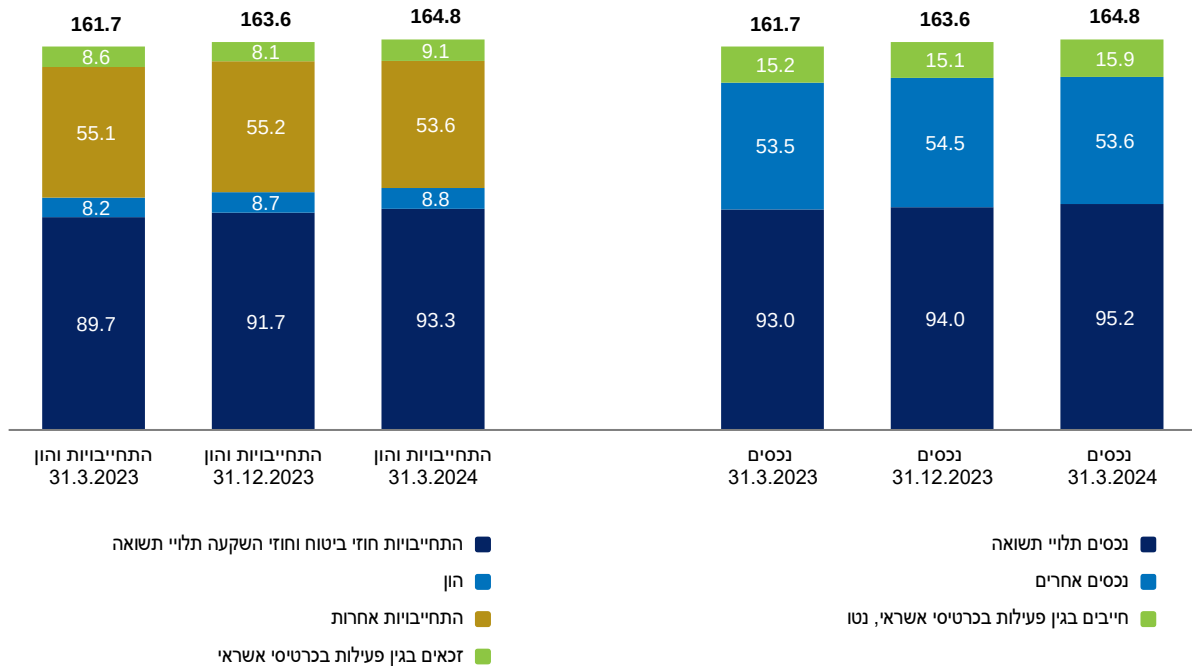
2.2.6 הוצאות המימון בפעילות שאינה מוקצית למגזרים

הוצאות המימון הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-84 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-52 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בתקופת הדוח נובע בעיקר מגיוס חוב בחברה במהלך שנת 2023 בסך של כ-1,549 מיליוני ש"ח באגרות חוב וחוב שאוחד במסגרת עסקת מקס (הלוואת הסינדיקציה) בסך של 875 מיליוני ש"ח. יציין כי חלק מתמורת ההנפקה של אגרות החוב בחברה, שימשה את הקבוצה בחודש פברואר 2024 לפירעון מוקדם של הלוואת הסינדיקציה במלואה, כך שהוצאות המימון בסימקס כמפורט בטבלה יופחתו במלואן החל ממועד זה.

Q1		במיליוני ש"ח
2023	2024	
45	44	כלל ביטוח - שטרי הון רובד 2
2	20	כלל החזקות - אגרות חוב
-	16	סימקס
5	4	אחר (בעיקר בגין חכירה)
52	84	סך הכל

2.3 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי

להלן נתונים עיקריים מהמאזנים המאוחדים (במיליארדי ש"ח):

2.3.1 נכסים

סך הנכסים ביום 31 במרס 2024 הסתכמו לסך של כ-164.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-163.6 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023 ולסך של כ-161.7 מיליארד ש"ח ביום 31 במרס 2023.

להלן סעיפי נכסים עיקריים עבור מקס:

ליום 31 במרס 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרס 2023	במיליוני ש"ח
15,208	14,481	14,380	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
14,687	13,908	13,781	מזה: יתרת אשראי שאינה בערבות בנקים
3,989	3,453	3,854	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי לאנשים פרטיים
9,385	9,222	8,796	מזה: יתרת אשראי לאנשים פרטיים
1,112	1,088	1,122	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו

2.3.2 התחייבויות

סך ההתחייבויות ביום 31 במרס 2024 הסתכמו לסך של כ-155.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-155 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023 וסך של כ-153.5 מיליארד ש"ח ביום 31 במרס 2023.

להלן התנועה בהתחייבויות כאמור (במיליוני ש"ח):

ליום 31 במרס 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	הערה	סעיף במאזן
9,074	8,091	ראה ביאור 10 לדוח הכספי	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1,528	1,557	ראה סעיף 2.5.4 להלן	התחייבויות פיננסיות:
788	582		אגרות חוב שהונפקו על ידי החברה- רכיב התחייבותי
4,721	5,202	ראה ביאור 6 לדוח הכספי	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים במקס
9	888	ראה סעיף 2.1 (ג) לעיל	התחייבויות לבנקים במקס
7,046	8,229		הלוואה בסימקס וחברות בנות למעט מקס
16,120	16,320		סה"כ התחייבויות פיננסיות
			סך הכל

2.3.2.1 להלן פירוט הסעיפים החוץ מאזניים במקס:

שינוי באחוזים		ליום	ליום 31	ליום
ממסר	מדצמבר 2023	31 במרס 2023	בדצמבר 2023	31 במרס 2024
30%	2%	27,285	34,566	35,393
25%	5%	18,014	21,463	22,510
39%	(2%)	9,268	13,100	12,880

יתרת מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי
שלא נוצלו
מזה: באחריות מקס
מזה: באחריות הבנקים

2.4 הון ודרישות הון

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי בכלל ביטוח (ראה סעיף 1 להלן)

על חברות הביטוח בקבוצה חלות הוראות משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II בהתאם להוראות חוזר הממונה "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II שפורסם ביום 14 באוקטובר 2020.

ביום 30 במאי 2024 אישרה ופרסמה כלל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2023 אשר צורף כנספח לדוח זה ומפורסם באתר האינטרנט של הקבוצה בכתובת

<https://www.clalbit.co.il/aboutclalinsurance/financialstatementsandpressrelease>

יצוין כי חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי מבוסס על נתונים ומודלים העשויים להיות שונים מאלה בהם עושה כלל ביטוח שימוש במסגרת הדיווח הכספי, ואשר מתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. בפרט, וכמפורט בחוזר משטר כושר פירעון כלכלי, חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי, מבוסס, במידה רבה, על מודל חישוב הערך הגלום. לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון שחלות על חברות בקבוצה ראה ביאור 17 (ו) בדוחות הכספיים השנתיים.

בהתאם לעקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II ולהוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, נכון ליום 31 בדצמבר 2023 סכום הניכוי הופחת באופן לינארי כנדרש ועומד על סך של 4,115 מ"ח.

למידע נוסף, לרבות תיאור כללי של משטר כושר פירעון כלכלי, העקרונות הכלליים עליהם מבוסס המשטר, מתודולוגיית החישוב של המאזן הכלכלי ושל ההון הנדרש לכושר פירעון, הוראות לתקופת הפריסה, סקירה כללית של הוראות הממונה על שוק ההון הקשורות לדוח יחס כושר פירעון כלכלי, הגדרות מושגים מרכזיים, הערות והבהרות יש לקרוא גם את סעיפים 1, 3.1, 4.1 ו-5.1 לדוח יחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2023.

יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2023, אינו כולל את השפעת הפעילות העסקית של החברה בתקופה שלאחר 31 בדצמבר 2023 ועד למועד אישור דוח זה, לפירוט אירועים נוספים בתקופת הדוח ואחריה ראה ביאור 2.1 לעיל.

החישוב שערכה החברה ליום 31 בדצמבר 2023 בוקר על ידי רואי החשבון המבקרים. הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון של כלל ביטוח לפי משטר Solvency II.

1. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר		במיליוני ש"ח
2022	2023	
מבוקר		
14,341	14,019	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
8,076	8,976	הון נדרש לכושר פירעון
6,265	5,043	עודף
178%	156%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)
		השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה
-	460	גיוס מכשירי הון
-	(169)	חריגה ממגבלה כמותית
14,341	14,311	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
6,265	5,337	עודף
178%	159%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף קטן 3 להלן.

לאירועים בתקופת הדוח ולאחר תאריך הדוח ולהשפעתם הפוטנציאלית על יחס כושר הפירעון ראה סעיף 2.1 ו-2.2 לעיל.

2. סף ההון (MCR)

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
מבוקר		במיליוני ש"ח
2,019	2,244	סף ההון (MCR)
10,706	10,272	הון עצמי לעניין סף ההון

3. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

בהתאם למכתב שפירסמה הרשות, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון חברת הביטוח. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח כשהוא מחושב ללא הוראות לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
מבוקר		במיליוני ש"ח
10,984	11,268	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,100	10,383	הון נדרש לכושר פירעון
885	885	עודף
109%	109%	יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים
		השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה
-	460	גיוס מכשירי הון
-	(460)	חריגה ממגבלה כמותית
10,984	11,268	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
884	885	עודף
109%	109%	יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים
		עודף ההון לאור פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי, ביחס ליעד הדירקטוריון (ראה סעיף ב' להלן):
-	110%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (אחוזים)
-	(153)	חסר הון ביחס ליעד

4. עדכון בדבר מודל סטוכסטי בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי של כלל ביטוח

בהתאם למשטר כושר פירעון כלכלי, חישוב התחייבויות הביטוח בוצע בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות SLT בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של ה-EV בישראל^[1]. קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות ("מודלים סטוכסטיים") ובהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית, השתמשה כלל ביטוח בתוחלת של כל גורם רלוונטי ("מודלים דטרמיניסטיים").

כחלק מהמשך פיתוח ושדרוג החישובים, בתקופת הדוח, כלל ביטוח חישה במקביל, בהתבסס על מודל סטוכסטי, אומדן מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה זקיפת דמי ניהול משתנים עתידיים^[2]), אשר במידה והיה נכלל בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2023 השפעתו מוערכת בתוספת שיעור של כ-14%, ללא התחשבות בהוראות המעבר, ובתוספת שיעור של כ-9%, עם התחשבות בהוראות המעבר.

בהתאם למתווה שנתקבל מהממונה בחודש נובמבר 2023, יישום המודל הסטוכסטי לא יובא בחישוב יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות המעבר, במשך 3 מועדי דיווח, אולם תוסיף כלל ביטוח גילוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי אודות השפעתיו. בשלב זה, כלל ביטוח בחרה לא לכלול זאת גם במסגרת החישוב עם התחשבות בהוראות המעבר.

[1] חישוב ה-EV (Embedded Value, ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שמקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

[2] ראה סעיף 6.1.2.3 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה לשנת 2023.

יצוין, כי נתון זה אינו מבוקר ואינו סקור וכן רגיש לשינויים בעקום הריבית ובהנחות פיננסיות ודמוגרפיות אחרות ויחושב מחדש בכל תקופת דיווח.

כאמור, כלל ביטוח השלימה את החישוב הסטוכסטי על בסיס יישום מחולל תרחישים כלכלי (Economic Generator Scenario)^[3], לרבות השלמת מבחנים ותהליכי בקרה לדיוק, איתנות ותאימות שוק, כמקובל בחברות בחו"ל המיישמות מודלים סטוכסטיים לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי. המודל הסטוכסטי משמש לצורך עריכת אומדן אקטוארי מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה זקיפת דמי ניהול משתנים עתידיים). במודל הסטוכסטי, התשואה שמשמשת בסיס לחישוב הינה ללא שינוי לעומת המודל הדטרמיניסטי. עם זאת, חישוב התזרימים במודל הסטוכסטי מביא בחשבון את התנודתיות בתשואות הנכסים הרלוונטיים בהתאם להרכבם ולמאפייניהם, לרבות אפיקי ההשקעה, מח"מ והחשיפה למדד ולשערי המט"ח והשפעתם על זקיפת דמי הניהול המשתנים. לצורך בניית המודל הסטוכסטי כלל ביטוח בחרה מודלים כלכליים הולמים לסוגי נכסיה. בבחירת מודלים כלכליים אלו, כיוולם ובדיקתם נעזרה כלל ביטוח בחברות ייעוץ בינלאומיות. כמו כן, רואי החשבון המבקרים בחנו את תהליך החישוב והבקרה הפנימית.

5. מדיניות חלוקת דיבידנד ויעד הון של כלל ביטוח

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח את כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ולשאר בעלי העניין, לשמר את יכולת כלל ביטוח להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. כלל ביטוח כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

בחודש יוני 2023 אושרה על ידי דירקטוריון כלל ביטוח מדיניות חלוקת דיבידנד בשיעור של 30%-50% מהרווח הכולל של כלל ביטוח. החלוקה כפופה לכך שהחברה תעמוד ביעד הון מינימאלי בהתאם למשטר כושר הפירעון הכלכלי ללא התחשבות בהוראות הפריסה בשיעור של 110% לאחר החלוקה.

זאת בהמשך לקביעת מדיניות ניהול הון אשר על פיה טווח המטרה ליחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח יעמוד בטווח שבין 150%-170%, כפי שאושר ביוני 2021. בנוסף, נקבע יעד יחס כושר פירעון מינימאלי יציבותי של 135%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום שנת 2032 ולאחריה.

מובהר כי אין לראות במדיניות זו התחייבות של כלל ביטוח לבצע חלוקת דיבידנד.

6. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של החברה (ORSA)

בחודש ינואר 2022 פורסמו מסמך עקרונות ליישום הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) וכן תיקון החוזר המאוחד בעניין דיווח לממונה על שוק ההון – הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA).

בהתאם למכתב העקרונות, על החברה לבחון לפחות אחת לשנה ולהגיש לממונה בכל שנה דוח הכולל את קשרי הגומלין בין האסטרטגיה הכללית ותוכנית העבודה השנתית, לפרופיל הסיכון של החברה, מדיניות ניהול הסיכונים, רמת החשיפה הכוללת והלימות כריות הספיגה תחת הנחות ותרחישים שונים. בתוך כך, יש לבחון ולהביא בחשבון את מדיניות ניהול ההון, יעדי ההון ומגוון הכלים לניהול סיכונים המיושמים בחברה. כלל ביטוח הגישה את הדיווח לממונה בחודש ינואר 2024.

ב. דרישות ההון והלימות הון במקס

1. הון והלימות הון

ההון העצמי המדווח של מקס הסתכם ביום 31 במרס 2024 ב- 1,906 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,847 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023, גידול של כ- 3%, הנובע מהרווח בתקופה, ובהשוואה ל- 1,712 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023, גידול של כ- 11%. ההון העצמי בסוף הרבעון הראשון של שנת 2024 כולל הון מניות בסך 26 מיליון ש"ח, פרמיה על מניות בסך 376 מיליון ש"ח, קרן הון בסך 83 מיליון ש"ח, הפסד כולל אחר מצטבר בסך 11 מיליון ש"ח ויתרת עודפים בסך 1,432 מיליון ש"ח.

הון עצמי רובד 1 הסתכם בסוף הרבעון הראשון של שנת 2024 ב- 1,910 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 1,855 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023 ובהשוואה ל- 1,719 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023.

ההון הכולל הסתכם בסוף הרבעון הראשון של שנת 2024 ב- 2,347 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 2,316 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023 ובהשוואה ל- 2,066 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023.

יחסי הלימות ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

^[3] כמשמעותם בהוראות סימן ב' בשער 5 (חלק, 2 סימן 2) להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

יחס הון עצמי רובד 1 הסתכם ביום 31 במרס 2024 בשיעור של 10.6%, בהשוואה ל- 11.0% בסוף שנת 2023 ובהשוואה ל- 10.6% ביום 31 במרס 2023. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון הסתכם ביום 31 במרס 2024 בשיעור של 13.1%, בהשוואה ל- 13.7% בסוף שנת 2023 ובהשוואה ל- 12.7% ביום 31 במרס 2023.

הקיטון ביחסי ההון של מקס ברבעון הראשון של שנת 2024 נובע בעיקר מגידול משמעותי במחזורי הפעילות בכרטיסי האשראי ביחס למחזורים בסוף שנת 2023 אשר היו נמוכים מהרגיל בשל השפעת המלחמה.

ביום 17 במרס 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 206 "מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי" והחלפתה בהוראה חדשה אשר מאמצת את הוראות ועדת באזל העדכניות בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי. אם תאומץ הטיוטה כהוראה סופית, היא צפויה לחול החל מיום 1 בינואר 2026. החברה בוחנת את השפעות הטיוטה על חישוב דרישות ההון.

יחס המינוף של מקס ליום 31 במרס 2024 הינו 8.9%, בהשוואה ל- 9.1% בסוף שנת 2023 ובהשוואה ל- 8.7% ביום 31 במרס 2023.

2. יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 472 "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב", סולק שיתרת החייבים בדוח הכספי השנתי האחרון שלו עולה על 2 מיליארד ש"ח - דרישת ההון עצמי תחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 (מדידה והלימות הון). עוד נקבע כי על אף האמור בסעיף 40 להוראת ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5%.

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת מקס את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף (להלן: "ההוראה"). בהתאם להוראה, נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 5% על בסיס מאוחד.

בחוזר לתיקון ההוראה, שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 20 בדצמבר 2023, הווארך תוקפה של הקלה שנקבעה כהוראת שעה בנובמבר 2020 במסגרת התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין להתמודדות עם משבר הקורונה, ושלפיה יחס המינוף לא יפחת מ- 4.5% על בסיס מאוחד. על פי החוזר, על רקע בחינה שמבצע הפיקוח לתיקון ההוראה ובחינת שיעורי יחס המינוף ותמהילים, ההקלה תוארך כהוראת שעה עד ליום 30 ביוני 2026, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2025 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרום הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

3. יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי מקס

הון מקס נועד לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בפעילותה ונדרש לתמוך בפעילות העסקית הרב שנתית ובכלל זה תמיכה בצמיחת קווי העסקים, הרחבת הפעילות וכניסה לתחומי פעילות חדשים משיקים ומשלימים לפעילותה.

בנוסף, מקס מבצעת ניתוח לעמידה בתרחיש קיצון וקיימים יעדים בהם תרצה לעמוד בעת התממשות של תרחיש קיצון.

מדיניות מקס שאושרה על ידי הדירקטוריון שלה הינה להחזיק יחס הלימות הון הגבוה מהסף המזערי שהוגדר על ידי בנק ישראל, וגבוה מדרישות ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים על פי תוצאות תהליך הערכת ההון הפנימי של מקס (ICAAP).

דירקטוריון מקס אישר יעד פנימי ליחס הון עצמי רובד 1 של 10%, יעד הגבוה ב- 200 נקודות בסיס (2 נקודות אחוז) מיחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ויעד פנימי ליחס הון כולל של 12%.

על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי", משקל הסיכון של חלק מחשיפות מקס לבנקים הישראליים נגזר מדירוג האשראי של מדינת ישראל. מכיוון שמקס משתמשת בדירוגים של סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית S&P (Standard and Poor's), ההשפעה הצפויה של הורדת הדירוג של מדינת ישראל על ידי סוכנות זו בחודש אפריל 2024, הינה קיטון של כ- 0.3% ביחסי ההון של מקס, אשר תכלול בדוחות הרבעון השני של 2024. הורדה נוספת (של notch אחד) בדירוג האשראי של מדינת ישראל אינה צפויה להשפיע על יחסי ההון של מקס.

4. יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון במקס (*):
להלן פירוט נכסי הסיכון ודרישות ההון בגינם:

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 במרס 2023		ליום 31 במרס 2024	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
דרישות ההון	נכסי סיכון	דרישות ההון	נכסי סיכון	דרישות ההון	נכסי סיכון
במיליוני ש"ח					
סיכוני אשראי - גישה סטנדרטית					
73	638	66	571	75	649
של תאגידים בנקאים					
170	1,479	158	1,373	174	1,512
של תאגידים					
1,136	9,882	1,130	9,823	1,200	10,435
קמעונאיות ליחיד					
135	1,174	129	1,121	147	1,279
של עסקים קטנים					
97	847	96	839	109	951
נכסים אחרים					
-	1	-	2	-	-
התאמה בגין סיכוני אשראי (CVA)					
1,611	14,021	1,579	13,729	1,705	14,826
סה"כ סיכון אשראי					
2	19	3	28	15	128
סיכון שוק - גישה סטנדרטית					
331	2,876	287	2,495	344	2,989
סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית					
1,944	16,916	1,869	16,252	2,064	17,943
סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון					
בסיס ההון					
יחס הון כולל					
יחס הון עצמי רובד 1					
2,316		2,066		2,347	
13.69%		12.71%		13.08%	
10.97%		10.58%		10.64%	

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא "מדידה והלימות ההון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 בספטמבר 2016.

5. דיבידנד במקס

חלוקת הדיבידנד במקס כפופה להוראות המפקח על הבנקים, לרבות עמידה במגבלות הלימות ההון המתחייבות מתוקף הוראות באזל. חלוקת דיבידנד מתאפשרת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999, הקובע בין היתר, כי מקס רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מן מקס את היכולת לעמוד בחביותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד פירעון.

2.5. ניתוח התפתחות תזרים מזומנים, מקורות המימון והנזילות

2.5.1. תזרים המזומנים לתקופת הדוח

תזרימי המזומנים המאוחדים שנבעו מפעילות שוטפת בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 1,020 מיליוני ש"ח עיקר הסכום כתוצאה ממימוש של השקעות פיננסיות בחברת הביטוח ומהחזר מס. תזרימי המזומנים המאוחדים שנבעו מפעילות השקעה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 590 מיליוני ש"ח בעיקר ממימוש נכסים פיננסיים בחברה לצורך פירעון הלוואת הסינדיקציה בסימקס. תזרימי המזומנים המאוחדים ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 1,310 מיליוני ש"ח וכללו, בעיקר את פירעון הלוואת הסינדיקציה בסימקס בסך של כ- 891 מיליוני ש"ח, לפרטים נוספים ראה 2.1(ג) לעיל. יתרות המזומנים ושווי המזומנים של הקבוצה גדלו מסך של כ- 6,966 מיליוני ש"ח בתחילת תקופת הדוח לסך של כ- 7,258 מיליוני ש"ח בסוף תקופת הדוח.

2.5.2. מימון החברה

2.5.2.1 מקורות המימון והנזילות בחברה

החברה רואה חשיבות גדולה בשמירה וקיום של יתרות מזומנים מספקות, באופן שיאפשר לה לעמוד בפירעון התחייבויותיה וכן בתמיכה, ככל שנדרשת, בצרכי ההון של כלל ביטוח וצרכי נזילות בגין פעילותן של חברות מוחזקות אחרות בקבוצה. מקורות מימון נוספים כוללים, בין היתר, חלוקת דיבידנדים מחברות מוחזקות, ואפשרות למימוש החזקות בחברות מוחזקות, גיוס חוב מהמערכת הבנקאית ו/או מהציבור וניצול מסגרת אשראי וכן גיוס הון.

מובהר כי חלק מהחברות המוחזקות כפופות להוראות רגולטוריות לגבי חלוקת דיבידנדים מעבר למגבלות החלוקה הקבועות בחוק החברות התשנ"ט-1999, הקובע בין היתר, כי חברה רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מן החברה את היכולת לעמוד בחבויותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד פירעון:

א. **כלל ביטוח** – תזרימי הדיבידנד מכלל ביטוח תלויים במדיניות שקבע דירקטוריון כלל ביטוח, ראו סעיף 2.1 לעיל, לרבות בעמידה ביעד יחס הסולבנס שקבע הדירקטוריון שהינו גבוה מיעד המינימום שקבע הפיקוח. החברה מתחשבת כמקור נזילות בתקבולי הריבית המתקבלים מהחזקתה, במכשיר הון ראשוני מורכב של כלל ביטוח ומסווגת החזקה זו כהשקעה פיננסית.

מקס - חלוקת הדיבידנד במקס כפופה להוראות המפקח על הבנקים, לרבות עמידה במגבלות הלימות ההון המתחייבות מתוקף הוראות באזל. חלוקת דיבידנד מתאפשרת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999.

לפרטים נוספים בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנד כלל ביטוח ובמקס, ראה ביאור 7 בדוחות הכספיים המאוחדים. בנוסף, החברה שולטת בגופים הבאים אשר לא חלות עליהן מגבלות רגולטוריות מיוחדות לעניין חלוקת דיבידנד מעבר לחוק החברות:

א. **כלל החזקות סוכנויות** – החברה מציגה, כחלק מהנכסים הפיננסיים נטו, את הנכסים הפיננסיים נטו של כלל החזקות סוכנויות.

ב. **כלל פיננסים** - כמפורט בביאור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים, כלל פיננסים מחזיקה סך של כ-24.9% בחברת מכלול מימון בע"מ. מכלול מימון הינה חברה אשר מנייתה נסחרת בבורסה בתל אביב שווי השוק של מניות החברה בהתאם לשער המניה בבורסה הינו כ- 63 מיליוני ש"ח בסמוך למועד פרסום הדוחות בנוסף לכלל פיננסים אופציה לרכישת כ-7% נוספים ממניות מכלול.

השקעה זו מוצגת במסגרת השקעות בחברות מוחזקות בהתאם לשווי המאזני, ולא נכללה במסגרת ההשקעות פיננסיות בסעיף זה.

נכון לתאריך הדיווח, בעקבות איחוד נתוני מקס, והיערכות המימונית לרכישתה, לקבוצה קיימים 3 סוגי התחייבויות פיננסיות, כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לצרכי ההון של כלל ביטוח, אגרות חוב שהונפקו לצרכי ההון של מקס ויתרות המשמשות לפעילותה השוטפת של מקס, אגרות חוב שהונפקו על ידי החברה בסך של כ- 1,516 מיליוני ש"ח.

להלן תובא טבלה המפרטת את החוב הפיננסי נטו (הטבלה כוללת את החברות: החברה, סימקס החזקות בע"מ וכלל החזקות סוכנויות (1998) בע"מ כאמור לעיל ואינה כוללת את כלל ביטוח ומקס אשר לגביהן מלבד המגבלות החלות על חלוקה הקבועות בחוק החברות התשנ"ט 1999-, חלות אף מגבלות רגולטוריות:

מיליוני ש"ח	ליום 31 במרס 2024	ליום 31 בדצמבר 2023
נכסים פיננסיים		
מזומנים ושווי מזומן	21	9
השקעות פיננסיות אחרות בעיקר קרן כספית ומק"מ בחברה	75	1,011
מכשיר הון ראשוני מורכב של כלל ביטוח (*)	473	481
סך הכל נכסים	569	1,501
בניכוי חלויות שוטפות	-	963
התחייבויות פיננסיות- שוטפות (**)	-	963
נכסים פיננסיים בניכוי חלויות שוטפות	569	538
התחייבויות פיננסיות שאינן שוטפות		
התחייבויות פיננסיות- שאינן שוטפות:		
אגרות חוב שהונפקו על ידי החברה, רכיב התחייבויות	1,516	1,514
תשלום נדחה בגין עסקת מקס	-	-
התחייבויות אחרות- הלוואה בסימקס ללא רובד הריבית (**)	-	-
סך כל ההתחייבויות	1,516	1,514
חוב פיננסי נטו	947	976
מסגרת אשראי לא מנוצלת (***)	250	250

(*) ההשקעות הפיננסיות האחרות כוללות השקעה במכשיר הון ראשוני מורכב של כלל ביטוח בסך של 503 מיליוני ש"ח (השווי ההוגן שחושב ליום 31 במרס 2024 הינו בסך של כ-473 מיליוני ש"ח).

(**) בחודש פברואר 2024 נפרעה הלוואה הסינדיקציה בסימקס, בסך של כ- 891 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1 ג' לעיל.

(***) ביום 14 ביוני 2023, אישר תאגיד בנקאי ישראלי מסגרת אשראי לחברה, בסכום של עד 250 מיליוני ש"ח לצורך כרית נזילות נוספת, וזאת עד ולא יאוחר מיום 12 ביוני 2024. לפרטים נוספים, ראה ביאור 26(י) בדוחות הכספיים השנתיים נכון למועד הדוח ולמועד אישורו, לא נוצלה מסגרת האשראי הנ"ל.

2.5.2.2. מאפייני מימון בחברה

- א. החברה, בהיותה חברת החזקות, בוחנת בהקשר של סוגיית המימון והנזילות את שווי נכסיה מול התחייבויותיה וכן את קיומם של אמצעים נזילים בידיה, והערכת נגישות סבירה לאמצעים כאמור, הדרושים לצורך פעילותה.
- ב. פעילות החברה (השקעות, הוצאות הנהלה וכלליות, שירות החוב ודיבידנדים) ממומנת, בדרך כלל, מדיבידנדים המתקבלים מחברות מוחזקות ומגיוס הון, מהלוואות מתאגידים בנקאיים ומתמורה ממימוש נכסים.
- ג. לפרטים בדבר התנועות הכספיות העיקריות בחברה (סולו), ראה הנתונים על תזרימי המזומנים המיוחסים לחברה עצמה (סולו).
- ד. לפרטים בדבר רווחים ראויים לחלוקה של החברה, המותאמים לדרישות ההון של החברה ובדבר הון ודרישות הון בגופים המוסדיים המאוחדים ובחברות נוספות בקבוצה, ראה ביאור 17 בדוחות הכספיים השנתיים.

2.5.2.3 גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב של החברה

א. נתוני אגרות החוב

סדרה/מועד הנפקה	אג"ח א'	אג"ח א' (הרחבה)	אג"ח א' (הרחבה שניה)	אג"ח ב' (אג"ח להמרה)	אג"ח ג'
מועד ההנפקה	פברואר 2023	יוני 2023	אוגוסט 2023	פברואר 2023	דצמבר 2023
שווי נקוב במועד ההנפקה (בש"ח)	249,100,000	244,625,000	404,400,000	150,900,000	500,000,000
שווי בספרים ל-31.03.24 (בש"ח)	כ-247 מיליוני ש"ח	כ-242 מיליוני ש"ח	כ-392 מיליוני ש"ח	כ-139 מיליוני ש"ח (**)	כ-496 מיליוני ש"ח
שווי שוק ליום 31.03.2024 (*)	כ-250 מיליוני ש"ח	כ-250 מיליוני ש"ח	כ-401 מיליוני ש"ח	כ-137 מיליוני ש"ח	כ-513 מיליוני ש"ח
סוג ריבית	קבועה, לא צמודה	קבועה, לא צמודה	קבועה, לא צמודה	קבועה, לא צמודה	קבועה, לא צמודה
שיעור הריבית הנקובה	4.7%	4.7%	4.7%	2.8%	5.25%
ריבית אפקטיבית ליום ההנפקה	4.9%	5.6%	5.3%	4.9%	5.5%
רישום למסחר בבורסה	כן	כן	כן	כן	כן
מועדי תשלום קרן	28 בפברואר 2028	28 בפברואר 2028	28 בפברואר 2028	28 בפברואר 2028	הקרן תפרע בשלושה תשלומים בכל אחת מהשנים 2029-2031
מועדי תשלום ריבית	הריבית תשולם בתשלום שנתי אחד, ב-28 לפברואר בכל אחת מהשנים 2024-2028	הריבית תשולם בתשלום שנתי אחד, ב-28 לפברואר בכל אחת מהשנים 2024-2028	הריבית תשולם בתשלום שנתי אחד, ב-28 לפברואר בכל אחת מהשנים 2024-2028	הריבית תשולם בתשלום שנתי אחד, ב-28 לפברואר בכל אחת מהשנים 2024-2028	הריבית תשולם בשני תשלומים חצי שנתיים, ב-1 לנובמבר וב-1 למאי בכל אחת מהשנים 2024-2031
ריבית לשלם ליום 31.3.2024 (להעלות אחרי שיעור הריבית)	כ-1 מיליוני ש"ח	כ-1 מיליוני ש"ח	כ-2 מיליוני ש"ח	כ-0.4 מיליוני ש"ח	כ-8 מיליוני ש"ח
האם תעודות ההתחייבות ניתנות להמרה	לא	לא	לא	כן	לא
בסיס ההצמדה ותנאיה	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו
נכסים משועבדים	אין	אין	אין	אין	אין
זכות החברה לבצע פדיון מוקדם או המרה כפויה	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבותי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבותי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבותי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא, החל מ-30 יום ממועד רישומן למסחר בבורסה ולא יאוחר מחלוף 180 יום ממועד רישומן למסחר כאמור. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבותי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבותי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.
מהותיות הסדרה	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970
קיימת תנית הפרה צולבת (CROSS DEFAULT) (***)	כן	כן	כן	כן	כן

(*) שווי השוק כולל ריבית שנצברה ליום 31 במרס 2024.

(**) מתוך כך הרכיב ההוני בסך של כ-13 מיליוני ש"ח המוצג במסגרת ההון.

(***) לפרטים נוספים ראה סעיף 8.1.14 בשטרי הנאמנות (סדרה א') ו-(סדרה ב') שצורפו לדוח הצעת מדף מיום 9 בפברואר 2023.

ב.

פרטים בדבר רכיב ההמרה באג"ח ב'

פרמטר

אג"ח ב' (אג"ח להמרה)

פרטי נייר הערך אליו ניתן להמיר את אגרות החוב	אגרות החוב ניתנות להמרה למניות רגילות של החברה
יחס המרה	כל 85 ש"ח ע.נ. של אגרות החוב יהיו ניתנים להמרה למניה רגילה אחת של החברה
עיקרי תנאי ההמרה ובכלל זה תנאים מתלים לביצוע המרה וקיומן של התאמות לחלוקה	אגרות החוב ניתנות להמרה בכל יום בו מתקיים מסחר בבורסה, עד ליום 18.2.28;
	אם החברה תחלק בתקופת קיום זכות ההמרה מניות הטבה ו/או דיבידנד ו/או תציע מניות בדרך של זכויות תבוצע התאמה של מספר המניות הנובעות מההמרה. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3.3 לשטר הנאמנות שצורף לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023.

ג.

פרטים בדבר דירוג

אג"ח א'	אג"ח ב' (אג"ח להמרה)	אג"ח ג'
מעלות	מעלות	מעלות
ILAA-	ILAA-	ILAA-
ILAA-	ILAA-	ILAA-
דירוג נוכחי		

הנאמן בגין תעודות ההתחייבות (סדרה א', סדרה ב' וסדרה ג') הינו הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ. שם האחראים על תעודות ההתחייבות הינם: עו"ד דן אבנון ו/או עו"ד מירב עופר, טלפון: 073-2171000, פקס: 03-5271451, אי מייל: hermetic@hermetic.co.il, כתובת למשלוח דואר: מגדל צ'מפיון, קומה 13 דרך ששת הימים 30, בני ברק.

ד.

מגבלות חוזיות ואמות מידה פיננסיות

במסגרת שטרי הנאמנות של אגרות החוב סדרה א', סדרה ב' וסדרה ג', התחייבה מקס, כי כל זמן שאגרות החוב (סדרה א', סדרה ב' וסדרה ג') טרם נפרעו במלואן, היא לא תיצור שיעבוד צף על כל רכוש, אלא אם קיבלה מראש את הסכמת מחזיקי אגרות החוב או תיצור לטובת מחזיקי אגרות החוב שיעבוד צף באותה דרגה פרי פסו. כמו כן, נטלה על עצמה החברה מגבלות הנוגעות לחלוקת דיבידנד, הרחבת סדרה א', סדרה ב' וסדרה ג', וכן התחייבה לעמוד באמות מידה פיננסיות לפיהן ההון העצמי של החברה לא יפחת מ-3.2 מיליארד ש"ח (במסגרת סדרה א' וסדרה ב') או מ-3.4 מיליארד ש"ח (במסגרת סדרה ג') וכי יחס החוב הפיננסי נטו לסך הנכסים לא יעלה על 50%.

לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3.1 בשטרי הנאמנות (סדרה א') ו-(סדרה ב') שצורפו לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023 וסעיף 6.3.1 בשטר הנאמנות (סדרה ג') שצורף לדוח הצעת המדף מיום 4 בדצמבר 2023.

כמו כן נקבע מנגנון התאמה לפיו יעלה שיעור הריבית כתוצאה מאי עמידה באחת מאמות המידה הפיננסיות.

אמות המידה יותאמו ככל שכתוצאה מיישום לראשונה של תקינה חשבונאית יחול בהן שינוי אשר השפעתו אינה זניחה. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3, בשטרי הנאמנות (סדרה א') ו-(סדרה ב') שצורפו לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023 וסעיף 6.3 בשטר הנאמנות (סדרה ג') שצורף לדוח הצעת המדף מיום 4 בדצמבר 2023.

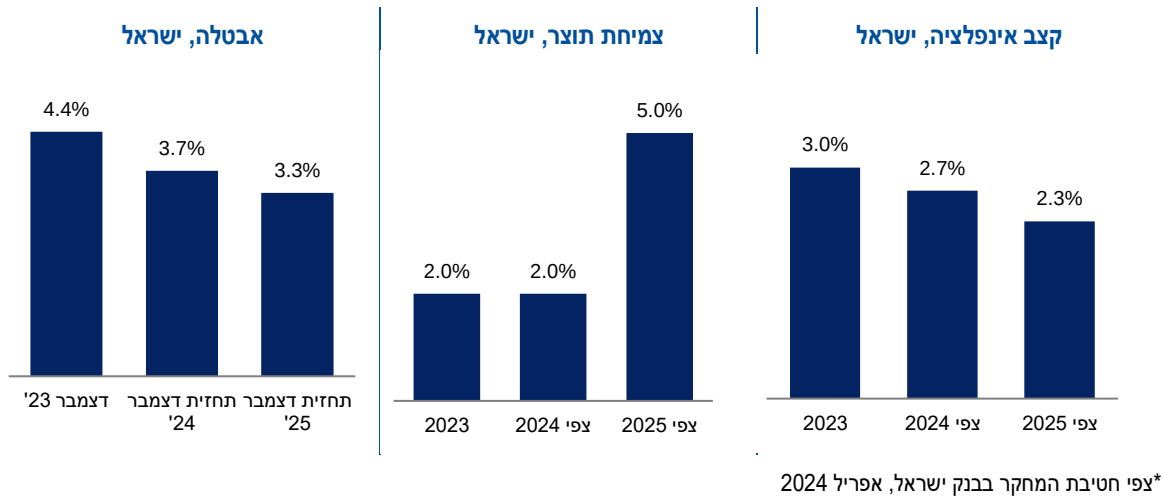
נקבע גם מנגנון התאמה לפיו שיעור הריבית יעלה במידה ודירוג החברה יופחת. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.4 בשטרי הנאמנות (סדרה א') ו-(סדרה ב') שצורפו לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023 וסעיף 6.4 בשטר הנאמנות (סדרה ג') שצורף לדוח הצעת המדף מיום 4 בדצמבר 2023.

נכון לתאריך הדיווח החברה עומדת באמות המידה המתוארות לעיל. יחס החוב הפיננסי נטו ליום 31 במרס, 2024 היינו בסך של 15% וההון העצמי היינו בסך של כ-10.3 מיליארד ש"ח. כמו כן, נכון לתאריך הדיווח נכון למועד פרסום דוח זה, וכן בתקופה שתחילתה במועד הנפקת תעודות ההתחייבות, החברה עמדה ועומדת בכל התנאים וההתחייבויות לפי שטרי הנאמנות ולא התקיימו תנאים המקימים עליה להעמדת תעודות ההתחייבות לפירעון מיידי. כמו כן, החברה לא קיבלה הודעה מהנאמן לתעודות ההתחייבות בדבר אי עמידתה בתנאים ובהתחייבויות שלפי שטרי הנאמנות הנ"ל.

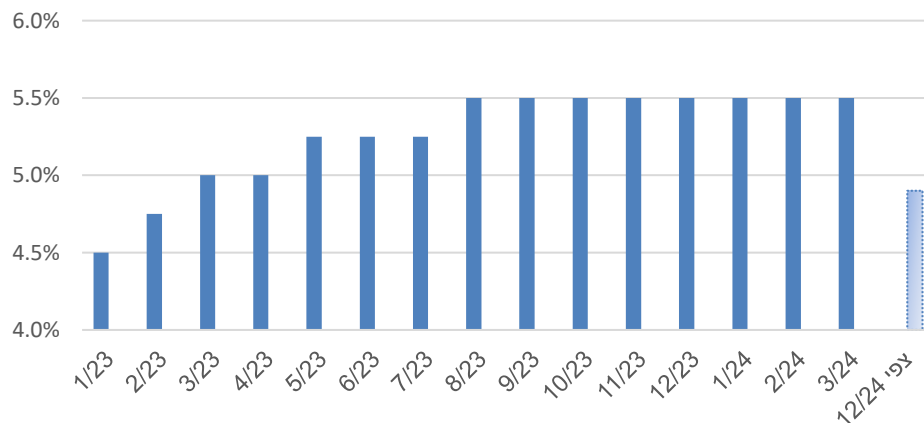
עיקרי שטרי הנאמנות (סדרה א' וסדרה ב') אשר נחתמו בין החברה לבין הנאמן מצורפים לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023 ועיקרי שטר הנאמנות (סדרה ג') מצורפים לדוח הצעת המדף מיום 4 בדצמבר 2023 ונוסחיהם המלאים של שטרי הנאמנות מצויים במשרדה הרשום של החברה וניתן לעיין בהם, בתיאום מראש, בכל יום עסקים בשעות העבודה הרגילות.

3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

3.1 נתונים כלכליים עיקריים:

ריבית ה-FED, ארה"ב

* נתון דצמבר 2024 הינו קונצנזוס התחזיות ע"פ בלומברג, 8/5/2024

3.2 להלן מגמות עיקריות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח ולאחריה:

החל מה-7 באוקטובר, 2023 מצויה ישראל במצב מלחמה, שנכון לכתיבת שורות אלה ממוקדת כנגד ארגוני הטרור ברצועת עזה ובזירת הצפון. גויסו מאות אלפי חיילי מילואים ופנו מבתיהם יישובי עוטף עזה וקו העימות בצפון. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1 (ה) לעיל.

פרמטר	נתונים לתקופה
התפתחות במשק ובתעסוקה בישראל	בשנת 2023 עלה התוצר במשק ב-2% בהמשך עלייה של 6.5% בשנת 2022. ברבעון הרביעי של 2023 התכווץ התוצר בכ- 21% (בעיקר עקב השפעת פרוץ המלחמה). האוכלוסייה בישראל גדלה ב-2023 ב-2.2% כך שהתוצר המקומי לנפש ירד ב-0.2% (לאחר עלייה של 4.4% בשנת 2022). ע"פ התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר בבנק ישראל (אפריל 2024), התוצר צפוי לצמוח בשנת 2024 בשיעור של 2% וב- 5% בשנת 2025, כל זאת תחת ההנחה שהלחימה תתרכז בחזית הדרום ותימשך עד סוף 2024 בעצימות הולכת ופוחתת. הגירעון התקציבי נכון לסוף מרס 2024 הסתכם ל 6.2% תוצר, לעומת 4.2% תוצר בדצמבר 2023. הגירעון התקציבי באפריל עלה ל-7% תוצר (אך עלה ב-6.7% בהתחשב בדחיית גביית מיסים בשל החגים). יחס חוב/תוצר עומד על 62.1% נכון לדצמבר 2023. ע"פ תחזית בנק ישראל הגירעון בתקציב הממשלה בשנים 2024 ו-2025 צפויים להסתכם ב-6.6% וב-4.6% תוצר ויחס החוב/תוצר צפוי לעלות לרמה של 67% תוצר ב-2024 ולהישאר ברמה דומה גם במהלך 2025. שוק התעסוקה - עם פרוץ המלחמה עלה בחדות שיעור האבטלה הרחב (נתון הכולל, בנוסף על הבלתי מועסקים גם נעדרים זמניים מסיבות כלכליות דוגמת הוצאה לחל"ת) מ- 4.2% ל- 9.7% בחודש אוקטובר, אך בחודשים שחלפו מאז ירד שיעור האבטלה הרחב ל- 5.3% בחודש מרס 2024. בהתאם לתחזית בנק ישראל, צפוי שיעור האבטלה הרחב לעמוד על שיעור של כ- 3.7% בסוף שנת 2024 ועל 3.3% בשנת 2025. לפי אומדני הלמ"ס לחודש פברואר 2024, השכר הממוצע למשרת שכיר של כלל העובדים ממשיך במגמת העליה והראה עליה של 6.3% בחישוב שנתי בתקופה דצמבר 2023-פברואר 2024. לעומת פברואר 2023 ניכרה עלייה של 9.2%. מספר משרות השכיר לפברואר הינו 3.923 מיליון, ירידה של 1.7% לעומת פברואר 2023 (3.991 מיליון). שוק הדיור - השוואת מחירי העסקאות שבוצעו בחודשים ינואר 2024 – פברואר 2024, לעומת מחירי העסקאות שבוצעו בחודשים דצמבר 2023 – ינואר 2024, נמצא כי מחירי הדירות עלו ב-1.0%. בתחילת פברואר 2024 הודיעה חברת דירוג האשראי Moody's על הורדת דירוג האשראי של ישראל בדרגה אחת לרמה של A2 עם תחזית שלילית. חודשיים לאחר מכן חברת הדירוג S&P הודיעה על הורדת הדירוג של ישראל בדרגה אחת מרמת AA- ל A+, כאשר החברה הביעה חשש מעימות נרחב עם אירן ומגידול בגירעון בשל ההוצאות הגבוהות של המלחמה. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 האינפלציה עלתה ב-1% ובשנים עשר החודשים האחרונים מדד המחירים לצרכן עלה ב-2.7%, התואם לתחום יעד יציבות המחירים הקבוע בחוק בנק ישראל. עם פרוץ המלחמה עלתה פרמיית הסיכון של ישראל עלייה חדה, והשקל פוחת משמעותית מול הדולר והאירו. מתחילת 2024 הדולר התחזק בכ- 2% מול השקל והמסחר בדולר שקל מאופיין בתנודתיות גבוהה.
נתוני האינפלציה	
שערי חליפין	
התפתחות שיעור הריבית והתשואות	בינואר 2024 החליטה הוועדה המוניתרית להפחית את הריבית ב-0.25 נקודת אחוז, ל-4.5%. בישיבותיה בפברואר ובאפריל החליטה הוועדה המוניתרית להותיר את הריבית ללא שינוי.

התפתחויות בשוק ההון בישראל ובעולם (במונחי מטבע מקומי)

באחוזים	Q1		לשנת
	2023	2024	2023
מדדי מניות בישראל			
ת"א 35	7.8	(3.2)	3.8
ת"א 90	10.9	(9.0)	4.3
ת"א 125	8.3	(4.8)	4.1
ת"א צמיחה	16.7	(5.7)	3.1
מדדי אג"ח בישראל			
כללי	0.6	0.0	3.8
תלבוּנד צמודות	1.7	0.3	5.9
תלבוּנד שקלי	1.1	(0.7)	5.3
ממשלתי צמוד מדד	(0.5)	0.7	(0.4)
ממשלתי שקלי	(0.5)	(0.4)	1.4
מדדי מניות בעולם			
דאו ג'ונס	5.6	(1.5)	13.5
נאסד"ק	9.1	14.5	43.6
ניקיי טוקיו	20.6	6.5	28.2
קאק פריז	8.8	10.6	14.8
פוטסי לונדון	2.8	1.5	3.0
דאקס פרנקפורט	10.4	10.4	19.1
MSCI WORLD	8.5	6.4	23.1
S&P 500	10.2	7.4	24.0

לפרטים בדבר ההשלכות על התוצאות הכספיות, ראה סעיף 2 לעיל וביאור 6 בדוח הכספי.

התפתחויות במצב הכלכלי בעולם

הרבעון הראשון של שנת 2024 התאפיין בעליה באינפלציה בארה"ב ובשינוי בהערכת השווקים לקצב הורדת הריבית של הבנק המרכזי בארה"ב. המתחים הגיאוגרפיים בעולם נמשכים על רקע מלחמת הסחר, המלחמה בין רוסיה לאוקראינה והמתיחות במזרח ת. השפעות מלחמת רוסיה-אוקראינה על הכלכלה הגלובלית אמנם התמתנו וחששות ממשבר אנרגיה באירופה חלפו, אך עם זאת הוטלו מגבלות ייצוא נוספות ע"י ארה"ב כלפי סין בתחום השבבים.

ארה"ב – במהלך הרבעון הראשון האינפלציה בארה"ב הפגיעה כלפי מעלה, מה שגרם לשוק לתמחר מחדש את קצב הורדות הריבית בארה"ב כאשר בתחילת שנת 2024 השוק תמחר 7 הורדות ריבית במהלך שנת 2024 ונכון לתום הרבעון הראשון השוק מתמחר כ- 3.5 הורדות בלבד. נתוני התוצר לרבעון הראשון הראו צמיחה בקצב של 1.6%, ירידה מ-3.4% ונמוך מהצפי שעמד על 2.5% (במונחים שנתיים). האינפלציה עומדת נכון לתום הרבעון על 3.5% (במונחים שנתיים) ואינפלציית הליבה עומדת על 3.8%. שוק העבודה ממשיך לשמור על חוזקה, כאשר שיעור האבטלה נותר נמוך על 3.8% (נכון לתום רבעון הראשון של שנת 2024) וניכרת עלייה מתמשכת במספר מקומות העבודה החדשים הנפתחים מדי חודש.

אירופה – הכלכלה בגוש האירו צמחה ברבעון הראשון בקצב של 0.4% (במונחים שנתיים), המהווה שיפור מול רבעון קודם כמו גם שיעור שעלה על הציפיות. הבנק המרכזי הותיר במהלך הרבעון הראשון את הריבית בשיעור של 4.5% לאור האטה באינפלציה באיחוד האירופי (קצב שנתי של 2.4% נכון למרס 2024), נכון לסוף הרבעון הציפיות בשוק מתמחרות 3 הורדות ריבית עד סוף שנת 2024. הבנק ממשיך בצמצום תכניות רכישת האג"ח. שיעור האבטלה התייצב ועומד על 6.5% נכון לפברואר.

סין – הציפיות להתאוששות כלכלת סין עדין לא התממשו, לאור בעיות כלכליות רבות בהן אבטלה גבוהה בקרב הצעירים ומשבר חובות של חברות בעיקר בתחום הנדל"ן. הכלכלה צמחה בקצב של 5.3% במונחים שנתיים. יחד עם זאת, הממשל והבנק המרכזי ממשיכים בשימוש בכלים פסיקאליים ומוניטאריים לעידוד התאוששות הכלכלה. ההגבלות הרגולטוריות ההדדיות בין ארה"ב לסין על ייצוא שבבים לסין ושימוש בשבבים מערביים ממשיכות.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

בפרק זה יסקרו תמציות חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר או טיטות של חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר, החלים על פעילות הגופים המוסדיים בקבוצה ואשר הינם מהותיים לפעילות הקבוצה, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, לפי העניין, לאחר מועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים.

כן יסקרו תמצית החוקים התקנות, הוראות נוהל בנקאי תקין (להלן: "נב"ת") וניירות עמדה מהותיים ביותר או טיטות של חוקים, תקנות, נב"תים וניירות עמדה מהותיים ביותר החלים על פעילות הנפקה, סליקה ותפעול כרטיסי חיוב וכן אשראי ללקוחות פרטיים ועסקיים (להלן: "פעילות מקס") ואשר הינם מהותיים לקבוצה, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או המפקח על הבנקים, לפי העניין, לאחר מועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים.

4.1 כללי

4.1.1 טיטות תקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (גוף פיננסי) (תיקון מס' 1), התשפ"ד-2024

בהמשך לאמור בסעיף 9.2.1 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023, בדבר הוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 (להלן: "חוק הריכוזיות") אשר הטילו מגבלות על החזקה במקביל של גופים פיננסיים וגופים ריאליים, בדבר עמדת רשות שוק ההון והצוות לבדיקת הריכוזיות כי יש לראות בתאגיד הנפקה של מבטח כגוף פיננסי, ובדבר הפרסומים בדבר עמדת ועדת הריכוזיות בנוגע להגדרת תאגיד הנפקה של מבטח כגוף ריאלי -

בחודש מאי 2024 פורסמה טיטות תקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (גוף פיננסי) (תיקון מס' 1), התשפ"ד-2024, במסגרתה מוצע להרחיב את רשימת הגופים שתיכלל בהגדרת "גופים פיננסיים" בחוק הריכוזיות, באופן שבין היתר תכלול ההגדרה גם תאגיד הנפקה של מבטח.

ככל שטיטות התקנות תתקבל ותהפוך לנכס מחייב, יהיה בכך כדי להביא להגדרת כללביט מימון כגוף פיננסי, באופן שיביא לכך שהיקף התחייבויותיה לא יימנו ביחד עם יתר ההתחייבויות של כלל החזקות ושל התאגידים הריאליים בשליטת קבוצת כלל החזקות, ויאפשר לכלל החזקות להמשיך להחזיק בחברה ובכללביט מימון גם במקרה שבו היקף ההתחייבויות הכולל שלהן יעברו את רף ההתחייבויות המותר לגוף ריאלי המחזיק בגוף פיננסי משמעותי.

4.1.2 תזכיר חוק תובענות ייצוגיות

בהמשך לאמור בסעיף 9.2.7 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023, בדבר המלצות הצוות הבין-משרדי לבחינת ההסדרים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, בחודש מאי 2024 פורסם תזכיר חוק תובענות ייצוגיות, במסגרתו מוצע לעגן בחקיקה את המלצות הצוות.

במסגרת התזכיר מוצע, בין היתר, לקבוע כהוראת שעה מנגנון שיחייב פניה מוקדמת לנתבעת בטרם הגשת בקשת אישור תובענה ייצוגית וזאת בסוגי עילות ותביעות מסוימות, לרבות תשלום אגרה על עצם פניה מוקדמת כאמור; לקבוע מגבלות לגבי הגשת תביעות לקבלת סעד של פיצוי בסוגי עילות ותביעות מסוימות; להסמיך את ביהמ"ש להורות על מחיקת בקשות קנטרניות וטורדניות בכל עת; לקבוע כללים אחידים וברורים לגמול ושכר טרחה, ובכלל זאת ביטול האפשרות להסתלקות מתוגמלת והתניית תשלום שכ"ט לב"כ מייצג ביישום הסדר הפרשה; קביעת מנגנון המאפשר הגשת בקשות נוספות באותו עניין לשם בחירת התובענה והעו"ד המוביל על ידי בית המשפט בעילות מתחום דיני ניירות ערך; קביעת מנגנונים בנוגע לפיצוי בין חברי הקבוצה, לרבות סעד בעין; קביעת מנגנון מסודר לאישור הסדר פשרה על ידי מגשר; קביעת מתווה לפסיקת שכר טרחה וגמול למבקש או לתובע הייצוגי; חובת קביעת הוצאות משפט על המבקש או בא כוחו במקרה שבו בקשת אישור/תביעה ייצוגית הוגשה או נוהלה בחוסר תום לב; חיוב תובע ייצוגי לציין את מספר התובענות הייצוגיות שהוגשו בידי בשנה קלדרית והגבלתן ל-5 תביעות בשנה; מתן אפשרות לארגונים להגיש תביעות ייצוגיות; וקביעת חובה לשקול שיקולים נוספים בעת בחינת בקשה לאישור נגד מבטח או חברה מנהלת שעילתה היא הפרתה של חוזר חיסכון ארוך טווח (כהגדרתו בתזכיר), כגון קיומה של הרשאה רגולטורית לפעילות הנידונה, משך הזמן שחלף מחתימת החוזה; קושי ראייתי; שינויים בהסדר התחיקתי ממועד חתימת החוזה; עוצמת הפגיעה במבטח/בחברה המנהלת אם תאושר הבקשה ואינטרס חברי הקבוצה באישור הבקשה. כמו כן מוצע לקבוע שאם תוגש בקשה לדחות את בקשת האישור מהסיבות האמורות, וביהמ"ש סבור שיש טעם בבקשת הדחיה, תתבקש עמדת היועץ המשפטי לממשלה ביחס לטענה זו.

בשלב מקדמי זה, החברה אינה יכולה להעריך את השלכות ההוראות המוצעות לעיל, אשר השפעתן על היקף החשיפה של החברות בקבוצה להליכים ייצוגיים תלויה, בין היתר, בנוסחן הסופי של ההוראות ובאופן יישומן ופרשנותם על ידי הערכאות המשפטיות השונות. עם זאת, הפיכת ההוראות הנוגעות לניהול הליכים בעניין הפרת חוזר חיסכון ארוך טווח למחייבות יכול ויצמצמו את החשיפה של החברה לתובענות ייצוגיות בתחום פעילות זו.

הערכות החברה בקשר עם השלכות תזכיר חוק תובענות ייצוגיות הינן מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות של החברה נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, בנוסח הסופי של תיקון חוקת תובענות ייצוגיות אם וככל שיתקון, באופן יישומן בפועל של הוראות התיקון ובהתנהגות גורמים חיצוניים שונים ביחס להוראות החוק.

4.2 חיסכון ארוך טווח

4.2.1 הרפורמה במסלולי השקעה

בהמשך לאמור בסעיף 9.5.5(ג) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023, בדבר הוראות חוזר מסלולי השקעה בקופות גמל –

בחודש אפריל 2024 פורסם תיקון לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, שיקריו הינם:

1. תיקון רשימת מסלולי ההשקעה שניתן יהיה לנהל במועד כניסת החוזר לתוקף - ביטול ההוראה המאפשרת הקמת מסלול מתמחה גמיש והוספת האפשרות להקים מסלול משולב אג"ח ומניות (עד 25% מניות).
2. קביעת מגבלות על מדיניות ההשקעה במסלולים ספציפיים.

קיימת אי וודאות באשר להשלכות חוזר מסלולי השקעה על תנאי התחרות בשוק, וזאת, בין היתר, בהתחשב בשל השילוב של הוראות הרפורמה במסלולי ההשקעה עם השינוי בתקנות ההוצאות הישירות, ריבוי מסלולי ההשקעה, שעלול לייצר עודף מידע וקושי להשוות בין ביצועי המסלולים השונים, תקרות עמלות הניהול שיקבעו על ידי הגופים המוסדיים ועמלות הניהול שיגבו בפועל.

4.3 ביטוח כללי

בהמשך לאמור בסעיפים 7.1.1.2(ב3) ו- 7.1.1.2(ב4) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023, בחודש מאי 2024 פורסמו חוזר ביטוח 2024-1-7 - תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 2 - הוראות בענף רכב רכוש (להלן: **"תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ענף רכב רכוש"**); וחוזר ביטוח 2024-1-6 - הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש (להלן: **"חוזר הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש"**). הוראות אלה מהוות אסדרה כוללת לתהליך תביעות רכב רכוש, וכן כוללות הוראות שונות בנוגע לנוסח פוליסות רכב רכוש והגילוי הנדרש מצד המבטח למבוטח בשלב הטרם חוזי (להלן יחד: **"הרפורמה בתחום רכב רכוש"**).

במסגרת חוזר הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש נקבע כי חברת הביטוח תעדכן את נוסח הגילוי למבוטחים שעליה לתת (כפי שנקבע במסגרת הכרעה עקרונית מיום 19 בספטמבר 2023 בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בגין הפרש במחיר החלפים), וזאת על מנת שבמקרה של הקטנת נזק במוסך שאינו בהסדר, עקב הפחתת תגמולי הביטוח בגובה ההפרש במחיר עלות החלפים בעת תיקון במוסך שאינו בהסדר לעומת מוסך הסדר, תעמוד חברת הביטוח בחובותיה לפעול בתום לב ובהוגנות כלפי המבוטח. במסגרת עדכון כללי הגילוי נקבע, בין היתר, כי חברת הביטוח תיתן גילוי למבוטח בתכנית הביטוח בדבר כללי ההפחתה של תגמולי הביטוח במקרה של הקטנת נזק. כללי ההפחתה יוגשו לאישור הרשות במסגרת בקשה להנהגת תכנית הביטוח, ויבאו בחשבון קריטריונים שנקבעו. בנוסף נקבע כי בתכנית ביטוח רכב רכוש ייקבע כי במקרים בהם מבוטח בחר לתקן את רכבו שלא במוסך הסדר והמבוטח הודיע לחברת הביטוח על מקרה הביטוח טרם תיקון הרכב ונקט באמצעים הסבירים שהורתה לו חברת הביטוח, והמוסך האמור הסכים לקבל את תנאי ההסדר של חברת הביטוח טרם תיקון הרכב, תנכה החברה מתגמולי הביטוח השתתפות עצמית, כאילו המבוטח תיקן את רכבו במוסך הסדר. עוד נקבע בחוזר כי חברת ביטוח לא תכלול במסגרת תכנית ביטוח רכב רכוש פיצוי בשל אבדן גמור להלכה כהגדרתו בסעיף 6(ב) לפוליסה התקנית - רכב רכוש, למעט בסוגי מקרים שאושרו על ידי הרשות בתכנית הביטוח (להלן: **"ההוראה הנוגעת לאבדן להלכה"**). תחילתו של החוזר ביום 1 בספטמבר 2024 אולם ההוראה הנוגעת לאבדן להלכה תהיה מחייבת מיום הכניסה לתוקף של תיקון הגדרת "אבדן גמור" בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, בעניין קביעת שמאי "אבדן גמור" לרכב.

במסגרת תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ענף רכב רכוש נקבע ביחס למוסכים, כי על חברת ביטוח לנהל משא ומתן עם כל מוסך שמעוניין לשמש כמוסך מוסכם המעניק שירות למבוטחיה או לצד שלישי (להלן: **"מוסך מוסכם"**), ולאפשר לכל מוסך אחר בעל מאפיינים דומים לאותו המוסך, ועל בסיס אותן אמות מידה שירותיות אשר נקבעו על ידי חברת הביטוח, להתקשר עמה בהסכם התקשרות זהה. ככל שהמוסך אינו בעל מאפיינים דומים למוסך מוסכם, חברת הביטוח לא תסרב לחתום על הסכם ואולם הוא יקבע בהתאמות הנדרשות.

עוד נקבע כי חברת ביטוח לא תסרב להתקשר עם מוסך בהסכם התקשרות שמגדיר אותו כמוסך מוסכם, בסירוב המבוסס על קריטריונים המפורטים בחוזר המאוחד וביניהם בין היתר על אחד מאלה: היקף הפעילות של המוסך; גודל המוסך; כמות המועסקים במוסך; ומאפייני לקוחות המוסך, ובכלל זה סוג כלי הרכב המתוקנים במוסך; שייכות המוסך לרשת מוסכים.

בנוסף נקבעו עקרונות שעל הסכם ההתקשרות בין חברת הביטוח למוסך המוסכם לכלול וכן תנאים מינימליים להסכם ההתקשרות בין חברת הביטוח והמוסך המוסכם הקובעים, בין היתר, כי מחיר שעת עבודה יהיה בהתאם למוסכם בין המוסך המוסכם לחברת הביטוח; עלות החלפים תהיה בהתאם להנחה שיתחייב המוסך המוסכם להעניק לחברת הביטוח או שהמוסך המוסכם יתחייב כי מחיר חלקי חילוף שסיפק לא יעלה על מחיר החלף שנרכש על ידי חברת הביטוח או אשר עשוי להיות מסופק על ידה או יתחייב לעשות שימוש בחלקי החילוף שתספק חברת הביטוח, בהתאם להסכמה בין חברת הביטוח למוסך או כל תנאי מסחרי אחר בנושא עלות התיקון שנקבע בין הצדדים (להלן: **"החלופות לחיוב בגין עלות החלפים"**); מוסך מוסכם לא יחל בתיקון הרכב, אלא לאחר אישור חברת הביטוח ובעל הרכב; על חברת הביטוח נאסר להתקשר עם המוסך המוסכם בהסכם המגביל את סכום תיקון הרכב או בממוצע עלות תיקון רכב; חברת הביטוח תוכל לבטל את ההתקשרות עם מוסך מוסכם רק לאחר שניתנה למוסך האפשרות לחדול מביצוע ההפרה, למעט חריגים.

לעניין מניעת ניגוד עניינים, נקבע כי סוכן ביטוח, מוסך או שמאי לא יעניקו או יקבלו עמלה או כל טובת הנאה, במסגרת ואגב הליך בחירת מוסך ותיקון הרכב, ולעניין סוכן ביטוח לרבות באמצעות חברה לניהול תביעות או כל גורם אחר המעורב בתהליך, לרבות בשל שירותי ייעוץ שונים.

ביחס לשמאים נקבע, בין היתר, כי במקרה של בחירת שמאי מתוך מאגר שמאים שמציעה חברת הביטוח, תחויב חברת הביטוח לעשות שימוש במאגר שמאים אשר יהיה פתוח לכל השמאים שיעמדו בקריטריונים שנקבעו בטיטה ("מאגר שמאים"); חברת הביטוח תתקשר עם שמאי המעוניין להיכלל במאגר השמאים בהסכם התקשרות זהה להסכם התקשרות שקיים בינה לבין שמאי אחר הנכלל במאגר השמאים, בעל מאפיינים דומים לשמאי המעוניין, לרבות ביחס לנוסחה שתשמש לחישוב שכר השמאי. כן כולל החוזר המאוחד הוראות בדבר כמות השמאים שיכללו במאגר השמאים; ובדבר הפרוצדורה שעל חברת ביטוח לנקוט על מנת להוציא שמאי ממאגר השמאים, בהתאם לפרמטרים אובייקטיביים שנקבעו בהסכם ההתקשרות.

עוד נקבע כי שכר טרחת שמאי המאגר יורכב מרכיב קבוע ורכיב משתנה, כאשר הרכיב המשתנה יהיה בשיעור שאינו זניח ויביא לידי ביטוי פרמטרים הקשורים לשירות וכן פרמטרים ייחודיים לשמאי כגון ותק והתמחות בסוגי רכבים ייחודיים.

בנוסף, נקבע כי הערה לשמאי לפיה תיקון הרכב על פי הצעת התיקון עלולה להביא לפגיעה בבטיחות הרכב או הערה על כך שקיים חלף זהה שהינו בר השגה, לא יהוו השפעה אסורה על שיקול דעתו של השמאי.

בחירת השמאי מתוך המאגר תבוצע באופן אקראי. הצעת התיקון והשוואה של שמאי שנבחר ממאגר השמאים כאמור תהיה הצעת התיקון והשוואה הקובעות אלא אם כן פעלה חברת הביטוח לערעור בפני שמאי מכריע בהתאם למנגנון הקבוע בחוזר.

שומה של שמאי פרטי שנבחר בידי ניזוק בתביעת צד ג', תוכל להיות "שומה קובעת" במידה וצד ג' פעל בהתאם לכללים שנקבעו בחוזר, תוך מתן אפשרות לחברת הביטוח לערער על השומה בפניה למנגנון שמאי מכריע. כמו כן נקבעו בחוזר הוראות ליישום ותפעול מנגנון שמאי מכריע.

עוד נקבע כי חברת הביטוח תחויב להציע למבוטחים תכנית במסגרתה ניתן לבחור כל מוסך (להבדיל ממוסך מוסכם) וזאת ללא השפעה על גובה ההשתתפות העצמית שישלם המבוטח. החוזר קובע הוראות שונות בעניין גילוי, שקיפות, והוראות גילוי ותיעוד נרחבות הן קודם למועד רכישה הפוליסה והן במועד התביעה.

בנוסף נקבעו הוראות מעבר לצורך בניית המנגנונים הנדרשים בהתאם לחוזר.

בשלב מקדמי זה כלל ביטוח אינה יכולה לצפות את מכלול השפעותיה של הרפורמה בתחום רכב רכוש, אשר יכול ותשפיע על עלויות ישוב התביעות בביטוחי רכב רכוש בכיוונים מנוגדים וזאת נוכח ריבוי התיקונים המוצעים והשלכותיהם המצטברות אשר יכול ותהיינה מהותיות: התיקונים ביחס לפיקוח המבטחות ביחס לעלות החלפים יכול ויביאו להוזלת מחירי החלפים; מתן אפשרות לכל מוסך לשמש כמוסך מוסכם יכול ותקטין את יכולת הפיקוח של חברות הביטוח, לרבות ביחס להונאות, תגרע מיתרונות לגודל ותגדיל את עלויות ישוב התביעה; הקמת מנגנון מאגר השמאים, אופן תפקודו והשפעתו על עלויות ישוב התביעה תלויים, בין היתר, בנכונותם של השמאים להיכלל במאגר, בהיצע השמאים, בשכר טרחת השמאים ובהיקף הפניות למנגנון שמאי מכריע; הנחה בהשתתפות העצמית למבוטחים במקרה בו מוסכים שאינם מוסכי הסדר יקבלו על עצמם את תנאי ההסדר לעניין חלפים, יכול ותביא להגדלת התיקונים במוסכים אלו, שעלות ישוב התביעה בהם צפויה להיות גבוהה ממוסכי הסדר; להערכת כלל ביטוח לא ניתן לחזות בכלל זה את השלכות ביטול מנגנון אובדן להלכה והתיקון הצפוי להגדרת אובדן גמור בתקנות התעבורה התשכ"א-1961 והן תלויות בין היתר בקידום האסדרה של משרד התחבורה ביחס לעלות החלפים.

המידע בכל הקשור לרפורמה בתחום רכב רכוש הינו מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות והן תלויות, בין היתר, בקידום האסדרה של משרד התחבורה ביחס לעלות החלפים, הגדרת "מחיר שוק" ותיקון תקנות התעבורה ביחס ל-"אבדן גמור", בהתנהגות חלפי הספקים, המוסכים, השמאים, הסוכנים, הלקוחות והגופים המתחרים וכן בהתנהלות הרגולטורים הרלבנטיים לרבות משרד התחבורה ורשות שוק ההון ביטוח וחסכון.

4.4 פעילות מקס

4.4.1 חוק הבנקאות (רישוי)

בהמשך לאמור בסעיף 15.1.1 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023 בדבר טיטוט מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקת בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגיד החזקה בהם, במסגרתה נקבעה תקופת ההיתרים שניתנו מכוח המדיניות החלה במועד הפרסום, עד ליום 31 בדצמבר 2029 -

בחודש מרס 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטוט מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקת בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגיד החזקה בהם. מסמך זה מתווסף לפרסומים קודמים של בנק ישראל בנוגע להיתרי החזקה ושליטה בתאגידים בנקאיים וקובע, בין היתר, עקרונות למתן היתרי החזקה דרך החזקת אמצעי שליטה, ובכללן חוסן כלכלי ויושרה אישית ועסקית של מבקש ההיתר, וכן קובע הוראות ספציפיות לעניין מבקש היתר החזקה שהוא קרן השקעות פרטית (Private Equity).

לעניין היתרי החזקה שניתנו לגופים מוסדיים בקבוצת כלל ביטוח להחזיק בבנקים ובחברות כרטיסי אשראי ולעניין מגבלות החלות על קבוצת כלל, ראה סעיף 9.5.4.2 בדוח תיאור עסקי תאגיד של החברה לשנת 2023.

4.4.2 מתווה לקביעת העמלה הצולבת

בהמשך לאמור בסעיף 15.1.5 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023 בעניין הפטור שניתן להסדר הסליקה הצולבת שבין חברות כרטיסי האשראי מחודש אפריל 2018 ובעניין בקשה חדשה לאישור תוקפו של הפטור – ביום 15 למאי 2024 התקבלה החלטת רשות התחרות בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל בנוגע להסדר הסליקה הצולבת, עד ליום 31 לדצמבר 2028, בתנאים שאינם שונים מהותית מהפטור הקודם.

4.4.3 הצעת חוק למניעת פגיעה כלכלית בצרכן (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2024

ביום 10 במרס 2024, החליטה ועדת שרים לחקיקה לתמוך בהצעת חוק, הכוללת, בין היתר, תיקון מוצע לחוק הגנת הצרכן, שמטרתו להסמיך את הממונה על הגנת הצרכן לקבוע כי עוסק הוא מפר בנסיבות מחמירות (או בעל זיקה לעוסק כאמור), ולהעביר מידע אודות קביעה כאמור לנותן שירותי תשלום; וכן תיקוני חקיקה שמטרתם להסדיר את חובותיהם של נותני שירותי תשלום מקום בו ניתנה הודעה כאמור: הפסקת העברת הכספים שאמורים להיות משולמים למוטב כאמור החל ממועד הודעת הממונה, והחזקת הכספים האמורים עד להוראת בית משפט או לשם השבתם למשלם לבקשת המוטב. בנוסף, נקבע כי נותן שירותי תשלום למוטב לא יתקשר עם מוטב שניתנה או שפורסמה לגביו הודעה כאמור לעיל לתקופה של שנתיים מיום קבלת ההודעה או פרסומה.

4.4.4 "חרבות ברזל"

בהמשך לאמור בסעיף 15.1.20 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023 בעניין הוראות שונות שהתפרסמו ע"י הפיקוח על הבנקים ובנק ישראל בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" –

- ביום 31 במרס 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה), מכוחן בוטלו מרבית ההקלות שניתנו מכוח הוראת השעה מחודש פברואר 2024, במסגרתה נקבעו הקלות בנוגע ליישום הראות ניהול בנקאי תקין 367 ו-420 ובנוגע בנוגע לחובות זיהוי בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- מתווה הסיוע ללקוחות חברות כרטיסי האשראי בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל", שפורסם ע"י הפיקוח על הבנקים בחודש אוקטובר 2023, ואשר אומץ על ידי חברות כרטיסי האשראי, הוארך מספר פעמים בשינויים שונים, האחרונה שבהן בסוף חודש מרס 2024.

5. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970, הדיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט מבטחים בארץ וסולק.

בחודש פברואר 2024 פרעה סימקס את מלוא יתרת הלוואת הסינדיקציה, בסך כולל של כ-891 מיליוני ש"ח. הלוואה זו בריבית משתנה לפיכך לאחר פרענה לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק של החברה ובדרכי ניהולם, בתקופת הדיווח לעומת הדוחות הכספיים השנתיים.

דוח בסיסי הצמדה ליום 31 במרס 2024

במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ					חברת כרטיסי אשראי בישראל	חברת ביטוח בישראל	סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	יורו	ליש"ט	אחר	פריטים אחרים לא כספיים			
נכסים בלתי מוחשיים	-	-	-	-	-	-	917	222	1,067	2,206
נכסי מסים נדחים	-	-	-	-	-	-	8	126	3	137
הוצאות רכישה נדחות	-	-	-	-	-	-	5	-	2,572	2,577
רכוש קבוע	-	-	-	-	-	-	19	116	171	307
נכס זכות שימוש	-	-	-	-	-	-	92	193	386	672
השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	-	-	119	-	63	182
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	3,852	3,852
נדל"ן להשקעה אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	1,501	1,501
נכסי ביטוח משנה	-	-	-	-	-	-	-	-	3,877	3,877
נכסי מסים שוטפים	-	4	-	-	-	-	-	24	116	144
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	-	-	-	-	-	-	-	15,891	-	15,891
חייבים ויתרות חובה	56	10	-	-	-	-	1	46	906	1,020
פרמיות לגביה	4	-	-	-	-	-	-	-	879	883
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	85,489	85,489
השקעות פיננסיות אחרות	3	-	15	-	-	-	-	-	6,246	6,265
נכסי חוב סחירים	-	-	-	-	-	-	-	-	24,813	24,813
נכסי חוב שאינם סחירים	-	-	-	-	-	-	28	-	1,779	1,807
מניות	35	-	-	-	-	-	-	-	5,850	5,886
אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	5,025	5,025
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	1,560	2,233
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	81	-	1	-	-	-	-	591	-	-
סך הכל נכסים	180	14	16	-	-	-	1,189	17,209	146,156	164,765

דוח בסיסי הצמדה ליום 31 במרס 2024 (המשך)

במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ				חברת		סך הכל	
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	יורו	ליש"ט	אחר	פריטים אחרים	כרטיסי אשראי בישראל		חברת ביטוח בישראל
התחייבויות										
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	35,052	35,052
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	93,302	93,302
התחייבות מסים נדחים	-	-	-	-	-	-	12	-	651	664
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	23	-	-	-	-	-	-	24	45	92
התחייבויות בגין חכירה	-	109	-	-	-	-	-	193	467	769
זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	9,074	-	9,074
זכאים ויתרות זכות	135	-	-	-	-	-	1	515	3,287	3,938
התחייבויות מסים שוטפים	-	-	-	-	-	-	-	67	1	68
התחייבויות פיננסיות	1,525	-	-	-	-	-	-	5,526	5,939	12,990
סך כל ההתחייבויות	1,683	109	-	-	-	-	13	15,399	138,744	155,948
סך הכול חשיפה	(1,503)	(95)	16	-	-	-	1,176	1,810	7,412	8,817

6. סקירת הסיכונים במקס

לתיאור נרחב של השפעת מלחמת חרבות ברזל על הסיכונים של מקס ואופן ניהולם ראה פרק מלחמת חרבות ברזל שבתחילת דוח הדירקטוריון והנהלה של מקס. לתיאור נרחב אודות הסיכונים של מקס ואופן ניהולם ראה בדוח הכספי של מקס לשנת 2023 (עמודים 71-90).

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

מקס עוסקת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות הכרוכות בנטילת סיכונים בהם: סיכון אשראי, סיכונים שוק וסיכון מזילות. לסיכונים אלו גלויים סיכונים נוספים כגון, סיכונים תפעוליים לרבות אבטחת מידע וסיכונים סייבר, סיכונים ציוד, סיכון אסטרטגי, סיכון מוניטין, סיכונים ESG וסיכון מודל הטבועים בפעילות העסקית. ניהול סיכונים מושכל ומעמיק המקיף את כל תחומי פעילותה של מקס הינו חלק מהאסטרטגיה של מקס ותנאי הכרחי לעמידה במטרותיה ארוכות הטווח.

למידע נוסף על הסיכונים, ראה בדבר 3 - דוח על מידע נוסף על הסיכונים, המפורסם באתר האינטרנט של מקס.

סיכון אשראי

בהתאם להוראה 311 בנושא ניהול סיכונים אשראי, הסיכון מוגדר כסיכון שלווה, או צד נגדי, של מקס לא יעמוד בהחייבויותיו כלפיה, כפי שסוכמו.

ניהול סיכון האשראי

בהתאם להוראה 311, מטרת ניהול סיכונים האשראי הינה להשיא את התשואה המותאמת לתיאבון הסיכון של מקס, באמצעות שמירה על כך שחשיפת סיכון האשראי הינה בהתאמה למדיניות מקס בנושא.

מדיניות האשראי

מקס פועלת לפי מדיניות אשראי, המאושרת אחת לשנה על ידי הדירקטוריון ומהווה את אחד הנדבכים המרכזיים לביטוי של אסטרטגית האשראי ותיאבון הסיכון של מקס. מדיניות סיכונים אשראי קובעת, בין היתר, את העקרונות למתן אשראי, לרבות קווים מנחים לאופן שיווק ייזום האשראי הקמעונאי והעסקי, אופן הבקרה וניהול סיכונים האשראי ומגבלות למתן אשראי, וזאת במטרה לנטר ולנהל את סיכון האשראי בתיק בהתאם לתיאבון הסיכון.

מדיניות האשראי משמשת כמסגרת לקביעת נהלים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר סיכון האשראי הנגזרת מתאבון הסיכון של מקס.

מקס, כחברה מובילה בתחומה, פיתחה מערך פעולה מקצועי לניהול סיכונים מושכל ויעיל של פעילויות עסקיות בתחום האשראי, בהתאמה לצרכי הלקוחות.

שלושת קווי ההגנה

- קו הגנה ראשון - אחריות קו ההגנה הראשון כוללת, זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, הפחתה ודיווח הסיכונים המובנים במוצרים, בפעילויות, בתהליכים ובמערכות הנתונות לאחריותו, וכן ניהול סביבת בקרה נאותה בקשר עם ניהול סיכון האשראי. בין היתר, מבצע הקו הראשון, בדיקת מגבלות פנימיות ורגולטוריות, מעקב אחר אינדיקטורים כלכליים, בדיקת סמכויות ובדיקה פרטנית של אשראי שהועמד.
- קו הגנה שני - יחידת בקרת האשראי, בראשות מנהל הסיכונים הראשי אחראית, בין היתר, על קביעת מתודולוגיית העבודה ואתגור קו ההגנה הראשון. במסגרת תפקידיו: גיבוש מגבלות תיאבון הסיכון, גיבוש מדיניות האשראי, בחינת המגבלות שנקבעו במדיניות, ביצוע בקרה בלתי תלויה על סיכון האשראי לרבות, חוות דעת לגבי בקשות אשראי בסכומים מהותיים, ניטור ומעקב אחר מגמות ומוקדי סיכון והעברת דיווחים מתאימים להנהלת מקס ולדירקטוריון.
- קו הגנה שלישי - הביקורת הפנימית מבצעת סקירה בלתי תלויה ואתגור של התהליכים והמערכות לניהול הסיכונים בחברה וביקורות שונות בנושאי האשראי בהתאם לתוכנית העבודה.

בנוסף להוראה 311 שצוינה לעיל, מקס פועלת ומיישמת את ההוראות הרלוונטיות של המפקח על הבנקים לרבות, הוראת ניהול בנקאי תקין 313 בדבר מגבלות חבות של לוה בודד וקבוצת לוהים במטרה להקטין את ריכוזיות הלווים, הוראת ניהול בנקאי תקין 312 בדבר מגבלות חבות של אנשים קשורים במטרה להגביל את היקף חבויותיהם של אנשים קשורים לחברה ולמזער סיכונים הנובעים מעסקאות אלו והוראת ניהול בנקאי תקין 450 בנוגע להליכי גביית חובות במטרה להסדיר את הפעולות שיש לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחותיה. כמו כן, מקס פועלת ומיישמת את ההוראות ניהול בנקאי תקין A311 בנושא ניהול אשראי צרכני.

מקס פועלת בהתאם לכללים ייעודיים לנושא שיווק יזום של הלוואות קמעונאיות. במקס קיימים תסריטי שיחה לפניות יזומות הכוללים: גילוי נאות ללקוח בהתאם לכללי הבנקאות (שירות ללקוח, גילוי נאות ומסירת מסמכים) והם נכתבו בהתאם לקוד האתי, לניהול סיכונים ה-conduct ולקווים המנחים בקשר עם ייזום ושיווק אשראי ללקוחות ותוך גילוי נאות מלא ללקוח.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

סיכון האשראי לאנשים פרטיים נובע בעיקר מהחשיפה בגין עסקאות שוטפות בכרטיסים ומוצרי אשראי.

מקס מציעה מגוון מוצרי אשראי לאנשים פרטיים, להלן:

- אשראי לא נושא ריבית - מסגרת אשראי לרכישות בכרטיס אשראי.
- אשראי נושא ריבית - הלוואות, אשראי מתגלגל, הלוואות למימון כלי רכב ועסקאות קרדיט. האשראי הניתן הינו ברובו בריבית משתנה ולתקופות שונות בהתאם למוצר.

מרבית התיק הינו אשראי סולו, ללא בטוחות, למעט הלוואות למימון כלי רכב המובטחות בשעבוד כלי רכב.

חיתום ממודל

מרבית האשראי הצרכני שניתן במקס מבוצע באמצעות תהליך חיתום ממודל המבוסס על מודלי דרוג סטטיסטיים הכוללים סרגל רמות דירוג שונות ודירוג נוסף במקרה של כשל, בשילוב עם חוקה עסקית.

ההחלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח הינה על פי המודל, ובשילוב של חוקים עסקיים, המהווים נדבך נוסף לבחינת רמת הסיכון.

המודלים נשענים על מקורות מידע פנימיים וחיצוניים העלולים להצביע על התפתחויות שליליות שחלו במצבו הפיננסי של הלקוח כגון: החזרי חיוב, חריגה ממסגרת והתראות ממקורות מידע חיצוניים.

מקס מפתחת ומשכללת את המודלים עבור לקוחות חדשים ולקוחות קיימים באופן שוטף ובהתאם לנדרש, ובנוסף מבצעת להם תיקוף תקופתי בלתי תלוי, בהתאם לפרקטיקה מקובלת ובהתאם להנחיות בנק ישראל, כך שבכל עת ניתן יהיה לאמוד בצורה מהימנה את רמת הסיכון המשתקפת מהלקוחות בתיק האשראי.

מקס מנהלת מודל חיתום אשראי עבור לקוחות חדשים ומודל חיתום נפרד עבור לקוחות קיימים:

- מודל (AS) Application Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע את דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות חדשים, באמצעותו נקבעים זכאות ותנאי האשראי (מסגרת וריבית).
- מודל (BS) Behavior Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע את דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות קיימים ומתבסס על נתוני התנהגות הלקוח, באמצעותו מנוהל האשראי ומבוצעות ההתאמות הנדרשות ביחס למסגרת האשראי, הלוואות ושיעור הריבית שנקבעו ללווים.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך החיתום של לקוחות פרטיים, כמו גם מעקב אחר שינוי ברמת הסיכון של לקוח קיים מבוצע ברובו באמצעות תהליך ממודל המבוסס על מודלים סטטיסטיים לדירוג סיכון האשראי של הלקוח (Credit Scoring) כפי שפורט לעיל.

מקס מקיימת תהליכי בקרה ומעקב שוטפים אחר התפתחות דירוגי הלקוחות במודלים ומבצעת מעקב שוטף על פרופיל הסיכון בתיק. בנוסף לחיתום ממודל, מקס מנהלת חיתום ידני המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר להצעת המודל שניתנה ללקוח.

האשראי מנוהל, בין היתר, באמצעות מגבלות, הנגזרות מתיאבון הסיכון וממדיניות האשראי של מקס.

אשראי לאנשים פרטיים למטרת רכישת כלי רכב

מימון אשראי לרכישת כלי רכב ניתן לאנשים פרטיים על בסיס תהליך חיתום מובנה ובהתאם למגבלות שקבעה מקס. כל כלי הרכב הממומנים משועבדים לטובת מקס. נתונים אודות התפתחות התיק ומעקב אחר מדדי הסיכון מבוצעים באופן שוטף.

ייזום אשראי לאנשים פרטיים

מקס פועלת בהתאם לאסטרטגיה שלה להרחבת תיק האשראי לאנשים פרטיים, תוך המשך שמירה על רמת פיזור גבוהה. מקס מגדירה, בין היתר, את תמהיל מוצרי האשראי, קצב הגידול וההצעות ללקוחות בהתאמה לפרמטרים כלכליים פנימיים והתפתחויות שחלו במדדים מאקרו כלכליים.

מקס הגדירה מדיניות ותהליכי עבודה מתאימים לשיווק וייזום האשראי ללקוחות תוך התאמת ההצעה בהתאם לצרכי ומאפייני הלקוח. תהליך אישור האשראי, הייזום ושיווקו מנוהל על פי עקרונות הקוד האתי של מקס אשר מבטא את ערכי הליבה שמקס מאמצת: הוגנות, שקיפות, חווית לקוח, יוזמה, שותפות ומציאות.

בנוסף, תהליך הייזום כולל בחינה קפדנית של ה"סיכון ההתנהגותי" (Conduct Risk) תוך התאמת האשראי לצרכי הלקוח ושמירה על שקיפות והוגנות. בין היתר, מתן גילוי מלא במעמד המכירה בנוגע לכלל מוצרי האשראי והסרת לקוחות, לבקשתם, מפניות מכירת אשראי יזומות ועוד.

מקס מקיימת בקרה שוטפת על יישום המדיניות והתהליכים שנקבעו בערוצי ההפצה השונים. במדיניות נקבעו עקרונות איכותיים וכמותיים אשר לפיהם יועמד, ינוהל ויבוקר תיק האשראי, במטרה לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. מקס עוקבת אחר התראות ומידע עדכני לגבי הלקוחות בתיק האשראי, פרמטרי סיכון בתיק ואינדיקטורים כלכליים, על מנת לנטר שינויים בפרופיל הסיכון. במידת הצורך פועלת מקס לצמצום הסיכון, בין היתר, על ידי הקטנת מסגרות, תוך מתן גילוי נאות ללקוח. מקס קבעה מגבלות פנימיות לפיזור מוצרי האשראי השונים המאופיינים ברמות סיכון שונות. מקס קבעה בין היתר מגבלות לגבי מסגרת האשראי ללווה בהתאם לפרמטרים שונים ובהתאם לספים שקבעה, לרבות בהתייחס לתמהיל רמות הסיכון על פי מודלי דירוג פנימיים ומידע חיצוני. בתקופת הדוח מאפיינים אלו נותרו ללא שינוי מהותי.

מקס קבעה מדרג סמכויות להחלטות האשראי ומקיימת דיונים תקופתיים בתמהיל סיכון התיק הכוללים מעקב אחר מדדי סיכון ודיווחים על עמידה במגבלות שנקבעו לוועדת סיכונים עליונה של מקס, לוועדת סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון, לכל הפחות אחת לרבעון.

בשנים האחרונות, הרגולציה מתאפיינת בהוראות פרו צרכניות, המשפיעות על היכולת להיפרע מול הלקוחות ולהרעה ביכולת החזר החובות של יחידים/לווים פרטיים. אלו באים לידי ביטוי בבקשות לפשיטות רגל, בקשות לצו כינוס, צווי הכינוס שניתנים, צווי פש"ר וצווי ההפטר. מקס פועלת לגביה מיטבית ויעילה לצמצום היקף המחיקות.

אשראי מסחרי

הסיכון נובע מהחשיפה בגין לקיחת מוצרי אשראי שונים על ידי בתי העסק בהתאם לצרכיהם. מקס מציעה מגוון מוצרי אשראי ללקוחות עסקיים, בעיקר הלוואות לתקופות זמן שונות ומסגרות לרכישות בכרטיסי אשראי עסקיים לצד ערבויות אוטונומיות לבתי עסק להבטחת תשלום דמי שכירות ועוד מגוון מוצרים מתרחב הנותן מענה לבית העסק לצרכי הון חוזר, הקמה וצרכים נוספים.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023, מקס החלה להעמיד הלוואות בקרן חדשה להלוואות בערבות מדינה שמציעה הלוואות לכלל החברות.

חיתום אשראי מסחרי

אשראי זה ניתן לעסקים קטנים וזעירים ולחברות בערבון מוגבל. מקס פועלת על בסיס מדיניות אשראי הדוקה המשלבת בתוכה מגבלות פנימיות לחיתום וניהול פעילות האשראי. חלק גדול מהאשראי לבתי עסק הינו עבור בתי עסק הסולקים עם מקס. הסליקה אינה מהווה בטוחה כנגד אשראי שמועמד לבתי העסק, יחד עם זאת, היא מהווה מקור סילוק לחוב. לצד הפעילות עם לקוחות סולקים, מקס פועלת ומעמידה אשראי גם ללקוחות שאינם סולקים, בין השאר במסגרת קרנות בערבות המדינה וכן הלוואות קצרות טווח למימון רכש ספקים המגובות בפוליסה של חברת ביטוח חיצונית.

אשראי בעייתי

מקס קבעה נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כבעייתיים. בהתאם לנהלים אלו, מקס מסווגת את כל החובות הבעייתיים שלה ואת פריטי האשראי החוץ מאזניים בסיווגים: אשראי בעייתי צובר ואשראי בעייתי לא צובר.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים:

31 בדצמבר 2023				31 במרס 2023				31 במרס 2024				במיליוני ש"ח
מסחרי	פרטי	אחרים	סה"כ	מסחרי	פרטי	אחרים	סה"כ	מסחרי	פרטי	אחרים	סה"כ	
(מבוקר)				(בלתי מבוקר)				(בלתי מבוקר)				
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽¹⁾												
15,028	2,193	11,713	1,121	15,738	2,307	12,249	1,182	15,876	2,223	12,428	1,225	סיכון אשראי מאזני
34,612	13,094	20,974	544	31,999	12,028	19,461	510	35,454	12,877	21,976	601	סיכון אשראי חוץ מאזני
49,640	15,287	32,687	1,665	47,737	14,335	31,710	1,692	51,330	15,101	34,404	1,826	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:												
376	-	363	13	335	-	325	10	388	-	376	12	לא בעייתי
381	-	341	40	290	-	277	13	371	-	333	38	בעייתי צובר
175	-	148	27	114	-	105	9	177	-	150	27	בעייתי לא צובר
932	-	852	80	739	-	707	32	936	-	859	77	סך הכל סיכון אשראי מאזני
32	-	30	2	27	-	26	1	28	-	26	2	סיכון אשראי חוץ מאזני
964	-	882	82	766	-	733	33	964	-	885	79	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
50,604	15,287	33,569	1,747	48,503	14,335	32,443	1,725	52,294	15,101	35,289	1,905	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:												
175	-	148	27	114	-	105	9	177	-	150	27	חובות לא צוברים
175	-	148	27	114	-	105	9	177	-	150	27	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוגי האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות מקס.

הערה: סיכון אשראי מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

תנועה בחובות לא צוברים בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

לתקופה של שלושה חודשים								
לשנה שהסתיימה ביום			שהסתיימו ביום 31 במרס					
2023			2024					
מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
27	148	175	9	105	114	10	97	107
10	97	107	2	77	79	-	-	-
-	-	-	-	-	-	(6)	(58)	(64)
(6)	(58)	(64)	(2)	(28)	(30)	(4)	(37)	(41)
(4)	(37)	(41)	(6)	(42)	(48)			
27	150	177	9	105	114			

מדדי ניתוח איכות האשראי, ההוצאות והפרשה להפסדי אשראי:

ליום 31 במרס 2024					
מסחרי	פרטי	סך הכל			
%					
2.06	1.12	1.21	ניתוח איכות האשראי		
2.06	1.12	1.21	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
4.95	3.61	3.73	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
5.86	6.42	6.37	שיעור אשראי בעייתי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
1.57	1.11	1.15	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
1.57	1.60	1.59	ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח		
1.57	1.60	1.59	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
1.57	1.60	1.59	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
4.80	2.18	2.42	ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי		
233.33	194.67	200.56	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
233.33	194.67	200.56	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים שאינם צוברים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
233.33	194.67	200.56	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
31.75	71.23	64.23	שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		

מדדי ניתוח איכות האשראי, ההוצאות והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 במרס 2023			
מסחרי	פרטי	סך הכל	
%			
ניתוח איכות האשראי			
0.78	0.82	0.81	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.78	0.82	0.81	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.90	2.97	2.88	שיעור אשראי בעייתי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.76	5.50	5.27	שעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח			
1.10	1.65	1.61	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.37	0.73	0.70	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי			
3.11	2.15	2.23	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
400.00	262.86	273.68	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים שאינם צוברים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
400.00	262.86	273.68	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר בגין פעילות בכרטיסי אשראי
11.11	33.33	30.77	שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2023			
מסחרי	פרטי	סך הכל	
%			
ניתוח איכות האשראי			
2.19	1.17	1.26	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.19	1.17	1.26	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
5.43	3.86	4.00	שיעור אשראי בעייתי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
6.49	6.72	6.70	שעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח			
3.42	1.61	1.76	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.94	1.14	1.13	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי			
5.11	2.41	2.65	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
233.33	206.76	210.86	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים שאינם צוברים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
233.33	206.76	210.86	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר בגין פעילות בכרטיסי אשראי
17.46	47.71	42.55	שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

למקס קיימת חשיפה שאינה מהותית מול הארגונים הבינלאומיים ויזה ומסטרקארד בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על ידי ישראלים בחו"ל, שבגינם טרם זוכתה מקס על ידי הארגונים הבינלאומיים. ברבעון הראשון לשנת 2024 לא חל שינוי מהותי בחשיפת מקס למוסדות פיננסיים זרים.

לפירוט נוסף בנושא סיכון האשראי, ראה נדבך 3 - דוח על מידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של מקס.

סיכוי שוק

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 בנושא ניהול סיכויי שוק, מגדירה את סיכון השוק כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז' מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

למקס מדיניות לניהול סיכויי שוק, המאושרת על ידי הנהלת מקס והדירקטוריון. מסמך המדיניות כולל התייחסות למגבלות תיאבון הסיכון, ותהליכי הגידור בגין החשיפות השונות. בנוסף מנהלת מקס ניטור ומעקב אחר מכלול הסיכונים הפיננסיים, גובה החשיפות, תוצאות ניתוחי רגישות ושינויים מהותיים נוכחיים וצפויים המתבצעים באופן שוטף נידונים במסגרת פורום ניהול סיכונים פיננסיים בראשות המנכ"ל, המתכנס בתדירות חודשית.

החשיפה לסיכון ריבית

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 בנושא ניהול סיכון ריבית, מגדירה את הסיכון כסיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי מקס באמצעות שינוי בהכנסות ריבית, נטו (כולל שינוי בהכנסות/הוצאות שאינן מריבית). שינויים בשיעורי הריבית משפיעים גם על שווי נכסי מקס, התחייבויותיה ומכשירים חוז' מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים תזרימי מזומנים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית.

חשיפת מקס לשינויים בשיעורי הריבית נובעת ממספר מקורות:

- סיכון תמחור מחדש - נובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוז' מאזניות של מקס. אי התאמות במועדי תמחור מחדש עלולות לחשוף את הרווחים ואת השווי הכלכלי לתנודות בלתי צפויות עקב שינויים בשיעורי הריבית.

שינוי בשיעור הריבית עלול לגרום לעלייה במחיר המקורות ולשחיקה ברווחיות.

- סיכון בסיס - סיכון הנובע ממתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים פיננסיים שונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש. לצד הנכסים של מקס הכוללים אשראי נושא ריבית, אשר רובו בריבית משתנה (מרווח מריבית הפריים), מגייסת מקס בצד ההתחייבויות מקורות מימון שעשויים להיות, בין היתר, באמצעות אגרות חוב (בריבית קבועה).

- חשיפת שווי הוגן - נכסי מקס כוללים יתרות שאינן נושאות ריבית. בעת שינוי ריבית עלולה להיווצר חשיפה שתגרום לקטון בשווי ההוגן של מקס. החשיפה גדלה אף יותר במידה וקיים מח"מ שונה בין הנכסים הפיננסיים להתחייבויות הפיננסיות.

- סיכון עקום התשואות - סיכון שבו יפגעו רווחי מקס כתוצאה מתזוזה מקבילית של עקום התשואות או עקב שינוי בצורתו.

ניהול סיכון הבסיס

הערכת החשיפה לסיכון הבסיס מתבצעת באמצעות ניתוח של השפעת שינוי בשיעורי הריבית על השווי ההוגן ועל ההכנסות מריבית נטו. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות על-פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על-פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת, בין היתר, מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנו גם הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בהתאם לבסיסי ההצמדה כאשר מרבית החשיפה של מקס הינה במגזר השקלי.

מקס קבעה מדדי ניטור אחר החשיפה, ובעת התממשות אחד מהם יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון, בין היתר ובהתאם לצורך, יבוצע שימוש במכשירי גידור, כפי שאושרו על ידי הנהלת מקס והדירקטוריון.

מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות מקס הינה שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור כלכלי וחשבונאי בלבד. להלן נתוני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים בשיעור הריבית על השווי ההוגן:

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של מקס וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים:

31 במרס 2024					
במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ *		סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	
נכסים פיננסיים	15,828	359	165	41	16,393
התחייבויות פיננסיות	14,557	243	73	5	14,878
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	1,271	116	92	36	1,515

31 במרס 2023					
במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ *		סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	
נכסים פיננסיים	15,627	76	70	26	15,799
התחייבויות פיננסיות	14,309	75	99	-	14,483
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	1,318	1	(29)	26	1,316

31 בדצמבר 2023					
במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ *		סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	
נכסים פיננסיים	15,382	92	64	25	15,563
התחייבויות פיננסיות	14,010	45	61	9	14,125
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	1,372	47	3	16	1,438

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

2. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של מקס למעט פריטים לא כספיים: שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של מקס למעט פריטים לא כספיים:

31 במרס 2024					
במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ *		סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	
שינויים מקבילים	8	1	-	-	9
עלייה במקביל של 1%	(8)	(1)	-	-	(9)
ירידה במקביל של 1%					
שינויים לא מקבילים					
התללה	4	-	-	-	4
השטחה	(4)	-	-	-	(4)
עליית ריבית בטווח הקצר	(4)	-	-	-	(4)
ירידת ריבית בטווח הקצר	4	-	-	-	4

31 במרס 2023					במיליוני ש"ח
סך הכל	מטבע חוץ *		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
					שינויים מקבילים
-	-	-	-	-	עלייה במקביל של 1%
-	-	-	-	-	ירידה במקביל של 1%
					שינויים לא מקבילים
3	-	-	-	3	התללה
(4)	-	-	-	(4)	השטחה
(7)	-	-	-	(7)	עליית ריבית בטווח הקצר
7	-	-	-	7	ירידת ריבית בטווח הקצר

31 בדצמבר 2023				
סך הכל	מטבע חוץ *		מטבע ישראלי	
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני ש"ח				
שינויים מקבילים				
7	-	-	(1)	8
(7)	-	-	1	(8)
עלייה במקביל של 1%				
ירידה במקביל של 1%				
שינויים לא מקבילים				
4	-	-	-	4
(4)	-	-	-	(4)
(4)	-	-	(1)	(3)
4	-	-	1	3
התללה				
השטחה				
עליית ריבית בטווח הקצר				
ירידת ריבית בטווח הקצר				

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית:

31 במרס 2024			במיליוני ש"ח
סך הכל	הכנסות מימון		
	שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
39	-	39	שינויים מקבילים
			עלייה במקביל של 1%
(39)	-	(39)	ירידה במקביל של 1%

31 במרס 2023			במיליוני ש"ח שינויים מקבילים
סך הכל	הכנסות מימון		
	שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
36	-	36	עלייה במקביל של 1%
(36)	-	(36)	ירידה במקביל של 1%

31 בדצמבר 2023			במיליוני ש"ח
סך הכל	הכנסות מימון		
	שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
44	-	44	שינויים מקבילים
44	-	44	עלייה במקביל של 1%
(44)	-	(44)	ירידה במקביל של 1%

סיכון שער חליפין

החשיפה לסיכון שער חליפין מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין או בממד המחירים לצרכן, בעת הפעילות העסקית השוטפת של מקס. חשיפת מקס לסיכון שער חליפין, נובעת מחשיפה מטבעית כתוצאה מהשפעת שינויים בשער חליפין על הנכסים והתחייבויות במאזן מקס הנקובים במטבעות זרים, בעיקר ממטבעות דולר ואירו. חשיפת המטבע הינה תוצר לוואי מהפעילות העסקית השוטפת של מקס ואינה יצירת חשיפה מכוונת של מקס לצורך העצמת רווחים.

עיקר חשיפת מקס לשינויים בשערי חליפין נגזרים מפעילויותיה, קרי סליקה והנפקה, בה מעורב ארגון בינלאומי (ויזה או מאסטרקארד). מאחר ולמקס פעילות עסקית אשר קשורה למטבעות זרים, שינויים בשערי חליפין חושפים את מקס להפסד בגין הפרשי שער.

ניהול סיכון שער החליפין במקס עוסק ברובו בניהול ומזעור החשיפה הכללית וגם תחת תתי חשיפות הנובעות מהפעילות התזרימית ומהחשיפה החשבונאית.

ניהול סיכון שער חליפין

מקס הגדירה מגבלת חשיפה מקסימאלית ליתרות מטבע חוץ לאחר פעולות גידור. גידור החשיפה מבוצע לכל סוג של חשיפה בהתאם למדיניות מקס, בין היתר, באמצעות מכירה וקניה של מט"ח ושימוש בנגזרים פיננסיים, כל זאת תוך שמירה על המגבלות שנקבעו ובהתאם להחלטת ההנהלה והדירקטוריון.

מקס קבעה מדדי ניטור לכל סוג של חשיפה, אשר בעת התממשות אחד מהם יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון.

ניהול סיכון מדד

חשיפת מקס לסיכון בקשר עם מדד המחירים לצרכן, מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בממד המחירים.

חשיפת מקס לסיכון הנובעת מפעילויות צמודות למדד אינה מהותית והיא נובעת בעיקר מאשראי נושא ריבית.

מקס הגדירה מגבלת חשיפה מקסימאלית למדד המחירים לצרכן לאחר פעולות גידור. גידור החשיפה מבוצע בהתאם למדיניות מקס, בין היתר, באמצעות שימוש בנגזרים פיננסיים, כל זאת תוך שמירה על המגבלות שנקבעו ובהתאם להחלטת ההנהלה והדירקטוריון.

סיכון נזילות ומימון

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא ניהול סיכון נזילות, סיכון הנזילות מוגדר כסיכון לרווחי מקס וליציבותה הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה.

למקס מספר פעילויות אשר משפיעות על נזילותה:

- תזרים מפעילויות ליבה, קרי הנפקה, סליקה ופעילויות האשראי.
- תזרים בגין שימושים לרבות: פירעון אגרות חוב וריביות וניהול השוטף של מקס.
- פערי עיתוי בין תזרים המזומנים הנכנס הנובע מחיובי הלקוחות, לבין תזרים המזומנים היוצא שנובע מזיכוי בתי עסק במסגרת פעילות הסליקה.
- שינויים בתזרים המזומנים של מקס, הנובעים מהתנהגות לקוחות מקס או משינוי משמעותי בגורמים אחרים במערכת הפיננסית והריאלית.

ניהול סיכון נזילות ומימון

מקס מנהלת את סיכון הנזילות, בין היתר, באמצעות מודל נזילות אשר מביא בחשבון את כל המקורות והשימושים של מקס הנגזרים מפעילותה השוטפת והצפויה המשפיעים על תזרים מקס. מודל הנזילות מחשב יחס נזילות צפוי, ומטרתו להתריע מראש על מצבים בהם עשויים להתגלות לחצי נזילות. ניהול סיכון הנזילות במקס מתחשב בצרכי הנזילות של כלל החברות הבנות.

מקס הגדירה במדיניות סיכון הנזילות מגבלת יחס נזילות מזערי, וכן מדדי ביצוע במצב עסקים רגיל ותחת תרחישים, אשר אושרו על ידי ההנהלה והדירקטוריון. כמו כן, מקס קבעה מתודולוגיה שמסייעת בזיהוי וטיפול במשבר נזילות וזאת בכדי להבטיח את יכולת מקס לעמוד באתגרים העולים מניהול העסקים השוטף ושעלולים להתעורר בעקבות מקרי לחץ בשווקים הפיננסיים.

בניהול הנכסים וההתחייבויות השוטפים, מקס עושה שימוש במקורות מימון מגוונים, על מנת לפזר את הסיכון. מקורות המימון של מקס, כוללים שימוש בהונה העצמי, החזקה של מסגרות אשראי מובטחות במספר בנקים שונים, וכן גיוסי חוב באמצעות מכשירים פיננסיים שונים.

ביום 1 ביולי 2021 נכנסה לתוקפה הוראה בעניין הסדר סליקה יומי מתוקף החלטת רשות התחרות לפטור בתנאים את הסדר הסליקה הצולבת שבין חברות כרטיסי האשראי. החל ממועד זה, העברות כספים בין מנפיק וסולק (בגין עסקאות המבוצעות בתשלום בודד, עסקאות חיוב מיידי או נדחה) מבוצעות על בסיס יומי. כתוצאה מכך, חל קיטון בצרכי המימון של מקס, בשל ירידה בניצול הממוצע של מסגרות האשראי, ביחס לתקופות שקדמו לכניסת ההסדר לתוקפו. המשך מגמה זו תלוי בהתנהלות שוק הסליקה.

בתקופת הדוח מקס עמדה בהתחייבויותיה ומילאה את כל התנאים בקשר עם הסכמי המימון בהם היא קשורה.

במקס מתכנס פורום ניהול סיכונים פיננסיים בראשות המנכ"ל, בו נוכחים מנהלת הכספים הראשית, מנהל הסיכונים הראשי והמבקר הפנימי. במסגרת הפורום נדונים, בין השאר, חשיפות ופעולות הגידור.

בחודש יולי 2023 קבעה סוכנות הדירוג מדדו בע"מ דירוג A1.il(hyb) לכתבי התחייבויות נדחים (סדרה ד') שגייסה מקס.

בחודש אוקטובר 2023 אישרה סוכנות הדירוג מדדו בע"מ את דירוג מקס ברמה של Aa3.il, וכן את התחזית היציבה של הדירוג.

בחודש ינואר 2024 קבעה סוכנות הדירוג מדדו בע"מ דירוג P-1.il לנייר ערך מסחרי (סדרה 2) שגייסה מקס.

לפירוט נוסף בנושא סיכון נזילות ומימון, ראה פרק המימון בדוח הדירקטוריון של מקס לשנת 2022 ודוח על מידע נוסף על הסיכונים באתר האינטרנט של מקס.

סיכון תפעולי

הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא ניהול סיכונים תפעוליים, מגדירה סיכון תפעולי כ-"סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי". קיימים מצבים בהם התממשות של סיכונים אחרים, כגון: סיכון אשראי, סיכון ציות וסיכון מוניטין נגרמים כתוצאה מכשל תפעולי. מקס חשופה לסיכונים תפעוליים כחלק מפעילויותיה, כגון:

- פעילות ההנפקה - כחלק מפעילות ההנפקה מקס חשופה לעסקאות הונאה בכרטיסי אשראי המונפקים על ידה, המבוצעות בארץ ובחו"ל.
- פעילות הסליקה - כחלק מפעילות הסליקה, מספקת מקס שירותי קרדיט וניכיון. החשיפה בגין שירותים אלו טמונה בסיכון שבית עסק לא יספק את הסחורה אותה התחייב לספק ואשר עלול להוביל לקוחות להתלונן על "כשל תמורה". היקף ומשך החשיפה נגזר מסוג השירות שניתן על ידי בית העסק בהתאם למועד אספקת המוצר.

כמו כן, הסיכונים התפעוליים קיימים באופן טבעי בכל התהליכים במקס, ונובעים, בין היתר, משימוש בטכנולוגיות ומערכות מידע שונות.

לפירוט נוסף בנושא הסיכון התפעולי, ראה דוח על מידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של מקס.

סיכונים אחרים

סיכון אבטחת מידע וסייבר

בהתאם להוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, סיכון הסייבר מוגדר כפוטנציאל לנזק שנובע מהתרששות אירוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. אירוע סייבר הינו אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות תשתיות משבצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לחברה) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר.

מקס, כארגון פיננסי, מהווה מטרה אטרקטיבית לתוקפים שונים. מערכות המחשב, רשתות התקשורת והמערכות הממוחשבות המשרתות את לקוחות מקס הינן יעד להתקפות סייבר, החדרת נזקות, קודים זדוניים, התקפות דיג (Phishing) וחשיפות נוספות שמטרתן פגיעה בשירותי מקס, גניבת מידע או פגיעה בבסיס הנתונים של מקס.

הפעילות העסקית של מקס נסמכת ונתמכת במידה רבה על מערכות טכנולוגיות. על כן, זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על סודיות הנתונים חיוניים לפעילות עסקית תקינה. כמו כן, מקס רואה במידע העסקי ובמידע על לקוחותיה הקיים במערכותיה ואצל ספקיה נכס עיקרי ומשקיעה מאמצים ומשאבים רבים ביישום מנגנונים ותהליכים של בקרה והגנה מתקדמים בתחום אבטחת המידע.

מסמך האסטרטגיה לאבטחת מידע והגנת הסייבר מגדיר את תפיסת מקס ויעדיה בנושא אבטחת מידע והגנת הסייבר בהתאם לאסטרטגיה העסקית של מקס. מטרת המסמך להוות מסגרת למדיניות אבטחת מידע והגנת הסייבר ונהלי העבודה בתחום זה, אשר מגדירים את עקרונות הניהול והיישום, תחומי האחריות, בעלי התפקידים, טווחי הסמכויות, סדרי הפעולות והטכנולוגיות אשר משמשות את מקס. כחלק מההיערכות להתמודדות עם איומי הסייבר השונים, מקס מקיימת ומובילה תהליכים פנימיים וחיצוניים להפחתת סיכונים הסייבר נגדה ונגד ולקוחותיה. במסגרת זו, סיכונים הסייבר מנוהלים באמצעות מספר מעגלי אבטחה ובקרה במספר רבדים, זאת מתוך מטרה להקטין את החשיפות הפוטנציאליות בגין איום זה.

המעבר לשגרת עבודה היברידית המשלבת עבודה מרחוק עם עבודה מהמשרד, הביאה לשינוי בחשיפת מקס לסיכונים הסייבר. עם פרוץ משבר הקורונה מקס פעלה להתאמת כלי ההגנה והבקורות כנגד סיכונים אלו, וכן פעלה להטמעת בקורות נוספות לצורך חיזוק רמת ההגנה בשיטת עבודה זו.

סיכון ציות

סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית ו/או להפסד פיננסי מהותי ו/או לנזק תדמיתי, אשר מקס עלולה לספוג כתוצאה מכך שאינה מקיימת הוראות חוקים ותקנות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308 בנושא ציות, נדרש ממקס לנהל את כלל סיכונים הציות הנובעים מכלל החוקים, התקנות, ההנחיות והחוזרים החלים על פעילותה. ניהול סיכון הציות הינו חלק בלתי נפרד מהפעילות העסקית של מקס ואינו רק עניינה ואחריותה של פונקציית הציות. קווי העסקים נושאים באחריות רבה לנושא הציות ונוטלים חלק פעיל בניהול והפחתת החשיפה לסיכונים הציות במקס.

סיכון משפטי

סיכון הנובע מפעילות מקס אשר קיים לגביה חשש כי אינה תואמת הוראות חקיקה (ראשית או משנית), הוראות והנחיות רשיות מוסמכות, רגולציה או פסיקה תקדימית, וכן סיכון הנובע מהליכים משפטיים המתנהלים נגד מקס וסיכון הנובע מחשש להפרת התחייבויות הסכמיות מצד מקס. בנוסף, מוגדר סיכון משפטי כחווה דעת משפטית לקויה, לרבות עריכת הסכמים שאינם מגנים על זכויות מקס במידה הראויה או אי מתן הנחיות מתאימות עקב שינויים בחקיקה, בהוראות רגולציה, בפסיקה או בהתחייבויות הסכמיות מצד מקס.

תפיסת ניהול הסיכון של מקס היא כי ניהול הסיכון המשפטי הינו חלק אינטגרלי מהסביבה העסקית. כפועל יוצא מכך, החלטות לגביי המדיניות המשפטית מתקבלות באופן משותף הן על ידי הגורמים העסקיים והן על ידי היועצים המשפטיים.

למקס מנהלת סיכונים משפטיים שתפקידה הוא לנהל את הסיכון המשפטי בחברה תוך התאמה אופטימלית בין פעילות מקס לבין הסיכונים המשפטיים באופן שקבלת ההחלטות תהיה בהלימה לתאבון הסיכון של מקס.

הייעוץ המשפטי בחברה ניתן על ידי המחלקה המשפטית, בשיתוף עורכי הדין החיצוניים איתם מקס עובדת.

סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מהשפעת רגולציה עתידית צפויה ובכלל זה חקיקה ו/או הוראות של גופים רגולטוריים שונים. מקס חשופה לסיכון רגולטורי ביחס לכלל תחומי פעילותה.

הסביבה העסקית בה פועלת מקס הינה סביבה דינאמית, אשר נמצאת כיום במוקד תשומת הלב של רגולטורים ומחוקקים. שינויים רגולטורים אלו נועדו, בין היתר, לעודד את התחרות בתחום באמצעות הקטנת חסמי כניסה והוזלת עלויות ללקוח, ולהגן על הלקוחות בהקשרים של גילוי נאות וכד'. מסגרת רגולציה זו, לרוב, מחמירה את ההגבלות על פעילות הענף, ולעיתים יוצרת חוסר אחידות רגולטורית בין מקס ומתחריה. יחד עם זאת, ישנם מספר שינויים רגולטוריים צפויים אשר עשויים להוות מקור להזדמנויות עסקיות חדשות.

ניהול הסיכון הרגולטורי מבוצע על ידי זיהוי שוטף של יוזמות רגולטוריות חדשות והפנייתן לגורם הרלוונטי במקס, וכן מתקיים דיווח שוטף בהנהלת מקס אודות יוזמות חדשות.

להרחבה בעדכונים הרגולטורים הרלוונטיים לפעילות מקס ראה דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים להלן.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון לפגיעה ברווחים, בהון, במוניטין או במעמד מקס כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים, רגולטוריים וטכנולוגיים.

ניתן לחלק את הסיכונים האסטרטגיים ל-3 סוגים:

- סביבה חיצונית - סיכונים הנובעים משינויים בסביבה הפוליטית, הכלכלית והחברתית.
 - סביבה תחרותית - סיכונים הנובעים משינויים בסביבה התחרותית בה פועלת מקס.
 - סביבה פנימית - סיכונים הנובעים מהחלטות, תהליכים או פעולות בהן מקס/נמנעה מלקוט מקס.
- מקס ניצבת כיום בפני אתגרים משמעותיים בכל זירות הפעילות, ריבוי איומים בעסקי הליבה לצד הזדמנויות והתמודדות עם שינויי רגולציה מהותיים.
- ניהול הסיכון האסטרטגי במקס מבוסס על התמודדות באמצעות אסטרטגיה הנבחנת כל העת, וכוללת בין היתר פעילויות להלן:
- גיבוש תכנית אסטרטגית ארוכת טווח, הכוללת סקירה והערכות של אירועים שונים בסביבת העבודה (בתחומי רגולציה, תחרות, טכנולוגיה ועוד) והערכת השינויים הצפויים ביחס לכל אחד מקווי פעילותה של מקס.
 - דיונים שוטפים קבועים בהנהלה ובדירקטוריון מקס במהלכם מוצגים שינויים אלו ונבחן הצורך בעדכון האסטרטגיה.
 - אגף ניהול סיכונים, מבצע אתגור תקופתי להערכות של המגמות האסטרטגיות כפי שזוהו במקס, וכן מציף נושאים רלוונטיים לסיכון האסטרטגי במידת הצורך.

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין הינו הפוטנציאל שפרסום שלילי, שמועות בשוק או תפישה ציבורית, המתייחסים לדרכי פעולתה של מקס ושל עובדיה, יגרמו לפגיעה בשמה הטוב והמוניטין שלה ולירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות. סיכון המוניטין קיים כחלק טבעי מפעילות מקס והינו סיכון חוצה חברה. סיכון פוטנציאלי קיים בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות במקס, בין אם בפעילויות עסקיות, מנהליות - פנימיות, ובין אם בדדון או בתום לב.

ניהול הסיכון במקס מורכב בראש ובראשונה מתהליך לזיהוי חשיפות מוניטין (כל פעולה שעלולה להיקשר למוותג ולעורר סיקור תקשורתי או שיח שלילי). הניטור, המעקב והתגובה מבוצעים באופן שוטף. ניהול סיכון המוניטין מוסדר במסגרת מדיניות ייעודית.

סיכון מאקרו-כלכלי

סיכון מאקרו-כלכלי הינו סיכון לפגיעה ברווח ובהון מקס הנובעים מהרעת הסביבה המאקרו-כלכלית בארץ ובעולם. האסטרטגיה העסקית ותכנון ההון של מקס כוללים הנחות הנגזרות, בין היתר, מהסביבה המאקרו-כלכלית, כאשר מקס בוחנת ומעריכה את השפעת השינויים בסביבת המאקרו-כלכלית על תוצאותיה העסקיות ועל תכנון ההון.

סביבת הריבית הגבוהה מכבידה על הצרכנים כמו גם על בתי העסק ועשויה להשפיע על סיכון האשראי. מקס מנטרת ומנהלת סיכון זה באופן שוטף ובשלב זה לא ניכרת עלייה מהותית בהתממשות של פוטנציאל הסיכון. מקס נערכת לאפשרות של התחזקות הסיכון המאקרו כלכלי, בין השאר על רקע אי הוודאות הגיאופוליטית לרבות מלחמת "חרבות ברזל" והשפעת הורדת הדירוג של מדינת ישראל.

מקס בוחנת את יכולתה לעמוד בהתפתחויות שליליות בסביבה המאקרו-כלכלית באמצעות תרחישי קיצון מערכתיים. בנוסף, מקס עוקבת באופן שוטף אחר מדדי סיכון שונים, ביניהם מדדים מאקרו-כלכליים, כאשר שינויים משמעותיים במדדים אלו נדונים במסגרת פורום ניהול סיכונים פיננסיים בראשות המנכ"ל וכן, בוועדת ניהול סיכונים עליונה ובוועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון.

סיכוני סביבה ואקלים (ESG)

סיכון סביבתי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי עמידה בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. בשנים האחרונות התרחבה ההגדרה של סיכון סביבתי וכיום היא כוללת גם את ההשפעה של הארגון על הסביבה אף אם הדבר לא קשור באופן ישיר להפסד כספי. בנוסף, הסיכון נתפס כסיכון גלובלי, הנובע מפוטנציאל ההשפעות המזיקות של שינויים סביבתיים, בכללותם, על אנשים, מערכות אקולוגיות ופעילויות כלכליות ופיננסיות. סיכונים סביבתיים מתרחשים לא רק עקב זיהומי אוויר, מים וקרקעות, אלא גם פגיעה בתשתיות הכלכליות והחברתיות ובעיקר בעקבות שינוי האקלים.

סיכון האקלים הינו סיכון מתפתח הנובע בין היתר, מהשפעת התממשות סיכוני הסביבה וכן מהתפתחויות רגולטוריות, התפתחויות בסביבה העסקית והתפתחויות טכנולוגיות הנלוות להסתגלות והתאמה לשינויי האקלים.

הנהלת מקס החליטה להנהיג ערכי מחויבות סביבתית ולהתאים את פעילותה לצרכי הגנת הסביבה. כבסיס לפעילות, החליטה הנהלת מקס להטמיע את התקן הבינלאומי לניהול מערך סביבתי.

החל משנת 2009 מקס מוסמכת לתקן הבין-לאומי ISO 14001 - 2015 ונבדקת להתאמה לדרישות התקן אחת לשנה על ידי מכון IQC כאשר בין היתר ממבוצע עדכון וטיוב לסקר סיכוני סביבה. במסגרת יישום הנחיות התקן, מקס פועלת להגברת המודעות בקרב העובדים והשקעת המשאבים הנדרשים.

הוראות הפיקוח על הבנקים בעניין עקרונות ניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים פורסמו ביוני 2023 והחברה עוקבת אחר התפתחות הרגולציה והדרישות הרלבנטיות ופועלת בהתאם ליישום ההנחיות.

סיכון מודל

סיכון מודל הינו החשיפה להפסד או לפגיעה במוניטין מקס, כתוצאה מהחלטות עסקיות שמתבססות על תוצאות מודל שגויות, מוטות או על פרשנות מרחיבה מדי של תוצאות המודל. סיכון זה יכול לנבוע, בין היתר, כתוצאה מאי התאמה של המודל למציאות העסקית, שימושיות שאיננה בהתאם לייעוד וכן שגיאות בחישובי ובנתוני המודל ביישום.

העקרונות לניהול סיכון המודל מוגדרים על פי מדיניות מקס המעגנת תהליכי תיקוף בלתי תלוי, ממשל תאגידי, מדרג סמכויות ותהליכי ניהול סיכון. הישענות על מודלים כחלק מתהליכי קבלת החלטות הינו תהליך שהולך ומתעצם בשנים האחרונות ובהתאם מערך ניהול סיכון המודלים בחברה מותאם למגמה זו באופן הולם ומחייב.

כמענה לעלייה ברמת אי הוודאות המקומית והגלובלית, מבצעת מקס הדיוק לתהליכי ניהול סיכונים המודלים לרבות עומק ותדירות הניטור, על מנת להפחית ולמזער סיכוני מודל.

7. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

7.1. דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לעניין שימוש באומדנים ושיקול דעת בעריכת דוחות כספיים, ראה ביאור 2 (ב) בדוחות הכספיים.

7.2. התחייבויות תלויות

בדוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של החברה נכללה הפניית תשומת לב לאמור בביאור 8 בדוחות הכספיים, בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

7.3. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

7.3.1. תקנות ניירות ערך

בחודש דצמבר 2009 פורסמו **תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) (תיקון מס' 3) התש"ע-2009**, העוסקות במערכת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד, אשר מטרתן לשפר את איכות הדיווח הכספי והגילוי בתאגידים מדווחים. בתיקון מיום 7 ביולי 2011, נקבע כי תאגיד המאחד או המאחד באיחוד יחסי תאגיד בנקאי או גוף מוסדי, רשאי לבחור ליישם בהתייחס לבקרה הפנימית בתאגיד הבנקאי או בגוף המוסדי בלבד, את מתכונת הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית הקבועה בדין האחר החל עליהם בנושא זה, ככל שקיימת מתכונת כזו לגבי הדוח הרבעוני. בהתאם לכך, בנוסף להצהרות המנהלים ולדוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית, שניתן במסגרת הדוח התקופתי, מצורפים גילוי והצהרות מנהלים בהתייחס לבקרה הפנימית בגופים המוסדיים המאוחדים, אשר חלות עליהם הוראות הממונה.

7.3.2. הוראות הממונה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הממונה פרסם בשנים האחרונות מספר חוזרים (להלן: "**חוזרי הממונה**") שנועדו ליישם את דרישות סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, בחברות ביטוח, בחברות המנהלות קרנות פנסיה וקופות גמל, בקרנות פנסיה ובקופות גמל (להלן: "**הגופים המוסדיים**").

בהתאם, כללו כלל ביטוח והגופים המוסדיים המאוחדים, המידע בכפוף להוראות הדין והדיווח ובמועדים כפי שנקבעו בהוראות אלו.

7.3.3. סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act - אחריות ההנהלה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בהתאם לחוזרי הממונה המבוססים על סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, וכפי שפורט בדוחות הדירקטוריון הקודמים של כלל ביטוח, כלל ביטוח פעלה ופועלת באופן שוטף ליישום ההליך הנדרש בהתאם להוראות האמורות, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיים המבוצעים, וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים. במסגרת זאת, אימצה כלל ביטוח את מודל הבקרה הפנימי של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הנהלת כלל ביטוח (הגוף המוסדי), בשיתוף המנכ"ל ומשנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל החטיבה הפיננסית, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של כלל ביטוח. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל ומשנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל החטיבה הפיננסית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של כלל ביטוח הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שכלל ביטוח נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2024 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי הממונה מצורפות בדוח.

7.3.4. הוראות המפקח על הבנקים לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על חברות כרטיסי אשראי את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-SOX Act.

בסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחווות דעת רואי החשבון המבקר בקשר עם הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בין היתר, הוראות המפקח קובעות כי תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם. וכן כי בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס") מיישמת את ההוראה על פי הנחיות המפקח על הבנקים בהתאם לאמור לעיל.

7.3.5. אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי (Sox Act 404)

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת מקס, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של מקס, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של מקס. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל מקס והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של מקס הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שמקס נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון הראשון שהסתיים ביום 31 במרס 2024, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של מקס על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של מקס על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי המפקח על הבנקים מצורפות בדוח.

הדירקטוריון מביע את הערכתו לעובדים, למנהלים ולסוכנים של חברות הקבוצה על תרומתם להישגי הקבוצה.

יורם נוח
מנהל כללי

חיים סאמט
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 30 במאי 2024

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

ליום 31 במרס 2024

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים

עמוד	
2-2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
2-2	דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים
2-5	דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים
2-6	דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים
2-7	דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים
2-10	דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים
2-13	ביאורים בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים
2-13	ביאור 1: כללי
2-14	ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים
2-16	ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית
2-19	ביאור 4: דיווח מגזרי
2-32	ביאור 5: חברות בנות
2-34	ביאור 6: מכשירים פיננסיים
2-43	ביאור 7: ניהול ודרישות הון
2-48	ביאור 8: התחייבויות תלויות ותביעות
2-82	ביאור 9: סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
2-93	ביאור 10: זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי
2-94	ביאור 11: הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
2-95	ביאור 12: אירועים נוספים בתקופת הדיווח ולאחריה
2-97	ביאור 13: יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות העונות להגדרת מבטח בהתאם לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010
2-103	נספחים בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים
2-103	נספח 1: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל
2-109	נספח 2: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של החברה החברות המאוחדות שלה וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רח' מנחם בגין 144,
 תל-אביב, 6492102
 טל. +972 3 623 2525
 פקס +972 3 562 2555
 ey.com

סומך חייקין
 מגדל המילניום KPMG
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
 תל אביב 6100601
 03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "**הקבוצה**"), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2024 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל 1970- המתייחסות לחברות החזקה של מבטחים וחברות כרטיסי אשראי, כמתואר בביאור 2(א) למידע הכספי. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של חברה מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בה הינה כ-86 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס 2024 וחלקה של הקבוצה ברווחיה הינו כ- 3 מיליוני ש"ח בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע כספי התמציתי לתקופת הביניים של אותה חברה נסקר על ידי רואי חשבון אחרים, שדוח הסקירה שלהם הומצא לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותה חברה, מבוססת על דוח הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופת ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוח הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל 1970- המתייחסות לחברות החזקה של מבטחים וחברות כרטיסי אשראי, כמתואר בביאור 2(א) למידע הכספי.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 8 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רואי חשבון

סומך חייקין
 רואי חשבון

תל-אביב,
 30 במאי, 2024

מבקרים משותפים

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרס		ביאור	במיליוני ש"ח
	2023	2024		
מבוקר	בלתי מבוקר			
נכסים				
2,205	(* 2,181	2,206		נכסים בלתי מוחשיים
104	153	137		נכסי מסים נדחים
2,543	2,515	2,577		הוצאות רכישה נדחות
302	(* 317	307		רכוש קבוע
680	686	672		נכס זכות שימוש
180	178	182		השקעות בחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני
3,839	3,801	3,852		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
1,494	1,486	1,501		נדל"ן להשקעה אחר
3,805	4,544	3,877		נכסי ביטוח משנה
306	330	144		נכסי מסים שוטפים
15,092	15,185	15,891	9	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
1,867	3,290	1,020		חייבים ויתרות חובה
837	895	883		פרמיה לגבייה
84,133	80,823	85,489	6	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			6	השקעות פיננסיות אחרות:
7,313	6,796	6,265		נכסי חוב סחירים
24,444	23,787	24,813		נכסי חוב שאינם סחירים
1,671	1,600	1,807		מניות
5,836	4,996	5,886		אחרות
39,265	37,179	38,770		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
4,418	5,418	5,025		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,548	2,717	2,233		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
163,617	161,698	164,765		סך כל הנכסים
94,012	93,015	95,249	6	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) סווג מחדש.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים (המשך)

ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר		במיליוני ש"ח
2024	2023	2023	2023	
ביאור	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	
הון				
הון מניות	167	167	167	
פרמיה על מניות	2,394	2,389	2,390	
קרנות הון	1,128	908	1,005	
יתרת עודפים	5,056	4,697	5,019	
סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה	8,745	8,161	8,581	
זכויות שאינן מקנות שליטה	72	66	71	
סך כל ההון	8,817	8,226	8,652	
התחייבויות				
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	35,052	34,287	34,176	
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	93,302	89,740	91,665	
התחייבויות מסים נדחים	664	581	592	
התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו	92	93	93	
התחייבויות בגין חכירה	769	783	777	
זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי	10	8,649	8,091	
זכאים ויתרות זכות	3,938	4,271	3,851	
התחייבות מסים שוטפים	68	26	21	
התחייבויות פיננסיות	6	15,041	15,699	
סך כל ההתחייבויות	155,948	153,472	154,966	
סך כל ההון וההתחייבויות	164,765	161,698	163,617	

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

			30 במאי 2024
תאריך אישור הדוחות הכספיים	חיים סאמט	יורם נוה	ערן צ'רנינסקי
	יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי	משנה למנכ"ל מנהל חטיבה פיננסית

דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	
2023 (*)	2023 (*)	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
11,202	2,883	2,660
1,708	428	457
9,495	2,455	2,203
1,083	-	354
9,238	1,227	4,551
1,259	307	321
390	93	107
21,464	4,081	7,536
16,062	3,374	6,229
(671)	(266)	(276)
15,391	3,108	5,953
411	220	41
739	-	228
166	-	54
2,613	579	694
1,092	253	272
5	-	-
40	4	9
669	61	208
21,125	4,225	7,459
8	3	2
347	(141)	79
124	(53)	37
223	(88)	42
220	(89)	41
3	1	1
223	(88)	42
2.83	(1.20)	0.51
2.79	(1.20)	0.51
77,870	74,284	79,036
79,034	74,284	79,204

(*) קבוצת סימקס אוחדה לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שתוצאותיה נכללו החל ממועד זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים לשנת 2023.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2024		2023	2023	
במיליוני ש"ח		בלתי מבוקר	מבוקר	
רווח (הפסד) לתקופה		42	(88)	
רווח כולל אחר:				
פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד:				
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון		1	5	
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון		184	(48)	
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד		14	3	
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד		1	20	
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד, לפני מס		200	(20)	
מס (הטבת מס) בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה		77	(9)	
מס בגין רכיבים אחרים		-	1	
מס (הטבת מס) בגין פריטי רווח כולל אחר לתקופה שהועברו או יועברו לרווח והפסד		77	(7)	
רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס		123	(13)	
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה		123	(13)	
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה		165	(101)	
מיוחס ל:				
בעלי המניות של החברה		164	(102)	
זכויות שאינן מקנות שליטה		1	1	
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה		165	(101)	

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים

מיוחס לבעלי המניות של החברה	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון	
במיליוני ש"ח										
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)										
167	2,390	(2)	866	180	(39)	5,019	8,581	71	8,652	יתרה ליום 1 בינואר 2024 (מבוקר)
-	-	-	-	-	-	41	41	1	42	רווח לתקופה
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:										
-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון
-	-	-	184	-	-	-	184	-	184	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון
-	-	-	14	-	-	-	14	-	14	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	-	(77)	-	-	-	(77)	-	(77)	הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל
-	-	1	122	-	-	-	123	-	123	רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס
-	-	1	122	-	-	41	164	1	165	סך הכל רווח כולל לתקופה
עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:										
-	4	-	-	-	-	(4)	-	-	-	מימוש ופקיעת כתבי אופציה לעובדים בכירים
167	2,394	(1)	988	180	(39)	5,056	8,745	72	8,817	יתרה ליום 31 במרס 2024

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מיוחס לבעלי המניות של החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן תרגום	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרנות הון אחרות	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	יתרת עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הון
במיליוני ש"ח									
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)									
162	2,127	(7)	788	180	(39)	4,785	7,995	65	8,061
יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)									
-	-	-	(1)	-	-	1	-	-	-
השפעת יישום לראשונה IFRS 9 (ראה ביאור 3)									
-	-	-	-	-	-	(89)	(89)	1	(88)
רווח (הפסד) לתקופה									
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:									
-	-	5	-	-	-	-	5	-	5
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון									
-	-	-	(48)	-	-	-	(48)	-	(48)
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד									
-	-	-	3	-	-	-	3	-	3
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד									
-	-	-	20	-	-	-	20	-	20
-	-	(1)	9	-	-	-	7	-	7
הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל									
-	-	4	(17)	-	-	-	(13)	-	(13)
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס									
-	-	4	(17)	-	-	(89)	(102)	1	(101)
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה									
עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:									
5	249	-	-	-	-	-	253	-	253
הנפקת הון מניות (בניכוי הוצאות הנפקה)									
-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
תשלומים מבוססי מניות									
-	13	-	-	-	-	-	13	-	13
הנפקת אגרות חוב ניתנות להמרה (נטו ממס) - רכיב הוני (ראה ביאור 6)									
167	2,389	(3)	770	180	(39)	4,697	8,161	66	8,226
יתרה ליום 31 במרס 2023									

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	מיוחס לבעלי המניות של החברה							במיליוני ש"ח
		סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	
8,061	65	7,995	4,785	(39)	180	788	(7)	2,127	162
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)									
-	-	-	1	-	-	(1)	-	-	-
יתרה ליום 1 בינואר 2023									
223	3	220	220	-	-	-	-	-	-
השפעת יישום IFRS 9 (ראה ביאור 3)									
רווח לתקופה									
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:									
7	-	7	-	-	-	-	7	-	-
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון									
398	-	398	-	-	-	398	-	-	-
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון									
(336)	1	(337)	-	-	-	(337)	-	-	-
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד									
60	-	60	-	-	-	60	-	-	-
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד									
(43)	-	(43)	-	-	-	(41)	(2)	-	-
הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל									
86	1	85	-	-	-	79	5	-	-
רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס									
309	4	305	221	-	-	79	5	-	-
סך הכל רווח כולל לתקופה									
עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:									
253	-	253	-	-	-	-	-	249	5
הנפקת הון מניות									
17	3	14	14	-	-	-	-	-	-
תשלומים מבוססי מניות									
13	-	13	-	-	-	-	-	13	-
הנפקת אגרות חוב ניתנות להמרה (נטו ממס) - רכיב הוני (ראה ביאור 6)									
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
8,652	71	8,581	5,019	(39)	180	866	(2)	2,390	167
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023									

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים

במיליוני ש"ח	נספח	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
		2024	2023 (*)	2023 (*)	2023 (*)
		בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
לפני מסים על הכנסה	(א)	885	(3,889)	(4,072)	
מס הכנסה שהתקבל (ששולם)		135	(63)	(240)	
מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת		1,020	(3,953)	(4,312)	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
מתן אשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו		(260)	-	(428)	
תמורה ממימוש השקעה בנכסים פיננסיים על ידי חברות שאין חברות ביטוח ופיננסים		973	12	106	
תשלום נדחה ברכישת מקס		-	-	(380)	
השקעה בנכסים פיננסיים על ידי חברות שאין חברות ביטוח ופיננסים		(27)	(8)	(908)	
השקעה במניות והלוואות בחברות מוחזקות		-	-	(4)	
רכישת חברה שאוחדה לראשונה בניכוי המזומן שהתקבל	(i)	-	(294)	(294)	
השקעה ברכוש קבוע		(19)	(3)	(32)	
השקעה בנכסים בלתי מוחשיים		(77)	(33)	(296)	
מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה		590	(325)	(2,236)	
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
אשראי מתאגידים בנקאיים, נטו		(1,356)	-	46	
תמורה מהנפקת כתבי התחייבויות נדחים ואגרות חוב (ראה ביאור 6)		556	400	2,071	
עלויות הנפקת והחלפת כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב		(2)	(4)	(15)	
פירעון כתבי התחייבות נדחים (ראה ביאור 6)		(361)	-	(431)	
פירעון התחייבות בגין חכירה		(23)	(21)	(93)	
ריבית אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ואשראי מתאגידים בנקאיים, ששולמה		(125)	(72)	(141)	
דיבידנד ששולם		-	-	(1)	
מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון		(1,310)	304	1,436	
השפעת התנודות בשערי החליפין על יתרות המזומנים ושווי מזומנים		(8)	60	27	
גידול (קיטון) נטו במזומנים ושווי מזומנים		292	(3,914)	(5,084)	
מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה	(ב)	6,966	12,050	12,050	
מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה	(ג)	7,258	8,136	6,966	

(*) קבוצת סימקס אוחדה לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שתוצאותיה נכללו החל ממועד זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים לשנת 2023.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	
2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח		
(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה (1) (2)		
223	(88)	42
רווח (הפסד) לתקופה		
פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:		
(8)	(3)	(2)
362	473	876
1,813	(113)	1,637
(87)	(60)	(34)
719	(20)	(72)
125	23	33
332	55	84
411	220 **	41
(103)	-	(28)
5	-	-
-	-	1
235	52	79
289	(60) *	103
(340)	-	(100)
13	-	10
21	-	3
17	1	-
(3,940)	(62) *	(3,385)
124	(53)	37
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:		
29	3	35
(1,073)	(379)	(206)
(66)	(135)	(18)
95	(75) *	17
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה:		
(74)	(23)	(23)
(3,528)	(3,225) *	1,101
תקבולים (השקעות) ממכירת נכסים פיננסיים זמינים למכירה ונדל"ן להשקעה בעסקי ביטוח:		
665	214	166
(352)	(384)	(163)
150	234	(43)
(450)	79	33
(864)	(676) *	(690)
(28)	(7)	(8)

(1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים תזרימי מזומנים בגין רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה הנבעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

(2) במסגרת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כלולים תזרימי מזומנים בגין דיבידנד וריבית שהתקבלו, המפורטים בנספח ד'.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(* סווג מחדש)

(**) הפרשה לנכש אשראי בעקבות רכישת מקס ראה ביאור 3(ט)(1)(ד). בדוחות הכספיים השנתיים.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	
2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח		
(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה (המשך)		
		שינויים בפרטיים אחרים בדוח על המצב הכספי, נטו
(4)	-	(10)
472	-	(552)
1,474	53	847
16	(42)	(46)
(184)	(43)	140
(558)	-	983
1	1	(1)
(4,072)	(3,889)	885
סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה		
(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה:		
8,458	8,458	4,418
3,591	3,591	2,548
12,050	12,050	6,966
(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה:		
4,418	5,418	5,025
2,548	2,717	2,233
6,966	8,136	7,258
(ד) תזרימי מזומנים בגין ריבית ודיבידנד שהתקבלו, הכלולים בפעילות השוטפת:		
2,147	424	1,004
479	61	191
הכלולים בפעילות השקעה מחברת מקס:		
939	-	297
(ה) פעילות שאינה כרוכה בתזרימי מזומנים:		
7	-	9
-	-	187
(ו) איחוד לראשונה של חברה שנרכשה:		
(281)	(281)	-
(428)	(428)	-
(255)	(255)	-
(38)	(38)	-
(1)	(1)	-
(131)	(131)	-
(198)	(198)	-
(15,432)	(15,432)	-
(52)	(52)	-
(3)	(3)	-
253	253	-
(7)	(7)	-
27	27	-
198	198	-
8	8	-
22	22	-
8,649	8,649	-
463	463	-
377	377	-
6,535	6,535	-
(294)	(294)	-
(790)	(790)	-
496	496	-
(294)	(294)	-

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

ביאור 1: כללי

א. היישות המדווחת

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב ראוול וולנברג 36, תל אביב. נירות הערך של החברה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב-יפו בע"מ.

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ ("החברה") הינה חברת החזקות. אחזקותיה העיקריות הינן בעיקר בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל וכן בתחום כרטיסי האשראי.

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 במרס 2024 (להלן: "הדוחות הכספיים"), כוללים את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה (להלן יחד: "הקבוצה"), וכן את זכויות הקבוצה בעסקאות משותפות ובחברות כלולות.

הקבוצה עוסקת בעיקר בתחומי הביטוח, פעילות כרטיסי אשראי (הנפקה, סליקה ותפעול כרטיסי חיוב וכן במתן פתרונות תשלום ומוצרים פיננסיים, לרבות אשראי ללקוחות פרטיים ועסקיים), פנסיה וגמל החזקת סוכנויות ביטוח, מתן אשראי ושירותים פיננסיים.

לפרטים נוספים ראה באור 1 לדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.

בהמשך לאמור בביאור 1(ב) (1) לדוח הכספי לשנת 2023, יצוין כי בחודש מאי 2024 פורסמה טיוטת תקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (גוף פיננסי) (תיקון מס' 1), התשפ"ד-2024, במסגרתה מוצע להרחיב את רשימת הגופים שתיכלל בהגדרת "גופים פיננסיים" בחוק הריכוזיות, באופן שבין היתר תכלול ההגדרה גם תאגיד הנפקה של מבטח.

ככל שטיטות התקנות תתקבל ותהפוך לנוסח מחייב, יהיה בכך כדי להביא להגדרת כללביט מימון כגוף פיננסי, באופן שיביא לכך שהיקף התחייבויותיה לא יימנו ביחד עם יתר ההתחייבויות של כלל החזקות ושל התאגידים הריאליים בשליטת קבוצת כלל החזקות, ויאפשר לכלל החזקות להמשיך להחזיק בחברה ובכללביט מימון גם במקרה שבו היקף ההתחייבויות הכולל שלהן יעברו את רף ההתחייבויות המותר לגוף ריאלי המחזיק בגוף פיננסי משמעותי.

ב. להלן יתוארו התפתחויות בתקופת הדוח לגבי השליטה וההחזקות בחברה ובכלל ביטוח

נכון למועד פרסום הדוח, החברה הינה חברה ללא גרעין שליטה.

ג. השלכות

למועד הדוח, אין ביכולתה של החברה להעריך את מלוא השפעת תוצאות האירועים האמורים עליה, וזאת בין היתר נוכח העובדה כי החברה הינה בעלת השליטה בכלל ביטוח ונוכח המגבלות המוטלות במסגרת מתווה הפעלת אמצעי השליטה בכלל ביטוח אשר מגבילות באופן ניכר את מידת השפעתה של החברה ביחס להתנהלותה של כלל ביטוח וביחס למינוי נושאי משרה בה ואשר החברה עדין בוחנת את השלכותיו והתאמתו על פני זמן. אי הודאות האמורה מתקיימת גם נוכח שינויים נוספים אשר מתרחשים ויכול ויתרחשו בעתיד בחברה, לאור מבנה האחזקות בה, בהיותה חברה ללא גרעין שליטה עם בעל מניות מהותי ולאור העובדה שהוראות חוק הפיקוח ביחס למבטח ללא שולט, אינן חלות עליה, בשל המבנה התאגידי השונה של חברות הביטוח הגדולות בישראל, בהשוואה למבנה המקובל בבנקים, לפיהן חברות הביטוח, לרבות כלל ביטוח, הינן חברות פרטיות הנשלטות על ידי חברת אחזקות ובכללן החברה, שהיא חברה ציבורית ללא גרעין שליטה ולאור ההשפעה האפקטיבית של בעלי מניות מיעוט על אופן התנהלות החברה, בנסיבות הנ"ל.

כמו כן מכלול השינויים והאירועים המפורטים לעיל, ככל שאלו יוסיפו וימשכו, יכול וישליכו, בין היתר, על מוניטין החברה וחברות הקבוצה. יצוין כי העברה עתידית של השליטה בחברה לצד שלישי, יכול ותשפיע על סעיפים בהסכמים מסוימים של חברות בקבוצה עם צדדים שלישיים (לרבות מבטחי משנה) ועלול להצריך, בעקבות התקיימות נסיבות של שינוי שליטה כאמור, הידברות עם צדדים שלישיים אלה להמשכת תוקפם של ההסכמים.

ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים

א. מסגרת הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של הקבוצה ליום 31 במרס 2024 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך נערכו בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970 המתייחסות לחברות החזקה של מבטחים וחברות כרטיסי אשראי.

עד ליום 31 בדצמבר 2022, היו הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ערוכים בהתאם לתקני ה-IFRS, וזאת לרבות בהתייחס לנתונים המתייחסים לחברות בנות שאוחדו העונות להגדרת מבטח, כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.

החל מיום 1 בינואר 2023, הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה ערוכים בהתאם להוראות תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970. בהתאם להוראות אלה, הנתונים בדוחות הכספיים המתייחסים לחברה בת שאוחדה העונה להגדרת מבטח, כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, ערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה נדחה מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 17) ושל תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 בדבר מכשירים פיננסיים (IFRS 9) ליום 1 בינואר 2025 (ראה ביאור 3 ו-13 להלן) (וזאת במקום מועד היישום לראשונה שנקבע בתקן עצמו - 1 בינואר 2023). לאור זאת, בתקופות שעד מועד היישום לראשונה בישראל הנתונים בדוחות הכספיים המתייחסים לחברה בת כאמור לעיל ממשיכים להיערך לפי תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 4 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 4) ולפי תקן חשבונאות בינלאומי מספר 39 בדבר מכשירים פיננסיים (IAS 39 משנת 2017).

בנוסף ביום 27 במרס 2023, השלימה החברה את רכישתה של חברת סימקס, אשר הינה חברה שמאחדת בדוחותיה את חברת כרטיסי האשראי מקס. בהתאם לתקנות עריכת דוחות, הנתונים בדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה אשר מתייחסים לחברת מקס ממועד השלמת הרכישה של סימקס נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, לפרטים נוספים ראה ביאורים 3 ו-5 להלן. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוגעים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

כמו כן, ביתר הנושאים לרבות ביחס לנתונים בדוחות הכספיים שאינם מתייחסים לחברות בנות שאוחדו העונות להגדרת מבטח, הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים".

הנתונים המוצגים במסגרת מספרי ההשוואה של הדוחות הכספיים התמציתיים ביניים המאוחדים הינם הנתונים שפורסמו בפועל על ידי הקבוצה באותן תקופות.

הדוחות הכספיים התמציתיים ביניים המאוחדים אינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים המאוחדים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוחות הכספיים השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח וחברת כרטיסי אשראי.

הדוחות הכספיים התמציתיים ביניים המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 30 במאי 2024.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים התמציתיים ביניים כאמור לעיל, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת. למעט האמור להלן:

בהקשר זה ראה ביאור 12(ד) להלן, בדבר עדכון אומדנים אקטואריים, בין היתר, לאור סביבת הריבית ופרמיית אי הנזילות והשפעתם על שיעור ההיוון בחישוב עתודות ביטוח.

ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין היציגים של האירו, הדולר ושל הליש"ט:

שער החליפין היציג של ליש"ט	שער החליפין היציג של הדולר	שער החליפין היציג של האירו	מדד ידוע	מדד בגין	
%					
0.7	1.5	(0.8)	0.3	1.0	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום
5.5	2.7	4.8	1.1	1.2	31 במרס 2024
9.1	3.1	6.9	3.3	3.0	31 במרס 2023
					לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

שער החליפין היציג של ליש"ט	שער החליפין היציג של הדולר	שער החליפין היציג של האירו	
4.654	3.681	3.979	ליום 31 במרס 2024
4.467	3.615	3.932	ליום 31 במרס 2023
4.621	3.627	4.012	ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית

המדיניות החשבונאית של הקבוצה שיושמה בדוחות הכספיים ביניים מאוחדים, הינה ללא שינויים מהמדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות השנתיים המאוחדים.

א. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים על ידי חברות הביטוח הישראליות בקבוצה בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

1. תיקון ל-IFRS 16, חכירות

בספטמבר 2022 פרסם ה-IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 16, חכירות (להלן: "התיקון") שמטרתו לספק טיפול חשבונאי בדוחות הכספיים של המוכר-חוכר בעסקאות מכירה וחכירה בחזרה כאשר תשלומי החכירה הינם תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בשער. במסגרת התיקון המוכר-חוכר נדרש לאמץ אחת משתי גישות למדידת התחייבות בגין החכירה במועד ההכרה לראשונה בעסקאות כאמור. הגישה שנבחרה מהווה מדיניות חשבונאית אשר יש ליישמה באופן עקבי.

התיקון ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024, יישום מוקדם יותר אפשרי. התיקון ייושם בדרך של יישום למפרע. לתיקון לעיל לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה.

ב. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים בחברת כרטיסי האשראי – מקס

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2024 מיישמת החברה הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושא המפורטים להלן:

א. עדכון תקינה 2022-02 בקודיפיקציה בדבר שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי.

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

ביום 31 במרס 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון").

העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי.

ביום 19 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים" אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בהתאם לעדכון התקינה החשבונאית בנושא.

עיקרי השינויים בחוזר כוללים, בין היתר: ביטול ההגדרה של "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי", ובכלל זה ביטול הדרישה לבחינה האם החברה העניקה ויתור לצורך קביעת סיווג זה, והחלפתו במונח "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים"; עדכון דרישות הגילוי בדוחות הכספיים כך שיינתן גילוי על כל שינוי בתנאי החוב, ללווה בקשיים פיננסיים, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור ריבית או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים; ביטול הדרישה לחשב את ההפרשה להפסדי אשראי, עבור חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי, בשיטת היוון תזרימי מזומנים; הרחבת הגילוי על "איכות האשראי לפי שנת העמדת אשראי" כך שיקלול מידע אודות מחיקות חשבונאיות ברוטו שבוצעו במהלך השנה.

תאגידים בנקאיים נדרשו ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2024, בהתאם להנחיות והוראות מעבר שנקבעו בהוראה.

ליישום ההוראה אין השפעה על שיטת המדידה של ההפרשה להפסדי אשראי במקס, והוא לא הביא לשינוי ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי של מקס.

יישום ההוראה מביא לשינוי של מתכונת הגילוי לגבי חובות אלה. מקס אימצה במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות קביעת יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר 2023 לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31 בדצמבר 2023. כמו כן, בהתאם להוראות המעבר, בדוח לרבעון הראשון לשנת 2024 מקס לא כללה גילוי כמותי בהתאם למתכונת שנקבעה לעניין הפירוט על סוגי השינויים שבוצעו במהלך רבעון זה בחובות של לווים בקשיים פיננסיים, הפירוט על ההשפעות הכספיות של שינויים אלה, והפירוט על סוגי השינויים של חובות שכשלו במהלך רבעון זה לאחר שעברו שינוי בתנאים. גילויים אלה יעודכנו בביאור "סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי" החל מדוחות הרבעון השני לשנת 2024. בהתאם להוראה, נתונים השוואתיים לא יוצגו מחדש.

לפירוט נוסף ראה ביאור "סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

ב.

עדכון מדיניות חשבונאית שיושמה בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות החדשים בנושא שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים (חלף ארגון מחדש של חובות בעייתיים):

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בשינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים (חלף ארגון מחדש של חובות בעייתיים)

שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים מבוצע בדרך כלל ללקוחות שזוהו כבעייתיים, ובאמצעות פריסת החוב והפחתת סכומי התשלום התקופתיים או דחיית מועדי תשלומים.

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי מקס מהווה שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, מקס מבצעת בחינה של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע.

לצורך קביעה האם הלווה נמצא בקשיים פיננסיים, מקס בוחנת האם קיימים סממנים המצביעים על קשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, מקס בוחנת קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו, או צפוי כי יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי.
 - החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.
 - קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.
 - ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור ריבית אפקטיבי השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.
- מקס אינה מסווגת הסדר חוב כשינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים אם השינוי מביא לידי עיכוב זניח (insignificant) בתשלום בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים המקורי הצפוי של החוב.

ג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם על ידי חברות הביטוח הישראליות בקבוצה בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון:

תקן/פרשנות/תיקון	נושא	תחילה והוראות מעבר	השפעות עיקריות צפויות
<u>תקן דיווח כספי בינלאומי 18, הצגה וגילוי בדוחות כספיים</u>	בחדש אפריל 2024 פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי 18 (IFRS 18), הצגה וגילוי בדוחות כספיים (להלן: "התקן החדש") אשר מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 1 (IAS 1), הצגת דוחות כספיים (להלן: "IAS 1").	התקן החדש ייושם למפרע החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2027. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי.	החברה בוחנת את השפעת התקן החדש, לרבות השפעת התיקונים לתקני חשבונאות נוספים כתוצאה מהתקן החדש, על הדוחות הכספיים המאוחדים.
	מטרת התקן החדש הינה לשפר את יכולת ההשוואה והשקיפות בדוחות הכספיים.		
	התקן החדש יכלול דרישות קיימות של IAS 1 ודרישות חדשות להצגה בדוח רווח או הפסד לרבות הצגת סכומים וסיכומי משנה אשר נדרשים בהתאם לתקן החדש, מתן גילוי על מדדי ביצוע המוגדרים על ידי ההנהלה (management-defined performance measures) ודרישות חדשות להקבצה ופיצול של מידע פיננסי.		
	התקן החדש אינו משנה את הוראות ההכרה והמדידה של פריטים בדוחות הכספיים. עם זאת, מאחר ופריטים בדוח רווח או הפסד יצטרכו להיות מסווגים לאחת מחמש קטגוריות (פעילות תפעולית, פעילות השקעה, פעילות מימון, מסים על הכנסה ופעילות שהופסקה) הוא עשוי לשנות את הרווח התפעולי של הישות. כמו כן, פרסום התקן החדש גרם לתיקונים בהיקף מצומצם לתקני חשבונאות נוספים אשר ביניהם IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים ו-IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים.		

ביאור 4: דיווח מגזרי

א. כללי

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. חיסכון ארוך טווח

מגזר חיסכון ארוך טווח כולל ביטוח חיים, כיסויים נלווים (נספחים) וניהול קרנות פנסיה וקופות גמל. המגזר כולל חיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל, לרבות קרנות השתלמות) וכן כיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים, כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, ביטוחי בריאות הנמכרים כנספח לפוליסת ביטוח חיים ועוד. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר חיסכון ארוך טווח לפי הענפים הבאים: גמל, פנסיה וביטוח חיים.

2. ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל את פעילות הקבוצה בענפי ביטוח בריאות. המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, תאונות אישיות (ענף בריאות לזמן ארוך), נסיעות לחו"ל, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש, ביטוחי אשראי, תאונות אישיות ואחרים. בהתאם להוראות הממונה, מפורט מגזר ביטוח כללי לפי הענפים הבאים: רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים ביטוח אשראי וענפי חבויות אחרים, כדלקמן:

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים, כגון ערבויות ותאונות אישיות (ענף בריאות לזמן קצר).

• ביטוח אשראי באמצעות חברה מאוחדת

ענפי ביטוח אשראי וסיכוני סחר חוץ.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

4. מגזר כרטיסי אשראי

כולל את תוצאות פעילות חברת כרטיסי האשראי הנחלקת לשני ענפי פעילות עיקריים: תחום הנפקה ותחום סליקה.

ענף הנפקה

ענף הנפקה מתמקד ב-2 פעילויות עיקריות:

1. פתרונות למוסדות פיננסיים - הנפקה משותפת ותפעול הנפקה (Processing) של כרטיסי אשראי עם בנקים, עבור לקוחותיהם (B2B2C), להלן "כרטיסי חיוב בנקאיים".

2. לקוחות פרטיים - מכירה ושיווק של כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים, אשראי צרכני ומוצרים אחרים ישירות ללקוחות פרטיים, כלומר הצרכנים (B2C), לרבות באמצעות מועדונים משותפים.

במסגרת ענף הנפקה מקס מנפיקה כרטיסי חיוב ללקוחותיה אשר משמשים כאמצעי תשלום לעסקאות ולמשיכת מזומנים בבתי העסק בארץ ובעולם המכבדים את המותגים אותם מנפיקה מקס. ההכנסות של מקס ממחזיקי הכרטיס נובעות מעמלות שנגבות ממחזיקי הכרטיס ועמלות מנפיק שנגבות מחברות כרטיסי האשראי (כחברות סולקות) ומהארגונים הבינלאומיים (מסולקים בחו"ל). כמו כן, נגבות מלקוחות מקס רביות בגין עסקאות ומוצרי אשראי שניתנו על ידי מקס.

ענף סליקה

בענף זה כלולות הפעילויות העיקריות הבאות:

1. שירותי סליקה - הבטחת תשלום כנגד שוברי עסקאות שבוצעו בכרטיסי אשראי בתמורה לעמלה שנגבית מבית העסק.

2. שירותים נלווים ומוצרים משלימים לשירותי הסליקה.

3. פתרונות פיננסיים - מוצרים ושירותים המוצעים לבתי העסק כגון: הלוואות, ניכיון שוברים, הקדמת תשלומים וערבויות, בגין נגבות ריביות ועמלות מבתי העסק.

בנוסף, במסגרת מגזר כרטיסי האשראי יכללו תוצאות הפעילות של מיילו ברום הולדינגס בע"מ (להלן: "מיילו"), אשר מחזיקה בחברות הבאות:

א. הייפ פתרונות תשלום בע"מ ("הייפ"), אשר מספקת פתרונות תשלום, לאתרי מסחר ולבתי עסק המשמשים לתשלום באמצעות כרטיסי אשראי ואמצעי תשלום נוספים ומספקת שירותי התאמות כרטיסי אשראי באמצעות מערכת המאפשרת לבצע בקרה על פעילות עסקית של בתי עסק מול חברות כרטיסי אשראי ומול חברות ניכיון. הייפ מספקת בנוסף מערכת לניהול חשבונות והנפקת חשבוניות דיגיטליות;

ב. מקס אי.וי.אס בע"מ (החזקה של 51%) - הינה מיזם טכנולוגי משותף בתחום מערכות טעינה ושירותים נוספים הרלוונטיים לרכבים חשמליים ולגגות סולריים.

החברות אוחדו לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שהמידע הכמותי המגזרי בגין המובא להלן ביחס לשנת 2023 אינו כולל את תוצאות הרבעון הראשון לשנה זו וכמו כן, התוצאות של הרבעון הראשון בשנת 2023 אינן כוללות את התוצאות של מגזר פעילות זה, למעט הפרשה לכשל אשראי לפי CECL בעת רכישת סימקס לפרטים נוספים ראה באור 3(ט)(1)(ד) בדוחות הכספיים השנתיים.

5. אחר

כולל מגזרי פעילות אשר אינם עומדים בספים הכמותיים לדיווח, בעיקר בגין סוכנויות הביטוח.

6. פעילות שאינה מוקצית למגזרים

פעילות זו כוללת את מטה הקבוצה שעיקרו ההון, ההתחייבויות שאינן בעסקי הביטוח והנכסים המוחזקים כנגדם בכלל ביטוח ואינם בעסקי חברת כרטיסי האשראי, וכן את היתרות והתוצאות הנפרדות של החברה.

החל מיום 1 באפריל 2023, התוצאות כוללות גם את הוצאות המימון בהלוואת הסינדיקציה בגין עסקת רכישת מקס. לפרטים נוספים ראה ביאור 6(ג).

ב. עונתיות

1. מגזר חיסכון ארוך טווח

ככלל, ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים וההכנסות ממדי ניהול מקרנות פנסיה וקופות גמל אינן מתאפיינות בעונתיות וכן לא קיימת עונתיות לעניין תביעות.

עם זאת, עקב עיתוי סיום שנת המס, מתקיימת עונתיות מסוימת בהפקדות של פרמיות/דמי גמולים למוצרי חיסכון פנסיוני בחודש דצמבר מאחר שבחודש זה מופקדים סכומי כסף ניכרים, על ידי שכירים ועצמאיים המפקידים באופן יזום שלא במסגרת שכרם, וזאת במטרה למצות את הטבות המס, וכן על ידי מעסיקים המשלימים חובות בגין שנת המס או מפקידים הפקדות חד פעמיות, בדרך כלל בגין חוב ותק פיצויים. בנוסף, קיימים חודשים מסוימים, המשתנים משנה לשנה, שבהם היקף הפרמיות/דמי הגמולים עשוי להיות גבוה יותר, וזאת בעיקר, לאור תשלומים חד פעמיים אשר משולמים על ידי המעסיקים לעובדים ואשר בגינם מופרשים דמי גמולים.

2. מגזר ביטוח כללי

ככלל, ההכנסות מפרמיות במגזר ביטוח כללי אינן מתאפיינות בעונתיות מובהקת. עם זאת, הפרמיות ברבעון הראשון של השנה גבוהות מהפרמיות ברבעונים האחרים וזאת בעיקר בגלל חידוש הסכמי הביטוח של מבטחים עסקיים ושל ציי רכב גדולים בתחילת השנה הקלנדרית המייצגים עונתיות מסוימת. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא ניכרת עונתיות מובהקת. עם זאת, ראוי לציין כי בעונות החורף ברבעון הראשון או ברבעון הרביעי של השנה או בשניהם, ניכרת לעיתים עלייה בתביעות בעיקר בענפי הרכוש, וכתוצאה מכך קטן הרווח המדווח לתקופה.

ג. דיווח על מגזרי הפעילות

חסכון ארוך טווח											
גמל			פנסיה			ביטוח חיים ⁽¹⁾			סך הכל		
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
-	-	-	-	-	-	1,315	1,652	6,041	1,315	1,652	6,041
-	-	-	-	-	-	80	42	171	80	42	171
-	-	-	-	-	-	1,236	1,610	5,870	1,236	1,610	5,870
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	58	217	2	(1)	1	4,028	1,070	7,425	4,072	1,127	7,643
75	70	293	97	88	371	149	148	594	321	306	1,258
-	-	-	-	-	-	12	7	30	12	7	30
118	128	510	98	87	372	5,424	2,834	13,919	5,641	3,050	14,801
סך כל ההכנסות											
40	59	212	-	-	-	5,211	2,402	12,679	5,251	2,462	12,891
-	-	-	-	-	-	(68)	(31)	(144)	(68)	(31)	(144)
40	59	212	-	-	-	5,143	2,371	12,535	5,183	2,431	12,747
34	34	141	31	28	118	185	189	721	250	251	979
38	37	142	55	52	204	87	93	368	180	182	713
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
1	1	6	1	1	5	-	-	-	2	3	11
-	-	-	-	-	-	7	4	19	7	4	19
113	131	501	87	81	327	5,422	2,657	13,642	5,622	2,870	14,471
5	(3)	9	12	6	45	2	177	277	20	180	331
-	-	2	-	1	2	62	(63)	(52)	62	(62)	(48)
5	(3)	10	12	6	47	64	114	225	81	118	282

חסכון ארוך טווח											
גמל			פנסיה			ביטוח חיים (')			סך הכל		
ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס
2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023
בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
2,476	2,457	2,470	-	-	-	21,914	20,972	21,418	24,390	23,429	23,889
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה											
-	-	-	-	-	-	92,121	88,662	90,528	92,121	88,662	90,528
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה											
-	-	-	-	-	-	1,467	2,083	7,122	1,467	2,083	7,122
סך הפרמיות (כולל פרמיות חיסכון טהור) (חוזי השקעה), אשר נזקפו ישירות לעתודה											

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

	בריאות			כללי			כרטיסי אשראי			אחר		
	לשנה שהסתיימה בתקופה של שלושה חודשים במרס 2024			לשנה שהסתיימה בתקופה של שלושה חודשים במרס 2024			לשנה שהסתיימה בתקופה של שלושה חודשים במרס 2024			לשנה שהסתיימה בתקופה של שלושה חודשים במרס 2024		
	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023
במיליוני ש"ח	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
פרמיות שהורווחו ברוטו	435	417	1,733	911	814	3,432	-	-	-	-	-	-
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	23	20	90	354	366	1,447	-	-	-	-	-	-
פרמיות שהורווחו בשייר	411	397	1,644	557	448	1,984	-	-	-	-	-	-
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי	-	-	-	-	-	-	354	-	1,083	-	-	-
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	88	60	265	57	46	227	305	-	948	-	-	(8)
הכנסות מדמי ניהול	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הכנסות מעמלות	3	2	10	53	55	222	5	-	7	56	52	220
סך כל ההכנסות	503	459	1,919	667	550	2,434	664	-	2,038	56	53	212
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	380	302	1,348	598	610	1,825	-	-	-	-	-	-
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(19)	(17)	(81)	(188)	(218)	(446)	-	-	-	-	-	-
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	361	285	1,267	409	393	1,379	-	-	-	-	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	41	-	191	-	-	-
תפעול כרטיסי אשראי	-	-	-	-	-	-	228	-	739	-	-	-
תשלומים לבנקים	-	-	-	-	-	-	54	-	166	-	-	-
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	161	155	625	158	158	675	108	-	278	40	38	155
הוצאות הנהלה וכלליות	23	24	90	23	23	102	22	-	71	7	4	16
הוצאות אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	6
הוצאות מימון	1	1	4	3	5	18	118	-	356	1	-	1
סך כל ההוצאות	546	466	1,986	593	578	2,174	571	-	1,801	50	43	178
חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווה המאזני, נטו	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	3	10
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה	(43)	(7)	(67)	73	(28)	259	93	-	238	10	12	44
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה	11	(1)	(11)	13	(16)	53	-	-	-	-	-	-
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה	(32)	(9)	(77)	87	(44)	312	93	-	238	10	12	44

בריאות			כללי			כרטיסי אשראי			אחר		
ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
2024	2023	2023	2024	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2024	2023
בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה											
3,000	2,668	2,906	7,664	8,192	7,383	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה											
1,200	1,098	1,156	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

לא מוקצה למגזרים	התאמות וקיצוזים			סך הכל		
	לשנה			לשנה		
	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2023	2024	2023	2023
במיליוני ש"ח	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
פרמיות שהורווחו ברוטו	-	-	-	(1)	-	11,202
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	-	-	-	-	-	1,708
פרמיות שהורווחו בשייר	-	-	-	(1)	-	9,495
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי	-	-	-	-	-	1,083
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	(7)	60	29	-	104	9,238
הכנסות מדמי ניהול	-	-	-	-	1	1,259
הכנסות (הוצאות) מעמלות	-	-	(23)	(23)	(99)	390
סך כל ההכנסות	(7)	60	5	(23)	2	21,464
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	-	-	(1)	(1)	(2)	16,062
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	-	-	-	-	-	(671)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	-	-	(1)	(1)	(2)	15,391
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	220	411
תפעול כרטיסי אשראי	-	-	-	-	-	739
תשלומים לבנקים	-	-	-	-	-	166
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	-	-	(23)	(23)	(99)	2,613
הוצאות הנהלה וכלליות	19	20	(1)	(1)	2	1,092
ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים	-	4	-	-	-	5
הוצאות אחרות	-	-	4	4	23	40
הוצאות (הכנסות) מימון	84	52	(5)	(5)	(22)	669
סך כל ההוצאות	103	71	(25)	(25)	196	21,125
חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני, נטו	(1)	-	(3)	-	-	8
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה	(105)	(79)	(338)	31	(219)	347
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה	114	59	135	-	-	129
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה	9	(20)	(203)	31	(219)	476

לא מוקצה למגזרים			התאמות וקיצוזים			סך הכל		
ליום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר		
ליום 31 במרס			ליום 31 במרס			ליום 31 במרס		
2023			2023			2023		
2024			2024			2024		
בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר		
מבוקר			מבוקר			מבוקר		
-			(2)			35,052		
-			(1)			34,287		
-			(1)			34,176		
-			(19)			93,302		
-			(18)			89,740		
-			(19)			91,665		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי

ענפי חביות					
ענפי חביות ואחרים ⁽¹⁾			רכב חובה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2023	2023	2024	2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
506	156	141	704	196	219
258	82	66	168	45	38
248	74	75	536	151	182
(8)	(16)	(14)	(43)	(41)	(44)
240	58	61	493	110	138
78	16	18	87	18	24
23	6	6	23	7	3
342	79	84	602	135	165
104	104	103	637	185	175
20	(36)	(46)	(187)	(63)	(54)
125	68	56	450	122	121
104	26	24	100	23	21
9	3	2	18	4	4
4	1	-	4	1	1
242	98	83	572	150	147
100	(18)	2	30	(15)	18
16	(6)	4	19	(7)	5
117	(24)	5	50	(21)	23
במיליוני ש"ח					
פרמיות ברוטו					
פרמיות ביטוח משנה					
פרמיות בשייר					
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר					
פרמיות שהורווחו בשייר					
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון					
הכנסות מעמלות					
סך כל ההכנסות					
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו					
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח					
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר					
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות					
הוצאות הנהלה וכלליות					
הוצאות מימון					
סך כל ההוצאות					
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה					
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה					
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה					
ליום 31 במרס					
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר
2023	2023	2024	2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
2,289	3,012	2,365	2,967	2,925	3,047
959	1,596	1,004	1,236	1,292	1,230
1,329	1,416	1,361	1,731	1,632	1,817
התחייבויות בגין חוזי ביטוח					
ברוטו					
משנה					
שייר					

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

(1) ענפי חביות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח חבות צד ג', חבות מעבידים ואחריות מנהלים אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתקד ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2023 מהווה כ-83% כ-88% וכ-80% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי רכוש												
רכב רכוש			ביטוח אשראי			ענפי רכוש ואחרים ⁽¹⁾			סך הכל			
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס	
2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	
בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	במיליוני ש"ח
377	302	1,101	35	31	133	355	260	1,126	945	3,596	מבוקר	פרמיות ברוטו
3	23	59	18	16	69	274	185	399	353	1,452	מבוקר	פרמיות ביטוח משנה
374	278	1,042	16	15	64	81	75	727	592	2,143	מבוקר	פרמיות בשייר
(97)	(70)	(94)	-	-	(2)	(16)	(18)	(170)	(144)	(159)	מבוקר	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
276	209	948	17	15	62	65	57	557	448	1,984	מבוקר	פרמיות שהורווחו בשייר
9	6	27	2	2	8	4	3	57	46	227	מבוקר	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1	3	7	4	5	20	38	35	53	55	222	מבוקר	הכנסות מעמלות
287	217	982	23	22	90	107	96	667	550	2,434	מבוקר	סך כל ההכנסות
215	224	857	13	11	44	93	86	598	610	1,825	מבוקר	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
(5)	(43)	(89)	(9)	(8)	(30)	(75)	(67)	(188)	(218)	(446)	מבוקר	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
210	180	768	5	3	14	18	19	409	393	1,379	מבוקר	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
62	55	249	3	3	13	47	51	158	158	675	מבוקר	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
6	6	27	6	5	22	5	4	23	23	102	מבוקר	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	-	-	1	1	1	2	3	5	18	מבוקר	הוצאות מימון
278	242	1,045	14	12	51	71	76	593	578	2,174	מבוקר	סך כל ההוצאות
8	(25)	(62)	10	10	39	36	19	73	(28)	259	מבוקר	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
2	(2)	6	2	-	6	1	(1)	13	(16)	53	מבוקר	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
10	(27)	(56)	12	10	45	37	18	87	(44)	312	מבוקר	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

	ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
ברוטו	7,383	8,192	7,664	1,244	1,331	1,259	93	90	96	790	834	897
משנה	3,299	4,081	3,326	995	1,029	997	51	50	55	58	113	41
שייר	4,084	4,111	4,338	249	301	262	42	40	42	732	721	857

(2) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח רכוש עסקיים דירות והנדסי אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתקד ובשנה שהסתיימה ב31 בדצמבר 2023 מהווה כ-83% כ-74% וכ-77% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

ה. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		
					משנת 2004			פרט	קבוצתי	סך הכל
פרמיות ברוטו:	32	379	-	661	225	18	1,315			
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	151	-	-	151			
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	72	66	-	83	-	-	221			
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	323	2,508	-	1,827	131	11	4,801			
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	-	410	-	-	410			
סך הרווח (הפסד) הכולל	42	41	-	(29)	2	8	64			

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		
					משנת 2004			פרט	קבוצתי	סך הכל
פרמיות ברוטו:	36	400	-	990	208	18	1,652			
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	431	-	-	431			
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	38	62	-	86	-	-	186			
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	392	632	-	1,255	105	18	2,402			
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	-	1	-	-	1			
סך הרווח (הפסד) הכולל	72	50	1	(13)	6	(2)	114			

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

במיליוני ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		
					משנת 2004			פרט	קבוצתי	סך הכל
פרמיות ברוטו:	138	1,568	-	3,398	857	80	6,041			
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	1,081	-	-	1,081			
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	65	253	-	340	-	-	658			
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	1,510	4,492	-	5,387	529	77	11,995			
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	-	684	-	-	684			
סך הרווח (הפסד) הכולל	92	304	1	(134)	(36)	(2)	225			

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
- (2) המרווח הפיננסי כולל רווחים (הפסדים) מהשקעות שנזקפו לרווח כולל אחר, אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס הקטנת הזקפה לחיסכון במערכות החברה.

ו. נתונים נוספים אודות מגזרי ביטוח בריאות

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	סיעודי		בריאות אחר **		סה"כ
	פרט	קבוצתי	ז"א	ז"ק	
פרמיות ברוטו	69	5	341	19	434
תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	169	11	178	22	380
רווח כולל אחר	-	-	11	-	11
סך הרווח (הפסד) הכולל	(32)	(4)	14	(10)	(32)

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 321 מיליוני ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 39 מיליוני ש"ח.

(**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	סיעודי		בריאות אחר **		סה"כ
	פרט	קבוצתי	ז"א	ז"ק	
פרמיות ברוטו	69	6	311	32	418
תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	100	15	158	29	302
הפסד כולל אחר	-	-	(1)	-	(1)
סך הרווח (הפסד) הכולל	(6)	(4)	11	(10)	(9)

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 294 מיליוני ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 49 מיליוני ש"ח.

(**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

במיליוני ש"ח	סיעודי		בריאות אחר **		סה"כ
	פרט	קבוצתי	ז"א	ז"ק	
פרמיות ברוטו	278	23	1,278	152	1,731
תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	524	64	655	105	1,348
רווח (הפסד) כולל אחר	-	-	(12)	1	(11)
סך הרווח (הפסד) הכולל	(105)	(25)	53	-	(77)

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 1,225 מיליוני ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 205 מיליוני ש"ח.

(**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

ביאור 5: חברות בנות

א. צירוף עסקים שאירע בשנת 2023 ונמדד בתקופות קודמות בסכומים ארעיים (רכישת סימקס החזקות בע"מ (לשעבר WPI))

כמתואר בביאור 9, בדבר השקעות בחברות מוחזקות בדוחות הכספיים לשנת 2023, ביום 27 במרס 2023, החברה השלימה את רכישת מלוא הונה המונפק והנפרע של סימקס החזקות בע"מ.

בדוחותיה הכספיים של הקבוצה ליום 31 במרס 2023, ליום 30 ביוני 2023, ליום 30 בספטמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2023 נכללו סכומים ארעיים בגין הנכסים וההתחייבויות המזוהים שנרכשו של קבוצת סימקס. עם השלמת הערכת השווי הבלתי תלוי עבר צירוף העסקים. עודכנו הסכומים כדלקמן:

נכסים והתחייבויות מזוהים שנרכשו:			
במיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 במרס 2023 על בסיס ערכים ארעיים	השפעת שינוי אומדן בעקבות השלמת הערכת השווי	כמדווח בדוחות אלה
מזומנים ושווה מזומנים	496	-	496
חייבים ויתרות חובה	52	-	52
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	15,432	-	15,432
עודפי עלות ברכישה*)	281	(66)	215
נכסים בלתי מוחשיים	255	-	255
רכוש קבוע	131	-	131
נכס זכות שימוש	198	-	198
נכסי מיסים נדחים	30	-	30
השקעות בחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני	7	-	7
השקעות פיננסיות אחרות	3	-	3
זכאים ויתרות זכות	(463)	-	(463)
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	(8,649)	-	(8,649)
התחייבויות פיננסיות	(6,535)	-	(6,535)
התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו	(27)	-	(27)
התחייבות בגין חכירה	(198)	-	(198)
התחייבויות מסים שוטפים	(21)	-	(21)
נכסים מזוהים נטו	992	(66)	926

(*) הרכב עודפי עלות				
במיליוני ש"ח	תקופת הפחתה (בשנים)	יתרה ליום 31 במרס 2023 על בסיס ערכים ארעיים	השפעת שינוי אומדן בעקבות השלמת הערכת השווי	כמדווח בדוחות אלה
מותג	10	73	1	74
טכנולוגיה	8.75	60	(20)	40
קשרי לקוחות	6.75-7.75	188	(47)	141
זכאים ויתרות זכות	0.25	(13)	-	(13)
התחייבויות פיננסיות	1	(28)	-	(28)
סך הכל		281	(66)	215

מוניטין			
בעקבות הרכישה הוכר מוניטין כמפורט להלן:			
במיליוני ש"ח			
יתרה ליום 31 במרס 2023 על בסיס ערכים ארעיים	השפעת שינוי אומדן בעקבות השלמת הערכת השווי	כמדוח בדוחות אלה	
1,420	-	1,420	תמורה שהועברה
(992)	66	(926)	בניכוי שווי הוגן של הנכסים המזוהים, נטו
428	66	494	סך הכל מוניטין

בהתאם להוראות נושא 805 בקודיפיקציה, הדוחות הכספיים לא הותאמו למפרע בגין התאמות שהתרחשו במהלך תקופת המדידה אלא כל ההתאמות לסכומים הארעיים שהוכרו בתקופות קודמות במהלך תקופת המדידה הוכרו בתקופת הדיווח הנוכחית בה הושלמה הערכת השווי.

ההשפעה על דוח רווח או הפסד ורווח כולל אחר שהיתה מוכרת במהלך התקופה שמיום 31 במרס 2023 ועד 31 בדצמבר 2023 ואשר הוכרה בפועל במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 (תקופת הדוח) אם הערכת השווי הסופית הייתה נשלמת במועד הרכישה הינה בסכום שאינו מהותי.

ביאור 6: מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(1) הרכב:

במיליוני ש"ח	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
	2024	2023	2023
בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר
דל"ן להשקעה ⁽¹⁾	3,852	3,801	3,839
השקעות פיננסיות			
נכסי חוב סחירים	27,766	29,800	28,065
נכסי חוב שאינם סחירים	8,084	9,134	8,199
מניות	19,236	17,706	17,378
השקעות פיננסיות אחרות	30,403	24,183	30,491
סך הכל השקעות פיננסיות ⁽¹⁾	85,489	80,823	84,133
מזומנים ושווי מזומנים	5,025	5,418	4,418
אחר ⁽²⁾	883	2,973	1,622
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה	95,249	93,015	94,012

(1) נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

(2) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

(2) מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

ליום 31 במרס 2024			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
נכסי חוב סחירים	23,236	4,530	-
נכסי חוב שאינם סחירים	-	8,055	29
מניות	16,615	466	2,155
השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾	15,112	2,271	13,020
סך הכל השקעות פיננסיות	54,963	15,322	15,204
מזה בגין נגזרים	91	855	8
954			

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

יתרה ליום 31 במרס 2023			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
נכסי חוב סחירים	24,552	5,248	-
נכסי חוב שאינם סחירים	-	9,089	45
מניות	15,559	343	1,804
השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾	12,196	1,242	10,745
סך הכל השקעות פיננסיות	52,307	15,922	12,594
מזה בגין נגזרים	17	299	15
331			

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				במיליוני ש"ח
				השקעות פיננסיות:
28,065	-	4,655	23,410	נכסי חוב סחירים
8,199	29	8,170	-	נכסי חוב שאינם סחירים
17,378	1,968	511	14,899	מניות
30,491	12,539	1,950	16,002	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
84,133	14,536	15,286	54,311	סך הכל השקעות פיננסיות
573	9	284	280	(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. נכסים פיננסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
14,536	12,539	1,968	29	יתרה ליום 1 בינואר 2024 (מבוקר)
158	236	(78)	-	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
795	520	275	-	רכישות
(281)	(275)	(6)	-	מכירות
(4)	-	(4)	-	תקבולי ריבית ודיבידנד
15,204	13,020	2,155	29	יתרה ליום 31 במרס 2024
159	237	(78)	-	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסים המוחזקים ליום 31 במרס 2024

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
12,194	10,027	2,106	61	יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)
291	327	(37)	1	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
729	642	87	-	רכישות
(603)	(251)	(352)	-	מכירות
(12)	-	-	(12)	פידינות
(5)	-	-	(5)	תקבולי ריבית ודיבידנד
12,594	10,745	1,804	45	יתרה ליום 31 במרס 2023
289	327	(39)	1	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסים המוחזקים ליום 31 במרס 2023

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
במיליוני ש"ח				
מבוקר				
12,194	10,027	2,106	61	יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)
360	517	(161)	4	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
3,382	2,989	393	-	רכישות
(1,372)	(1,005)	(367)	-	מכירות
(12)	-	-	(12)	פידיבות
(16)	-	(3)	(13)	תקבולי ריבית ודיבידנד
-	11	-	(11)	המרת חוב להון
14,536	12,539	1,968	29	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)
381	540	(163)	4	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2023

ב. השקעות פיננסיות אחרות

(1) נכסי חוב שאינם סחירים – הרכב ושווי הוגן

ליום 31 במרס 2024		
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
22,410	16,863	אג"ח חץ ופקדונות באוצר
7,544	7,414	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
550	536	פיקדונות בבנקים
30,504	24,813	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
42		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס 2023		
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
23,826	16,786	אג"ח חץ ופקדונות באוצר
6,341	6,350	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
677	651	פיקדונות בבנקים
30,844	23,787	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
44		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2023

ערך בספרים	שווי הוגן	
מבוקר		במיליוני ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
16,634	22,279	אג"ח חץ ופקדונות באוצר
7,260	7,270	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
550	566	פיקדונות בבנקים
24,444	30,115	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
42		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(1) השווי ההוגן של איגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה. השווי ההוגן של פיקדונות באוצר חושב על פי מועד הפירעון החוזי.

(2) מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה) (3) בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 31 במרס 2024

סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
				השקעות פיננסיות:
6,123	-	142	6,265	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,007	773	27	1,807	מניות
928	4,677	281	5,886	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
8,058	5,450	450	13,958	סך הכל השקעות פיננסיות
4	3	281	288	(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

יתרה ליום 31 במרס 2023

סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
				השקעות פיננסיות:
6,657	-	139	6,796	נכסי חוב סחירים
-	-	1	1	נכסי חוב שאינם סחירים
776	789	35	1,600	מניות
965	3,961	70	4,996	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
8,398	4,750	245	13,393	סך הכל השקעות פיננסיות
5	10	63	78	(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
במיליוני ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
7,313	-	183	7,130
-	-	-	-
1,671	757	47	867
5,836	4,528	301	1,007
14,820	5,285	531	9,004
308	3	301	4

(1) מזה בגין נגזרים
במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
בלתי מבוקר		
5,285	4,528	757
14	19	(5)
63	62	1
190	164	26
(99)	(96)	(3)
(3)	-	(3)
5,450	4,677	773

יתרה ליום 1 בינואר 2024 (מבוקר)
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
ברווח והפסד
ברווח כולל אחר
רכישות
מכירות
תקבולי ריבית ודיבידנד

יתרה ליום 31 במרס 2024
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 במרס 2024

סל הכל	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
בלתי מבוקר		
4,634	3,697	937
184	32	152
(20)	116	(136)
201	180	21
(248)	(64)	(184)
(1)	-	(1)
4,750	3,961	789

יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
ברווח והפסד
ברווח כולל אחר
רכישות
מכירות
תקבולי ריבית ודיבידנד

יתרה ליום 31 במרס 2023
סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 במרס 2023

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	
מבוקר			במיליוני ש"ח
4,634	3,697	937	יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)
			סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו :
137	96	41	ברוח והפסד
(8)	134	(142)	ברוח כולל אחר
1,061	944	117	רכישות
(533)	(343)	(190)	מכירות
(6)	-	(6)	תקבולי ריבית ודיבידנד
5,285	4,528	757	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)
106	97	9	סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2023

ג. חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי- מקס

31 במרס 2024					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					במיליוני ש"ח
15,777	15,777	-	-	15,848	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

31 במרס 2023					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					במיליוני ש"ח
15,042	15,042	-	-	15,086	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					במיליוני ש"ח
15,012	15,012	-	-	15,078	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

ג. התחייבויות פיננסיות

(1) הרכב שווי הוגן:

ליום 31 במרס		ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר	
2024		2023		2023	
ערך הוגן	שווי	ערך הוגן	שווי	ערך הוגן	שווי
הערה		בלתי מבוקר		מבוקר	
התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:					
1,374	1,374	3,563	3,563	2,929	2,929
התחייבות בשל מכשירים פיננסיים נגזרים, מכירה בחסר והתחייבויות לרכישה חוזרת (REPO)					
התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:					
החברה:					
א	885	901	247	918	942
אג"ח סדרה א' -אג"ח סחיר					
א	139	137	136	142	133
אג"ח סדרה ב' -אג"ח להמרה סחיר - רכיב התחייבותי					
א	504	513	-	497	508
אג"ח סדרה ג' -אג"ח סחיר					
חברות בנות:					
ב	9	9	950	889	889
הלואות בסימקס ובחברות בנות שלה למעט מקס					
ג	4,605	4,260	4,571	4,639	4,315
כתבי התחייבות נדחים סחירים בכלל ביטוח					
	4,721	4,721	5,089	5,202	5,202
אשראי מתאגידים בנקאיים במקס					
ד	788	794	496	582	581
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים במקס					
סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת					
	11,651	11,335	11,490	12,869	12,569
בניכוי ריבית לשלם בגין אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים המוצגים בסעיף זכאים ויתרות זכות					
	35	35	12	99	99
סך הכל התחייבויות פיננסיות					
	12,990	12,674	15,041	15,699	15,400
(*) מזה בגין התחייבויות תלויות תשואה					
	857	857	2,656	1,786	1,786

א. אגרות חוב שהונפקו על ידי החברה

ביום 28 פברואר 2024 שולמה ריבית של אגרות חוב סדרה א' וסדרה ב' בסך של כ-48 מיליוני ש"ח בהתאם לתנאי השטרות.

ב. סימקס - הלואות סינדיקציה

בהמשך ליבואר 26 בדוחות הכספיים השנתיים, ביום 25 בפברואר 2024, ביצעה סימקס פירעון מוקדם של מלוא הלואות הסינדיקציה.

ג. גיוס חוב בחברת הבת כלל ביטוח

ביום 7 בינואר, 2024 הוחלפו כ- 504 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות סדרה י' שבמחזור הנסחרות בבורסה, בדרך של הצעת רכש חליפין, בתמורה להנפקת כ- 508 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות סדרה יג', בדרך של הרחבת סדרה קיימת. כתבי התחייבות סדרה יג' שהונפקו כאמור, הוכרו (בכפוף למגבלות) כהון רובד 2 של כלל ביטוח וזאת חלף כתבי התחייבות סדרה י' שהוחלפו ואשר היו מוכרים כהון משני מורכב.

תנאיהם של חלק מכתבי ההתחייבות סדרה י', שונים מתנאי כתבי התחייבות סדרה יג' ובהתאם טופלו כהחלפת מכשירי חוב בעלי תנאים שונים מהותית ובהתאם נוצר לכלל ביטוח הפסד בסך של כ- 1.6 מיליוני ש"ח.

עלויות ההנפקה הסתכמו לסך של כ- 1.5 מיליוני ש"ח.

לאחר תקופת הדיווח, ביום 3 באפריל 2024 הנפיקה החברה לציבור 465 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות (סדרה יג') בדרך של הרחבת סדרה קיימת בתמורה לסך של כ- 460 מיליוני ש"ח. תנאיהן של כתבי ההתחייבות הנוספות, זהים לתנאי כתבי ההתחייבות סדרה יג' הקיימת במחזור. עלויות ההנפקה הסתכמו לסך של כ- 5.1 מיליוני ש"ח.

התמורה הכוללת (ברוטו), שהתקבלה בחברה בעקבות הנפקת אגרות החוב החדשות במסגרת ההנפקה כאמור, הופקדה בכלל ביטוח בפיקדון נדחה בתנאי פירעון וריבית זהים לתנאי אגרות החוב. אגרות החוב מוכרות כהון רובד 2 בכלל ביטוח (בכפוף למגבלות) והינן בעלות מעמד שווה ועומדות בדרגת פירעון שווה לאגרות חוב נדחות שהנפיקה כלל ביטוח מסוג הון משני מורכב וכן לאגרות חוב שהנפיקה ו/או תנפיק החברה ו/או כלל ביטוח מסוג מכשיר הון רובד 2, ונדחות ליתר התחייבויותיה של כלל ביטוח למעט זכויותיהם של נושים על פי הון רובד 1.

ד. אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים במקס

למקס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים המוכרים כהון רובד 2 וכן ניירות ערך מסחריים. הגידול ביתרה ליום 31 במרס 2024, בהשוואה לתקופות קודמות נובע מהנפקה שבוצעה ביום 16 ביולי 2023 של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (סדרה ד') בסך של 250 מיליון ש"ח ערך נקוב, המוכרים כהון רובד 2 מיום הנפקתם, ומהשלמת הנפקה פרטית שבוצעה ביום 4 בינואר 2024 של נייר ערך מסחרי למשקיעים מוסדיים בהיקף של 230 מיליון ש"ח.

כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה ד' נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 7.33%, ועומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 16 באוקטובר 2033, עם אופציה למקס לפדיון מוקדם בין 16 באוקטובר 2028 ל- 16 בנובמבר 2028, בתנאים המפורטים בשטר הנאמנות. אם לא תממש מקס את זכותה לפדיון מוקדם, תעודכן ביום 16 באוקטובר 2028 הריבית, כך ששיעור השנתי יהיה בגובה שיעור ריבית העוגן במועד שינוי הריבית כאמור, בתוספת המרווח מעל שיעור ריבית העוגן במועד ההנפקה, והכל בהתאם להגדרות בשטר הנאמנות. כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה ד' הונפקו בהקצאה פרטית למשקיעים מסוגים ונרשמו למסחר במערכת רצף מוסדיים בבורסה לניירות ערך בתל אביב. כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה ד' כוללים מנגנון חוזי לספיגת הפסדים, על פיו בהתקיים נסיבות לאירוע מכוון (אירוע מכוון לאי קיימות או אירוע מכוון לספיגת הפסדי קרן), תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתבי ההתחייבות הנדחים, והכל בהתאם להגדרות ולתנאים המפורטים בכתבי ההתחייבות הנדחים.

הגידול ביתרת אגרות החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים כתוצאה מההנפקות הנ"ל קוזז חלקית על ידי פדיונות מוקדמים שביצעה מקס:

ביום 16 בנובמבר 2023 החליט דירקטוריון מקס לפדות בפדיון מוקדם מלא את כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה ב') בסך של כ-139 מיליון ש"ח שהונפקו בדצמבר 2018, שנכללו בהון רובד 2 של מקס (לפרטים נוספים ראה דיווח מקס מיום 19 בנובמבר 2023), וביום 11 במרס 2024 החליט דירקטוריון מקס לפדות בפדיון מוקדם מלא את כתבי התחייבות נדחה בסך של 35 מיליון ש"ח שהונפק במרס 2019 בהנפקה פרטית, ונכלל בהון רובד 2 של מקס. הפדיון המוקדם המלא של כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה ב') בוצע ביום 31 בדצמבר 2023 והפדיון המוקדם המלא של כתבי ההתחייבות שהונפק במרס 2019 בהנפקה פרטית בוצע ביום 31 במרס 2024.

(2) שווי הוגן של ההתחייבויות פיננסיות, בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות הנמדדות בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה) בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 31 במרס 2024			
	רמה 1	רמה 2	סך הכל
במיליוני ש"ח			
בלתי מבוקר			
נגזרים	10	661	671
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)	-	703	703
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	10	1,364	1,374

ליום 31 במרס 2023			
	רמה 1	רמה 2	סה"כ
במיליוני ש"ח			
בלתי מבוקר			
נגזרים	15	2,486	2,501
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)	-	1,062	1,062
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	15	3,548	3,563

ליום 31 בדצמבר 2023			
	רמה 1	רמה 2	סה"כ
במיליוני ש"ח			
מבוקר			
נגזרים	10	1,772	1,782
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)	-	1,147	1,147
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	10	2,919	2,929

א. התחייבויות פיננסיות במקס בחלוקה לרמות

31 במרס 2024					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					במיליוני ש"ח
					התחייבויות פיננסיות
4,721	-	4,721	-	4,721	אשראי מתאגידים בנקאיים
8,996	8,996	-	-	9,050	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
794	-	794	-	788	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
339	339	-	-	339	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,850	9,335	5,515	-	14,898	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

31 במרס 2023					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					במיליוני ש"ח
					התחייבויות פיננסיות
5,089	-	5,089	-	5,089	אשראי מתאגידים בנקאיים
8,585	8,585	-	-	8,633	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
469	-	469	-	496	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
340	340	-	-	340	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,483	8,925	5,558	-	14,558	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					במיליוני ש"ח
					התחייבויות פיננסיות
5,202	-	5,202	-	5,202	אשראי מתאגידים בנקאיים
8,020	8,020	-	-	8,072	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
581	-	581	-	582	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
294	294	-	-	294	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,097	8,314	5,783	-	14,150	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור 7: ניהול דרישות הון

א. הון מניות

מניות רגילות * (**)		
31 בדצמבר 2023	31 במרס 2023	31 במרס 2024
באלפי מניות 1 ש"ח ע.ב.		
74,061	74,061	79,031
4,970	4,970	-
-	-	36
79,031	79,031	79,067
100,000	100,000	100,000
הון מניות מונפק ונפרע ליום 1 בינואר		
הנפקת מניות		
מימוש כתבי אופציה לעובדים בכירים		
הון מניות מונפק ונפרע ליום		
הון רשום		

(*) המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. למחזיקים במניות הרגילות הזכות לקבלת דיבידנד כפי שיוכרז מפעם לפעם וזכות הצבעה באסיפות כלליות של החברה לפי קול אחד למניה, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

(**) לפרטים בדבר תוכנית אופציות בקבוצה שאושרה לאחר תקופת הדיווח, ראה ביאור 12 ג' להלן.

ב. דיבידנדים וניהול דרישות הון בחברות בקבוצה

בהמשך לאמור בביאור 17 (ג) ו-(ד) לדוחות השנתיים, האפשרות לחלוקת דיבידנד על ידי החברה מושפעת מיכולתן של חברות מוחזקות לחלק דיבידנד בכפוף לדרישות ההון וצרכי הנזילות שלהן ולצרכי החברה לשרת את החוב שהונפק על ידה (לפרטים נוספים בדבר אגרות החוב שהונפקו על ידי החברה ראה ביאור 6 (ג) לעיל). להלן יתוארו דרישות ההון של כלל ביטוח ומקס ופרטים בדבר חלוקת דיבידנד על ידם.

1. דיבידנדים וניהול דרישות בחברות ביטוח מאוחדות

א. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס SOLVENCY II החל על חברות ביטוח בקבוצה

על חברות הביטוח בקבוצה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום משטר כושר פירעון כלכלי.

בהתאם לחוזר המאוחד ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב.

ביום 30 במאי 2024 אישרה ופרסמה החברה את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2023.

החישוב שערכה החברה ליום 31 בדצמבר 2023 בוקר על ידי רואי החשבון המבקרים. הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתיד.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2023 לחברה עודף הון ללא הוראות המעבר ובהתחשב בהוראות המעבר.

לפירוט נוסף ראה סעיף 2.4 בדוח הדירקטוריון וכן דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2023 המצורף לדוח זה.

ב. מדיניות חלוקת דיבידנד בכלל ביטוח

בהמשך לאמור בביאור 17(ג) בדוחות הכספיים השנתיים, בחודש ביוני 2023 אישרה כלל ביטוח מדיניות חלוקת דיבידנד בשיעור של 30%-50% מהרווח הכולל של כלל ביטוח. החלוקה כפופה לכך שכלל ביטוח תעמוד ביעד הון מינימאלי בהתאם למשטר כושר הפירעון הכלכלי ללא התחשבות בהוראות הפריסה בשיעור של 110% לאחר החלוקה.

זאת בהמשך לקביעת מדיניות ניהול הון אשר על פיה טווח המטרה ליחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח יעמוד בטווח שבין 150%-170%, כפי שאושר ביוני 2021. בנוסף, נקבע יעד יחס כושר פירעון מינימאלי יציבותי של 135%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום שנת 2032 ולאחריה.

מובהר כי אין לראות במדיניות זו התחייבות של החברה לבצע חלוקת דיבידנד, וכי כל חלוקה בפועל תהיה כפופה לאישור פרטני של הדירקטוריון לביצוע החלוקה, על פי שיקול דעתו הבלעדי, לפיו הדירקטוריון יהיה רשאי לחלק בפועל שיעורים שונים או שלא לחלק דיבידנד כלל. כמו כן, ביצוע כל חלוקה בפועל יהיה כפוף לעמידה בהוראות הדין החלות על חלוקת דיבידנד.

ג. דיבידנדים וניהול דרישות הון במקס

א. הלימות הון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים החלות על חברת כרטיסי האשראי

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (*)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרס 2023	ליום 31 במרס 2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
			1. הון לצורך חישוב יחס ההון:
1,855	1,719	1,910	הון עצמי רובד 1
461	347	437	הון רובד 2
2,316	2,066	2,347	סך הכל הון כולל
			2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון:
14,021	13,729	14,826	סיכון אשראי - גישה סטנדרטית
19	28	128	סיכונים שוק - גישה סטנדרטית
2,876	2,495	2,989	סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית
16,916	16,252	17,943	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר
2024	2023	2023
בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
3. יחס ההון לרכיבי סיכון:		
10.6	10.6	11.0
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
13.1	12.7	13.7
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
8.0	8.0	8.0
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי על ידי המפקח על הבנקים		
11.5	11.5	11.5
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 472 בנושא "סולקלים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 בספטמבר 2016.

2. יעד הלימות הון במקס

כחלק מתהליך אימוץ הוראות באזל III בישראל, ביום 28 במרס 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל 3 יחסי הון ליבה מינימליים, הדורש מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015.

ביום 2 במאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים' וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב". ההוראה כוללת הקלות ביחס לדרישות ההון על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. על אף האמור בסעיף 40 להוראת ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016 וחלה על מקס כ"סולק".

דירקטוריון מקס אישר יעד פנימי ליחס הון עצמי רובד 1 של 10%, יעד הגבוה ב- 200 נקודות בסיס (2 נקודות אחוז) מיחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ויעד פנימי ליחס הון כולל של 12%.

על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי", משקל הסיכון של חלק מחשיפות החברה לבנקים הישראליים נגזר מדירוג האשראי של מדינת ישראל. מכיוון שהחברה משתמשת בדירוגים של סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית (Standard and Poor's) S&P, ההשפעה הצפויה של הורדת הדירוג של מדינת ישראל על ידי סוכנות זו בחודש אפריל 2024, הינה קטן שול של כ-0.3% ביחסי ההון של מקס, אשר יתיכלל בדוחות הרבעון השני של 2024. הורדה נוספת (של notch אחד) בדירוג האשראי של מדינת ישראל אינה צפויה להשפיע על יחסי ההון של מקס.

3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון במקס

ליום 31 במרס 2024	ליום 31 במרס 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
בלתי מבוקר	מבוקר	
במיליוני ש"ח		
1. הון עצמי רובד 1		
1,906	1,712	1,847
-	-	-
סך הכל הון עצמי רובד 1		
1,906	1,712	1,847
התאמות פיקוחיות:		
5	7	8
התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1 (*)		
1,911	1,719	1,855
סך הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות		
2. הון רובד 2		
250	174	285
הון רובד 2: מכשירים		
187	173	176
הון רובד 2: הפרשות		
437	347	461
סך הכל הון רובד 2		
2,348	2,066	2,316
סך הכל הון כולל		

נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים (להלן התאמות - בגין הפסדי אשראי צפויים) אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2026.

*

4. השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים על יחס הון עצמי רובד 1 במקס

ליום 31 במרס 2024	ליום 31 במרס 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
בלתי מבוקר	מבוקר	
באחוזים		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
10.6	10.5	10.9
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים		
0.03	0.04	0.05
השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים		
10.6	10.6	11.0
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		

ליום 31 במרס 2024	ליום 31 במרס 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
בלתי מבוקר	מבוקר	
במיליוני ש"ח		
בנתוני המאחד:		
1,911	1,719	1,855
הון רובד 1		
21,367	19,671	20,405
סך החשיפות		

ליום 31 במרס 2024	ליום 31 במרס 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
בלתי מבוקר	מבוקר	
באחוזים		
יחס המינוף		
8.9	8.7	9.1
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
4.5	4.5	4.5

5. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים במקס

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת מקס את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. סך מדידת החשיפה של מקס היא סכום החשיפות המאזניות ופריטים חוץ מאזניים. ככלל המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, מקס לא מורשית להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכח מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה מקס מחשבת את החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של סכום הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה, סולק יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 5% על בסיס מאוחד.

בחוזר לתיקון ההוראה, שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 20 בדצמבר 2023, הוארך תוקפה של הקלה שנקבעה כהוראת שעה בנובמבר 2020 במסגרת התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין להתמודדות עם משבר הקורונה, ושלפיה יחס המינוף לא יפתח מ-4.5% על בסיס מאוחד. על פי החוזר, על רקע בחינה שמבצע הפיקוח לתיקון ההוראה ובחינת שיעורי יחס המינוף ותמהילם, ההקלה תוארך כהוראת שעה עד ליום 30 ביוני 2026, ובלבד שיחס המינוף לא יפתח מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2025 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה. הנמור מביניהם.

להלן יחס המינוף מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218:

ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר
2024	2023	2023
בלתי מבוקר		
מבוקר		
במיליוני ש"ח		
בנתוני המאוחד:		
1,910	1,719	1,855
הון רבד 1		
ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר
2024	2023	2023
בלתי מבוקר		
מבוקר		
באחוזים		
8.9	8.7	9.1
יחס המינוף		
4.5	4.5	4.5
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים*		

* בהתאם להוראת השעה כאמור לעיל.

חלוקת דיבידנד על-ידי מקס כפופה למגבלות חוק החברות וכן להוראות המפקח על הבנקים, לפיהן לא יחולק דיבידנד במקרים הבאים:

1. יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר אינה חיובית או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום ליתרת עודפים שלילית.

2. אחת או יותר משלוש השנים הקלדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל או כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.

3. מקס עלולה שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שקבעה.

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים תוכל מקס לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבלה מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

בנוסף, בהתאם לתנאי חלק ממסגרות האשראי של מקס לא יחולק דיבידנד בהתקיים המקרים להלן:

- א. אם במועד החלוקה יחס הלימות הון רובד 1 יפחת משיעור של 8% לפי הדוחות הכספיים המאוחדים שלה.
- ב. כמו כן, ככל שיחס הלימות הון רובד 1 של מקס עולה על 10% בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים, מקס תוכל לבצע חלוקה, במהלך רבעון קלנדרי כלשהו, רק בהתקיים, בין היתר, התנאים להלן: (1) מקס אינה בהפרה של התחייבויותיה, לרבות חריגה מאמות המידה הפיננסיות (כמפורט לעיל); (2) לא קמה עילה להעמדה לפירעון מיידי;
- ג. ככל שיחס הלימות הון רובד 1 של מקס הוא בטווח שבין שיעור של 8% לשיעור של 9% (כולל) על פי דוחותיה הכספיים המאוחדים, מקס לא תבצע חלוקת דיבידנד, במהלך רבעון קלנדרי כלשהו, אלא אם תעמוד מקס, בין היתר, בתנאים להלן: (1) סכום החלוקה אינו עולה על 25% מהרווח הנקי על פי הדוחות הכספיים המאוחדים האחרונים של החברה; (2) מקס מקיימת את כל התחייבויותיה המהותיות, לרבות אינה חורגת מאמות המידה הפיננסיות (כמפורט לעיל); (3) לא קמה עילה להעמדה לפירעון מיידי.
- ד. ככל שיחס הלימות הון רובד 1 של מקס גבוה משיעור של 9% ונמוך משיעור של 10% לפי הדוחות הכספיים המאוחדים של מקס, מקס לא תבצע חלוקת דיבידנד, במהלך רבעון קלנדרי כלשהו, אלא אם תעמוד מקס, בין היתר, בתנאים להלן: (1) סכום החלוקה אינו עולה על 50% מהרווח הנקי על פי הדוחות הכספיים המאוחדים האחרונים של מקס; (2) מקס מקיימת את כל התחייבויותיה המהותיות, לרבות אינה חורגת מאמות המידה הפיננסיות (כמפורט לעיל); (3) לא קמה עילה להעמדה לפירעון מיידי.

ביאור 8: התחייבויות תלויות ותביעות

1. מבוא - תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל

להלן פרטים בדבר תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל, כדלקמן: תובענות מהותיות¹ אשר יכולות להיות תובענות נגזרות, תובענות שהגשנתן כתובענה ייצוגית אושרה; בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות; תובענות ייצוגיות מהותיות ושאין מהותיות שהסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו ותביעות מהותיות אחרות כנגד חברות הקבוצה (להלן: "תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל" או "תביעות").

סכומי התביעות שלהלן מוצגים בסכומים נכונים למועד הגשתן, כפי שצוינו על ידי התובעים, אלא אם צוין אחרת.²

יצוין כי ככלל, החשיפה לדרישות כספיות, פרטניות או רוחניות, כפופה לדיני ההתיישנות. תקופות ההתיישנות בגין תביעות לתגמולי ביטוח במוצרי הביטוח משתנה בהתאם לסוג המוצר והאירוע בגינו נטענת טענת ההתיישנות. החשיפה בגין התיישנות הינה מוגברת במיוחד בביטוחים בעלי "זנב תביעות ארוך" ובביטוחים ארוכי טווח, בתחומי ביטוח חיים וביטוחי הבריאות, בהם פועלת כלל ביטוח. בשנים האחרונות ישנה מגמה של הארכת תקופת ההתיישנות בחלק מענפי הביטוח, דבר שיכול ויביא לגידול בהתחייבויות הביטוחיות כלפי מבטחים, בין היתר במסגרת תיקון חוק חוזה הביטוח שהאריך את תקופת ההתיישנות בביטוח חיים ובביטוח מחלות ואשפוז וביטוח סיעודי לחמש שנים לאחר שקרה מקרה הביטוח, החל ממועד תחילתו של התיקון בשנת 2020. בתובענות שאינן נוגעות לתגמולי ביטוח, תקופת ההתיישנות הינה בהתאם לקבוע בחוק התיישנות, תשי"ח-1985. בחודש פברואר 2024, בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", אושר תיקון לחוק ההתיישנות, שעיקרו שבחישוב תקופת ההתיישנות על פי דין לא תובא בחשבון התקופה שמיים 7 באוקטובר 2023 ועד 6 באפריל 2024, בכפוף לחריגים שנקבעו. פרק הזמן הדרוש לבירור התביעה, שהינו לעיתים ארוך, במיוחד בתובענות ייצוגיות, מאריך את התקופה בגינה נדרש לבצע השבה או פיצוי, במסגרת תקופת ההתיישנות.

1.1 פרטים כלליים אודות תובענות ייצוגיות

בשנים האחרונות, כחלק ממגמה כללית בשווקים בהם פועלת הקבוצה, הוגשו בקשות לאישור תובענות ייצוגיות בהיקף משמעותי כנגד חברות הקבוצה ובמהלך השנים, חל גידול, בכמות התובענות כלפי חברות הקבוצה שבתי המשפט מכירים בהן כתובענות ייצוגיות. המגמה האמורה, אשר נובעת בין היתר, מחקיקתו של חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "החוק"), מריבוי תובענות ומגישות בתי המשפט, מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים בגין פסיקה לרעת חברות הקבוצה בתובענות ייצוגיות המוגשות כנגדן.

תובענה ייצוגית, כהגדרתה בחוק הינה תובענה המנוהלת בשם קבוצה אנונימית של בני אדם, שלא ייפו מראש את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.

ראשיתו של ההליך, בבקשה בכתב שמגיש התובע היחיד לבית המשפט אליו מוגשת תביעתו האישית, ובבקשה זו הוא מבקש לאשר את תביעתו האישית כתובענה ייצוגית. רק במידה שתתקבל הבקשה לאישור התובענה כייצוגית תוגדר התובענה כ"תובענה ייצוגית", והתובע יהפוך ל"תובע מייצג".

תובענה ייצוגית ניתן להגיש רק בתביעה כמפורט בחוק או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בגינה תובענה ייצוגית. יצוין כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שניתן להגיש במסגרתה בקשה לאישור תביעה ייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה וכוללת כל עניין שבין חברה לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

על מנת שתובענה תאושר כייצוגית צריך התובע להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של "עילת תביעה אישית" לתובע הספציפי; (2) כי העילה מבוססת כדי כך שיש לו "עילת תביעה לכאורה". כאן בודק בית המשפט אם יש לתובע סיכוי לכאורה לזכות בסוף המשפט בתביעתו; (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה מסוימת; (4) קיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה; (5) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת מושא התובענה, בנסיבות העניין; (6) התאמת התובע להיות התובע המייצג והתאמת עורכי דינו לייצג בתובענה.

ככלל, הליך בירור תובענה כייצוגית יכול שיקלול 4 שלבים: שלב א- הגשת הבקשה להכרה בתובענה כייצוגית בערכאה ראשונה; שלב ב- ערעור ברשות לערכאה גבוהה על החלטת הערכאה הראשונה; שלב ג- בירור התובענה לגופה בפני הערכאה הראשונה (בדרך כלל בפני אותו שופט שדן בבקשה בערכאה הראשונה); שלב ד- ערעור לערכאה גבוהה על ההחלטה לגופה.

יצוין כי היקפו ותוכנו של הדיון בתובענה הייצוגית לגופה, מושפע מן ההחלטה בדבר אישורה של התובענה כייצוגית. החלטה המאשרת תובענה כייצוגית, מתייחסת, בדרך כלל, לעילות תביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו; לסעדים שאושרו ולכאלה שלא אושרו; ועוד כיו"ב.

במסגרת החוק נקבעו תהליך ומגבלות בכל הנוגע להסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות, שמקשות על כינון הסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות. בכלל זה, נקבעה חובת גילוי נאות לבית המשפט ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, נקבעה זכות ליועץ המשפטי לממשלה ולגורמים נוספים המנויים בחוק להגיש התנגדות להסדר הפשרה המוצע וכן נקבעה חובת מינוי בודק ביחס להסדר הפשרה וכן הסדרי ספציפיים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית. בחודש ינואר 2021 פרסם משרד המשפטים "קול קורא: הזמנה לקבלת הערות מהציבור בנושא תיקונים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006" במסגרתו התבקש הציבור לתת התייחסות ביחס לתיקונים הנדרשים בחוק. כלל ביטוח שלחה את התייחסותה במסגרת התאחדות חברות הביטוח וזאת,

1. ראה הערות שוליים 3 ו-16 להלן.

2. ראה הערת שוליים 12.

בין היתר, בהתייחס לריבוי התובענות הייצוגיות בשוק הישראלי בכלל ובשוק הביטוח בפרט. בחודש מרס 2023 פורסם דו"ח הצוות הבין-משרדי לבחינת ההסדרים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "הדו"ח"), והציבור הזמן לשלוח הערות לגבי ההמלצות המפורטות בדו"ח. במסגרת הדוח המליץ הצוות הבין-משרדי, בין היתר, להוסיף לחוק מנגנון שיחייב פניה מוקדמת לנתבעת בטרם הגשת בקשת אישור וזאת בסוגי עילות ותביעות שיקבעו; ביטול פטורים מסוימים מתשלום אגרה בשל הגשת בקשה לתביעה ייצוגית; חובת קביעת הוצאות משפט במקרה של דחיית בקשת אישור/תביעה ייצוגית, למעט בהתקיים טעמים מיוחדים שיירשמו, כאשר ברירת המחדל היא הטלת ההוצאות על עורך הדין של התובע הייצוגי; הטלת חובה לציין את מספר התובענות הייצוגיות שהוגשו בידי תובע ייצוגי; קביעת מנגנון המאפשר הגשת בקשות נוספות באותו עניין לשם בחירת התובענה והעו"ד המוביל על ידי בית המשפט; קביעת כללים אחידים וברורים לגמול ושכר טרחה; קביעת מנגנונים בנוגע למתן סעד בעין; קביעת מנגנון מסודר לאישור הסדר פשרה על ידי מגשר; מתן אפשרות לארגונים להגיש תביעות ייצוגיות. חברות הביטוח שלחו את הערותיהן לדו"ח במסגרת התאחדות חברות הביטוח.

הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, מצויות בשלבים שונים של הבירור הדיני, חלקן אושרו וחלקן מצויות בהליכי ערעור.

1.2 חשיפות נוספות

יצוין כי בנוסף להליכים המשפטיים, מעת לעת קיימות חשיפות פוטנציאליות אשר בשלב זה לא ניתן להעריך או לכמתן, בגין מחלוקות מסחריות או התראות בדבר כוונה להגיש תביעות, לרבות תובענות ייצוגיות ונגזרות בעניינים מסוימים, או הליכים משפטיים ופניות ספציפיות שיכול ויבשילו בעתיד לתביעות, לרבות לתביעות ייצוגיות או להודעות צד שלישי כנגד החברות בקבוצה, וכן חשיפה הנובעת ממורכבותה של הרגולציה החלה על פעילות החברות בקבוצה.

החברות בקבוצה אינן יכולות לצפות מראש האם טענה של לקוח אשר הובאה לידיעת החברות, תוביל בסופו של דבר להגשת תובענה ייצוגית, או שתוביל להכרעה רוחבית או תהיה בעלת השלכות רוחביות זאת אף באותם מקרים בהם הלקוח מאיים לעשות כן, ובנוסף אין החברות בקבוצה יכולות להעריך מהי החשיפה הפוטנציאלית שעלולה להיווצר בגין טענות כאמור, ככל שאלו יתבררו וימצאו כמוצדקות על ידי רשות מוסמכת. לפרטים ראו סעיף 2.2.2.

בחודש מרס 2023 השלימה החברה את רכישת מלוא הונה המונפק והנפרע של Warburg Pincus Financial Holdings (Israel) LTD חברת אחזקות המחזיקה בין היתר במקס איט פיננסים בע"מ (MAX), ואשר שמה שונה ל CIMAX Holdings LTD (לעיל ולהלן, בהתאמה: "מקס", "סימקס").

להלן פרטים בדבר תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל, כמפורט להלן, שהוגשו כנגד החברה וחברות המאחדות שלה, בחלוקה למקס ולחברות המאחדות בדוחותיה של מקס (להלן: "החברות מקבוצת מקס") ויתר חברות הקבוצה.

2. חשיפות כנגד החברה והחברות המאחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

להלן פרטים בגין תובענות מהותיות³ שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (סעיף 2.1.1), בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (סעיף 2.1.2) ותובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו (סעיף 2.1.3), חשיפות בשל תובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו וחשיפה בגין הוראות רגולטוריות (סעיף 2.2), תביעות מהותיות נוספות שאינן במהלך העסקים הרגיל (סעיף 2.3) אשר כולן הוגשו כנגד החברה ו/או החברות המאחדות, למעט החברות מקבוצת מקס.

³ יצוין כי ככלל בביאור זה תביעה תיחשב כמהותית ותתואר בהתאם להערכה איכותית או כמותית שהחברה מבצעת במועד קבלת התביעה. לעניין ההערכה הכמותית - ככל שסכום החשיפה בפועל, נטו ממס, בהנחה שהתביעה תמצא כמוצדקת ומבלי להיכנס לסיכויי התביעה או לסכום הנקוב בה לגופם, חוצה את רף המהותיות של הקבוצה לעניין רוח על פי תחשיב ההפסד הכולל החזוי חלקי הרווח הכולל או ההפסד הכולל השנתי הממוצע בשלוש השנים האחרונות, מחושב על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים; מובהר, כי הרווח/הפסד המשווין לאירוע והרווח/הפסד בכל רבעון מחושבים בערכם המוחלט. סיווג האמור, נכון למועד הגשת התביעה. עם זאת, נוכח התמשכות ההליכים המשפטיים, לעיתים על פני שנים, והתפתחותם, יכול ותביעה אשר לא נחשבה כמהותית במועד הגשתה, תהפוך כזו בהמשך, ובמקרה זה יינתן ביחס אליה גילוי במועד מאוחר יותר. בנוסף, יכול ותביעה תחשב כמהותית לצורך גילוי כאמור, במקום בהם אין בידה של החברה להעריך את סכום החשיפה. ביחס לאיחוד דוחות מקס לדוחותיה הכספיים של החברה ולצרכי דיווח מיידי, לעניין מדיניות הגילוי בדוחות הכספיים ביחס לתביעות מקס, בדוחות הכספיים ראה סעיף 3 להלן.

ביאור 8: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

2.1. תובענות ייצוגיות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

2.1.1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

להלן פירוט של תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה והן מצויות בשלבים שונים של ניהול ההליך לגופו, לרבות בירור התובענה לגופה בפני הערכאה הראשונה או ערעור לאחר קבלת ההחלטה לאישור התביעה או לדחייתה או לאחר קבלת פסק דין המאשר או דוחה את התביעה.

1. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5/2013 מחוזי – ת"א	כלל ביטוח וחברות ביטוח מסופות	לטענת התובע, הנתבעות מפרות את חובתן לצרף ריבית צמודה וכן הפרשי הצמדה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידי. על פי הטענה, המועד ממנו יש לחשב ריבית והפרשי הצמדה הינו החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד התשלום בפועל. לחילופין יש לשלם הפרשי הצמדה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד התשלום בפועל וריבית החל מתום 30 ימים ממועד מסירת התביעה ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל.	לחייב את הנתבעות לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום החסר שבוצע. בנוסף ו/או לחילופין מתבקש בית המשפט להורות על מתן פיצוי לטובת הצבור כפי שיימצא לנכון.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד מתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מהנתבעות, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין ("הקבוצה הראשונה") והצמדה כדין ("הקבוצה השנייה").	בחודש אוגוסט 2015, התקבלה החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את בקשת האישור כנגד הנתבעות ביחס לטענת דבר תשלום ריבית בחסר על תגמולי ביטוח ונקבע כי חברי הקבוצה הזכאים הם כל מבטח, מוטב או צד שלישי, שבמהלך תקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, קיבל מן הנתבעות, שלא על פי פסק דין שניתן ביניהם, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין וזאת בתוך 30 יום מיום מסירת התביעה למבטח (ולא מיום מסירת המסמך האחרון הדרוש למבטח לשם בירור החבות) ועד מועד התשלום בפועל. בחודש אוגוסט 2016 מחקו הנתבעות באישור בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהוגשה על ידי, בחודש אוקטובר 2015 שעיקרה השגה על קביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה הסדר פשרה קודם שכתרה החברה בשאלה דומה, אינו מקים מעשה בית דין החוסם את הגשת בקשת האישור ואינו מקנה לנתבעות הגנה, תוך שהצדדים שומרים את מלוא טענותיהם להליך העיקרי.	התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה הראשונה בסך של 518 מיליוני ש"ח (היה וייפסק כי יש לחשב את הריבית החל ממועד קרות מקרה הביטוח), ובסכום של 210 מיליוני ש"ח (היה וייפסק כי יש לחשב את הריבית החל מ- 30 יום מיום מסירת התביעה לחברת הביטוח).
					בחודש בפברואר 2021 ניתן פסק דין חלקי, במסגרתו קבע בית המשפט כי התביעה הייצוגית מתקבלת, וחייב את הנתבעות בהשבה לחברי הקבוצה של הפרשי ריבית, כמפורט בפסק הדין (להלן: "פסק הדין"). בהתאם לפסק הדין, נקבע כי "יום מסירת התביעה" ממנו מתחיל מרוץ 30 הימים, שלאחריו תתווסף ריבית צמודה לתגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א – 1981 (להלן: "חוק חוזה הביטוח"), הוא המועד שבו התקבלה לראשונה פניה בחברת הביטוח או אצל סוכן הביטוח, לפי המוקדם, המעידה על כך, שהמבטח, צד ג' או המוטב (להלן: "הזכאים"), מעוניינים לקבל את תגמולי הביטוח, ללא צורך בצירוף מסמך כלשהו. עוד נקבע כי כאשר תגמולי הביטוח חושבו כערכם במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, תתווסף אליהם ריבית מאותו תאריך בלבד, וכאשר מדובר בהשבת כספים ששולמו לנותני שירותים בתשלום דחוי, יעשה חישוב הפרשי הריביות, החל ממועד התשלום בפועל.	התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה השנייה, לגביה בקשת האישור נדחתה, בגין הפרשי הצמדה, בסכום נוסף של 490 מיליוני ש"ח.

1. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
					בחודש מאי 2021 הגישו הנתבעות ערעור, ולחילופין בקשת רשות ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. בחודש נובמבר 2022 דחה בית המשפט העליון בהחלטה את בקשת רשות הערעור שהוגשה כאמור, בהיעדר עילה להתערבות שיפוטית, בעיקר משום שפסק הדין החלקי מהווה "החלטה אחרת", ונקודת המוצא בערכאת הערעור היא כי בית המשפט ימעט להתערב בהחלטות ביניים של הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים. בהתאם נקבע כי המקום המתאים לביחור טענות הנתבעות הוא במסגרת ערעור על פסק הדין הסופי בתובענה, ככל שיוגש. בית משפט העליון הבהיר כי הוא אינו נוקט עמדה ביחס לסוגיית הערעור שיוגש על פסק הדין הסופי, ככל שיוגש. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה בבית המשפט המחוזי, ובמסגרתה התקבלה בחודש ינואר 2023 החלטת בית המשפט לעניין זהות המומחה וסמכויותיו. בחודש דצמבר 2023 הגישו הנתבעות בקשת הבהרה ביחס לקביעות בית המשפט. במסגרת התייחסות התובעים לבקשת ההבהרה התבקש בית המשפט לפסוק הוצאות וכן ריבית חריגה/מיוחדת לטובת כל אחד מיחיד הקבוצה וכן להרחיב את הגדרת הקבוצה כך שזו תכלול את כל המבטחים, צדדי ג' ומוטבים שלא שולמה להם הריבית למן מועד פסק הדין החלקי (28 ליוני 2021) ועד למועד פסק הדין. בחודש אפריל 2024 ניתנה החלטת בית המשפט ביחס לבקשת ההבהרה, במסגרתה נקבע בעיקר כי במסגרת ההחלטה הנדונה כל חלקו של בית המשפט, בשלב זה, הוא לכל היותר בהבהרת פסק דינו החלקי של בית המשפט (שניתן על ידי שופט אחר), וכי גם אם יש טענות טובות בפי הנתבעות אין לו אלא להיצמד לקביעות שבפסק הדין. בקשות ההבהרה נדחו בחלקן. בקשת התובעים לא נדונו במסגרת ההחלטה.	

2. תאריך וערכאה

נתבעים

כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות

טענות ועילות מרכזיות

לטענת התובע, הנתבעות גובות תשלום תת שנתיות, תשלום הנגבה בפוליסות לביטוח חיים בהן תעריף הביטוח נקבע בסכום שנתי אך התשלום מבוצע במספר תשלומים (להלן: "תת שנתיות"), בסכום החורג מן הסכום המותר, וזאת לטענתו במספר דרכים: גביית תת שנתיות ביחס לרכיב "גורם הפוליסה", גביית תת שנתיות בשיעור הגבוה מן השיעור המותר לפי חוזרי הפיקוח על הביטוח, גביית תת שנתיות ביחס לרכיב החיסכון בפוליסות לביטוח חיים וגביית תת שנתיות ביחס לפוליסות שאינן ביטוח חיים.

סעדים עיקריים

החזר כל הסכומים שגבו הנתבעות שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ביחס המפורטים לעניינים בתביעה.

הקבוצה המיוצגת

כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ושנגבה ממנו תשלום בגין מרכיב תת שנתיות בנסיבות או בסכום החורגים מהמותר.

סטטוס / פרטים נוספים

הממונה הגיש את עמדתו בתיק, במסגרתה הוא קיבל את עמדת חברות הביטוח. בחודש יולי 2016 אישר בית המשפט את התביעה כייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ונגבה ממנו תשלום תת שנתיות ביחס לרכיבים הבאים: ביחס לרכיב החיסכון בביטוחי חיים מסוג "מעורב" שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, ביחס ל"גורם פוליסה" שהינו סכום חודשי קבוע המתווסף לפרמיה שמטרתו כיסוי הוצאות, וביחס לפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד (להלן: "רכיבי הגביה").

החלטת בית המשפט ניתנה על אף עמדת הממונה שניתנה לבקשת בית המשפט כאמור. עילת התביעה שבגינה אושרה התובענה כייצוגית היא גביה שלא כדין של תשלום תת שנתיות בגין רכיבי הגביה. הסעד המבוקש הוא החזר הסכומים שנגבו שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה ואילך, דהיינו מינואר 2001 וצו עשה המורה לנתבעות לתקן את התנהלותן, ולחדול מלגבות תת שנתיות על רכיבי הגביה.

בחודש דצמבר 2016 הגישו הנתבעות לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר את התביעה כייצוגית (להלן: "בר"ע") ובחודש מאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את הבר"ע, דן בה כערעור וניתן פסק דין המקבל את הערעור ודוחה בהתאם את התובענה. בחודש יוני 2018 הגישו התובעים בקשה לקיים דיון נוסף בפסק הדין, ביחס לחלק מהקביעות בו.

בחודש יולי 2019 ניתנה החלטה המאשרת עריכת דיון נוסף בעניין זה, בהרכב מורחב של 7 שופטים. בחודש פברואר 2020, הוגשה לבית משפט העליון עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה במסגרת הדיון הנוסף, לפיה היועץ המשפטי סבור שאין מקום להתערב בהכרעה שנקבעה בפסק הדין בערעור, המתבססת על אימוץ עמדתה הפרשנית של רשות שוק ההון.

בחודש יולי 2021, ניתן פסק דין בעתירה לדיון נוסף, ונקבע בו כי ההחלטה שאישרה את התובענה כייצוגית תחזור ותעמוד על כנה, כך שבקשת האישור תתקבל והתיק יחזור לבית המשפט המחוזי כדי שידון בתובענה הייצוגית לאופה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה בבית המשפט המחוזי.

הצדדים מנהלים הליך גישור.

סכום התביעה

בחודש פברואר 2010 הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו יימחקו מהבקשה ומהתובענה טענות התובע לפיהן כלל ביטוח גבתה שיעור תת שנתיות גבוה מן המותר בקשר לפוליסות ביטוח שהונפקו לפני שנת 1992, וכי כלל ביטוח גבתה שיעור תת שנתיות מקסימאלי גם כאשר מספר התשלומים היה נמוך משנים עשר תשלומים. בהתאם לכך, תוקן הסכום הנתבע מכלל ביטוח והועמד על כ-398.2 מיליוני ש"ח.

3. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5/2011 מחוז-מרכז	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובע, בביטוח חיים משולב בחיסכון, הנתבעות גבו ממבוטחים, ללא כל עיגון בפוליסות ובלא הסכמה, סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" (להלן: " גורם פוליסה ") שלא כדין ובהיעדר הוראה חוזית מתאימה וזאת על אף שעקרונות הותר לנתבעות במסגרת חוזרי הממונה לגבות בפוליסות ביטוח חיים גורם פוליסה.	תשלום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שהסכום שמוכה מן הפרמיה עבור גורם הפוליסה לא הושקע עבורם ושינוי דרך הפעולה לעניין גביית גורם פוליסה.	כל מי שהיה בעל פוליסת ביטוח חיים משולבת בחיסכון אצל מי מהנתבעות ושנגבה ממנו סכום כלשהו כגורם פוליסה.	בחודש יוני 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר לפיו אמורות היו הנתבעות לשלם סך של 100 מיליוני ש"ח בגין העבר (כאשר חלקה של כלל ביטוח מתוכו היו כ-26.5 מיליוני ש"ח) וכן ליתן הנחה של 25% מהגביה העתידית בפועל של גורם הפוליסה. בחודש נובמבר 2016 החליט בית המשפט לדחות את הבקשה לאישור הסדר הפשרה, באשר לדעתו הוא אינו מהווה הסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה. בנוסף, החליט בית המשפט לאשר, באופן חלקי, את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת רק ביחס לפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1982 עד 2003 (ביחס לכלל ביטוח בפוליסות מסוג "עדיף", "מיטב" ו"פרופיל"), אשר החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים בפוליסות אלו נפגע בשל גביית גורם פוליסה, וזאת בעילה של הפרת פוליסת הביטוח, בשל גביה של גורם הפוליסה, באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטחים וזאת בגין התקופה, שתחילתה שבע שנים קודם למועד הגשת התובענה, בחודש אפריל 2011. התביעה לא אושרה ביחס לסוגי פוליסות אחרים (להלן וביחד: " ההחלטה "). הסעדים הנתבעים, כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט, הינם תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מכאן ואילך. כן נפסק תשלום שכר טרחה לבאי כוח המייצגים וכן למתנגדים להסדר הפשרה ולבאי כוחם בסכומים שאינם מהותיים. בהתאם להחלטה, בהסתמך על הערכת הבודק על בסיס חישובים שערכו אנשי הפיקוח, פוטנציאל התביעה הכולל, ביחס לפוליסות המשולבות חיסכון, נע בין 1.85 ל 2.1 מיליארד ש"ח עבור ארבע מן הנתבעות שהתקשרו בהסדר הפשרה (לרבות כלל ביטוח). הנתבעות הגישו בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט ומשכו אותה על פי הצעת בית משפט העליון. במסגרת ניהול ההליך לגופו בבית המשפט המחוזי הצדדים ניהלו ביניהם הליכי גישור ובמקביל הסתיימו הליכי הוכחות בפני בית המשפט המחוזי. לאחר דיון שהתקיים בחודש ספטמבר 2022 בקשר עם האפשרות לקדם הסדר פשרה בתיק קבע בימ"ש כי הרף התחתון לצרכי פשרה צריך לעמוד על 40% ולא פחות. בחודש יוני 2023 הגישו הצדדים הסדר פשרה לאישור בית המשפט. במסגרת הסדר הפשרה נקבע מנגנון החזר לחברי הקבוצה שהינם בעלי פוליסות ביטוח חיים משולבות בחיסכון שנערכו בין השנים 1982-2003, שבהן החיסכון שנצבר לטובתם הושפע בשל גביית גורם הפוליסה. על פי הסדר הפשרה, עיקר התמורות לחברי הקבוצה תהיינה כדלקמן (בהתאם להוראות המפורטות בהסדר הפשרה): החברה תשיב לחברי הקבוצה שיעור של 42% מסך גביית גורם הפוליסה שלפי הנטען הייתה אמורה להיות מועברת לחיסכון ולא הועברה, החל משבע שנים לפני הגשת בקשת האישור (קרי, החל מחודש אפריל 2004) ועד מועד תחילת הגבייה המופחתת, כאמור בסעיף 2 להלן. ביחס לתקופה שעד סוף 2012 יושבו הסכומים כשהם כוללים תשואות, וביחס לתקופה שהחל מתחילת 2013 ואילך שערך הסכומים ייעשה בהתאם להחלטת בית המשפט על פי הסמכות שהעניקו לו הצדדים (להלן: " ההחלטה המשלימה "). כן הוסכם, כי במסגרת הסדר הפשרה ישולמו לתובעים ולבאי כוחם גמול ושכר טרחה. החברה תפחית את הגבייה העתידית של גורם הפוליסה מחברי הקבוצה הרלוונטיים, בדרך של הקטנת גורם הפוליסה שנגבה בשיעור של 50% מסך גורם הפוליסה שהיה נגבה לולא הייתה מבוצעת הפחתה, כאמור בהסדר הפשרה.	סכום

על פי הערכה ראשונית של כלל ביטוח, הקטנת גורם הפוליסה בגין גבייה עתידית צפויה להיות כ- 3 מיליוני ש"ח לשנת 2024. סכומי ההקטנה כאמור צפויים לפחות על פני השנים. הסדר הפשרה כפוף לאישורו של בית המשפט, ואין כל ודאות כי הסדר הפשרה יאושר על ידי בית המשפט בנוסח שהוגש, כמו גם ביחס להסדרים שיקבעו על ידו. בחודש ינואר 2024 ניתנה החלטת בית משפט המורה על פרסום ההסכם בהתאם להוראות החוק. בהתאם להחלטת בית המשפט המועד להגשת עמדת יועמ"ש להסדר הפשרה הוא חודש אפריל 2024.

בחודש מאי 2024 הגישה היועמ"שית את עמדתה ביחס להסדר הפשרה, שעיקריה הם כי היא אינה מתנגדת לגובה הפיצוי לחברי הקבוצה כפי שהוסכם בהסדר הפשרה, בכפוף לכך שהסכומים שיושבו יכללו תשואה גם משנת 2013 (בניגוד לאמור בהסדר הפשרה, לפיו שערך הסכומים משנת 2013 כפוף להחלטה משלימה של בית המשפט, על פי הסמכות שהעניקו לו הצדדים).

כמו כן היועמ"שית אינה מתנגדת לאופן ההסדרה העתידית והמשך הגביה המופחתת של גורם פוליסה ומותרת זאת לשיקול דעת בית המשפט. עם זאת, היועמ"שית סבורה שההפחתה בעלות גורם הפוליסה צריכה להיות מופנית לחיסכון בלבד (ולא להתפצל בין מרכיב החיסכון לבין מרכיב הריסק, כפי שהוצע בהסדר הפשרה).

בנוסף, כוללת העמדה התנגדות והערות לרכיבים נוספים בהסדר הפשרה, לרבות ביחס לשכר הטרחה שישולם לב"כ התובעים ואופן יישום הסדר הפשרה.

הסדר הפשרה כפוף לאישורו של בית המשפט, ואין כל ודאות כי הסדר הפשרה יאושר על ידי בית המשפט.

בחודש ספטמבר 2015 הגישו התובעות תשובה לתגובת הנתבעות לבקשת האישור ("תשובת התובעות") במסגרתה הועלתה, בין היתר, טענה חדשה, לפיה הנתבעות לא שלחו לעמיתיהן הודעה מוקדמת על העלאת דמי ניהול כנדרש בהתאם להוראות הדין. לבקשת בית המשפט, הוגשה בחודש ספטמבר 2017 עמדת הממונה אשר קובעת, בין היתר, כי בהתאם להוראות הדין וחוזר מחודש יולי 2014, ניתן היה לגבות בתקופת קבלת הקצבה דמי ניהול בשיעור הנמוך מ-0.5% וכי לנתבעות לא הייתה חובת מתן הודעה רגולטורית על העלאה בדמי הניהול עם הגיע העמיתים לגיל פרישה.

בחודש מרס 2022 החליט בית המשפט המחוזי לקבל את בקשת האישור נגד הנתבעות, בשאלה אם היה על הנתבעות להודיע לעמיתים מראש על שיעור דמי הניהול שיגבו מהם בתקופת הפנסיה, ואם כן - מהו הנזק שנגרם כתוצאה מכך שלא ניתנה הודעה. הקבוצה שאושרה הינם כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, הנמנית על אחת מן המשיבות, וזכאי לקבל פנסיה זקנה לאחר שיצא לגמלאות בשבע השנים שלפני הגשת בקשת האישור ו/או יהיה בעתיד זכאי לקבל פנסיה זקנה. יצוין כי למקבלי קצבאות שפרשו ממחצית 2018 ניתנות הודעות בהתאם לתקנון התקני שפרסם המאסדר, ואשר נכנסו לתוקף משנה זו. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה לגופה. בחודש דצמבר 2023 הוגשה הודעה משותפת מטעם הצדדים לפיה בכוונתם לפנות להליך גישור.

כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מהנתבעות, וזכאי לקבל פנסיה זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל בעתיד פנסיה זקנה.

לחייב את הנתבעות להשיב את דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדן בצירוף ריבית והצמדה; לחייב את הנתבעות להפחית את דמי הניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי הניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה; לאסור על הנתבעות להעלות את דמי הניהול לעמיתים בסמוך לפני יציאתם לפנסיה.

לטענת התובעות, שתי עמותות הטוענות כי מטרתן היא סיוע לאוכלוסייה המבוגרת, הנתבעות העלו את דמי הניהול הנגבים מפנסיונרים של קרנות הפנסיה המנוהלות על ידן בשלב קבלת הקצבה לדמי הניהול המרביים המותרים לגביה על פי הדין (0.5% מהיתרה הצבורה), תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבו", וזאת בשעה שעמיתים פעילים משלמים בממוצע דמי ניהול נמוכים משמעותית. עוד נטען, כי הנתבעות אינן מגלות לעמיתיהן, כי מיד לכשיהפכו לפנסיונרים יועלו דמי הניהול שהם ישלמו לנתבעות לדמי הניהול המרביים.

להערכת התובעות, דמי הניהול שנגבו על ידי הנתבעות שלא כדן מפנסיונרים קיימים נאמדים על סך של 48 מיליוני ש"ח, דמי ניהול שיגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כדן מפנסיונרים קיימים נאמדים בסך של 152 מיליוני ש"ח, ודמי ניהול שיגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כדן מפנסיונרים עתידיים בגין צבירה שנעשתה עד היום נאמדים בסך של 2,800 מיליוני ש"ח. הסכומים האמורים נטענים ביחס לכלל הנתבעות.

5. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9/2015 מחוזי - מרכז	כלל ביטוח ושלוש חברות ביטוח אחרות	לטענת התובעים, כאשר הנתבעות מותנות ניקוד בגין פעולת "השליטה על סוגרים" במסגרת בחינת תביעה לתגמולי ביטוח בפוליסות סיעוד, הן אימצו פרשנות לפיה על מנת שתוכר תביעת מבטוח בגין "אי השליטה על הסוגרים" היא צריכה להיות תוצאה של מחלה או ליקוי אורולוגיים או גסטרואנטרולוגיים בלבד במקום לנקד את הפעולה גם כאשר מקור המצב הרפואי והתפקודי היחיד של המבטוח אשר בגינו הוא "לא שולט על סוגריו", יכול להיות מחלה, תאונה או ליקוי בריאותי שאינם מתחום האורולוגיה והגסטרוולוגיה.	לחייב את הנתבעות לפצות את חברי הקבוצה במלוא הנזקים שנגרמו להם בשל הפרותיהן, לכאורה, את ההסכם ולקיים את ההסכם מכאן ואילך ולחלופין להורות על מתן כל סעד אחר כפי שבית המשפט ימצא לנכון בגסיבות העניין.	כל מי שהיה מבטוח בביטוח סיעודי שנמכר על ידי הנתבעות (או יורשיו, לפי העניין), וסבל ממצב בריאות ותפקוד ירוד כתוצאה ממחלה או תאונה או ליקוי בריאותי, אשר בגינו הוא לא שלט על סוגריו ו/או עשה שימוש קבוע בסטומה או בקטטר בשלפוחית השתן, או בחיתולים או בסופגנים למיניהם, ועל אף האמור לא קיבל מהנתבעות (לפי העניין) ניקוד בגין רכיב "השליטה על סוגרים" באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו.	בחודש באפריל 2020 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את ניהול התביעה כייצוגית כנגד כלל ביטוח ושלוש חברות ביטוח נוספות. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהיה מבטוח בביטוח סיעודי, וסבל מאובדן יכולתו העצמאית לשלוט על פעולת המעיין או פעולת השתן, כתוצאה משילוב של פגם בשליטה בסוגריו שאינו עולה לכדי אובדן שליטה אורגני עם מצב תפקודי ירוד, ועל אף האמור לא קיבל מחברת הביטוח ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים" במסגרת בחינת תביעתו לקבלת תגמולי ביטוח סיעודי, באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 8 בספטמבר 2012 לבין מועד אישור ניהול התובענה כייצוגית.	לטענת התובעים הנזק אינו ניתן להערכה בשלב זה אך הם מעריכים אותו בעשרות ואף במאות מיליוני שקלים. הנזק האישי של התובע מכלל ביטוח, לטענתו, מסתכם בסך של כ-32,500 ש"ח (ללא הפרשי הצמדה וריבית).
				בקשת התובעים לאשר את התובענה כייצוגית גם בגין קבוצת מבטוחים שאינם שולטים על הסוגרים בגין מגבלות פונקציונליות או ליקויי נידות או ניעות ועקב זאת מתרחש אירוע של אבדן צרכים וכן בגין קבוצת מבטוחים הסובלים מליקויים קוגניטיביים, אשר לא הוכרו כ"תשושי נפש", נדחתה.	עילות התביעה שהתביעה הייצוגית אושרה בגין הינן הפרת חוזה הביטוח הסיעודי שהביאה לאי תשלום תגמולי ביטוח סיעודי או לתשלום תגמולי ביטוח סיעודי בחסר, עקב אי הכרה במבטוחים כזכאים לניקוד בגין הפעולה של "שליטה על סוגרים". הסעד הנתבע הינו פיצוי חברי הקבוצה שלא קיבלו ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים". ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.	
				הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור.		

6.

תאריך
וערכאה

נתבעים

טענות ועילות מרכזיות

סעדים עיקריים

הקבוצה המיוצגת

סטטוס / פרטים נוספים

סכום התביעה

10/2016 כלל ביטוח

מחוזי -
מרכז

לטענת התובע, במסגרת התקשרות עם בעל פוליסה קבוצתית (קופת חולים) למכירת פוליסת ביטוח סיעוד קבוצתית, התחייבה כלל ביטוח להעניק למבוטחים בפוליסה הקבוצתית שיצטרפו לפוליסה הפרטית, הנחה בשיעור 20% על הפרמיה ולא עשתה כן ("הפוליסה הקבוצתית").

השבת הסכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה.

בהתאם להחלטת בית המשפט - מי שרכש החל מיום 30 לאוקטובר 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2018 פוליסת ביטוח סיעודי פרטית של כלל ביטוח, שתקופת הזכאות בה היא לפיצי כל החיים, בעת שהיה מבוטח בפוליסה הקבוצתית, וכלל ביטוח לא העניקה לו בפוליסת הפרט הנחה בגובה של 20% לפחות מהתעריף הנמוך ביותר הנהוג אצל כלל ביטוח במועד הרכישה בגין פוליסות פרט מקבילות לתוכנית שנבחרה על ידי המבוטח, למבוטח בגיל ובמצב בריאות דומה, ובלבד שאינו עולה על התעריף שאושר על ידי המאסדר.

בחודש ינואר 2021 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את הבקשה. בקשת התובע הייצוגי לאשר את התובענה כייצוגית, גם בגין כל קבוצת מבוטחים המחזיקה בפוליסת סיעוד פרטית שתקופת הזכאות לפיצי בה אינה לכל חיי המבוטח נדחתה. עילות התביעה בגין אושרה התביעה כייצוגית הינן הפרת הוראות הפוליסה הקבוצתית, עשית עושר ולא במשפט והסעד הנתבע הינו השבת סכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה. הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור. בחודש נובמבר 2023 חתמו כלל ביטוח והתובע, במסגרת הליך גישור, על הסדר דיוני מחייב, שבהתאם לו הסכימו הצדדים על מתן או השלמת הנחה, למבוטחים הרלוונטיים, בשיעורים שהוסכמו בין הצדדים. ההסדר הדיוני כפוף לבדיקת מומחה חיצוני, בהתאם למתווה העקרונות שהוסכם, שלאחריה ובהתאם יגובש הסכם הפשרה ויוגש לבית המשפט.

התובע העריך בתביעתו את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה בסך של 52 מיליוני ש"ח בגין נזק שנגרם לטענתו עד למועד הגשת הבקשה ו- 126 מיליוני ש"ח בגין הנזק שצפוי להיגרם לחברי הקבוצה במהלך 10 השנים הבאות.

7. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
11/2019 בית הדין האזורי לעבודה בת"א	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גבתה דמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחיסכון מסוג "משתתף ברווחים" שהופקו לפני 12 בינואר 2004 (להלן: "הפוליסות הרלוונטיות") בשיעורים החורגים מן המותר ללא בסיס חוקי ו/או חוזי.	סעד של השבת סכום דמי הניהול שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה לכלל ביטוח לשנות את דרך פעולתה לעניין גביית דמי הניהול בפוליסות הרלוונטיות מכאן ואילך.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של כלל ביטוח בפוליסות הרלוונטיות ואשר כלל ביטוח גבתה ממנו במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד ליום אישור התובענה כייצוגית דמי ניהול החורגים מן המותר על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזי ביטוח), תשמ"ב - 1981 כנוסחן דאז ו/או על פי הוראות הפוליסה.	בחודש יוני 2023 החליט בית הדין האזורי לעבודה לדחות את הטענות לפיהן כלל ביטוח גבתה דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בניגוד לדין או בניגוד להוראות הפוליסה וכן טענה חלופית לפיה כלל ביטוח גבתה דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעור הגבוה מהמותר על פי דין. בית הדין האזורי לעבודה החליט לאשר חלקית את התובענה כייצוגית בטענה כי כלל ביטוח גבתה ממבטחיה בפוליסות "משתתפות ברווחים" מסוג "פרופיל" שנמכרו עד 12 בינואר 2004 ("הפוליסות הרלוונטיות") דמי ניהול מפרמיה בניגוד להוראות הפוליסה ("דמי הניהול"). יצוין כי פוליסות אלו שווקו החל משנת 1999. חברי הקבוצה הינם כל מי שהיה או הינו מבוטח של המשיבה בפוליסה רלוונטית, במהלך תקופה שתחילתה שבע שנים קודם ליום הגשת התובענה וסופה ביום אישורה של התובענה כייצוגית ואשר כלל ביטוח גבתה ממנו דמי ניהול. עילות התביעה בגין אושרה התובענה כייצוגית הן הפרת הסכם, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה לרבות הפרת חובות אמון וזהירות של כלל ביטוח והטעייה. הצדדים מנהלים הליכי גישור. בחודש אפריל 2024 הגיש התובע ערעור לבית הדין הארצי לעבודה על העילות שנדחו בהחלטה לאישור התביעה כייצוגית ובאותו היום הגישה כלל בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר באופן חלקי את ניהול התובענה כייצוגית, תוך שבמקביל ביקשו הצדדים לעכב את הדיון בבית הדין הארצי, לצורך ניסיון להשלמת הגישור.	120 מיליוני ש"ח

2.1. תובענות "צוגיות" כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

2.1.2 בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס⁴

2.	תאריך וערכה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	כיום התביעה
87/2019	בית הדין האזורי – ת"א	"עתודות" לשכירים ועצמאים –קרן פנסיה (חברה בת של כלל ביטוח מוחזקת ב – 50%) (להלן: "עתודות")	ענינה של התובענה בטענה כי עתודות גובה מעמיתיה נוסף על דמי הניהול, "הוצאות ניהול השקעות" (להלן: "הוצאות ישירות"), וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת לה לגבות הוצאות אלה ובניגוד לתקנון הקרן.	התובעים מבקשים לחייב את עתודות להשיב את סכמי ההוצאות הישירות שגבו מהם ביתר.	העמיתים בקרנות הפנסיה, אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט (להלן: "החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו ראשיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור"). עתודות לא היתה צד להליך האמור בחודש יוני 2023 ניתן פסק דינו של ביהמ"ש העליון אשר דן בבקשת רשות הערעור כערעור וקיבל את הערעור על החלטת האישור, תוך שקבע כי חברות ביטוח וחברות מנהלות פועלות כנאמנות על כספי העמיתים ומשכך זכאיות לגביית הוצאות.	כיום התביעה ה"ייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 41 מיליוני ש"ח.
						הצדדים התייחסו בסיכומיהם לפסק הדין שניתן בה. בחודש פברואר 2024 ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאישור התביעה הייצוגית נגד עתודות. בחודש מרס 2024 הגיש הוגש ערעור ע"י התובע לבית הדין הארצי לעבודה.	

4. לרבות בקשות כאמור שנדחו ושעל ההחלטה לדחות הוגש ערעור.

3.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	12/2017	כלל ביטוח, שתי חברות ביטוח נוספות, שירותי בריאות כללית ומכבי שירותי בריאות.	למענת התובעים, הנתבעות מסרבות, כביכול, לבטח בביטוח סיעודי אנשים המצויים על הספקטרום האוטיסטי, או שקובעות תנאים בלתי אפשריים ובלתי סבירים עבורם ללא כל מתן הסבר או הצדקה להתנהלותן.	מתן צו הצהרתי כי הנתבעות הפרו בהתנהלותן את סימן ח' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, מתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטחו), (תשע"ו-2016) ("חוק השוויון") וחיקוקים נוספים, מתן צו עשה לנתבעות להפסיק להפלות את חברי הקבוצה ולקבוע נהלי עבודה ברורים באשר לטיפול יחידי ושוויוני ללא משוא פנים בבעלי מוגבלויות, מתן צו עשה שיורה לנתבעות לבטח באופן רטרואקטיבי את חברי הקבוצה, אשר ימצאו כשירים לקבלת ביטוח סיעודי לאחר הליך חיתום שוויוני בהתאם לנהלים כאמור לעיל.	אנשים עם מוגבלות מסוג אוטיזם אשר ביקשו להיות מבטחים בביטוח סיעודי אצל מי מהנתבעות וקבלו מהנתבעות יחס שונה ומפלה שלא כדין בשל היותם אנשים עם מוגבלות מבלי שהחלטה התבססה על נתונים סטטיסטיים, אקטואריים ורפואיים אמיתיים ורלבנטיים לסיכון הביטוחי המסוים/או לא ניתן להם כל נימוק על כך כמתחייב מחוק השוויון והוראות דין נוספות בנושא וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור.	בחודש ינואר 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי הוא אינו מבקש להתייצב בהליך, וכי אין בהודעה זו בכדי לשנות מהעמדה שהוגשה על ידו בתיק דומה אחר במסגרתה הובעה העמדה כי הסתמכותה של חברת הביטוח על נהלי החיתום של מבטחי המשנה תואמת את הוראותיו של חוק השוויון. בחודש ספטמבר 2022 ניתן פסק דין של בית המשפט, במסגרתו נדחתה בקשת האישור. בחודש אפריל 2023 התובע הגיש ערעור על פסק הדין.	התובעים אינם מכמתים את הנזק לכלל חברי הקבוצה, ואת הנזק האישי לתובעים הם מעריכים בעשרות אלפי שקלים לכל תובע.

4.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	11/2018	כלל ביטוח	למענת התובעים, כלל ביטוח מפרה את חובתה החוזית על פי הפוליסה ומסרבת לשלם, לכאורה, למבוטחיה בפוליסות ביטוח מקיף לכלי רכב שהינם מעל 3.5 טון, פיצוי בגין ירידת הערך הנגרמת לכלי הרכב עקב מקרה הביטוח, זאת על אף שהפוליסה מכסה את ה"נזק" הנגרם לרכב ותוך השפעה על השומות שנערכות על ידי שמאי ההסדר.	סעד הצהרתי; וכן בקשה לחייב את כלל ביטוח לשפות את כל מבטחיה אשר היו מבטחים בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ו/או ייגרם נזק של ירידת ערך כתוצאה ממקרה ביטוח, וכן כל סעד אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בבסיבות העניין.	כל מבטחי כלל ביטוח אשר רכשו ו/או ירכשו מכלל ביטוח פוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב שאינו עד 3.5 טון ואשר כתוצאה ממקרה ביטוח כהגדרתו בפוליסה נגרם ו/או ייגרם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש דצמבר 2023 הצדדים הגישו לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה שתוקנה בחודש מרס 2024, בהתאם להסכם פשרה המתוקן הנתבעת תשלם לחברי הקבוצה סכום שהוסכם בין הצדדים ובנוסף תשלח מכתב מבהיר לשמאי החוץ. בחודש מרס קבע בית המשפט כי אין לדחות את ההסדר על הסף, והורה לפרסם את בקשת אישור הסדר הפשרה. הסדר הפשרה כפוף לאישור בית המשפט.	התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ- 75 מיליוני ש"ח. הנזק האישי של התובע הוערך בסך של 21,605 ש"ח.

5.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	3/2019	כלל ביטוח	למענת התובעים, הנתבעת מנפיקה פוליסות תאונות אישיות למבוטחים תוך כדי שאלה רכשים פוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל וזאת בלא מתן הסכמתם ותוך הטעייתם.	לחשבת הכספים אשר נגבו ע"י הנתבעת לכל אחד מחברי הקבוצה בגין תשלום פוליסת ביטוח תאונות אישיות במהלך שבע השנים בתשלומי פרמיות חודשיות עד 7 שנים שקדמו למועד הגשת התביעה.	כל מבטוח אשר בעת רכישת פוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל, צורף באותו מועד, ללא מתן הסכמתו גם לביטוח תאונות אישיות, וחויב שלא כדין, בתשלומי פרמיות חודשיות עד 7 שנים שקדמו למועד הגשת התביעה.	בחודש דצמבר 2020 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה אשר בהתאם לו, מבטחים מסוימים שלהם טענות ביחס להליך מכירת הביטוח יפנו לכלל ביטוח ותיערך בדיקה בקשר עם הליך המכירה שלהם וכלל שיימצא כי נפל בו פגם, בהתאם לקריטריונים הקבועים בהסכם הפשרה, יהיו זכאים לפיצוי בשיעור הקבוע בהסכם הפשרה. בחודש ינואר 2023, בעקבות עמדת בית המשפט, הצדדים הגישו לבית המשפט הסדר פשרה מעודכן לפיו ינתן החזר מסוים מגובה הפרמיה ששולמה, בשיעור שהוסכם בין הצדדים, למבוטחים שרכשו פוליסת תאונות אישיות ביחד עם ביטוח נסיעות לחו"ל וביטול את פוליסת תאונות אישיות במהלך תקופה שהוגדה בהסכם. בהתאם להחלטת בית המשפט, מונה בודק אשר בחן את החלופות על פי ההסדרים האמורים והציע תיקונים, שאינם מהותיים, להסדר. בחודש ספטמבר הוגש הסדר פשרה מתוקן. הסדר הפשרה כפוף לאישור בית המשפט אשר אין ודאות כי יתקבל.	התובעים אומדים את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ- 17 מיליוני ש"ח. סכום הנזק האישי הנתבע היו - 1,044 ש"ח.

6.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5/2019	כלל ביטוח	למענת התובעת, הנתבעת מפחיתה באופן שיטתי את תגמולי ביטוח אובדן כושר עבודה שהיא משלמת למבוטחיה מכוח פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה מסוג משתתפות ברווחים, על ידי ניכוי דמי ניהול וריבית תעריפית שלא כדין.	השבה בעין של הכספים שנשללו שלא כדין, לטענת התובעת, מחברי הקבוצה, וזיכוי החיסכון בפוליסות ביחס לכספי השחרור מפרמיה. כן עותרת התובעת להצהיר על בטלות הוראות בפוליסות ביחס לניכוי ריבית ודמי ניהול מההתשואה לה זכאים המבוטחים.	כל המבוטחים, או מי שהיו מבוטחים, בפוליסות אובדן כושר עבודה משתתפות ברווחים הכוללות מנגנון להצמדת תשלומי הפיצוי החודשי ו/או השחרור מפרמיה לתשואות תיק ההשקעות החל מהתשלום ה- 25, אשר כלל ביטוח שילמה להם פיצוי חודשי ו/או שחרור לתקופה העולה על 24 חודשים וניכיה מההתשואה, החל מהתשלום ה- 25, ריבית ו/או דמי ניהול.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מוערך על ידי התובעת בסך של 2.4 מיליארד ש"ח.

7.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
2/2020	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	למענת התובעים, עקב "חוסר ידיעה" בשל אי המצאת פוליסה לביטוח תאונות אישיות לתלמידים (להלן: "הפוליסה") למבוטחים ובני משפחותיהם ואי פרסומה של הפוליסה, נמנעים המבוטחים מלמשש את זכותם לפיצוי מכוח הפוליסה ונגרמים להם נזקים.	מתן צווים נגד הנתבעות והמפקחת על הביטוח לגילוי מסמכים ונתונים; להורות על הארכת תקופת ההתיישנות; להורות על מינוי ועדה בהשתתפות גורמים בלתי תלויים שתוסמך לדון ולהכריע בכל התיבעות האישיות על פי הפוליסה למשך שלוש שנים בגין כל המקרים שקדמו ל- 25 באוקטובר 2016 (להלן: "הוועדה") וכן תוסמך לדון בשאלת מסירת הפוליסה; להורות על פרוצדורה להעברת נטל הראייה; ליתן צו עשה המורה לנתבעות לפצות את התובעים בהתאם להחלטת הוועדה; לפסוק פיצוי מיוחד לתובעים ושכ"ט לב"כ המייצגים.	הבקשה מסווגת את התובעים למספר תתי קבוצות, שעיקריהן כדלקמן: כל תלמיד בבית ספר או בגן במדינת ישראל אשר בוטח בפוליסת ביטוח תאונות אישיות על ידי הנתבעות ולא קיבל לביתו פוליסת ביטוח תאונות אישיות החל משנת הלימודים שהתחילה בספטמבר 2006 ו/או כל תלמיד שעילת תביעתו נגד חברת הביטוח התיישנה; בנוסף, בבקשה מסווגות תתי קבוצות נוספות בגין תלמידים, שנולדו אחרי 25 באוקטובר 1995, ואשר בין גיל 3 לגיל 19 (תקופת לימודיהם בישראל החל מגן חובה ועד סיום לימודיהם בכתה י"ב או י"ג) עברו מקרה תאונה, וכתוצאה ממנה סבלו היזק גופני, ואשר לא קיבלו תגמולי ביטוח על פי הפוליסה, בחלוקה לתתי קבוצות, לפי סוגי הנזק, אשר פורטו במסגרת הבקשה; בנוסף, תת קבוצת ילידי 1974 עד 1995 - שחבריה הם אנשים ו/או הורים ו/או יורשיהם שנולדו ו/או למדו בישראל בין השנים 1974 ל- 1995 ואשר נפצעו או נהרגו לאחר שנת 1992 ושלא תבעו כי לא ידעו על הפוליסה והיקפה; ותת קבוצת כל המבוטחים - כל התלמידים והורים מאז ספטמבר 1992 ועד 18 בספטמבר 2016 בחלוקה לתתי קבוצות לפי עילות הנזק כפי שפורטו בתביעה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. יצוין כי בקשות ותביעות דומות לבקשה ותביעה זו שהוגשו כנגד כלל ביטוח ומחקו מטעמים דיוניים על ידי בית המשפט בחודש ינואר 2020.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בסכום של כ- 1.4 מיליארדי ש"ח, בתוספת סכום נזק של כ- 1.5 מיליארדי ש"ח המיוחס לשתי הנתבעות בגין פגיעה באוטונומיה.

8.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	3/2020	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח מפרה באופן שיטתי את הוראות הדין בכך שהיא גובה דמי ביטוח שלא כדין בגין ביטוח "ריסק זמני" (תשלום עבור כיסוי ביטוחי במצבים שבהם נפסקות ההפקדות השוטפות לפוליסת חיסכון ששלובים בה רכיבי ביטוח) באמצעות ניכיים מסכום החיסכון הצבור, בסכומים מופרזים, תוך הקטנת סכום החיסכון הצבור, מבלי ליידע את המבוטחים מראש אודות עריכת ביטוח ה"ריסק הזמני", תנאיו ותעריפיו ותוך הפרת החובה לשלוח למבוטחים דפי פרטי ביטוח מעודכנים במועד או בכלל.	(1) השבת כל הכספים שנגבו מהצבירה ו/או בדרך אחרת בגין כל התקופה שלאחר הפסקת עבודה (למעט במקרים בהם המבוטח ביקש בכתב לרכוש את הכיסויים הביטוחיים). לחילופין, השבת כל הכספים שנגבו בגין התקופה שלאחר 3 או 5 חודשים מתום סיום העסקתם, בהתאם להסדר התחיקתי הרלבנטי (להלן: "תקופת הריסק הזמני האוטומטית"), ובמקרים של ייקור דמי הביטוח, השבת דמי הביטוח העודפים גם בגין תקופת ה"ריסק הזמני" האוטומטית; (2) איסור על עריכת ביטוחי "ריסק זמני" לתקופה העולה על תקופת הריסק הזמני האוטומטית, למעט מבוטחים שביקשו זאת בכתב; (3) חיוב כלל ביטוח בהשבת דמי הביטוח העודפים ממבוטחים שנגבו מהם דמי ביטוח בכפל (בגין חודש החזרה לעבודה); (4) הוראות שונות שעניינן התנהלות עתידית (לרבות איסור ייקור פרמיות, מתן הודעות מראש בדבר רכישת ריסק זמני ועוד).	הקבוצה המיוצגת לעניין הסעדים שאינם כספיים הינה כל המבוטחים בקופות גמל או בתוכניות ביטוח במסגרתן מופקדים כספי מעסיקים ו/או עובדים עבור ביטוח אובדן כושר עבודה ו/או ביטוח למקרה מוות או כל סיכון ביטוחי אחר.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בהתאם להחלטת בית הדין הוגשה עמדת הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה") במסגרתה הובהר, כי גביית דמי ביטוח אפשרית רק בהתאם להוראות הדין והפוליסה. 2020, ועד אישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך בהערכה שמרנית, לטענת התובע, בלא פחות מ – 7 מיליוני ש"ח לשנה. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה. לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ – 7 שנים לפני הגשת התובענה, שהוגשה בשנת 2020, ועד אישור התובענה כייצוגית.

9.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	4/2020	כלל ביטוח ו-12 חברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות לפצות את חברי הקבוצה נזקיהם, מתן צו עשה המורה על ולהיטיב את מלוא נזקיהם בגין פרמיה התאמת הגבייה לסיכון לו חשופות עודפת ששולמה ועודה משולמת בגין המשיבות בפועל בתקופה הקובעת ו/או ביטוחי רכב, עקב צמצום דרמטי מתן פסק דין הצהרתי הקובע כי בשימוש ברכבים בתקופת מגפת הקורונה (Covid 19) וההפחתה בנסיבות דוגמת מאורעות התקופה מהותית ברמת הסיכון. של הפרמיה.	פיצוי חברי הקבוצה, הטבת מלוא נזקיהם, מתן צו עשה המורה על ולהיטיב את מלוא נזקיהם בגין פרמיה התאמת הגבייה לסיכון לו חשופות עודפת ששולמה ועודה משולמת בגין המשיבות בפועל בתקופה הקובעת ו/או ביטוחי רכב, עקב צמצום דרמטי מתן פסק דין הצהרתי הקובע כי בשימוש ברכבים בתקופת מגפת הקורונה (Covid 19) וההפחתה בנסיבות דוגמת מאורעות התקופה מהותית ברמת הסיכון. של הפרמיה.	כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה או בחלקה, שתחילתה ביום 8 במרס 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש פברואר 2021, הורה בית המשפט לאחד את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית זו, ביחס לביטוחי רכב חובה ורכוש, עם בקשה לאישור תובענה ייצוגית נפרדת, העוסקת בעילות דומות, שבה כלל ביטוח אינה משיבה ("הבקשה הנפרדת") וזו הוגשה באפריל 2021.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 לאפריל 2020 בסכום של 103 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו (למעט אחת) בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. לחילופין, לגבי 8 מהחברות הנתבעות (שכלל ביטוח אינה ביניהן), נטען כי הנזק הינו כ-720,000 אלפי ש"ח. המבקשים מציינים כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה.

10.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	4/2020	כלל ביטוח, 4 חברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, הנתבעות מספקות, כביכול, ללקוחותיהן שמשות לרכב שאינן נושאות תו תקן ישראלי וגם אינן מקוריות, וזאת בניגוד להתחייבויותיהן כלפי הלקוחות בהסכמים עימם.	פיצוי כספי לכל הלקוחות אשר בכלי הרכב שלהם הותקנה שמשה חליפית, שיאפשר להם להחליף את השמשה שהותקנה בכלי הרכב שלהם בשמשה מקורית; פיצוי כספי בסך 500 ש"ח לכל לקוח שכזה בגין הטרחה הכרוכה בביצוע ההחלפה; השבת הפרש המחיר שבין שמשה מקורית לבין שמשה חליפית.	כל לקוח של הנתבעות, שאחז או אוזח בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק ללקוח שמשה חליפית נושאת תו תקן או שמשה מקורית וכן כל לקוח של הנתבעות, שאחז או אוזח בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק ללקוח שמשה חליפית נושאת תו תקן, או שמשה מקורית, אשר השמשה שסופקה לו אינה נושאת תו תקן וגם אינה מקורית.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל הנתבע עבור כלל חברי הקבוצות אותן הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים כי הוא עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

11.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7/2020	כלל ביטוח ו-4 חברות ביטוח נוספות	בית המשפט המחוזי מרכז	לטענת התובעים, הנתבעות אינן מפחיתות, לכאורה, את פרמיות הביטוח למבוטחים שנקבעו להם החרגות בגין מצב רפואי קיים, על אף שההחרגות מפחיתות, על פי הנטען, את הסיכון הביטוחי ביחס לסיכון בפוליסות ביטוח של מבוטחים שלא נקבעו להם החרגות דומות.	פיצוי/השבה של כל הסכמים שגבו ביתר הנכללים בקבוצה, לפי הטענה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שבטוח במהלך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם ליום הגשת התובענה זו וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, על ידי אחת או יותר מהנתבעות, בפוליסת ביטוח מסוג נכות, סיעוד, חיים, אובדן כושר עבודה, תאונות אישיות, בריאות (לרבות מחלות קשות, ניתוחים בארץ או בחו"ל, השתלות בארץ או בחו"ל, תרופות, טיפולים אמבולטוריים או כל כיסוי רפואי אחר) שקיימת בה החרגה בפוליסה. לעניין זה "החרגה" - תניה בפוליסה הקובעת שאירוע/פגיעה/מחלה או כל סיכון שהתממש אשר נבעו ו/או היו קשורים למצב רפואי קיים של המבוטח ביום רכישת הפוליסה אינם מכוסים על פי הפוליסה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל הנתבעות הינו בסך של 1.9 מיליארדי ש"ח, כאשר הם מציינים כי חלקה של כל אחת מהנתבעות הוא בהתאם לפלח השוק של תחום ביטוחי הבריאות והחיים לפי פרסומי הממונה על שוק ההון.

12.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	9/2020	כלל ביטוח	לטענת התובעת, כלל ביטוח אינה פועלת בהתאם להתחייבויותיה ונוהגת להשיב למבוטחיה סכום הנמוך משמעותית מהסכום אשר התחייבה לו במסגרת יישום של "סעיף בונס היעדר תביעות", בפוליסות בריאות שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, אשר מקנה למבוטח זכות להחזר של חלק מדמי הביטוח ששילם במקרה של היעדר תביעות במשך תקופה שנקבעה בפוליסה.	הסעד לו התובעת עותרת, בין היתר, לחייב את כלל ביטוח לפצות את כל אחד מחברי הקבוצה הזכאים לבונס היעדר תביעות בגין החלק היחסי של דמי הביטוח, שלא הוחזר להם בצירוף ריבית והצמדה.	כל מבוטחי כלל ביטוח בריאות פרטי וקבוצתי, בכלל פוליסות הבריאות ובכללן ביטוח אחריות מורחבת וביטוח אחריות מלאה ובשינוי שמות הפוליסות לאורך השנים, הכוללות סעיף 'בונס היעדר תביעות', אשר לא תבעו ו/או נמנעו מלתבע פיצוי במשך 3 שנים או כל תקופה אחרת על-פי הפוליסה, והיו זכאים להשבה של 10% מדמי הביטוח ששולמו או אחוז השבה אחר על פי תנאי הפוליסה וקיבלו סכום הנמוך מהסכום המגיע להם על פי תנאי הפוליסה, במהלך תקופת התובענה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הנזק לחברי הקבוצה כולה מוערך על ידי התובעת בסכום כולל של 33,575,080 ש"ח בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה.

13. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9/2020	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות פעלו בניגוד להוראותיהן של פוליסות מחלות קשות, ובאופן ספציפי לא נהגו בהתאם לתנאי הפוליסה הקובעת כי לאחר שאירע מקרה ביטוח ראשון ובמידה והמבוטח ימשיך להיות מבוטח בפוליסת הביטוח, סכום הביטוח וסכום הפרמיה החודשית יופחתו בשיעור של 50%.	הסעד לו עותרים התובעים הינו פיצוי חברי הקבוצה בגין נזקי העבר וכן סעד הצהרתי וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל הלקוחות/מבוטחים של המשיבות שהיו מבוטחים בביטוח מחלות קשות ו/או ביטוח מחלות קשות ואירועים רפואיים חמורים ו/או ביטוח דומה שהוגדר בשם אחר, שאירע להם אירוע ביטוחי ראשון כאשר לאחריו נגבתה מהם פרמיה גבוהה יותר מהמוסכם בניגוד לתנאי פוליסת הביטוח וזאת במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	בחודש אפריל 2024 הוגש לאישור בית המשפט הסכם פשרה אשר בהתאם לו כלל ביטוח תשיב לחברי הקבוצה שיעור מסוים מדמי ביטוח, בהתאם למנגנון שנקבע בהסדר הפשרה, וכן תשלח הודעות למבוטחים בפוליסות נשוא התובענה בדבר מנגנון דמי הביטוח ותגמולי הביטוח ביחס לעתיד ההסדר כפוף לאישור בית המשפט אשר אין ודאות כי יתקבל.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל ביטוח הינו בסך של 16.8 מיליוני ש"ח.

14. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4/2021	כלל ביטוח ו-14 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מפרות את הוראות הדין בכך שהן מעבירות מידע פרטי אישי וסודי של לקוחותיהם, ללא הסכמת הלקוחות, לצדדים שלישיים (ובפרט לחברת גוגל ולשירות הפרסומות שלה) תוך פגיעה בזכות הלקוחות לפרטיות ובחובות המוטלות עליהן על פי דין.	הסעדים העיקריים להם עותרים התובעים הינם, להורות לנתבעות: לחדול מהעברת מידע על לקוחותיהן לצדדים שלישיים, לפעול בהתאם לדין לשמירה והגנה על פרטיות הלקוחות; לגלות את כל המסמכים המצויים בידיהן ואשר יסייעו לחקר האמת ולפצות בגין נזק ממוני ולא ממוני שנגרם לתובעים.	כל לקוחות הנתבעות, אשר עשו שימוש בשירותים הדיגיטליים בארתי האינטרנט וביישומונים שמפעילות הנתבעות במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה ואשר מידע פרטי ו/או אישי ו/או סודי אודותיהם עבר לצד שלישי.	ההלך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכומים המגיעים כדי מיליוני ש"ח.

15. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7/2021	כלל ביטוח ו-6 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה שבעת קבלת גמלא מפוליסה משתתפת ברווחי השקעות שהונפקה בין השנים 1991 ל- 2004 מנכות הנתבעות מהתשואה החודשית, שנצברת בגין יתרת ערך הפדיון, ריבית שנתית בשיעור של 2.5% (או בכל שיעור אחר), וזאת ללא עיגון חוזי בתנאי הפוליסה ובניגוד לדין.	הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם צו הצהרתי לפיו ניכוי הריבית מהתשואה החודשית מהווה הפרת הפוליסות ולחילופין סעד הצהרתי לפיו מדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד ובקשה להורות על בטלותו, להורות על השבת הסכומים שנוכו מהגמלא החודשית של חברי הקבוצה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, החל בשבע שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד להכרעה הסופית בה וכן להורות לנתבעות לחדול מניכוי הריבית מהתשואה החודשית.	מבוטחי הנתבעות, אשר רכשו מהנתבעות פוליסת ביטוח חיים הכוללת צבירת חיסכון משתתפת ברווחי השקעות, שהונפקה בין השנים 1991 ל- 2004, ואשר נוכחה ו/או תנוכה להם ריבית ששיעורה לא צויין בפוליסה על סמך ההוראה בפוליסה לפיה סכום הגמלא החודשית ישתנה "מדי חודש בחודשו על פי תוצאותיהן של ההשקעות בינוי הריבית על פיה חושב סכום הגמלא החודשית וההוראות המתאימות לעניין זה בתוכנית הביטוח" ו/או כל הוראה דומה אחרת.	ההלך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה על 2.5 מיליוני ש"ח.

16.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	10/2021	כלל ביטוח וחברה נוספת	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות דוחות, שלא כדין, תביעות ביטוח של ילדים עם צרכים מיוחדים, במסגרת פוליסת ביטוח סיעודי, על אף שהם עונים, לטענת התובעים, על הגדרת מקרה הביטוח מכוח "תשישות נפש" על פי תנאי הפוליסה, וזאת מבלי שבוצעה בדיקה האם מצבם תואם להגדרה זו.	הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם פיצוי צרכים מיוחדים, המבטחים בביטוח סיעודי הקבוצה במלוא הנזקים שנגרמו להם וחיוב הנתבעות לקיים את הסכמי הביטוח.	כל מבטחי הנתבעות עד גיל 21 (או יורשיהם), עם צרכים מיוחדים, המבטחים בביטוח סיעודי הקבוצה במלוא הנזקים שנגרמו להם וחיוב הנתבעות לקיים את הסכמי הביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש אפריל 2023 הגיש התובע בר"ע על החלטת בית המשפט המחוזי בדבר הוצאת חוות דעת המומחה ומחיקת סעיפים מהתגובה לתשובה שהגיש התובע. בחודש מאי 2023 ניתנה החלטת בית המשפט העליון לפיה הבקשה במסגרת הבר"ע מתקבלת בכפוף למתן זכות תשובה משלימה לנתבעות.	סכום התביעה

17.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	04/2022	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי כלל ביטוח ממשיכה לגבות פרמיה ממבטוח גם לאחר שהודיע על ביטול הפוליסה, הואיל והביטול נכנס לתוקף רק ב- 1 לחודש הקלנדרי העוקב ליום קבלת ההודעה אצל כלל ביטוח, זאת חלף מועד כניסת הביטול לתוקף תוך 3 ימים ממועד מסירת הודעת הביטול על ידי המבוטח, כנדרש בהתאם להסדר התחיקתי. כן נטען להעדר גילוי נאות למבוטח בדבר ההסדר במקרה של ביטול הפוליסה על ידי המבוטח טרם רכישת הפוליסה.	הסעדים העיקריים הנתבעים הינם סעד הצהרתי, לפיו הודעת ביטול של מבטוח תיכנס לתוקף תוך 3 ימים ממועד מסירתה, וסעד כספי של השבת כל הפרמיות שנגבו מהמבטוחים בשל התקופה שתחילתה מהיום הרביעי לאחר מסירת הודעת הביטול ופיצוי בשיעור של 50% מגובה הפרמיה החודשית הממוצעת לחברי הקבוצה שדחו את הודעת הביטול שלהם עקב הוראת הפוליסה, והכל בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. לחילופין, סעדים הצהרתיים / כספיים אחרים.	הקבוצה אותה מבקש המבקש לייצג הינה: (א) כל המבטוחים אשר הודיעו לכלל ביטוח על ביטול הפוליסה וכלל ביטוח לא ביטלה את הפוליסה שלהם תוך 3 ימים מיום מסירת הודעת הביטול (ב) כל המבטוחים שהודיעו לכלל ביטוח על ביטול הפוליסה ושההודעת הביטול נפל ליקוי כלשהו וכלל ביטוח לא הודיעה למבטוחים על הליקוי תוך 3 ימי עסקים ממועד מסירת הודעת הביטול; (ג) כל המבטוחים שביקשו לבטל את הפוליסה במועד כלשהו בחודש קלנדרי הקודם ל- 3 ימים לפני תום החודש הקלנדרי ודחו את שליחת הודעת הביטול בשל ההסדר החוזי לפיו הביטול יכנס לתוקף החל מ- 1 לחודש הקלנדרי העוקב למועד קבלת הודעת הביטול בכלל ביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש ספטמבר 2023 הגיש הממונה את עמדתו שכלל תומכת בעמדת הנתבעת.	התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של מיליוני שקלים רבים.

18. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
05/2022	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי בפוליסות ביטוח ניתוחים בישראל הכוללות פיצוי בגין ביצוע ניתוח שלא במימונה של כלל ביטוח, נמנעת כלל ביטוח מלפצות את המבוטחים בגין עלות השתלים והאביזרים ששימשו לביצוע הניתוח וכן נמנעת מלשפות את המבוטחים בגין סכומים המשולמים על ידם כהשתתפות עצמית.	הסעדים העיקריים הנתבעים הינם פסק דין המחייב את כלל ביטוח לכלול מעתה והלאה בתחשיב הפיצוי המגיע לחברי הקבוצה גם את עלות השתל ו/או אביזר ומחייב אותה לשפות את חברי הקבוצה בגין סכומי ההשתתפות המשולמים על ידם בקשר עם הניתוחים השונים ולערוך את תחשיב הפיצוי בהתאמה וכן פסק דין המחייב את כלל ביטוח לשלם לכל אחד מחברי תת הקבוצה לעניין הסעדים הכספיים פיצוי בשיעור 50% (או שיעור אחר) מעלות השתל לכלל ביטוח ו/או את סכום ההשתתפות העצמית ששילם חבר הקבוצה בגין ניתוח שעבר, והכל בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין.	הקבוצה אותה מבקש המבקש לייצג, לעניין הסדרה עתידית, הינה: כל מבוטחי כלל ביטוח הזכאים לפיצוי בשיעור מחצית (או סכום אחר) מהסכום הנחסך לכלל ביטוח במקרה של ביצוע הניתוח שלא במימונה או פיצוי הנגזר מעלות הניתוח לקופת החולים בבית חולים פרטי. הקבוצה אותה מבקש המבקש לייצג, לעניין הסעדים הכספיים, הינה כל מבוטחי כלל ביטוח הזכאים לפיצוי בשיעור מחצית (או שיעור אחר) מהסכום הנחסך לכלל ביטוח במקרה של ביצוע הניתוח שלא במימונה או פיצוי הנגזר מעלות הניתוח לקופת החולים בבית חולים פרטי, שהגישו לכלל ביטוח תביעה לקבלת הפיצוי, אך הפיצוי חושב מבלי לכלול את רכיב האביזרים ו/או מבלי שכלל ביטוח השיבה למבוטח את סכום ההשתתפות העצמית וזאת בתקופה של 7 השנים שקדמו למועד הגשת התביעה ועד למתן פסק דין בתובענה.	ההליך מצוי בביחור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה מוערך בלמעלה מ-2.5 מיליוני ש"ח.	

19. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
07/2022	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי כלל ביטוח דוחה תביעות מבוטחים בפוליסות ביטוח בריאות פרטי ששווקו על ידה עד לחודש פברואר 2016, הכוללות רובד ביטוח בסיסי, בנימוק שמדובר ב'ניתוח מניעתי' שאינו עונה על הגדרת המונח 'ניתוח' בפוליסה (להלן: "פוליסות ברובד הבסיסי"); וכן בטענה כי כלל ביטוח שיווקה, כנגד פרמיות מוגדלות, פוליסות המרחיבות כביכול את הכיסוי לעומת הפוליסות ברובד הבסיסי, וכוללות כיסוי בגין ניתוחים מניעתיים, בעוד שרכיב זה כבר מכוסה בפוליסות ברובד הבסיסי.	הסעדים העיקריים הנתבעים, הינם הצהרה כי בהתאם לפוליסות ביטוח הבריאות של כלל ביטוח, בהן 'ניתוח' מוגדר כ"מקרה ביטוח", נכלל כל ניתוח שיש צורך רפואי לבצעו, ובכלל זה גם ניתוח מניעתי – שנעדר למנוע מחלה, פגם או עיוות אצל המבוטח ו/או את השפעתם המזיקה של כל אלה; הצהרה כי דחיית תביעות מבוטחים לכיסוי בגין ניתוח מניעתי מכוח פוליסת ביטוח הבריאות ברובד הבסיסי, מהווה הפרה של חוזה הביטוח וצו המחייב את כלל ביטוח לפנות אל המבוטחים בפוליסות ביטוח ברובד הבסיסי ולעדכןם כי ניתוחים מניעתיים נכללים במסגרת הכיסוי הביטוחי שבפוליסה.	הקבוצה הראשונה אותה מבקש המבקש לייצג הינה כל אדם שהתקשר בחוזה ביטוח בריאות עם כלל, הכולל כיסוי ביטוחי בגין 'ניתוח', ותביעתו לביצוע ניתוח נדחתה ו/או תדחה מן הטעם שמדובר ב'ניתוח מניעתי' שלא מכוסה בפוליסה עד למתן הכרעה סופית וחלוטה בתובענה הייצוגית. הקבוצה השניה אותה מבקש המבקש לייצג הינה כל מבוטחי כלל בעבר ובהווה שרכשו ממנה ו/או ממי מטעמה עד ליום 1 בפברואר 2016 פוליסות ביטוח בריאות פרטי המרחיבות את הכיסוי הביטוחי לניתוחים מניעתיים, ושילמו בגין פרמיות ביתר החל ממועד שיווק פוליסות ההרחבה ועד למועד הפסקת הגבייה ו/או עד למתן הכרעה סופית וחלוטה בתובענה הייצוגית.	ההליך מצוי בביחור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה מוערך בלמעלה מ-2.5 מיליוני ש"ח.	

20.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	10/2022	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי כלל ביטוח נוקטת במדיניות של חידוש אוטומטי של פוליסות ביטוח דירה תוך העלאת דמי הביטוח משנה לשנה, ללא קבלת הסכמת המבוטח לכך.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם, ליתן צו הצהרתי ולפיו כלל ביטוח פעלה בניגוד לדין, להורות לכלל להימנע מחידוש אוטומטי של הפוליסות /או תוך הרעת תנאים, ולפצות את חברי הקבוצה בגין נזקיהם בתוספת ריבית והצמדה.	הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל לקוחות המשיבה, אשר המשיבה האריכה להם את פוליסת ביטוח הדירה ללא קבלת הסכמתם /או כל לקוחות המשיבה אשר חויבו בדמי ביטוח בגין פוליסה לביטוח דירה ללא קבלת הסכמתם (ובכללם לקוחות כלל ביטוח אשר דמי הביטוח הועלו להם ללא קבלת הסכמתם בעת חידוש הפוליסה), בתקופה החל מ-7 שנים לפני הגשת התובענה ועד היום.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ-3 מיליוני ש"ח.
21.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	11/2022	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בעיקרה בטענה כי כלל פנסיה וגמל גובה שלא כדין דמי ביטוח בגין ארכת ביטוח (תשלום עבור כיסוי ביטוחי במצבים שבהם נפסקות ההפקדות השוטפות לקרן הפנסיה) באמצעות ניכויים מסכום הצבירה, תוך הקטנת סכום הצבירה, מבלי ליידיע את העמיתים מראש ולאפשר להם להפעיל את זכותם לוותר על הכיסוי, וכן מסרבת להשיב את דמי הביטוח במקרה בו מתברר לה כי העמית היה מבוטח בקרן פנסיה אחרת.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם השבת דמי הביטוח ששולמו בתקופת ארכת הביטוח ע"י חברי הקבוצה; וחייב כלל פנסיה וגמל להודיע מראש לעמיתים על תחילת ארכת הביטוח, תעריפי דמי הביטוח והאפשרויות העומדות בפניהם.	הקבוצה המיוצגת הינה כל העמיתים (בעבר ובהווה) שקרן הפנסיה שלהם, המנוהלת ע"י כלל פנסיה וגמל, נכנסה להסדר ארכת ביטוח ללא שקיבלו הודעה על כך מראש תוך שלילת זכות הבחירה שלהם שלא לאפשר את כניסת ההסדר לתוקף.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לבקשת בית המשפט, בחודש פברואר 2024 הוגשה עמדת הממונה אשר קובעת, בין היתר, כי ארכת הביטוח מופעלת באופן אוטומטי עם הפסקת ההפקדות לקרן וכי החברה המנהלת נדרשת להודיע לעמית על הפסקת ההפקדות עבורו.	סכום התביעה הייצוגית מוערך על ידי התובע בהערכה שמרנית, בלא פחות מ-2.5 מיליוני ש"ח לשנה ובסה"כ כ-17.5 מש"ח בשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה לאישור.
22.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	12/2022	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה שבמקרה של נזק שנגרם על ידי נגרר וגורר, כלל ביטוח (כמבטחת של הגורר או של הנגרר) מסרבת לשלם את מלוא סכום הנזק שנגרם לצד ג' כפי שהתחייבה בפוליסה ומשלמת רק את מחציתו, בתואנה כי האחריות לנזקים שנגרמו על ידי נגרר או על ידי גורר אמורים להתחלק ביניהם תמיד באופן שווה.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם סעד כספי הכולל בין היתר פיצוי בגין ההשתתפות העצמית ששולמה למבטחת האחרת, החזר פרמיה למבטחים, צו עשה המורה לכלל ביטוח לשפות את צד ג' במלוא הנזק שנגרם בהקשר של פוליסה קיימת, וחובת גילוי ביחס לפוליסות חדשות עמית בשל אותו נזק שנגרם לצד ג' /או שנאלצו לשלם מכיסם את מחצית / חלק הנזק שנגרם לצד ג'.	הקבוצה המיוצגת הינה כל מבטחי כלל ביטוח שרכשו ממנה פוליסת ביטוח צד ג' /או חובה של נגרר /או של גורר ב-7 שנים הקודמות להגשת בקשה זו; ולחלופין או בנוסף: כל מבטחי כלל ביטוח שרכשו ממנה פוליסת ביטוח צד ג' /או חובה של נגרר /או של גורר שנאלצו לשלם פעמיים דמי השתתפות עצמית בשל אותו נזק שנגרם לצד ג' /או שנאלצו לשלם מכיסם את מחצית / חלק הנזק שנגרם לצד ג'.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ-2.5 מיליוני ש"ח.

23.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה		
	01/2023	כלל ביטוח	בית הדין האזורי לעבודה	תל אביב	עניינה של התובענה בטענה כי שיעור תגמולי הביטוח להם זכאים מבטוחים המצויים באובדן כושר עבודה הוקטן שלא כדין על ידי כלל ביטוח, ללא קבלת הסכמה מפורשת מראש של המבטוחים, תוך הפרת הוראות הפוליסה והוראות רשות שוק ההון וכן תוך הפרת חובת הגילוי והטעיה ומבלי שנשלחת למבטוחים כל התראה או הודעה בדבר הצורך בתשלום פרמיה נוספת או הקטנת הכיסוי הביטוחי. כן נטען, כי שיעור הפיצוי החודשי של מבטוחים בכיסוי ביטוחי לאובדן כושר עבודה הוקטן או יוקטן בעתיד בשל ייקור בפרמיה בעקבות עליית הגיל של המבטוחים.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם סעד הצהרתי האוסר על כלל ביטוח להקטין את שיעור תגמולי הביטוח בגין אובדן כושר עבודה, ללא קבלת הסכמה מפורשת, בכתב של המבטוח, וסעד כספי המחייב את כלל ביטוח לשלם לחברי הקבוצה שקרה להם מקרה אובדן כושר עבודה את ההפרש בסכום תגמולי הביטוח.	הקבוצה המיוצגת הינה: לעניין ההסדרה העתידית – כל מבטוחי כלל ביטוח בביטוחי אובדן כושר עבודה, שלטענת כלל ביטוח שיעור הכיסוי הביטוחי המבטוח בעניינם מופחת או יופחת בעתיד בשל גידול בפרמיה בעקבות עליית גילם; ולעניין הסעדים – כל חברי הקבוצה בעבר ובהווה, אשר אירוע הביטוח בעניינם התרחש, ושיעור תגמולי הביטוח שלהם הוקטן על ידי כלל ביטוח ללא קבלת הסכמה מפורשת, אקטיבית ומראש על ידי המבטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך באופן שמרני את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של 18 מיליוני ש"ח ב-3 השנים שקדמו להגשת התובענה.

24.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה	
	03/2023	כלל ביטוח	בית המשפט המחוזי בתל אביב	עניינה של התובענה בטענה לפיה כלל ביטוח נקטת בפרקטיקה פסולה ובלתי חוקית בכך שהיא משיבה באופן חלקי את שכר טרחת השמאי לניזוקים, ללא הצדקה ומבלי לנמק מדוע בוצעה ההפחתה של שכר הטרחה.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם סעד כספי בגובה הפער בין שכר הטרחה ששילמו חברי הקבוצה לשמאים לבין התשלום ששולם לחברי הקבוצה כתגמולי ביטוח בגין מרכיב זה (להלן: "הנזק הממוני"), ובנוסף פיצוי בגין נזק לא ממוני בסך 20% מהנזק הממוני של כל חברי הקבוצה.	הקבוצה המיוצגת הינה כל ניזוק, מבטוח או צד שלישי, אשר זכאי לקבל מכלל ביטוח החזר עבור שכר טרחת שמאי, אותו שילם הניזוק לשמאי כלשהו על מנת שיערוך את שומת הנזק לרכבו, וכלל ביטוח לא העבירה לידו את מלוא הסכום ששילם בגין שכר טרחת השמאי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ- 2.5 מיליוני ש"ח.

25.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	03/2023	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מסרבות לממן את הוצאות המבטחים לרכישת קנאביס רפואי, וזאת, לטענת התובעים, בניגוד להוראות ביטוח לכיסוי תרופות שאינן כלולות בסל הבריאות (להלן: "הפוליסות") ולעובדה שהקנאביס הרפואי מוכר לשימוש בהתוויה רפואית במדינות המערב.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם בין היתר סעד הצהרתי כי על כלל ביטוח להשיב למבטחים בפוליסות הוצאות בגין רכישת קנאביס רפואי; להורות לכלל ביטוח לפנות לכלל מבטחיהן הזכאים בשנים האחרונות ולהזמין "הפוליסות" ולעובדה שהקנאביס הרפואי מוכר לשימוש בהתוויה רפואית במדינות המערב.	הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג, הינה כל מי שהיה מבטוח של כלל ביטוח בפוליסות ואשר לא זכה להשבת הוצאותיו לרכישת קנאביס רפואי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ⁵	התובעים מעריכים את סכום התביעה המולל לכלל חברי הקבוצה בסך של כ- 13.5 מיליוני ש"ח.

26.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	05/2023	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בטענה כי בעת קבלת בקשת עמית לקבלת קצבת נכות, קרן הפנסיה לא בודקת האם העמית הינו סיעודי ו/או חלה החמרה במצבו באופן שהפך סיעודי, וכפועל יוצא מכך הקרן אינה משלמת לעמיתים הזכאים לכך תוספת קצבת נכות סיעודית.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם תשלום תוספת קצבת נכות סיעודית לחברי הקבוצה; פיצוי ו/או השבה בגין אי הפרשות מלאות לקרן ובגין הפסדי התשואה שנגרמו לחברי הקבוצה כתוצאה מאי ביצוע התשלום האמור; חיוב הקרן לתת הוראות מדויקות לרופאי הקרן בקשר עם בחינת מצב סיעודי בעת בחינת בקשה לקבלת קצבת נכות.	הקבוצה המיוצגת הינה עמית קרנות "כלל פנסיה" ו"כלל פנסיה משלימה" המבטחים בכיסוי ביטוחי נכות, אשר מבטחים בקרן פנסיה וזכאים לפנסיות נכות ואשר בשל מצבם הרפואי בנוסף לאי כושרם הפכו לסיעודיים וקרן הפנסיה לא השלימה להם את התשלום החודשי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית אינו ניתן להערכה, לטענת התובע, ואולם לצרכי אגרה הועמד על לא פחות מ – 2.5 מיליוני ש"ח לשנה ובסה"כ כ-18.75 מלש"ח בשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה לאישור.

27.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	05/2023	כלל החזקות כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה לנזק נטען, שנגרם לעמיתים בקופות הגמל, בקרנות הפנסיה, בביטוחי החיים ובפוליסות חיסכון שמנוהלות על ידי חברות הקבוצה, נוכח החלטת המשיבים למכור את מניות חברת אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ ("אלרוב") שהוחזקו על ידי חברות הקבוצה, במסגרת השקעות כספי המבטחים והעמיתים, לחברת ישראל-קנדה (ס.ר.) בע"מ ("ישראל קנדה"), וזאת בשל סכסוך של חלק מן המשיבים עם בעל השליטה באלרוב ועל אף שבמועד חתימת ההסכם כביכול הייתה בידי חברות הקבוצה הצעה ממר אלפרד אקירוב לרכישת מניות אלרוב במחיר העולה לפחות ב- 33% על המחיר ששילמה ישראל קנדה עבור מניות אלרוב.	פיצוי בגין נזק כספי, המשקף לטענתו את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה.	הקבוצה אותה מבקש לייצג הינה כל מי שהיה עמית בקופות הגמל, בקרנות הפנסיה, ביטוחי החיים ופוליסות החיסכון שמנוהלות על ידי חברות הקבוצה, שהחזיקו במניות אלרוב ביום 18 למרס 2021.	תביעה זו הוגשה בהמשך התובע מעריך את הנזק לתביעה ייצוגית שהוגשה המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של כ- 128 מיליוני ש"ח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

5. בחודש יולי 2022 ובחודש ספטמבר 2022, הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בקשות לאישור תובענות כייצוגיות כנגד כלל ביטוח, שעניינן בטענות ועילות דומות (להלן: "ההליכים הקודמים"). בחודש ינואר 2023 התקבלה החלטת בית המשפט לאחד בין ההליכים הקודמים, ובהתאם לכך התובעים הגישו בחודש מרס 2023 את הליך זה.

28.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	06/2023	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי בעקבות צו ההרחבה בדבר הגדלת ההפרשות לביטוח פנסיוני במשק 2016 (להלן: "צו ההרחבה") שעניינו הגדלת שיעורי ההפקדות לביטוח פנסיוני שנדרש מעסיק להפקיד עבור עובדיו (להלן: "הגדלת ההפקדות"), פתחה כלל ביטוח למבטחיה, להם היו פוליסות ביטוחי מנהלים ותיקות שהופקו לפני 31 במאי 2001 (להלן: "הפוליסות הותיקות"), פוליסות ביטוחי מנהלים חדשות (להלן: "הפוליסות ההפרשיות") שבמסגרתן נקבעו מקדמי קצבה שאינם מובטחים וגרועים ממקדמי הקצבה המובטחים בפוליסות הותיקות, וניתבה לפוליסות ההפרשיות את תוספת הכספים בגין הגדלת ההפקדות, וזאת מבלי שנתקבלה הסכמת המבטחים.	הסעד לו עותר התובע הינו ביטול הפוליסות ההפרשיות והעברת ההפקדות שבוצעו להן וכן הפקדות עתידיות שמקורן בהגדלת ההפקדות, לפוליסות הותיקות, ולחלופין לקבוע מקדמים מיטיבים בפוליסות ההפרשיות לפי שיקול דעת בית המשפט; לשלם למי שהחל לקבל קצבה מהפוליסות ההפרשיות את ההפרש בין הסכומים שהיה מקבל אם כל הכספים בגין הגדלת ההפקדות היו מנותבים לפוליסות הותיקות (או הסכומים שהיה מקבל בגין מקדמים מיטיבים לפי שיקול דעת בית המשפט) לבין הסכומים שקיבל בפועל; לחייב את כלל ביטוח לשלם לכל אחד מחברי הקבוצה פיצוי בסך 500 ש"ח בגין נזק לא ממוני בשל הטעיה.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שכלל ביטוח ניהלה עבורו פוליסת ביטוח מנהלים שהופקה עד 31 במאי 2001 ושאוחר 30 ביוני 2016 היא ניהלה עבורו, בפוליסת ביטוח חדשה את הכספים שהתקבלו עבורו בגין הגדלת ההפקדות, או מוטביו או יורשיו של כל אדם כאמור.	מציב בבירור לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך בשמרנות את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של מיליוני ש"ח.

29.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	06/2023	כלל ביטוח כלל פנסיה וגמל בית המשפט המחוזי 4- חברות נוספות תל אביב-יפו	עניינה של התובענה בטענה כי היה על הנתבעות להימנע מלנכות מס מחלק הקצבה בגובה "הקצבה המוכרת" של מקבלי קצבה במוצרים הפנסיוניים המנוהלים על ידן, וליישם פטור ממס בגין רכיב זה, וכפועל יוצא הקצבה המשולמת לחברי הקבוצה היתה גבוהה יותר.	השבה לחברי הקבוצה של כספים שנוסו כנס מחלק הקצבה בגובה "הקצבה המוכרת".	ההליך מציב בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. מקורות הפנסיה החדשות ו/או קופות הגמל ו/או קופות הביטוח המנוהלות על ידי מי מהמשיבות, שהיה זכאי לקבל פטור ממס לקצבתו בגין רכיב 'הקצבה המוכרת' שלו, כהגדרת מונח זה בפקודת מס הכנסה, ולא קיבל את הפטור הנ"ל, וזאת החל מיום 1.1.2012 ואילך.	ההליך מציב בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. במקביל להגשת התשובה לבקשה לאישור התובענה כייצוגית הגישו המשיבות בקשה למתן רשות למשלוח הודעת צד שלישי לרשות המיסים.	התובע מעריך את הנזק המצרי של כל חברי הקבוצה בסכום של כ- 297 מיליוני ש"ח לכלל חברי הקבוצה, שהינם מקבלי קצבאות בנתבעות, ללא ייחוס סעד כספי ספציפי לכל נתבעת.

30.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	08/2023	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי בפוליסות ביטוח המשוקקות על ידי כלל ביטוח, בתכנית מסוג "הגנה עצמית" ו/או כל שם שיווקי אחר, התבקשה כלל ביטוח במסגרת טופס ההצטרפות לביטוח (הצעת הביטוח) לבטח את מבטחיה בתכנית ביטוח הכוללת מספר כיסויי ביטוח, וביניהם כיסוי ביטוחי לנכות צמיתה מתאונה, ואולם בפועל הפיקה למבטחים כיסוי ביטוחי שונה ונחות מסוג "אבדן / פגיעה בתפקוד").	מתן צו עשה לפיו כלל ביטוח תחייב לעדכן את פוליסות הביטוח בכיסויי ביטוחי מסוג נכות צמיתה מתאונה, תחייב להעניק לחברי הקבוצה כיסוי ביטוחי בגין נכות צמיתה מתאונה ותחייב בריבית מיוחדת.	כל מבטחי כלל ביטוח בפוליסות בריאות, בתכנית "הגנה עצמית" ו/או כל שם שיווקי אחר, שהופקה על ידי כלל ביטוח עם כיסויי ביטוחי מסוג "אבדן / פגיעה בתפקוד" וזאת בניגוד לאמור בטופס ההצעה לביטוח, בו צוין כיסוי ביטוחי מסוג "נכות מתאונה" וכן מבטחי כלל ביטוח בפוליסה זו שנמנעה מהם זכאותם לקבלת תגמולי ביטוח בגין נכות צמיתה, בגין ארוע תאונה, בטענה שלא קיים כיסוי מסוג זה בפוליסה.	ההליך מציב בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ-2.5 מיליוני ש"ח.

31.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
09/2023	כלל ביטוח וכנגד 7 חברות ביטוח נוספות	עניינה של התובענה בטענה שהנתבעות אינן משלמות מקרי ביטוח ואינן מעניקות שירותי גרירה למבוטחים הרוכשים כתב שירות לגרירה, במקרה בו נדרש לגרור את הרכב המבוטח באמצעות גרר בהרמה, ומחייבות את בעלי הרכבים הללו בתשלום נוסף למרות שעניין זה לא בא לידי ביטוי בנוסח כתבי השירות.	הסעדים המבוקשים הינם, בין היתר, פיצוי בגין החזר תשלומי הפרמיה, עלות הגרירה והן בשל נזק שאינו נזק ממון ("כאב וסבל") בסך של 3,000 ש"ח לחבר קבוצה, ובנוסף תיקון של נוסחי כתבי השירות המונפקים מטעם המשיבות	הקבוצה בשמה מוגשת התובענה מוגדרת כ- "קבוצת הצרכנים שמחזיקה או החזיקה בכתבי שירות של המשיבות 1-8 ב- 7 השנים האחרונות עובר להגשת התובענה ובעת שלאחר הגשת תובענה זו עד מתן פסק דין, ואשר רכבם מצריך אפשרות או מחייב גרירה בהרמה בעת השבת הרכב (המחייב גרירה למוסך).	ההליך מציב בבירור מצוי בקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של כ-80 מיליוני ש"ח.

32.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
11/2023	כלל ביטוח וכנגד 7 חברות ביטוח נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי בתמחור פרמיות בפוליסות בענפי הביטוח חיים, בריאות וכללי לא נכללו "אירועי קטסטרופה" כדוגמת מלחמת "פתע" ו/או אירוע קיצוני או בלתי צפוי אחר, אשר מקטינים את הסיכון והחשיפה של הנתבעות; כי נוכח מלחמת חרבות ברזל צפויה לנתבעות ירידה חדה בסיכון בפוליסות בהן מרכיבי הסיכון פחתו משמעותית (ואף בחלקן לא קיימים)	הסעדים המבוקשים הינם סעד הצהרתי, צו עשה, השבה או הפחתה של הפרמיות החל ממועד הכרזה על מצב חירום, פיצוי כספי ממוני ולא ממוני.	המבקשים מגדירים חמש תתי קבוצות בתובענה. (1) "מבוטחים שבחלק מהפוליסות שלהם קיים חריג מלחמה המחרג כיסוי ביטוחי למקרה ביטוח במלחמה אך לאור גיוסם בצו 8 בהקשר שלהם ירד הסיכון האקטוארי ובהתאם יש לפעול להחזרת ו/או הפחתת הפרמיה (2) מבוטחים של המשיבות, בעיקר בתחום הביטוח הכללי, שלאור ההכרזה על מצב חירום ומעבר מוסדות ממשלתיים, גופים ציבוריים וגופים דו מהותיים לעבודה במתכונת חירום לא יוכלו או יוכלו באופן חלקי ומצומצם לממש את השירות ו/או הכיסוי הביטוחי (3) מבוטחים של המשיבות שלאור ההכרזה על מצב חירום ומעבר מוסדות ממשלתיים, גופים ציבוריים וגופים דו מהותיים לעבודה במתכונת חירום, אינם יכולים לקבל שירותים כגון טיפולים וניתוחים אלקטיביים בבתי החולים הציבוריים. (4) מבוטחים בתחום ביטוח כללי – פוליסות רכוש לסוגיהן, רכב, דירה (5) מבוטחים בפוליסות השונות בתחום העסקי אשר לאור מצב החירום הסיכון בהם קטן באופן משמעותי.	ההליך מציב בבירור מצוי בקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ-2.5 מיליוני ש"ח. כאשר ביחס למבוטחים המגויסים בצו 8 נטען, כי הערכת הנזק היא בסך של 10.02 מיליוני ש"ח (ביחס לכלל הנתבעות).

33.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	12/2023	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת גובה בקרן הפנסיה המקיפה שבניהולה שלא כדין דמי ביטוח גבוהים מאלו שהייתה זכאית לגבות, תוך הקטנת סכום הצבירה, וזאת: (א) בעת קבלת הפקדות רטרואקטיביות – נגבים דמי ביטוח גבוהים מדמי הביטוח שאותם הייתה הנתבעת אמורה לגבות; (ב) כתוצאה מייחוס "הכנסה מבוטחת" שהינה גבוהה משכר העמית כשישעור ההפקדה לתגמולים עלה על 11.5% משכר העמית ופחת מ- 13%; (ג) כתוצאה מגביית דמי ביטוח בשל חלק הכנסת העמית העולה על תקרת ההפקדה החודשית לקרן הפנסיה הקבועה בד"ן.	השבת דמי ביטוח שנגבו ביתר מחברי הקבוצה בתוספת הפרשי הצמדה למדד וריבית; הצהרה על בטלות הוראות בתקנון שהיה בתוקף בשנים הרלבנטיות ואיסור על החברה המנהלת לבצע את הפעולות האמורות סעיפים (א) עד (ג) לעיל.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שבמהלך 7 השנים שהסתיימו ביום הגשת הבקשה היה עמית בקרן הפנסיה המקיפה של ביטוח שחושבה על בסיס סכום הגדול מהסכום המירבי לעניין זה, לפי הד"ן ו/או לפי תקנון הקרן שהיה בתוקף ביום הגבייה, לפי הנמוך מהשניים.	מצוי בבירור לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך בהערכה שמרנית, לטענת התובע, במיליוני ש"ח, מבלי לנקוב בסכום מסוים.

34.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	01/2024	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת העלתה דמי ניהול בחשבונות העמיתים במוצרים המנוהלים על ידי מבלי לשלוח אליהם הודעה מראש כדין.	השבה של מלוא הסכומים שנגבו שלא כדין מכל אחד מחברי הקבוצה בצירוף התשואות שסכפים אלו היו מניבים בחיסכון הצבור	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל עמיתי קופות גמל ו/או קרנות השתלמות ו/או קרנות פנסיה ו/או כל מכשיר אחר שבניהול המשיבה (לרבות מכשירי חסכון שהיו בניהול מי שהמשיבה היא חליפתה וכל מי שהיה עמית בהם במהלך השנים הרלוונטיות) - לרבות עמיתים שנפטרו ו/או מוטביהם, להם הועלו דמי ניהול מבלי שנמסרה להם הודעה על העלאת דמי ניהול כנדרש בד"ן, וזאת במהלך התקופה שתחילתה בחודש ינואר 2008 וסיומה בחודש ינואר 2017, למעט שלוש העלאות מחיר אשר לגביהן בלבד ניתן מעשה בית דין בת"צ (מחוזי ירושלים) 59823-03-15 יאיר צדקני נ' כלל פנסיה וגמל בע"מ (13.12.2018)	מצוי בבירור לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך, על ידי התובע בסכום העולה על 2.5 מיליון ש"ח.

35.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	01/2024	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת גבתה דמי ניהול בשיעור העולה על השיעור המותר לגביה על פי דין, בחשבונות של עמיתים שהקשר עמם נותק או בחשבונות של עמיתים שנפטרו.	השבה של מלוא הסכומים שנגבו שלא כדין מכל אחד מחברי הקבוצה בצירוף התשואות שסכפים אלו היו מניבים בחיסכון הצבור.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל עמיתי קופות גמל ו/או קרנות השתלמות ו/או קרנות פנסיה ו/או כל מכשיר אחר שבניהול המשיבה (לרבות מכשירי חיסכון שהיו בניהול מי שהמשיבה היא חליפתה וכל מי שהיה עמית בהם במהלך התקופה הרלוונטית) - לרבות עמיתים שנפטרו ו/או מוטביהם, מהם נגבו דמי ניהול בשיעור הגבוה מהשיעור המירבי הקבוע בתקנה 8 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), תשע"ב-2012 וזאת במהלך התקופה שתחילתה ביום 1 לינואר 2013, (מועד כניסת התקנות הנ"ל לתוקף) וסיומה במועד מתן הכרעה סופית וחלוטה בתובענה	מצוי בבירור לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך, על ידי התובע בסכום העולה על 2.5 מיליון ש"ח.

36. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
05/2024	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת הציעה למבוטחים בפוליסות "הסנה" שפרשו, מסלול קבלת קצבה המבטיח מספר קצבאות גבוה מהמסלול לקבלת קצבה לו היו זכאים על פי תנאי הפוליסה, באופן שהפחית את גובה הקצבה שקיבלו המבוטחים.	לאפשר לכל חברי הקבוצה לבחור באופן רטרואקטיבי במסלול קבלת קצבה בהתאם לאמור בפוליסה (על פי הנתען), ולשלם לכל מי שיבחר בכך את הפער בין הסכום שמבוטח היה זכאי לקבל על פי תנאי הפוליסה לבין הסכום ששולם בפועל על ידי הנתבעת, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה מבוטחים בפוליסת ביטוח מנהלים שהנפיקה "הסנה", אשר מנוהלת על ידי הנתבעת, אשר בחרו מסלול קבלת קצבה שונה מהמסלול הקבוע בפוליסה או בחרו לקבל את יתרת הצבירה שלהם בפוליסה כתשלום חד פעמי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	
תל אביב	בית המשפט המחוזי					

2.1.3. תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס⁶

1. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
8/2016 בית הדין האזורי - ת"א (1)	כלל פנסיה וגמל כלל ביטוח	עניין של התובענות בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים בקרנות הפנסיה, בקופת הגמל תמר, בקרן ההשתלמות שבניהולן ובביטוחי מנהלים, נוסף על דמי הניהול, "הוצאות ניהול השקעות" (להלן: "הוצאות ישירות"), וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת להן לגבות הוצאות אלה ובניגוד לתקנון הקרן או לתקנון הקופה או לפוליסה, לפי העניין.	התובעים בתובענות ביקשו לחייב את הנתבעות להשיב את סכומי ההוצאות הישירות שנגבו מהם ביתר. בנוסף, חלק מהתובעים ביקשו לחייב חלק מהחברות המנהלות הנתבעות בתוספת הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו וחלקם מבקשים לחייב את הנתבעות בהפרשי ריבית שקלית כחוק מיום גביית היתר ועד התשלום בפועל.	העמיתים הפנסיה, ההשתלמות, בקופת הגמל "כלל תמר" שבניהולן של הנתבעות והמבוטחים בביטוחי מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט (להלן: "החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור"). חברות הקבוצה לא היו במקור צד להליך האמור.	בתובענה 1 המתייחסת לקרנות הפנסיה, סכום התביעה הייצוגית הועמד על סך של כ- 341 מיליוני ש"ח בגין השנים 2009-2015 בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שגבתה הנתבעת מחברי הקבוצה בשנת 2016 ובתוספת התשואה שהיו משיגים הכספים שנוכו כהוצאות ניהול ההשקעות.
11/2016 בית הדין האזורי בירושלים (3)					בחודש יוני 2023 ניתן פסק דינו של ביהמ"ש העליון אשר דן בבקשת רשות הערעור כערעור וקיבל את הערעור על החלטת האישור, תוך שקבע כי חברות ביטוח וחברות מנהלות פועלות כנאמנות על כספי העמיתים ומשכך זכאיות לגביית הוצאות. בהמשך לכך, הגישו הצדדים השלמות טיעון. בחודשים מרס ואפריל 2024 הוגשו בקשות להסתלקות בהסכמה ללא צו להוצאות בכל הליכים. [לפרטים בדבר הליך בעניין הדומה המתנהל כנגד "עתודות" – קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ, אשר טרם בא אל סיומו ראה סעיף 2.1.2 (2) לעיל].	בתובענה 3, המתייחסת לקופת הגמל תמר, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 181 מיליוני ש"ח.
12/2016 בית הדין האזורי – ת"א (4)						בתובענה 4, המתייחסת לביטוחי מנהלים, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 404 מיליוני ש"ח בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שחייבה הנתבעת את חברי הקבוצה בשנת 2016 וכן ריבית והצמדה.

6. לא כולל תביעות שהסתיימו בשנת הדוח, אך הדיווח על סיומן ניתן במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2023.

ביאור 8: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

2.2 פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או תובענות שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

2.2.1 בנוסף לתובענות הייצוגיות המהותיות, המתוארות בביאור 8(2.1.1) לבקשות התלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות, המתוארות בביאור 8(2.1.2) ולבקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות שסולקו במהלך תקופת הדוח, המתוארות בביאור 8(2.1.3), תלויות ועומדות כנגד החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט החברות בקבוצת מקס, בקשות לאישור כתביעות ייצוגיות אשר להערכת החברה הן אינן מהותיות⁷ ולפיכך לא נכלל לגביהן תיאור מפורט בדוחות הכספיים. נכון למועד הדוח, מתנהלות כנגד החברה ו/או חברות המאוחדות שלה כאמור, למעט מקס, 6 תביעות אשר הסכום הכולל המצוין על ידי התובעים בתביעות האמורות הינו בסך של כ-113 מיליוני ש"ח⁸ (לעומת 7 תביעות בסכום של כ-140 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2023).

2.2.2 חשיפות ביטוחיות

בנוסף להליכים המשפטיים הנזכרים לעיל, קיימת גם חשיפה פוטנציאלית, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, להגשת תובענות נגזרות או ייצוגיות נוספות כנגד חברות הקבוצה בין היתר נוכח מבנה השליטה בחברה (לפרטים נוספים ראה ביאור 1, וכן סעיף 2.3 לעיל ולהלן) וכן חשיפה הנובעת ממורכבותם של מוצרי החברות העשויים להביא לכך שתתעורר מחלוקת בדבר פרשנותה של הוראת דין או הסכם, לרבות כפועל יוצא מפערי מידע בין חברות הקבוצה לבין צדדים שלישיים, בכל הנוגע לתנאים חוזיים, מסחריים או הוראות רגולטוריות וזאת גם בשים לב לאפשרות הקיימת לממונה, בתנאים מסוימים, להורות למבטח להפסיק להנהיג תוכנית ביטוח או להורות להנהיג שינוי בתוכנית ביטוח וזאת גם ביחס לפוליסות שכבר שווקו על ידי המבטח, או בדבר אופן היישום של הוראות דין או הסכם, או אופן יישוב התביעה על פי ההסכם, החלים ומשפיעים על מערכת היחסים שבין החברות בקבוצה לבין הלקוח ו/או על מערכת היחסים בין החברה לבין צדדים שלישיים לרבות מבטחי המשנה.

חשיפה זו מוגברת במיוחד בתחומי חיסכון ארוך טווח וביטוחי הבריאות ארוכי הטווח בהם פועלת כלל ביטוח, בין היתר, לאור העובדה שבתחומים אלו הפוליסות הופקו בחלקן לפני עשרות שנים, ואילו כיום, לאחר שינויים מהותיים ברגולציה ועל רקע התפתחות פסיקת בתי המשפט ועמדת הממונה, עשויה להינתן לאותן פוליסות פרשנות שונה בדיעבד ולהחיל ביחס אליהן סטנדרטים פרשניים שונים מאלו אשר היו נהוגים במועד כריתתם. זאת ועוד, בתחומים האמורים, הפוליסות תקפות למשך עשרות שנים, ועל כן קיימת חשיפה שבאותם מקרים בהם תתקבל טענת לקוח ותינתן פרשנות חדשה לאמור בפוליסה, תושפע גם הרווחיות העתידית של אותה חברה בגין תיק הפוליסות הקיים. זאת, בנוסף לפיצוי שיכול להינתן ללקוחות בגין פעילות העבר.

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בעיקר בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות. תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו מורכב ועתיר פרטים, והוראות רגולטוריות המשתנות על פני שנים, וקיים בו סיכון אינהרנטי אשר לא ניתן לכימות, להתרחשות של טעות או שורה של טעויות, טעויות מיכון או טעויות אנוש, אשר עלולות להיות בעלות השפעה רוחבית. לא ניתן לצפות מראש את מלוא סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות ו/או הכרעות רוחביות של הממונה.

חשיפה כאמור נובעת גם ממורכבותם של המוצרים האמורים, המאופיינים באורך חיים ממושך מאוד, וכפופים לשינויים מהותיים, מורכבים ותכופים, לרבות שינויים בהוראות רגולציה ומיסוי. מורכבות שינויים אלה והחלתם לגבי מספר רב של שנים יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת וזאת גם לאור ריבוי מערכות מיכון בגופים המוסדיים בקבוצה ומגבלותיהן, לאור תוספות ו/או שינויים לנוסח הבסיסי של המוצרים ולאור שינויים רבים ותכופים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי הרגולציה, הלקוחות (העובדים) ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויי הביטוחיים ו/או ביחס להפקדות לחיסכון, לרבות בהקשרים של דיווחים לעמיתים והצורך ביצירת קשר ישיר מול מעסיקים וגורמים מתפעלים.

מורכבות ושינויים אלו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ולשיעורן, לרכיבים השונים של המוצר, לאופן שיוך הכספים לעובדים (לרבות בשל אי התאמות בין דיווחי המעסיק, לרבות במסגרת ממשק מעסיקים לבין נתוני הפוליסות), למוצרים ולרכיביהם, למועד זקיפת תשלומים, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם, למעמד התעסוקתי, האישי והחיתומי של הלקוחות ולהבטים תפעוליים הכרוכים במעורבות של צדדים שלישיים מחוץ לקבוצה, אשר משפיעים על זכויות הלקוחות ומשליכים, בנוסף, על המידע הנמסר להם. מורכבות זו מתעצמת לאור ריבוי הצדדים הפועלים מול החברות בקבוצה בניהול המוצרים ותפעולם, הכוללים בין היתר גורמים מפיצים, מעסיקים, לקוחות ומבטחי משנה, לרבות לעניין הממשק השוטף מולם והנחיות סותרות שעלולות להתקבל מצידם או מצד הבאים מכוחם. הגופים המוסדיים בקבוצה, עוסקים באופן שוטף בלימוד, איתור וטיפול בסוגיות אשר עלולות לנבוע מהמורכבויות האמורות, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי לקוחות ו/או מוצרים.

7. ראה הערה 3 לעיל לעניין רף המהותיות.

8. מספר התביעות האמור כולל, תביעה אחת בה כלל ביטוח הינה נתבעת פורמאלית ולא מתבקשים סעדים כנגדה, תביעה אחת שהגשתה כתביעה ייצוגית אושרה בה התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו בעשרות מיליוני ש"ח. למידע נוסף בדבר כל התביעות הייצוגיות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת סימקס, ראה [ביאור 8\(2.4.1\)](#) להלן.

מורכבות נוספת בהיבט הפקדות מעסיקים, קשורה למנגנון שנקבע בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, ולפיו רואים סכום שמעסיק חייב לקופת גמל, כהגדרתה בחוק זה, לעניין זכויות העובד או חליפו כלפי קופת הגמל, כאילו שולם במועדו, אלא אם קבע בית הדין האזורי לעבודה שהפיגור בגביית החוב חל שלא עקב רשלנותה או חל עקב נסיבות מוצדקות אחרות, ובכפוף לזכות השיפוי הקיימת לקופה מהמעסיק, בהתאם להוראות החוק. בנוסף, בהתאם לחוזר אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל, קופת הגמל תקבל מאת מעסיק אשר לא העביר תשלומים לקופת הגמל במועד, ריבית פיגורים. קיימים קשיים בפרשנות הוראות הדין ויישומן. אחריות הגופים המוסדיים בקבוצה לגביית חובות מעסיקים לקופות כאמור, יוצרת חשיפה במקרה שנפלו ליקויים בהליך הגבייה.

כמו כן, הגופים המוסדיים בקבוצה מבצעים, באופן שוטף, הליך של טיוב נתונים במערכות המיכון בתחום החיסכון ארוך הטווח, אשר מטרתו להבטיח, כי רישום זכויות העמיתים והמבוטחים במערכות המידע יהיה שלם, זמין וניתן לאחזור וזאת בהתייחס לפערים המתגלים מעת לעת, לרבות לעניין מיכון סיווג הכספים הנחסכים, בהתאם לרביד הוראות הרגולציה שניתנו במהלך השנים, ואילו מצויים בשלבים שונים של טיפול. הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את היקפן, עלויותיהן, ומלוא השלכותיהן של הפעולות האמורות, כמו גם את היקף פערי הטיוב העתידיים, שיכולים לנבוע משינויים רגולטוריים, וזאת בין היתר לאור מורכבות המוצרים, היותם מוצרים ארוכי טווח, נוכח ריבוי מערכות המיכון בתחום ומגבלותיהן. הגופים המוסדיים בקבוצה מעדכנים את ההתחייבויות הביטוחיות שלהם מעת לעת ובהתאם לצורך.

בהקשר זה יציין כי בחודש דצמבר 2021 התקבל בכלל ביטוח מכתב שעניינו יישום של מגבלות רגולטוריות בעניין גביית עלויות כסויים ביטוחיים לפי לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד – 1964 הכולל דרישות לביצוע השבה של סכומים שנגבו, לכאורה, בניגוד למגבלות שפורטו במכתב. החברה מצויה בדיון ודברים מול הרשות בעניין יישום האמור במכתב ובשלב זה אין וודאות באשר למלוא הסכום שתידרש להשיב עקב המכתב האמור, והיא אינה יודעת להעריך, את מלוא ההשלכות הנובעות מהיישום שידרש.

כמו כן קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה לשינויים ולהתערבות רגולטורית משמעותית, בתחומי הביטוח והחיסכון השונים, בין היתר, כאלו המכוונות להפחתה ישירה או עקיפה של דמי ביטוח ודמי ניהול, להתערבות בהליכי מכירה, תוך עשיית שימוש שונה בכלים רגולטוריים מגוונים, אשר יכול ותשליך על תנאי ההתקשרות, מבנה ההתקשרות ויחסי הגומלין שבין גופים מוסדיים, סוכנים, מעסיקים ולקוחות, באופן שיכול וישפיע על העומס וההוצאות התפעוליות, על הרווחיות, על שימורם של מוצרים קיימים ולרבות ביחס למודל העסקי של הענף ולתיק המוצרים הקיימים.

הקבוצה חשופה, באופן שאינו ניתן להערכה, גם לטענות משפטיות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה או יישום הוראות תקנוני קופות הגמל, הפרת חובת נאמנות, תום לב, ניגודי עניינים, רשלנות מקצועית ולרבות בגין אופן ההפצה והמכירה של מוצרי הקבוצה, באמצעות צדדים שלישיים, אשר פעולותיהם, בין במעשה ובין במחדל, עלולות לחייב אותה.

2.2.3 חשיפות נוספות

2.2.3.1 תביעות לא מהותיות או שטרם הוגשו

החשיפה לתובענות שטרם הוגשו כנגד חברות בקבוצה, מובאת לידיעת החברות במספר דרכים. זאת, בין היתר, באמצעות פניות של לקוחות, עובדים, ספקים, עמותות או מי מטעמם אל גורמים בחברות ובמיוחד אל הממונה על פניות הציבור בחברות בקבוצה, באמצעות תלונות של לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד המאסדר, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט ובאמצעות ניירות עמדה של הממונה.

יציין כי ככל שמדובר בתלונות לקוח המוגשת ליחידה לפניות הציבור במשרד המאסדר, הרי שבנוסף על הסיכון שהלקוח יבחר להעלות את טענותיו גם במסגרת תובענה ייצוגית, חשופות החברות בקבוצה אף לסיכון שהמאסדר יכריע בתלונה בדרך של הכרעת רוחב אשר תחול על קבוצה רחבה של לקוחות. בשנים האחרונות, חל גידול בחשיפה לסיכון האמור וזאת בשל המעורבות הגוברת שמגלה המאסדר באמצעות ביקורות, טיפול בתלונות של לקוחות המגיעות לרשות ולרבות לאור העובדה כי מעת לעת נוהג המאסדר לקבוע עמדה עקרונית בדרך של הכרעות רוחב, ניירות עמדה ואף טיוטות של ניירות עמדה, שמתפרסמות על ידו וכן במסגרת הוראות אופרטיביות הניתנות במסגרת דוחות ביקורת. לפרטים נוספים בדבר הכרעות רוחב וניירות עמדה ראה סעיף 2.2.3.2 להלן.

כמו כן, בהתאם להוראות הרגולציה החלה על גופים מוסדיים, במסגרת חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור, במקרים בהם פניית ציבור מצביעה על ליקוי מהותי, מערכתי, שעשוי לחזור על עצמו בהתנהלות הגוף המוסדי, על הגוף המוסדי לפעול לאיתור מקרים דומים שבהם אירע ליקוי דומה, וכל שנמצאו מקרים דומים - לבצע הפקת לקחים ולתקנם תוך פרק זמן סביר. תיקון זה עלול להרחיב את חשיפת הקבוצה להשלכות רוחביות בגין ליקויים כאמור.

2.2.3.2 חשיפות חברות הקבוצה בשל הוראות רגולטוריות, ביקורות וניירות עמדה

א. כמו כן ובאופן כללי, בנוסף לחשיפה הכללית הקיימת לחברות מקבוצת החברה, בגין תובענות עתידיות, כמפורט בסעיף 8 (2.2.2) לעיל, הרי שמעת לעת, לרבות בעקבות תלונות לקוחות או ספקים, ביקורות ובקשות לקבלת מידע, קיימת גם חשיפה בגין התראות בדבר כוונת רשות מפקחת, להטיל על החברות המאוחדות המפוקחות עיצומים כספיים ו/או הוראות בדבר תיקון ו/או השבה ו/או ביצוע פעולות מסוימות ביחס לפעולות שבוצעו בעבר ו/או שינוי התנהגות וזאת, בין היתר, ביחס ללקוח או קבוצה של לקוחות ו/או חשיפה בגין הכרעות רוחביות, במסגרתן יכול ותינתנה הוראות אף על ביצוע השבה ללקוחות או על סעדים אחרים בגין הליקויים אליהן מתייחסות ההתראות או ההכרעות ו/או ניירות עמדה המתפרסמים על ידי גופים מפקחים ואשר מעמדן ומידת השפעתן אינם ודאיים. כמו

כן, חברות הקבוצה מצויות מעת לעת בהליכי שימוע ו/או דיון עם רשויות מפקחות ביחס להתראות ו/או הכרעות ולעיתים מופעלות כנגדם סמכויות אכיפה, במסגרתם מוטלים עיצומים כספיים.

החברות בקבוצה, בוחנות את הצורך בביצוע הפרשות בדוחות הכספיים בקשר לתהליכים האמורים וזאת בהתבסס על חוות דעת יועציהם המשפטיים ו/או מצויים בהליכי לימוד של המשמעויות של הליכים כאמור, וזאת בהתאם לצורך ולעניין.

ב. להלן פרטים בדבר עמדות או טיטות עמדות ממונה או הכרעות עקרוניות שיש להן או עשויה להיות להן השפעה על הקבוצה, כאמור:

1. החברה ניהלה בעבר דיונים מול הממונה בקשר עם טיטות הכרעה שעניינה, בהפקדות חד פעמיות של מבטחים בפוליסות המבטיחות תשואה (להלן: "הפוליסות"). בהתאם לטיטות מחויבת החברה לנקוט פעולות מסוימות ביחס למבטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל, שנשאו את תשואת תיק חוזי ביטוח תלוי תשואה, הייתה שווה או עלתה על התשואה המובטחת בפוליסות ופעולות מסוימות ביחס למבטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל הייתה נמוכה מהתשואה המובטחת. לפיכך, בשלב זה, לאור העובדה שלא ידוע מה יהיה נוסחה הסופי של ההכרעה, אם וככל שתתקבל, אין באפשרות החברה להעריך את השלכותיה ומידת השפעתה על החברה, אם וככל שתפורסם.

2. בהתאם לדוחותיה הכספיים של עתודות, חברה מוחזקת על ידי כלל ביטוח (50%), במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה בנושא זכויות עמיתים. ביום ה-7 באוגוסט 2019 התקבלה בעתודות טיטות דוח הביקורת לתגובתה. טיטות דוח הביקורת עסקה בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי ומשיכת כספים מהקרן. עתודות הגישה את התייחסותה לממצאי טיטות דוח הביקורת וקיימה מספר דיונים עם נציגי הממונה. לחברה נמסר, כי ביום 21 אוגוסט 2022 התקבל בעתודות דו"ח הביקורת הסופי, אשר כולל הנחיות והמלצות לדיקטוריון במספר נושאים ובין היתר: בחינת סוגיית הבועות האקטואריות על כלל היבטיה והשלכותיה; לרבות תוחלתן. אופן הטיפול בהן, הלימה גבוה יותר בין מח"מ הנכסים לבין ההתחייבויות בכל בועה אקטוארית ועוד; וכן מציאת פתרונות לבעיית מקורות מימון לניהול הקרן בעתיד בהינתן היותה קרן סגורה; טיוב אופן תשלומי העמיתים, העמקת הליך טיוב הנתונים, המלצות מסוימות לתיקון תקנון והרחבת ביאורים ועוד. בנוסף, המליץ הממונה לשקול את האפשרות של אימוץ נוסחת ערכי הפדיון הקבועה בתקנות מס הכנסה, על מנת לעודד את העמיתים בקרן לממש את הכספים קצבא ולא כמשיכה הונית. לחברה נמסר, כי ביחס לחלק משמעותי מההמלצות, ובפרט בנושאים הקשורים לבועות האקטואריות, התאמת מח"מ נכסים להתחייבויות ונוסחת הפידיון – נקבע בדוח הביקורת כי דיקטוריון עתודות צריך לגבש עמדתו בסוגיות אלו, ואין ההמלצה מחייבת ספציפית ביחס לאופן הטיפול באותם נושאים; וכי נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, מתקיים שיח מול הרשות במטרה להגיע למודל מוסכם בנושא של הבועות האקטואריות, כאשר נושאים אחרים גובשה תוכנית פעולה קונקרטית המיושמת על ידי הקרן. לאור כל האמור לעיל עתודות אינה יכולה להעריך את מלוא השלכות דוח הביקורת על דוחותיה הכספיים.

2.3 דרישת מידע מאת רשות ההגבלים כנגד חברת הייפ

בחודש ינואר 2024 התקבלה אצל הייפ פתרונות תשלום בע"מ, חברה נכדה של החברה (להלן: "הייפ"), דרישת נתונים ופניה לבחינת התנהלות המקימה חשש להפרת הוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988, וזאת בעניין ממשק של סולקים חדשים למערכות הייפ. הייפ השיבה לרשות התחרות, לאחר שביצעה בחינה בנושא הפניה, תוך שהיא דוחה את החשש האמור ואף מציעה פתרון חלופי לעניין הממשק. למיטב ידיעתה של החברה, רשות התחרות בוחנת את תגובתה של הייפ.

2.4 פרטים מסכמים בדבר חשיפה לתביעות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

2.4.1 להלן פירוט של סכום התביעות הכולל בתובענות ייצוגיות, מהותיות ושאינן מהותיות, אשר הגשתן כתיבעה ייצוגית אושרה, בבקשות תלויות לאישור תובענות ייצוגיות, ובתביעה נגזרת כפי שצוין על ידי התובעים בתביעתם (נומיליט) במסגרת כתיב הטענות שהוגשו כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס. יצוין כי הגשת תביעות ייצוגיות במדינת ישראל אינה כרוכה בתשלום אגרה כנגזרת מסכום התביעה, לפיכך, סכומי התביעה בתביעות מסוג זה עשויים להיות גבוהים באופן משמעותי מהיקף החשיפה בפועל בגין אותה חשיפה. במרבית המקרים מציינים התובעים כי הסכום הנתבע על ידם נקב כהערכה בלבד, וכי הסכום המדויק יתברר במדויק במסגרת ההליך המשפטי. עוד יצוין כי הסכום האמור אינו כולל תביעות שהתובע המייצג לא ציין את סכומן (סעיף ב(3) בטבלה להלן). כמו כן, מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה בפועל של החברה, אשר יכול להיות לבסוף נמוך יותר או גבוה יותר⁹, כי פעמים רבות התובעים נמנעים מלנקוב בסכום התביעה או מציינים כי סכומה עולה על 2.5 מיליון ש"ח על מנת שהתביעה תתברר בגדר סמכות בית המשפט המחוזי והחשיפה בגין תביעות אלו יכולה להיות משמעותית שונה מהמצוין, וכי הסכום הנתבע מתייחס בדרך כלל לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה ולא כולל את התקופה שלאחר מכן.

9. עוד יצוין, כי הסכומים המפורטים אינם כוללים סכומים שנדרשו על ידי התובעים בגין גמול לתובע הייצוגי ושכר טרחה לבא כוחו, אינם כוללים תביעה כנגד עתודות כמפורט בסעיף 2.1.2.2, ואינם כוללים גידול בסכומי התביעה ביחס לתקופה שממועד הגשתה, ככל שרלבנטי.

סוג התביעה	מספר התביעות	הסכום נתבע במיליוני ש"ח (בלתי מבוקר)
א. תובענות שאושרו כתובענות ייצוגיות¹⁰		
1. צוין סכום המתייחס לחברה	5	2,240
2. התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	1	48
3. לא צוין סכום התביעה ¹¹	2	-
ב. בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות		
1. צוין סכום המתייחס לחברה ¹²	16	3,306
2. התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ¹³	5	8,267
3. לא צוין סכום התביעה / צוין טווח אפשרי ¹⁴	19	-
4. צוין סכום שנתי (ובהתאם הסכום הכולל הינו תלוי תקופה) ¹⁵	1	7

בנוסף למפורט בסעיפים 8 (1), ו-8 (2), לעיל, החברה ו/או החברות המאוחדות הינן צד להליכים משפטיים נוספים, מעבר לתביעות שאינן במהלך עסקים רגיל, שאינם הליכים מהותיים ואינם תובענות ייצוגיות ונגזרות ועיקרם תביעות שנקטו לקוחות, לקוחות בעבר, וכן צדדים שלישיים שונים, שלא במסגרת תביעות שוטפות למימוש זכויות על פי חוזי ביטוח או תקנוני קופות גמל, בסכום, נטען כולל של כ-35 מיליוני ש"ח (סך של כ-35 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2023). עילות התביעה במסגרת הליכים אלה רבות ושונות.

2.4.2 ביחס לחברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס, בגין העלויות העשויות לנבוע מהתביעות והחשיפות המתוארות בסעיפים 8 (1), ו-8 (2) לעיל מבוצעות הפרשות בדוחותיהן הכספיים של החברות המאוחדות הרלוונטיות, רק אם יותר סביר מאשר לא (**more likely than not** - דהיינו, ההסתברות עולה על 50%) שתיווצר חבות לתשלום הנובעת מאירועי עבר, ושסכום החבות ניתן לכימות או להערכה בטווח סביר.

סכומי ההפרשות שבוצעו מבוססים על הערכת מידת הסיכון בכל אחת מהתביעות נכון למועד הסמוך למועד פרסום דוח זה (למעט חלק מהתביעות שהוגשו במהלך שני הרבעונים האחרונים, אשר בשל השלב המקדמי של הטיפול בהן לא ניתן להעריך את סיכויי ההצלחה בהן). לעניין זה יצוין כי אירועים המתרחשים במהלך ההתדיינות המשפטית עשויים לחייב ביצוע של הערכה מחודשת של סיכון זה. ככל שלחברה זכות לשיפוי מצד שלישי, החברה מכירה בזכות זו, אם וודאי למעשה (**Virtually Certain**) שהשיפוי יתקבל אם החברה תסלק את המחויבות.

הערכות החברה והחברות המאוחדות בדבר הערכת הסיכון בתביעות המתנהלות מתבססות על חוות דעת יועציהן המשפטיים ו/או על האומדן של החברות הרלוונטיות לרבות בדבר הסכומים של הסדרי הפשרה, שהנהלות החברה והחברות המאוחדות צופות שיותר סביר מאשר לא, שישולמו על ידן.

יודגש כי בחוות דעת עורכי הדין ביחס למרבית הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שבהן לא בוצעה הפרשה, מתייחסת ההערכה של עורך הדין לסיכויי הבקשה לאישור התביעה כייצוגית ואינה מתייחסת לסיכויי התביעה לגופה, אם תאושר כייצוגית. זאת, בין היתר, מהסיבה שהיקפו ותוכנו של הדיון בתביעה לגופה, לאחר שתאושר כתובענה ייצוגית יושפע מהחלטת בית המשפט בדבר אישור הבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית, אשר מתייחסת בדרך כלל, לעילות התביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו, לסעדים שאושרו ולכאלה שלא אושרו ועוד כיוצ"ב.

חלק ניכר של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות הוגשו כנגד הקבוצה בעניינים שונים הקשורים לחוזי ביטוח ולמהלך העסקים הרגיל של הקבוצה, לגביהם הועמדו על ידי הקבוצה עתודות ביטוחיות.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המדווחות המפורטות בסעיפים 8 (2.1.2) (31), (32), (33), (34), (35) ו-(36).

10. לרבות תביעה, שאושרה כתובענה ייצוגית וניתן בה פסק דין המקבל את התביעה
11. במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה שהוערכה במאות מיליוני ש"ח ותובענה שהוערכה בעשרות מיליוני ש"ח .
12. במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה בה המבקשים העריכו את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 באפריל 2020 בסכום של 103 מיליוני ש"ח וצינו כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגביה.
13. כולל תביעה שבה נתבע כנגד כלל ביטוח סכום של כ-1,413 מיליוני ש"ח המיוחס לה ובנוסף, סכום של 1,550 מיליון ש"ח שיוחסו לשתי החברות ביחד.
14. במסגרת בקשות אלו קיימות בקשות בהן, בקשה אחת לצירוף כנתבע פורמלי, שלוש בקשות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו במיליוני ש"ח רבים, בקשה בה התובעים מעריכים כי הנזק הכולל עולה על 3 מיליון ש"ח אחת עשר בקשות בהן התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל אך מעריכים כי הוא עולה/ עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח (סך סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי). מתוכן בקשה אחת בה התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל אך מעריכים כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח וביחס לאחת מהקבוצות התובעות במסגרת התביעה, טוענים כי הנזק מוערך בסך של 10.02 מיליון (ביחס לכל הנתבעות) יצוין כי במסגרת בקשות אלו קיימת בקשה אחת, אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד מקס, ראה סעיפים 2.1.2.14 ו-3.1.2.6 לעיל ולהלן.
15. הבקשה הוגשה במרס 2020. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה. לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ- 7 שנים לפני הגשת התובענה ועד אישור התובענה כייצוגית.

הפרשה הנכללת בדוחות הכספיים ביחס לחברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס, נכון ליום 31 במרס 2024, בגין כלל התביעות המשפטיות והחשיפות האמורות בסעיפים 8 (1), ו-8 (2) לעיל הינה בסך של כ- 406 מיליוני ש"ח (סך של כ-409 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2023).

סכומים אלו כוללים הפרשות שבוצעו בגין התחייבות עבר בהתאם להערכת עורכי הדין ואינם כוללים את השפעת הערכות על אומדן התזרים העתידי אשר נכללים, במידת הצורך, בבדיקת נאותות העתודות.

3. חשיפות כנגד החברות מקבוצת מקס

במהלך העסקים השוטף הוגשו נגד מקס תובענות משפטיות מהותיות¹⁶, אשר יכולות להיות תובענות שהגשתן כתובענה ייצוגית אושרה; בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות; תובענות ייצוגיות מהותיות ושאינן מהותיות שהסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו ותביעות מהותיות אחרות.

ביחס למקס¹⁷ מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שניתן גילוי אודות תביעות מהותיות. לעניין ההפרשות בדוחות הכספיים התביעות שהוגשו כנגד מקס מסווגות לשלוש קבוצות, כדלקמן¹⁸:

- סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות בדוחות הכספיים.
- סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
- סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת או שווה ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיות החיצוניים של מקס בהתאם לאמור לעיל.

החשיפה, כפי שהוערכה על ידי מקס בהסתמך על הערכת הסיכון של עוה"ד החיצוניים המטפלים כמפורט להלן, בשל תביעות משפטיות שהוגשו נגד מקס בנושאים שונים שסכום כל אחת מהן עולה על 1 מיליון ש"ח כאשר אפשרות התממשות אינה קלושה הינה בסך 185 מיליוני ש"ח ("החשיפה לתביעות שאינן קלושות") (לעומת סכום של כ- 180 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2023).

עוד יצוין כי הגשת תביעות ייצוגיות במדינת ישראל אינה כרוכה בתשלום אגרה כנגזרת מסכום התביעה, לפיכך, סכומי התביעה בתביעות שאינן קלושות עשויים להיות גבוהים באופן משמעותי מהיקף החשיפה בפועל. במרבית המקרים מציינים התובעים כי הסכום הנתבע על ידם ננקב כהערכה בלבד, וכי הסכום המדויק יתברר במדויק במסגרת ההליך המשפטי. כמו כן, מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה בפועל של החברה, כי פעמים רבות התובעים נמנעים מלנקוב בסכום התביעה או מציינים כי סכומה עולה על 2.5 מיליוני ש"ח על מנת שהתביעה תתברר בגדר סמכות בית המשפט המחוזי, וכי הסכום הנתבע מתייחס בדרך כלל לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה ולא כולל את התקופה שלאחר מכן וכן אינו מתייחס לחשיפה בגין הוצאות משפטיות, שכ"ט וגומול לתובע.

להלן פרטים אודות הליכים מהותיים כנגד מקס נכון למועד פרסום הדוח.

16. יצוין כי ככלל בביאור זה תביעה כנגד מקס תיחשב כמהותית ותתואר בהתאם להערכה איכותית או כמותית שמקס מבצעת. לעניין ההערכה הכמותית - ככל שסכום החשיפה בפועל, נטו ממס, בהנחה שהתביעה תמצא כמוצדקת ומבלי להיכנס לסיכויי התביעה או לסכום הנקוב בה לגופם, עשויה להיות גבוה מ- 1% מההון העצמי של מקס נכון למועד הדיווח, כמפורט בביאור ההון בדוח התקופתי של החברה. בהמשך לאמור בסעיף 10.3.6 לפרק א' בדוחותיה התקופתיים של החברה לשנת 2022 לעניין קווים מנחים וכללים שאימצה החברה לבחינת מהותיותו של אירוע או ענין מסוים לצרכי דיווח מיידי מכח תקנה 36 לתקנות ניירות ערך, ובהמשך לאמור בביאור 8, סעיף 2, לדוחותיה הכספיים של החברה, בקשר עם תיאור התחייבויות תלויות ותביעות המוגשת כנגד החברה וחברות הבנות שלה, ולאור העובדה כי החל מהרבעון השני לשנת 2023 החברה מאחדת, באופן מלא, גם את דוחותיה של מקס אשר נערכים בהתאם להוראות הדיווח של המפקח על הבנקים, החברה מבקשת להבהיר כי אין בגילוי שניתן בדוחות זה, ביחס לתביעות המוגשות כנגד מקס, כדי ללמד בהכרח על מהותיות התביעה לצרכי דיווח מיידי של החברה, כמפורט לעיל, ולפיכך לא כל תביעה כאמור ו/או התפתחות בה, ידווחו בדיווח מיידי.

17. ביחס לחברות מקבוצת מקס, שאינן מקס או חברות בשליטתה, יחול האמור בסעיף 2.5.2 לעיל ביחס לאמור בקשר עם מדיניות ההפרשות החשבונאיות.

18. הערכות הסיכון מתבססות על חוות דעת היועצים המשפטיים המטפלים בתיקי התביעה ו/או על האומדן של מקס, לרבות אומדן בדבר הסכומים של הסדרי הפרשה הצפויים להערכת הנהלת מקס. בשלבים הראשונים לאחר קבלת התביעה, בתקופה של עד 4 רבעונים, לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות ולפיכך לא מבוצעת ביגום הפרשה.

3.1.1 תובענה מהותית שהגשתה כתביעה ייצוגית אושרה כנגד החברות מקבוצת מקס

1. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5/2019 בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	מקס	עניינה של התובענה בטענה כי מקס מפרה את הוראות ההסכם, שבינה לבין התובעת - חברה המקבלת שירותי סליקה ממקס (ולחילופין מיישמת אותן שלא כדיון), כאשר בעת ביטול חלקי של עסקה, החזר עמלת הסליקה בגין החלק היחסי של העסקה שבטלה, נמוך מעמלת ביטול עסקה הנגבית על ידי מקס.	הסעד העיקרי הנתבע במסגרת התובענה הינו השבת עמלת הביטול שנגבתה מחברי הקבוצה בניגוד להוראות ההסכמים ו/או כתוצאה מיישומם שלא כדיון.	כל לקוחותיה של מקס אשר התקשרו עימה בהסכם סליקה וחוייבו בעמלת ביטול עסקה.	בחודש אפריל 2022 ניתן פסק דין של בית המשפט המחוזי שדחה את בקשת האישור. בחודש יולי 2022 ערער התובע על פסק הדין לבית המשפט העליון. בחודש אוגוסט 2023 התקבל פסק דין של בית המשפט העליון אשר קיבל את הערעור ואישר לנהל את התובענה כייצוגית, בקבעו כי חברי הקבוצה בשמה תנהל התובענה הם כל לקוחותיה של מקס שהם בתי עסק אשר המערכת ההסכמית בינם לבין מקס מכילה בתוכה הוראות זהות או דומות לאלו אשר מופיעות בסעיפים ספציפיים להסכם הסליקה (שהוגדרו על ידי בית המשפט) ובתעריפון בנוגע לעמלת ביטול, ואשר מקס גבתה מהם עמלת ביטול. לפיכך, התיק חזר לבית המשפט המחוזי בתל אביב כדי שידון בתובענה הייצוגית לגופה. בעקבות ההחלטה האמורה, בית המשפט המחוזי המליץ לצדדים לבוא בדברים אודות המשך ההליך או בניסיון לסיימו בדרך של פשרה. הצדדים מקיימים ביניהם הליכי גישור.	התובעת מעריכה את סכום התביעה הכולל לכלל חברי הקבוצה בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח.

3.1.2 בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות כנגד החברות מקבוצת מקס¹⁹

2. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
6/2016 בית המשפט המחוזי מרכז-לוד	מקס ו-2 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות הינן צד להסדר הנכסין פיצוי הקבוצה בגין הנזקים הנובעים מקיומו של הסדר כובל כרטיסי Debit (חיוב מיידי) נטען בדבר גובה העמלה הצולבת וכרטיסי Prepaid (כרטיסים נטענים מראש), לפיו הן גובות עמלה צולבת בשיעור העולה על העלויות הכרוכות בעסקאות המבוצעות בכרטיסים אלו, וכן, למרות שהחיוב של הלקוח, בכרטיסים מהסוג הנ"ל, הינו מיידי או סמוך למועד העסקה, זיכוי המנפיק את הסולק בגינה הינו מאוחר יותר.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם פיצוי הקבוצה בגין הנזקים הנובעים מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר גובה העמלה הצולבת המשולמת בעסקאות בכרטיסי חיוב מיידי; בדבר מועד העברת הכספים לבתי העסק בגין עסקאות בכרטיסי חיוב מיידי וכן פיצוי בגין תת שימוש בכרטיסי חיוב מיידי בשל שני ההסדרים הנכבדים הנטעים לעיל.	כל בתי העסק ולקוחותיהם המכבדים כרטיסי חיוב.	בחודש מרס 2017, בית המשפט קבע כי יש להעלות טענות נגד קביעת העמלה הצולבת בבית הדין לתחרות. בעקבות זאת, הגיש המבקש באוקטובר 2017 תובענה מקבילה לבית הדין לתחרות בה התבקש סעד הצהרתי לפיו העמלה הצולבת בעסקאות המתבצעות בכרטיסי החיוב המיידי לא נדונה על ידי בית הדין ולא הוסדרה על ידו, במסגרת ההסדרה הכוללת של שיעור העמלה הצולבת בשוק כרטיסי החיוב. בחודש אוקטובר 2018 בית הדין לתחרות דחה את התובענה על הסף. המבקש הגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון, ובחודש יוני 2019 דחה בית המשפט העליון את הערעור. בחודש דצמבר 2018 הגיש המבקש לבית המשפט העליון עתירה למתן צו על תנאי, במסגרתה התבקש בית המשפט העליון להורות לממונה על התחרות לפנות לבית הדין לתחרות ולבקש ממנו לשנות או לבטל באופן חלקי את פסק הדין. בחודש יולי 2020 ניתן פסק דין של בית המשפט העליון אשר דחה את העתירה. הליך הבקשה לאישור תובענה כייצוגית ממשיך להתנהל.	התובע מעריך את סכום התביעה הכולל לכלל חברי הקבוצה בסך של כ-7.1 מיליארד ש"ח.

19. לרבות בקשות כאמור שנדחו ושעל ההחלטה לדחותן הוגש ערעור.

2.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
						בחודש דצמבר 2023 הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה. לפיו המשיבות תפעלנה להעברת כרטיסים נטענים וכרטיסי "גיפט קארד", שייטענו, כתרומה וכן ישלמו שכר טרחה לתובע ולב"כ עבור גמול, שכר טרחה ותשלום בגין החזר הוצאות המבקש. ההסדר נתון לאישור בית המשפט ואין ודאות שיתקבל.	
3.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	7/2018	מקס ו-2 בית המשפט המחוזי	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות אפשרו במשך שנים פעילות חברות העוסקות בשיווק ישיר של עסקאות לקשישים על אף שידעו כי מדובר בחברות שפועלות שלא כדין, תוך שהן מנצלות קשישים.	הסעד העיקרי הנתבע במסגרת התובענה הוא להורות למשיבות להשיב את כל כספי עסקאות הקשישים בבתי העסק העוסקים בשיווק ישיר (אלא אם תוכחנה שהעסקאות בוצעו כדין), להחזיר את העמלות שנגבו כתוצאה מהעסקאות, לפצות את הלקוחות בגין הנזק הבלתי ממוני שנגרם ולבטל את התקשרות עם החברות הרלבנטיות.	לקוחות קשישים המשיבות ו/או יורשיהם אשר חברות השיווק הישיר חייבו אותם בגין מוצרים ו/או שירותים ו/או חברות במועדון ו/או דמי משלוח שהזמינו מחברות השיווק ו/או בגין כל חיוב אחר אותו לא אישרו בגין הנזק הבלתי ממוני שנגרם ולבטל את התקשרות עם החברות הרלבנטיות.	בחודש דצמבר 2021 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להליך, לפיה ראוי בנסיבות מסוימות להטיל חובה על חברות כרטיסי האשראי, כטובען כמנפיקות, להתערב בעסקה שיצאה לפועל עקב הפעלת הקבוצה בסך של 900 מיליוני ש"ח.	התנגדו לעמדה זו.
	תל אביב - יפו				בחודש אוגוסט 2022 ניתן פסק דין של בית המשפט המחוזי שדחה את בקשת האישור.	בחודש נובמבר 2022 הגישו התובעים ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון.	
4.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	06/23	מקס בית המשפט המחוזי	עניינה של בקשת האישור בטענת התובעת כי הנתבעות מודיעות על סיום הטבת פטור לתקופה קצובה מדמי כרטיס, בדפי החשבון בלבד ולא בהודעה ספציפית, וזאת לטענת התובעת בניגוד לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), תשנ"ב-1992.	הסעד העיקרי הנתבע הינו השבת סכום עמלת דמי הכרטיס שנגבו ביתר לאחר מועד סיום ההטבה מבלי שניתנה הודעה כדין בדבר סיום ההטבה. בנוסף, צויו עשה המורים לנתבעות לשנות את התנהלותן וליתן ללקוחות הודעה מוקדמת כדין בדבר סיום ההטבה.	לקוחות הנתבעות אשר קיבלו מהן הטבה לתקופה קצובה של פטור מדמי כרטיס והחלו לגבות מהם דמי כרטיס מבלי שהדבר הובא לידיעת הלקוחות במסגרת הודעה ייעודית ו/או במסרון (שלא כחלק מדפי החשבון החודשיים).	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לעניין תובענה שהוגשה בעניין דומה נגד מקס, אנא ראו סעיף 3.1.3.1 לעיל, והסטטוס המפורט שם	לטענת התובעת הסכומים עשויים להגיע לעשרות מיליוני שקלים, ולפיכך היא אומדת אותה, בשלב זה, בסכום העולה על 3 מיליוני ש"ח.

5.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
03/2024 בית המשפט המחוזי תל אביב	מקס ו-1 נוסף	עניינה של בקשת האישור בטענה כי בנק לאומי ומקס מייקרים את דמי הכרטיס ללקוחותיהם ללא עדכון כדון. נטען, כי בהתאם לדיון מוטלת על הנתבעים החובה להודיע על שינויים מסוג זה, באופן אפקטיבי, במסגרת הודעה נפרדת וברורה ו/או באופן בולט שיאפשר לאבחן את ההודעה בדבר "יקור דמי הכרטיס (או גביית תשלומים) מהודעות שוטפות אחרות. כל זאת, בניגוד לחובות תום הלב והגילוי החלות על הנתבעים.	הסעד העיקרי הנתבע הינו פיצוי ו/או השבה של ההפרש בין המחיר שהלקוחות שילמו במקור לבין הסכום שנגבה מהם בפועל, מבלי שניתנה להם הודעה כדון בדבר ייקור דמי הכרטיס. בנוסף, צו עשה להורות לנתבעים להודיע ללקוחותיהם על כל ייקור בשירות באופן אפקטיבי, במסגרת הודעה נפרדת וברורה באתר אינטרנט, לרבות באפליקציה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך את סכום התובענה במעל ל-2.5 מיליון ש"ח.	

6. לעניין בקשה תלויה לאישור תובענה מהותית כייצוגית, אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד מקס, ראה ב'אור (2.1.2.14)8 לעיל.

3.1.3. תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו כנגד החברה החברות מקבוצת מקס

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
1.	06/23 בית המשפט המחוזי מרכז	מקס ו-1 נוספת	עניינה של בקשת האישור, בטענה כי בנק הפועלים, הפועל כמנפיק של כרטיסי חיוב ללקוחותיו, בין היתר באמצעות מקס וכן מקס, העוסקת בתפעול, הנפקה וסליקה של כרטיסי חיוב, אינם מספקים הודעה מוקדמת ללקוחות, מחזיקי כרטיס, בדבר סיום הטבת פטור מדמי כרטיס בטרם חיובם בדמי כרטיס, וזאת בניגוד להוראת סעיף 5(ב) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים), תשנ"ב-1992.	הסעד הכספי המבוקש הינו פיצוי ו/או השבה בגובה סכום עמלת דמי הכרטיס שנגבו לאחר מועד סיום ההטבה מבלי שניתנה הודעה בדבר סיום ההטבה ולחילופין, ככל שניתנה הודעה מאוחרת, עד לקבלת ההודעה המאוחרת, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית וכן צו עשה, המחייב את הנתבעים לשנות את התנהגותם וליתן ללקוחותיהם הודעה מוקדמת בדבר סיום ההטבה.	כל לקוח של הנתבעים שלא ניתנה לו הודעה מוקדמת על סיום ההטבה שלו בכרטיס חיוב אותו הנפיקו לו הנתבעים ב-7 השנים האחרונות בטרם הגשת בקשת האישור ועד לאישור התובענה.	בחודש דצמבר 2023 בית המשפט קיבל את בקשת המחיקה שהוגשה על ידי מקס, והורה על מחיקת בקשת האישור הנ"ל, נוכח ההליך המתנהל באותו ענין, כמפורט בסעיף 3.1.2 (4). בחודש ינואר 2024 הוגש ערעור ע"י המבקש, וביום 11 בפברואר 2024 נפסק כי ההליך הנ"ל ימשיך להתנהל נגד בנק הפועלים בלבד (ולא נגד מקס). כמו כן, בקשת האישור אשר פורטה בסעיף 3.1.2 (4) תתוקן כך שהמבקש (המערער) יצורף כמבקש נוסף להליך. עוד נקבע כי שני ההליכים ינוהלו במאוחד. לאחר ההחלטה בערעור, המבקשים החליטו שלא לתקן את בקשת האישור שבסעיף 3.1.4.	התובעת מעריכה את סכום התביעה הכולל לכלל חברי הקבוצה בסך של כ- 74 מיליוני ש"ח נגד מקס.

3.2 תביעה מהותית נוספת שאינה במהלך העסקים הרגיל שהוגשה כנגד החברות מקבוצת מקס

בחדש דצמבר 2016 התקבלה במקס שומת מע"מ לתקופות חיוב מחודש ינואר 2012 ועד חודש אוגוסט 2016 (להלן - "השומה"), אשר עיקרה בחיוב מקס במע"מ בשיעור מלא בגין עמלות שהתקבלו בידיה בגין עסקאות שבוצעו בין מחזיקי כרטיסי אשראי שהנפיקה לבין בתי עסק בחו"ל וכן, עוסקת השומה בשלילת ניכוי מסי תשומות המיוחסות לטענת רשויות מע"מ לפעילותה באילת. בחודש מרס 2017 הגישה מקס השגה לשומה, ובחודש מרס 2018 נתקבלו בידי מקס החלטה בעניין ההשגה ושומת מע"מ מעודכנת (להלן - "השומה המעודכנת"). בהחלטה בהשגה, מנהל מע"מ (להלן - "המנהל") דחה את טענות מקס שהועלו במסגרת ההשגה ואף שינה את טענותיו בקשר לעמלות שנתקבלו בידיה בגין עסקאות שבוצעו בין מחזיקי כרטיסי אשראי שהנפיקה לבין בתי עסק בחו"ל. בעקבות זאת, הועלה סכום החיוב בשומה המעודכנת ל- 86 מיליוני ש"ח.

בחדש ינואר 2019 הגישה מקס ערעור על ההחלטה בהשגה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, ולבקשת המנהל הדיון אוחד עם הדיון בערעוריהן של שתי חברות כרטיסי אשראי, העוסקים בסוגיות דומות (להלן - "הערעור המאוחד"). במסגרת כתב התשובה של המנהל בערעור המאוחד, קבע המנהל ביחס לחלק מהחיוב בשומה הנוגע לפעילות מקס באילת, כי נוכח טענות מקס והנסיבות הספציפיות, בכוונתו להפחית מהחיוב בשומה את החלק היחסי הנוגע לפעילות האמורה, מבלי שיהיו לכך השלכות לעתיד. בעקבות זאת, סכום החיוב המעודכן בשומה צפוי לעמוד על כ- 83 מיליוני ש"ח בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד הוצאת השומה המעודכנת.

בחדש ספטמבר 2021 מקס קיבלה שומת מע"מ לתקופות חיוב מחודש ספטמבר 2016 ועד חודש יוני 2020 (להלן - "השומה השנייה"). השומה השנייה עוסקת בחיוב במע"מ בשיעור מלא בגין אותן עמלות שחויבן נדון בהליך הערעור המאוחד וכן בגין עמלות נוספות. בחודש ינואר 2022 הגישה מקס השגה על השומה השנייה, ובמהלך חודשים יוני - נובמבר 2022 הצדדים ניהלו מו"מ לפשרה ביחס לשומות המפורטות לעיל ובמקביל נערכו דיוני הוכחות. בחודש נובמבר 2022 פרקליטות המדינה הודיעה על סיום הליך המו"מ לפשרה לאור עמדתה כי היא מעוניינת בהכרעה משפטית בתיק. התיק נמצא בשלב הסיכומים.

בחדש ינואר 2023 הוציא המנהל החלטה במסגרתה דחה את השגת מקס לשומה השנייה, וחייב את החברה בסכום כולל של 180 מיליוני ש"ח בגין תקופה זו, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד הוצאת השומה. בחודש מרס 2023 הגישה מקס ערעור על החלטה זו לבית המשפט המחוזי. בחודש יוני 2023 חזר בו המנהל מהחיוב ביחס לפעילות החברה באילת ולפיכך חיוב זה בשומה בוטל. בחודש יולי 2023 אושר הסדר דיוני, לפיו קביעות בית המשפט בהליך הערעור המאוחד יחולו גם על הליך הערעור בגין השומה השנייה. מקס כללה בדוחותיה הכספיים הפרשה בגין שומות המע"מ בהתבסס, בין היתר, על הערכת יועציה המשפטיים החיצוניים המלווים את התביעה ועל בסיס המגעים שהתנהלו לגיבוש הסכם הפשרה שלא יצא לפועל. ההפרשה כוללת את התקופה שלאחר תקופות השומות ועד ליום 31 במרס 2024.

ביאור 9 : סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

א. אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

ליום 31 במרס 2024	ליום 31 במרס 2023	ליום 31 בדצמבר 2023	
			במיליוני ש"ח
			סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים:
			אנשים פרטיים: (1)
3,987	3,854	3,451	מזה: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (2)
9,314	8,796	9,127	מזה: אשראי (2)(3)
13,302	12,650	12,578	סך הכל אנשים פרטיים
			מסחרי:
			מזה: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (2)
274	241	237	מזה: אשראי (2)(3)
1,012	880	964	סך הכל מסחרי
1,286	1,121	1,201	סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים
14,588	13,771	13,779	
			סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים:
			חייבים בגין כרטיסי אשראי
329	314	276	חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי
50	185	153	הכנסות לקבל
171	100	170	אחרים
15,138	14,370	14,378	סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(358)	(308)	(372)	הפרשה להפסדי אשראי
14,780	14,062	14,006	סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1,111	1,123	1,085	בערבות בנקים חייבים בגין כרטיסי אשראי
15,891	15,185	15,092	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו

(1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור - דוח הדירקטוריון וההנהלה, בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".

(2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית, כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות. אשראי - עם חיוב ריבית, כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי ישיר, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

(3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 2,431 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 2,205 מיליוני ש"ח, 31 במרס 2023 - 2,001 מיליוני ש"ח)

ב. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024					
הפרשה להפסדי אשראי					
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
מסחרי					
חייבים בגין כרטיסי אשראי					
סך הכל	אחרים (2)	אשראי (1)	אשראי	אשראי (1)	אשראי
בלתי מבוקר					
389	4	60	5	297	24
41	-	5	-	34	2
(64)	-	(6)	-	(53)	(5)
7	-	1	-	6	-
(57)	-	(5)	-	(47)	(5)
373	4	60	5	284	21
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2023					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2024 (3)					
מזה (3):					
15	2	-	2	-	11
4	4	-	-	-	-
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
בגין פקדונות בבנקים וסכומים לקבל מבנקים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023					
הפרשה להפסדי אשראי					
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
מסחרי					
חייבים בגין כרטיסי אשראי					
סך הכל	אחרים (2)	אשראי (1)	אשראי	אשראי (1)	אשראי
בלתי מבוקר					
-	-	-	-	-	-
102	4	11	1	82	5
220	-	23	2	177	18
322	4	34	3	259	23
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2023 (3)					
מזה (3):					
15	1	-	2	-	12
4	4	-	-	-	-
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
בגין פקדונות בבנקים וסכומים לקבל מבנקים					

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(1) אשראי נושא ריבית. אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיס, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

(2) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

ליום 31 במרס 2024						
מסחרי			אנשים פרטיים			
סך הכל	אחרים (2)	אשראי (1)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי (1)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי
בלתי מבוקר						
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה של חובות:						
640	-	565	61	12	2	שנבדקו על בסיס פרטני
16,213	2,265	447	213	9,302	3,985	שנבדקו על בסיס קבוצתי
16,853	2,265	1,012	274	9,314	3,987	סך הכל חובות
177	-	24	3	138	12	חובות לא צוברים
371	-	36	2	328	5	חובות בעייתיים אחרים
548	-	60	5	466	17	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
26	-	26	-	-	-	שנבדקו על בסיס פרטני
332	3	35	2	282	10	שנבדקו על בסיס קבוצתי
358	3	61	2	282	10	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
71	-	14	1	54	2	מזה: בגין חובות לא צוברים
39	-	6	-	33	-	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים
ליום 31 במרס 2023						
מסחרי			אנשים פרטיים			
סך הכל	אחרים (2)	אשראי (1)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי (1)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי
בלתי מבוקר						
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה של חובות:						
562	-	478	63	9	12	שנבדקו על בסיס פרטני
15,434	2,225	402	178	8,787	3,842	שנבדקו על בסיס קבוצתי
15,996	2,225	880	241	8,796	3,854	סך הכל חובות
מזה:						
114	-	9	-	97	8	חובות לא צוברים
290	-	12	1	268	9	חובות בעייתיים אחרים
404	0	21	1	365	17	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
10	-	10	-	-	-	שנבדקו על בסיס פרטני
298	3	24	1	259	11	שנבדקו על בסיס קבוצתי
308	3	34	1	259	11	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
56	-	7	-	47	2	מזה: בגין חובות לא צוברים
39	-	4	-	35	-	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

ליום 31 בדצמבר 2023					
מסחרי			אנשים פרטיים		
סך הכל	אחרים (2)	אשראי (1)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	סך הכל
			אשראי (1)	אשראי	
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
612	-	526	66	11	9
שנבדקו על בסיס פרטני					
15,388	2,220	438	171	9,116	3,442
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
16,000	2,220	964	237	9,127	3,451
סך הכל חובות					
מזה:					
175	-	24	3	136	12
חובות לא צוברים					
381	-	39	1	336	5
חובות בעייתיים אחרים					
556	-	63	4	472	17
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
20	-	20	-	-	-
שנבדקו על בסיס פרטני					
353	4	41	2	295	11
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
373	4	61	2	295	11
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
77	-	14	1	60	2
מזה: בגין חובות לא צוברים					
48	-	7	-	41	-
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(1) אשראי נושא ריבית. אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיס, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

(2) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

ליום 31 במרס 2024							
סה"כ	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	יתרת חוב רשומה של אשראי לזמן קצוב					
		קודם	2020	2021	2022	2023	2024
במיליוני ש"ח							
בלתי מבוקר							
אנשים פרטיים							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
3,970	-	-	1	12	69	536	3,352
5	-	-	-	-	1	2	2
12	-	-	-	-	1	7	4
3,987	-	-	1	12	71	545	3,358
(5)	-	-	-	-	-	(5)	-
אשראי:							
8,848	1,801	69	209	788	1,798	2,849	1,335
328	87	6	17	51	106	55	6
138	44	1	2	6	17	50	18
9,314	1,932	76	228	845	1,921	2,954	1,359
(53)	(14)	(2)	(2)	(7)	(17)	(11)	-
13,302	1,932	76	229	857	1,992	3,499	4,717
סך כל האנשים הפרטיים							
מסחרי							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
253	-	-	1	-	2	24	226
2	-	-	-	-	-	-	2
3	-	-	-	-	-	-	3
258	-	-	1	-	2	24	231
-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי:							
968	68	3	29	52	164	347	305
36	3	-	2	3	7	9	12
24	1	1	-	1	2	18	1
1,028	72	4	31	56	173	374	318
(6)	(1)	-	-	-	(2)	(3)	-
1,286	72	4	32	56	175	398	549
סך כל מסחרי							
14,588	2,004	80	261	913	2,167	3,897	5,266
סך הכל חובות							

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
** נכון ליום 31 במרס 2024 לא קיימת יתרת חוב בגין הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי (המשך)

ליום 31 במרס 2023							
סה"כ	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	יתרת חוב רשומה של אשראי לזמן קצוב					
		קודם	2019	2020	2021	2022	2023
במיליוני ש"ח							
בלתי מבוקר							
אנשים פרטיים							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
3,837	-	-	1	11	58	577	3,191
אשראי שאינו בעייתי							
9	-	-	-	-	1	5	3
אשראי בעייתי צובר							
7	-	-	-	-	-	4	3
אשראי שאינו צובר							
3,854	-	-	1	11	59	587	3,196
סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי							
אשראי:							
8,429	1,609	50	221	481	1,387	3,246	1,436
אשראי שאינו בעייתי							
268	72	4	16	29	66	77	4
אשראי בעייתי צובר							
97	31	5	8	8	17	26	3
אשראי שאינו צובר							
8,796	1,711	59	245	518	1,470	3,349	1,443
סך כל אשראי							
12,650	1,711	59	246	529	1,529	3,936	4,639
סך כל האנשים הפרטיים							
מסחרי							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
237	-	1	-	1	1	17	217
אשראי שאינו בעייתי							
1	-	-	-	1	-	-	-
אשראי בעייתי צובר							
2	-	-	-	-	-	-	2
אשראי שאינו צובר							
241	-	1	-	2	1	17	220
סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי							
אשראי:							
863	44	1	14	52	113	343	297
אשראי שאינו בעייתי							
12	2	-	1	1	2	2	5
אשראי בעייתי צובר							
7	1	-	1	1	2	3	-
אשראי שאינו צובר							
880	47	1	15	53	117	348	302
סך כל אשראי							
1,121	47	1	15	55	118	365	521
סך כל מסחרי							
13,771	1,758	60	261	584	1,647	4,301	5,161
סך הכל חובות							

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

** נכון ליום 31 במרס 2023 לא קיימת יתרת חוב בגין הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023							
סה"כ	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	יתרת חוב רשומה של אשראי לזמן קצוב					
		קודם	2019	2020	2021	2022	2023
במיליוני ש"ח							
מבוקר							
אנשים פרטיים							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
3,434	-	-	-	2	19	90	3,323
אשראי שאינו בעייתי							
5	-	-	-	-	-	2	3
אשראי בעייתי צובר							
12	-	-	-	-	-	1	11
אשראי שאינו צובר							
3,451	-	-	-	2	19	93	3,337
סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי							
אשראי:							
8,655	1,792	7	96	256	905	2,052	3,547
אשראי שאינו בעייתי							
336	87	1	8	20	57	115	48
אשראי בעייתי צובר							
136	43	2	5	6	16	36	28
אשראי שאינו צובר							
9,127	1,922	10	109	282	978	2,203	3,623
סך כל אשראי							
12,578	1,922	10	109	284	997	2,296	6,960
סך כל האנשים הפרטיים							
מסחרי							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
215	-	1	-	1	-	2	211
אשראי שאינו בעייתי							
1	-	-	-	-	-	-	1
אשראי בעייתי צובר							
3	-	-	-	-	-	-	3
אשראי שאינו צובר							
219	-	1	-	1	-	2	215
סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי							
אשראי:							
919	63	(2)	-	32	64	192	570
אשראי שאינו בעייתי							
39	3	-	-	1	5	9	21
אשראי בעייתי צובר							
24	2	1	-	-	1	4	16
אשראי שאינו צובר							
982	68	(1)	-	33	70	205	607
סך כל אשראי							
-	-	-	-	-	-	-	-
מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח							
1,201	68	-	-	34	70	207	822
סך כל מסחרי							
13,779	1,990	10	109	319	1,067	2,503	7,782
סך הכל חובות							

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 ** נכון ליום 31 בדצמבר 2023 לא קיימת יתרת חוב בגין הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

ג. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 במרס 2024				במיליוני ש"ח
סך הכל	בעייתיים (2)		תקינים	
	לא צוברים	צוברים		
בלתי מבוקר				
				אנשים פרטיים
3,987	12	5	3,970	חייבים בגין כרטיסי אשראי
9,314	138	328	8,848	אשראי (3)
				מסחרי
274	3	2	269	חייבים בגין כרטיסי אשראי
1,012	24	36	952	אשראי (3)
2,265	-	-	2,265	חייבים אחרים (4)
16,853	177	371	**16,305	סך הכל חובות

ליום 31 במרס 2023			
סך הכל	בעייתיים (2)		תקינים
	לא צוברים	צוברים	
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
אנשים פרטיים			
3,854	8	9	3,837
8,796	97	268	8,431
אשראי בגין כרטיסי אשראי			
אשראי (3)			
מסחרי			
241	2	1	238
880	7	12	861
אשראי בגין כרטיסי אשראי			
אשראי (3)			
2,225	-	-	2,225
חייבים אחרים (4)			
15,996	114	290	15,592**
סך הכל חובות			

** מזה: חובות אשר דירוג האשראי שלהם במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה בסך 15,975 מיליוני ש"ח (31 במרס 2023 - 15,505 מיליוני ש"ח).

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חובות לא צוברים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.
- (3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 2,431 מיליוני ש"ח (31 במרס 2023 - 2,001 מיליוני ש"ח).
- (4) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ליום 31 בדצמבר 2023			
תקינים	צוברים	בעייתיים (2)	
		לא צוברים	סך הכל
במיליוני ש"ח			
אנשים פרטיים			
3,434	5	12	3,451
8,655	336	136	9,127
מסחרי			
233	1	3	237
901	39	24	964
2,220	-	-	2,220
15,444	381	175	16,000
סך הכל חובות			

** מזה: חובות אשר דירוג האשראי שלהם במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה בסך 15,160 מיליוני ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חובות לא צוברים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.
- (3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 2,205 מיליוני ש"ח.
- (4) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים

(א) חובות לא צוברים והפרשה

ליום 31 במרס 2024			
יתרת חובות			
יתרת חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים (2)	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה (2)
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
אנשים פרטיים			
12	12	2	12
138	138	54	138
מסחרי			
3	3	1	3
24	24	14	24
177	177	71	177
סך הכל חובות			

ליום 31 במרס 2023

יתרת חובות			
יתרת חובות לא של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים (2)	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה (2)
בלתי מבוקר			
8	8	2	8
97	97	47	97
2	2	-	2
7	7	7	7
114	114	56	114

במיליוני ש"ח

אנשים פרטיים

חייבים בגין כרטיסי אשראי

אשראי

מסחרי

חייבים בגין כרטיסי אשראי

אשראי

סך הכל חובות

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה

ליום 31 בדצמבר 2023

יתרת חובות			
יתרת חובות לא של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה
מבוקר			
12	12	2	12
136	136	60	136
3	3	1	3
24	24	14	24
175	175	77	175

במיליוני ש"ח

אנשים פרטיים

חייבים בגין כרטיסי אשראי

אשראי

מסחרי

חייבים בגין כרטיסי אשראי

אשראי

סך הכל חובות

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

3. **מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (3)**

(א) איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (3)

ליום 31 במרס 2024	
יתרת חוב רשומה	
בעייתי	
שאינו צובר הכנסות	סך הכל
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
אנשים פרטיים	
4	4
50	50
חייבים בגין כרטיסי אשראי	
אשראי	
מסחרי	
14	14
אשראי	
68	68
סך הכל חובות	

ליום 31 במרס 2023		
יתרת חוב רשומה		
בעייתי		
סך הכל	שאינו צובר הכנסות ריבית	
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
		אנשים פרטיים
3	3	חייבים בגין כרטיסי אשראי
33	33	אשראי
		מסחרי
2	2	אשראי
38	38	סך הכל חובות

(3) בנתוני 31 במרס 2023 מוצגים נתונים אודות חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להוראה הקודמת.

ליום 31 בדצמבר 2023		
יתרת חוב רשומה		
בעייתי		
סך הכל	שאינו צובר הכנסות ריבית	
מבוקר		
במיליוני ש"ח		
אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	3	אשראי
44	44	מסחרי
		אשראי
11	11	
58	58	סך הכל חובות

(ב) איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024				
יתרת חוב רשומה				
בעייתי לא צובר			סך הכל	
בלתי מבוקר				
			במיליוני ש"ח	
			אנשים פרטיים	
			חייבים בגין כרטיסי אשראי	
			אשראי	
			מסחרי	
			אשראי	
			סך הכל חובות	
1	1			
19	19			
9	9			
29	29			

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

בהמשך לאמור בביאור 3(ב) מקס מיישמת החל מיום 1 בינואר 2024 את עדכון תקינה 2022-02 בקודיפיקציה, כפי שבאו לידי ביטוי בחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 19 באוקטובר 2023 בדבר "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים". בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בחוזר, בדוח לרבעון הראשון לשנת 2024 מקס לא כללה גילוי כמותי בהתאם למתכונת שנקבעה לעניין הפירוט על סוגי השינויים שבוצעו במהלך רבעון זה בחובות של לווים בקשיים פיננסיים, הפירוט על ההשפעות הכספיות של שינויים אלה, והפירוט על סוגי השינויים של חובות שכשלו במהלך רבעון זה לאחר שעברו שינוי בתנאים. בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 מקס ביצעה שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים באמצעות פריסה מחדש של חובות. יתרת החוב הרשומה של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, אשר שונו להם התנאים במהלך הרבעון הראשון, הינה כ-29 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס 2024. ההשפעה הכספית של השינויים כאמור אינה מהותית לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024.

ביאור 10: זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי

ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר
2024	2023	2023
בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
8,166	7,868	7,272
177	151	155
549	414	414
24	16	18
78	65	72
80	135	160
9,074	8,649	8,091

- (1) בניכוי יתרות בגין ניכיון שוברים בכרטיסי אשראי לבתי עסק בסך 1,586 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 1,768 מיליוני ש"ח, 31 במרס 2023 - 1,795 מיליוני ש"ח) ובגין הקדמת תשלומים לבתי עסק בסך 143 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 309 מיליוני ש"ח, 31 במרס 2023 - 346 מיליוני ש"ח).
- (2) כלל פיקדונות החברה גויסו בישראל ואינם נושאים ריבית. כמו כן, כלל הפיקדונות מוחזקים עבור אנשים פרטיים ואינם עולים על סכום של 1 מיליון ש"ח.
- (3) במסגרת הפעלת תוכניות נאמנות ללקוחות החברה, קיימת התחייבות כלפי מחזיקי הכרטיס בגין זכאותם להטבות בהתאם לתנאי התוכניות. יתרת ההתחייבות כוללת הפרשה המבוססת על תחשיב המתבסס על שיעור הניצול העתידי הצפוי של ההטבות על ידי מחזיקי הכרטיס.
- (4) בעיקר הוצאות לשלם בגין בנקים ומועדונים.

ביאור 11 - הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2023	31 במרס 2023	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
191	-	564
44	-	123
235	-	687
(89)	-	(261)
146	-	426
127	-	382
47	-	134
34	-	141
208	-	657
354	-	1,083

- (*) מאחר והנתונים אוחדו לראשונה החל מיום 1 באפריל 2023, כאמור לעיל, ההשפעה על תוצאות החברה במצטבר מוצגת לתקופה של תשעה חודשים, שהחלה במועד זה. לפרטים נוספים ראו ביאור 5 לעיל.
- (**) מאחר והנתונים אוחדו לראשונה החל מיום 1 באפריל 2023, כאמור לעיל, ההשפעה על תוצאות החברה במצטבר מוצגת החל ממועד זה. לפרטים נוספים ראו ביאור 5 לעיל.

ביאור 12: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה

א. הנפקת אגרות חוב בחברה

לפרטים בדבר הנפקת אגרות חוב על ידי החברה בתקופת הדיווח ראה באור 26(ג) בדוחות הכספיים לשנת 2023. בחודש פברואר 2024, כל תמורת ההנפקה שימשה לצורך פירעון מוקדם מלוא הלוואת הסינדיקציה. לפרטים נוספים ראה באור 26(א1)(3) בדוחות הכספיים לשנת 2023.

ב. יחס כושר פירעון בכלל ביטוח

ביום 30 במאי 2024 אישרה ופרסמה כלל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2023. לפרטים נוספים ראה באור 7 לעיל.

ג. תשלום מבוסס מניות

ביום 30 במאי 2024 החליט דירקטוריון החברה לפרסם מתאר המתייחס להקצאת עד 1,400,000 כתבי אופציה מסוג א' אשר יוצעו מכוחו, בהתאם לתוכנית 2021, לעובדים ולנושאי משרה של החברה ו/או חברות בשליטתה. הקצאת האופציות שיוצעו על פי המתאר כפופה לקבלת כל ההיתרים והאישורים הנדרשים על פי כל דין להצעת ניירות ערך לפי מתאר, להנפקתם ולפרסום המתאר. המניות שתנבענה ממימוש אופציות אלו יהיו כ- 0.44% מהון החברה נכון למועד הדיווח, בהנחת מימוש מקסימלית. כתבי האופציה ניתנים למימוש למניות רגילות של החברה בהתאם לשווי ההטבה הגלום באופציות, בכפוף להתאמות. שווי ההטבה מבוסס על הערכת שווי האופציות במועד הענקתן אשר עומד על כ- 14.1 ש"ח לאופציה, כאשר השווי ההוגן של כל מנה נפרס על פני תקופת ההבשלה. שווי ההטבה חושב באמצעות שימוש במודל הבינומי והוערך בכ- 18.75 מיליוני ש"ח לכלל האופציות שיוענקו לנושאי משרה ועובדים בקבוצה כאמור. הקצאת האופציות מסוג א' תהיה בשלוש מנות שיתפרסו על פני שלוש שנים, ותהיינה ניתנות למימוש החל מתום שנה (כאשר ביחס למנה הראשונה נדרשות לפחות שנתיים של הבשלה והחזקה), שנתיים 3-2 שנים ממועד ההקצאה, ועד לתום שנה ממועד ההבשלה (וביחס למנה הראשונה ממועד ההחזקה). החברות הבנות תישאנה בהוצאה בגין שווי האופציות כאמור ותשפה את החברה במלוא הטבה זו, בהתאם לשווי ההטבה הכספי שירשם בספרי החברה ובהתאם לכללי החשבונאות.

ד. אומדנים אקטואריים

1. ביטוח חיים ובריאות

בהמשך לאמור בביאור 42(ה)(ה1)(ד)(1) בדוחות הכספיים השנתיים בדבר שינויים בעתודות ביטוח לאור סביבת הריבית והשפעתה על שיעורי ההיוון בביטוח חיים וסיעוד והוראות הממונה לעניין בדיקת נאותות העתודה (LAT):

א. ריבית היוון בחישוב ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום

בתקופת הדוח, חל שינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון ופרמיית אי הנזילות ועלה שיעור התשואה המוערכת בתיק הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות הביטוח. לאור כך עדכן אקטואר כלל ביטוח את שיעורי הריבית על הנכסים החופשיים המשמשים להיוון ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום.

ב. הפרשה הדרגתית להשלמת העתודה לקיצבה על ידי שימוש בפקטור K

בהמשך לאמור בביאור 42(ה)(ה1)(א)3(ב) בדוחות השנתיים, מדי רבעון, החברה בודקת כי ערך ה-K יביא לפרסה נאותה של העתודה לתשלום קיצבה, על בסיס ניתוח המתבסס על הנחות פיננסיות ואקטואריות שמרניות, שמעיד על כך שדמי הניהול ו/או המרווח הפיננסי הנובעים מהשקעות המוחזקות כנגד העתודה בשל הפוליסה ותשלומי הפרמיות עבור הפוליסה, עשויים להפיק הכנסות עתידיות למעלה מ-K הבסיסי המספיקות לכסות את כל ההוצאות, וככל שקיים פער, מבוצע עדכון של ההתחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה באמצעות עדכון ערך ה-K. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקיצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר. בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024 לא חל שינוי.

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
0.0%	0.0%	0.0%	עבור פוליסות מבטיחות תשואה
0.96%	0.86%	0.96%	עבור פוליסות תלויות תשואה

ג. בדיקת נאותות העתודה (LAT)

בהמשך לאמור בביאור 3(ד)(1), החברה עורכת מדי תקופה בדיקה לגבי נאותות ההתחייבויות בהתאם לחזר ה-LAT.

2. ביטוח כללי

בהמשך לאמור בביאור 42(ה)(2)(4)(א) בדוחות הכספיים השנתיים, בשל שינוי בעקום הריבית חסרת סיכון ופרמיית אי הנזילות, עדכנה החברה את אומדן ריבית ההיוון לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024, סך השפעת השינוי הביא להקטנת עתודות הביטוח בשייר בסך של כ-2 מיליוני ש"ח. ההשפעה על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	2024	2023	2023
במיליוני ש"ח				
ביטוח חיים				
שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום	2	71	124	
שינוי בעתודות לגמלה בעקבות הקטנת צפי ההכנסות העתידיות משינוי ריבית (פקטור K)	-	33	260	
סה"כ השפעת השינויים בריבית על ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום	2	104	384	
שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה (ראה סעיף 3)	-	-	67	
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים	2	104	451	
השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח כללי	(2)	2	83	
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי	(2)	2	83	
סיעוד במגזר בריאות				
שינוי הנחות אקטואריות בגין שכיחות תביעות סיעוד לרבות בבחינת נאותות העתודה (LAT) (ראה סעיף 4)	-	-	(102)	
השפעות פיננסיות בבחינת נאותות העתודה (LAT)	(44)	-	-	
סך הכל סיעוד במגזר בריאות	(44)	-	(102)	
סך הכל רווח (הפסד) לפני מס	(44)	106	432	

ה. הנפקת כתבי התחייבות בחברת הבת כלל ביטוח

בחודש ינואר 2024, הוחלפו כ- 504 מיליוני ש"ח ע.ג. תעודות התחייבות סדרה י' שבמחזור הנסחרות בבורסה, בדרך של הצעת רכש חליפין, בתמורה להנפקת כ- 508 מיליוני ש"ח ע.ג. תעודות התחייבות סדרה יג', בדרך של הרחבת סדרה קיימת. כתבי התחייבות סדרה יג' שהונפקו כאמור, הוכרו (בכפוף למגבלות) כהון רובד 2 של כלל ביטוח וזאת חלף כתבי התחייבות סדרה י' שהוחלפו ואשר היו מוכרים כהון משני מורכב. תנאיהם של חלק מכתבי ההתחייבות סדרה י', שונים מתנאי כתבי התחייבות סדרה יג' ובהתאם טופלו כהחלפת מכשירי חוב בעלי תנאים שונים מהותית בהתאם להגדרת התקן, ובהתאם נוצר לכלל ביטוח הפסד בסך של כ- 1.6 מיליוני ש"ח. לאחר תקופת הדיווח, בחודש אפריל 2024 הנפיקה החברה לציבור 465 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות (סדרה יג') בדרך של הרחבת סדרה קיימת בתמורה לסך של כ- 460 מיליוני ש"ח. תנאיהן של כתבי ההתחייבות הנוספות, זהים לתנאי כתבי ההתחייבות סדרה יג' הקיימת במחזור. עלויות ההנפקה הסתכמו לסך של כ- 5.1 מיליוני ש"ח.

ו. מלחמת חרבות ברזל

בהמשך לאמור בביאור 46(יא) בדוחות הכספיים לשנת 2023, המשק הישראלי ממשיך להתנהל בשגרת מלחמה. המשק חזר לפעילות כמעט מלאה, מלבד האזורים אשר נפגעו באופן ישיר מאירועי ה-7 באוקטובר וכן באזור צפון הארץ, אשר תושביהם עדיין מפונים מבתיהם ועסקים באזורים אלה טרם חזרו לפעילות.

דירוג האשראי של ישראל

חברת הדירוג עדכנה את דירוג מדינת ישראל ותחזיות הדירוג שלהן על רקע החרפת העימות בין ישראל לאיראן והסיכונים הגיאופוליטיים עמם מתמודדת ישראל מאז פרוץ המלחמה באופן הבא: "מודי's" הודיעה בחודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של החוב של מדינת ישראל מ-A1 ל-A2, ועל אופק דירוג שלילי. הורדת דירוג האשראי ושינוי אופק הדירוג ל"שלילי" שיקפו בעיקר, כפי שהסבירה סוכנות הדירוג, את חוסר הוודאות לגבי ההשלכות הכלכליות של המלחמה, מועד ואופן סיום המלחמה והשינוי במצב הפיסקלי. בנוסף, לאחר תאריך הדיווח, בחודש אפריל, 2024 חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P הודיעה על הורדת דירוג של ישראל מרמת AA- ל-A+ והותירה את תחזית הדירוג שלילית. כמו כן, לאחר תאריך הדיווח, בחודש אפריל, 2024 חברת דירוג האשראי הבינלאומית פיץ' הותירה את דירוג האשראי של ישראל ברמה של A+ אולם שינתה את תחזית הדירוג מיציבה לשלילית.

השפעה על הדוח הכספי

בתקופת הדוח ונכון למועד פרסום דוח כספי זה לא חלו שינויים מהותיים בנוגע להשפעות המלחמה על תוצאותיה הכספיות של כלל ביטוח. מקס עדכנה כי החל מחודש דצמבר 2023 ובמהלך תקופת הדוח גדלו בהדרגתיות מחזורי ההנפקה בארץ ומחזורי הסליקה במקס. מחזורי ההנפקה של מקס בחו"ל גדלו גם הם ברבעון הראשון של שנת 2024 לעומת החודשים הראשונים של המלחמה, אך פעילות זו עדיין נמוכה ביחס להיקפה טרום המלחמה. אומדן ההפרשה להפסדי אשראי מבוסס על שיקול דעת והערכות ועדיין כרוך בשלב זה באי-ודאות. בהמשך לאמור בדוח הכספי של החברה לשנת 2023, החברה הגדילה את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס הערכות של גידול פוטנציאלי בסיכון האשראי של לקוחות החברה.

הקבוצה חשופה מתוקף פעילותה לתנודות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות במשק הישראלי ולסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה. קיים קושי להעריך את התמשכות והיקף המלחמה ואת השפעתה האפשרית על הפעילות הכלכלית ברחבי המדינה, על שווקי ההון ואת מידת הפגיעה הפוטנציאלית בכושר החזר של לקוחותיה הפרטיים והעסקיים של מקס מחד, ואת ההשפעות הממתנות של תוכניות סיוע והקלות אחרות מגד.

לפיכך, לא ניתן להעריך כעת את היקף ההשפעה המלאה של המלחמה על הקבוצה ועל תוצאותיה.

ז. שינויים בשיעורי המס

בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת צו הקובע את העלאת המע"מ מ-17% ל-18% החל מיום 1 בינואר 2025. כמו כן, אושר תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד-2024 (להלן - הצו), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים של המוסדות הכספיים בקבוצה ליום 31 במרס, 2024 עודכנו בסכום שאינו מהותי כך שהן מביאות בחשבון את ההשפעות הנובעות מהעלאת שיעורי המס כאמור לעיל.

כמו כן, החברה מעריכה כי השפעת השינוי בשיעורי המס אינה צפויה להיות מהותית.

ח. ארגון עובדים סוכנות תמורה

בהמשך לביאור 25(ג) בדוחות הכספיים לשנת 2023, בחודש מאי 2024 הכירה הנהלת תמורה בהסדרות הלאומית כארגון העובדים היציג של עובדי תמורה.

ט. התפתחויות בשווקים לתקופת הדוח ולאחריה

בתקופת הדוח נרשמו ההכנסות מהשקעות, אשר הביאו לתשואה ריאלית חיובית בפוליסות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד לשנת 2004. עם זאת, כל עוד לא תושג תשואה ריאלית חיובית שתכסה את הפסדי ההשקעות שנצברו לטובת המבוטחים, לא תוכל כלל ביטוח לגבות דמי ניהול משתנים. אומדן דמי הניהול המשתנים שלא ייגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם נכון ליום 31 במרס 2024 על כ-0.4 מיליארד ש"ח ועל סך של כ-0.5 מיליארד ש"ח בסמוך למועד פרסום הדוח הכספי. לא ניתן להעריך את המשך ההתפתחויות בשווקים ואת השפעתן על תוצאות הרבעון השני של 2024 ועל שנת 2024 כולה, ולכן אין באמור כדי להוות כל הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות הצפויות של החברה.

ביאור 13: יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות העונות להגדרת מבטח בהתאם לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010

בהמשך לאמור בביאור 4 בדוחות השנתיים, בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח. בנוסף, בחודש יוני 2020 ודצמבר 2021 פורסמו על ידי ה-IASB תיקונים לתקן (להלן - IFRS 17).

IFRS 17 קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת IFRS 4 והוראות רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. החברה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקנים האמורים על דוחותיה הכספיים ונערכת ליישומם בלוח הזמנים האמור אך בשלב זה אינה יכולה להעריך את השפעת יישום התקן על דוחותיה הכספיים.

מועד היישום לראשונה שנקבע ב- IFRS 17 הינו ה-1 בינואר, 2023, אולם, בהתאם לדרישות הממונה שפורסמו במסגרת "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 – (IFRS) חוזי ביטוח" (להלן: "מפת הדרכים"), נדחה מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2025 כאשר מועד המעבר הינו ה-1 בינואר, 2024.

לצורך הערכות של חברות הביטוח בישראל לאימוץ IFRS 17, פרסם הממונה טיוטות של חוזר "סוגיות מקצועיות הנוגעות ליישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 (IFRS) בישראל", אשר השמיני פורסם בחודש אפריל 2024 (להלן: "טיטוט החוזר"). החברה עדיין בוחנת את השלכות עדכוני הטיטוט.

בחודש יולי 2014 פורסם על ידי ה-IASB תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בדבר מכשירים פיננסיים (להלן - IFRS 9) המחליף את IAS 39 וקובע כללים חדשים לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים בדגש על נכסים פיננסיים. מועד היישום לראשונה שנקבע ב- IFRS 9 הוא ה-1 בינואר 2018. בספטמבר 2016 פורסם תיקון ל-IFRS 4 אשר התיר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח, ועומדת בקריטריונים מסוימים שנקבעו, לדחות את האימוץ של IFRS 9 עד ל-1 בינואר 2023 (מועד היישום לראשונה של IFRS 17) על מנת למנוע את חוסר ההקבלה החשבונאית שעשויה להתרחש עקב יישום של IFRS 9 טרם יישום IFRS 17. החברה עמדה בקריטריונים כאמור ודחתה את היישום של IFRS 9 בהתאם לכך. עם דחיית מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ל-1 בינואר 2025 דחה הממונה גם את מועד היישום לראשונה של IFRS 9 ל-1 בינואר 2025 בהתאם. יודגש כי כל המפורט מטה בקשר למדיניות החשבונאית הינו נכון למועד דוח זה ועוד כפוף לשינויים במסגרת התקדמות היישום.

א. היערכות החברה ליישום IFRS 17 ו-IFRS 9

כחלק מתהליך אימוץ התקנים, החברה מצויה בתהליך יישום והטמעה של מערכות מידע ממוחשבות אשר הכרחיות ליישום ההוראות. כמו כן, החברה בוחנת וממפה את הבקורות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים. בנוסף, כחלק מתהליך ההיערכות, החברה מבצעת מבדקים כמותיים לצורך בחינת המתודולוגיות, המדיניות החשבונאית ויישום המערכות. בהתאם למפת הדרכים שפורסמה על ידי רשות שוק ההון ביטוח והחסכון, המבדקים הכמותיים מדווחים לרשות בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו.

ב. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית

להלן עיקרי הדרישות והמדיניות החשבונאית שנבחרה על ידי החברה:

תחולת התקן

IFRS 17 חל על חוזים המקיימים את ההגדרה של חוזה ביטוח, אשר כוללים:

- (א) חוזי ביטוח, כולל חוזי ביטוח משנה, שהחברה מנפיקה;
- (ב) חוזי ביטוח משנה שהחברה מחזיקה; וכן
- (ג) חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת שהחברה מנפיקה, בתנאי שהיא גם מנפיקה חוזי ביטוח.

מודל המדידה

התקן כולל שלושה מודלים למדידת ההתחייבות בגין חוזי ביטוח:

1. המודל הכללי – מודל ה-GMM

בהתאם למודל זה, המהווה את מודל ברירת המחדל של התקן, יש למדוד את ההתחייבות בגין קבוצות חוזי ביטוח במועד ההכרה לראשונה כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח מהוונים בריבית נוכחית בתוספת תיאום סיכון מפורש בגין הסיכונים הלא פיננסיים (RA). הרווח החזוי הגלום בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר כהתחייבות (מרווח שירות חוזי - CSM) אשר תוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי. ככל וקיים הפסד חזוי, ייווצר רכיב הפסד והוא יוכר באופן מיידי. רכיבי ההתחייבות כאמור מסווגים לשני סוגי התחייבויות: התחייבויות בגין יתרת הכיסוי (LRC) והתחייבויות בגין תביעות שהתהוו (LIC).

בתקופות עוקבות, מרווח השירות החוזי יותאם בגין שינויים בהנחות לא פיננסיות הקשורים לשירות העתידי. ככל ומרווח השירות החוזי אופס כתוצאה משינויים אלו, כל שינוי מעבר לכך ייזקף באופן מיידי לרווח והפסד. מנגד, שינויים הנובעים מערך הזמן של הכסף ומסיכונים פיננסיים מוכרים באופן מיידי במסגרת הוצאות מימון בגין חוזי ביטוח.

בחוזי ביטוח משנה מוחזקים, מרווח השירות החוזי יכול להיות נכס או התחייבות והוא מייצג את העלות החזויה נטו או הרווח החזוי נטו, בהתאמה. ככל וחוזי ביטוח המשנה קיים בעת הכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוזי ביטוח המכוסה על ידו, החברה תכיר ברווח מיידי בגין חוזה ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת מרווח השירות החוזי.

2. גישת העמלה המשתנה – מודל ה-VFA

מודל זה מהווה גישה מותאמת למודל ה-GMM וחל על חוזים בעלי מאפייני השתתפות ישירה. חוזים בעלי מאפייני השתתפות ישירה הם חוזי ביטוח הכוללים הבטחה של החברה לספק למבוטח תשואה על השקעות המבוססת על פריטי בסיס. כלומר, החוזה כולל שירות משמעותי המתייחס להשקעות.

בהתאם למודל ה-VFA, תזרימי המזומנים לקיום החוזה מורכבים מההתחייבות לשלם למבוטח סכום השווה לשווי ההוגן של פריטי הבסיס בניכוי העמלה המשתנה בגין השירות. שינוי בהתחייבות לשלם למבוטח סכום השווה לשווי ההוגן של פריטי הבסיס, נזקף ישירות להוצאות מימון בגין חוזי ביטוח. מרווח השירות החוזי מותאם בגין שינויים בהנחות לא פיננסיות בדומה למודל ה-GMM, וכן בגין שינויים פיננסיים המשפיעים על העמלה המשתנה.

חוזי ביטוח משנה המוחזקים בידי החברה אינם כשירים להימדד לפי מודל ה-VFA בהתאם להוראות התקן. החברה צופה, כי חוזי ביטוח הכוללים רכיבי חסכון תלוי תשואה יימדדו תחת מודל ה-VFA, אך ייתכנו שינויים עם התקדמות תהליך יישום התקן.

3. גישת הקצאת הפרמיה - מודל ה-PAA

מודל זה הינו פישוט של המודל הכללי אשר ניתן ליישום עבור קבוצות חוזי ביטוח מסוימות שעבורן הוא מספק מדידה שמהווה קירוב סביר למדידה בהתאם למודל הכללי.

בהתאם למודל זה, ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי נקבעת כסך הפרמיות שהתקבלו בניכוי תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ובניכוי סכומי הפרמיה ותזרימי המזומנים לרכישת ביטוח אשר הוכרו ברווח או הפסד בגין תקופת הכיסוי שחלפה. פרמיות שהתקבלו ותזרימי מזומנים לרכישת ביטוח מוכרים ברווח או הפסד לאורך תקופת הכיסוי על בסיס חלוף הזמן. או על בסיס התבנית החזויה של שחרור מסיכון במהלך תקופת הכיסוי ככל והיא שונה באופן משמעותי מחלוף הזמן.

עבור קבוצות חוזי ביטוח תחת מודל ה-PAA, התקן מאפשר להכיר בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כלשהם כהוצאות כאשר מתהוות לה עלויות אלה, בתנאי שתקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה אינה עולה על שנה אחת. בחירה זו נעשית ברמת תיק חוזה ביטוח.

ככל וקיימות עובדות ונסיבות המצביעות על כך שקבוצה של חוזי ביטוח היא מכבידה, החברה מודדת את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בתוספת תיאום סיכון בגין סיכונים לא פיננסיים בדומה לעקרונות של המודל הכללי. במידה וסכום זה עולה על הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי, החברה תגדיל את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי כנגד הכרה בהפסד מיידי בדוח רווח והפסד.

ככל וחוזי ביטוח משנה קיים בעת הכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוזי ביטוח המכוסה על ידו, החברה תכיר ברווח מיידי בגין חוזה ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת הערך בספרים של הנכס ליתרת הכיסוי.

ההתחייבות בגין תביעות שהתהוו מחושבת בהתאם לאותם עקרונות של מודל ה-GMM. התקן מאפשר שלא להוון את תזרימי המזומנים בגין תביעות שהתהוו אם תזרימי המזומנים צפויים להיות משולמים או להתקבל בתוך שנה או פחות מהמועד שבו התביעות התהוו. החברה אינה מיישמת את ההקלה כאמור.

החברה רשאית ליישם את גישת הקצאת הפרמיה אם, ורק אם, בעת יצירת הקבוצה:

- א) תקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה הינה שנה אחת או פחות; או
- ב) החברה צופה באופן סביר כי פישוט כאמור יפיק מדידה של ההתחייבות בגין יתרת תקופת הכיסוי לקבוצה שלא תהיה שונה באופן מהותי מזו שהייתה מתקבלת ביישום המודל הכללי.

החברה צופה, כי חוזי ביטוח כללי וחוזי נסיעות לחו"ל יימדדו תחת מודל ה-PAA, אך ייתכנו שינויים עם התקדמות תהליך יישום התקן.

רמת הקיבוץ

IFRS 17 דורש קיבוץ של חוזי ביטוח לקבוצות לצורך הכרה ומדידה. החברה תקבע את הקבוצות בעת ההכרה לראשונה ולא תשנה את הרכב הקבוצות לאחר מכן.

ראשית על החברה לזהות תיקים של חוזי ביטוח. תיק מורכב מחוזים הכפופים לסיכונים דומים והמנוהלים יחד. לאחר זיהוי תיק, החברה תפצל אותו לכל הפחות לקבוצות הבאות על בסיס הרווחיות הצפויה בעת ההכרה לראשונה:

- קבוצה של חוזים שהם מכבידים בעת ההכרה לראשונה;
- קבוצה של חוזים שבעת ההכרה לראשונה לא קיימת אפשרות משמעותית שיהפכו למכבידים לאחר מכן; וכן
- קבוצה של יתרת החוזים בתיק.

בהתאם לתקן, עבור חוזי ביטוח אשר לגביהם החברה מיישמת את מודל ה-PAA, החברה תניח שאין חוזים בתיק שהם מכבידים במועד ההכרה לראשונה, אלא אם ישנן עובדות ונסיבות מצביעות אחרת. IFRS 17 קובע כי חוזים שהונפקו בפער של יותר משנה אחת לא יכללו באותה קבוצה כך שכל שנת חיתום משויכת לקבוצה נפרדת של חוזי ביטוח.

גבולות החוזה

עבור חוזי ביטוח, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה החברה יכולה לחייב את בעל הפוליסה לשלם פרמיות או שיש לה התחייבות ממשית לספק לו שירותים. התחייבות ממשית מסתיימת בנקודה בה לחברה קיימת יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים של בעל הפוליסה (מבוטח בודד) או של התיק של חוזי הביטוח.

עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה החברה מחויבת לשלם סכומים למבוטח המשנה או שיש לה זכות ממשית לקבל ממנו שירותים.

בשלב זה, החברה אינה צופה שינויים מהותיים בגבולות החוזה בהשוואה ל-IFRS 4.

תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA)

ה-RA משקף את הפיצוי שהחברה דורשת עבור נשיאת אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים הנובעת מסיכונים לא פיננסיים הכוללים סיכון ביטוח וסיכונים לא פיננסיים אחרים כגון סיכון ביטולים וסיכון הוצאות. ה-RA משקף גם:

- את הרמה של ההטבה בגין פיזור (שונות) שהחברה כוללת בעת קביעת הפיצוי שהיא דורשת עבור נשיאת אותו סיכון; וכן
- הן תוצאות עדיפות והן תוצאות נחותות באופן שמשקף את הרמה של שנאת הסיכון של החברה.

החברה מתאמת את אומדן הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין סכום זה שמקבל ביטוי נפרד בסכום ההתחייבויות הכולל של החברה.

IFRS 17 אינו מפרט את טכניקות האמידה המשמשות על מנת לקבוע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי.

החברה עדיין בוחנת את האופן בו תיישם את קביעת מרווח הסיכון שאינו פיננסי ושיעור הרווח בר סמך שיילקח בחשבון.

עקומי הריבית

IFRS 17 קובע כי יש להתאים את האומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים על מנת לשקף את ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הפיננסיים המתחייבים לתזרימי מזומנים אלה, במידה שבה הסיכונים הפיננסיים אינם נכללים באומדנים של תזרימי המזומנים.

התקן קובע כי שיעורי ההיוון המיושמים לאומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים:

החברה קובעת את עקומי הריבית הריאלית עבור כל קבוצות חוזי הביטוח בגישת ה-Bottom-Up. בגישה זו שיעור ההיוון מתקבל על ידי הוספת פרמיית אי-נזילות (המבטאת את שיעור אי-הנזילות של ההתחייבות) לעקום הריבית חסרת הסיכון.

טכניקת האמידה של עקום הריבית חסרת הסיכון כמתואר לעיל תואמת את הגישה המיושמת לצורך בדיקת נאותות העתודה (LAT) תחת IFRS 4.

יחידות הכיסוי ואופן שחרור מרווח השירות החוזי (CSM)

ה-CSM מייצג את ההתחייבות בגין הרווח שטרם מומש המתייחס לשירותים עתידיים, במודלי המדידה של GMM ו-VFA. בהתאם לתקן, ה-CSM יוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי בתבנית שמשקפת את שירות הביטוח שסופק על ידי החברה בקשר עם החוזים שנכללים בקבוצת חוזי הביטוח, וכן בהתחשב בשירות השקעות בחוזי ביטוח הכוללים רכיב חסכון. תבנית זו נקבעת על בסיס יחידות הכיסוי שסופקו בתקופה ביחס ליחידות הכיסוי שצפוי שיסופקו בעתיד בקשר עם קבוצת חוזי הביטוח.

מספר יחידות הכיסוי בקבוצה הוא הכמות של שירותי חוזה ביטוח המסופקים על ידי החוזים בקבוצה, הנקבע על ידי הבאה בחשבון, לכל חוזה, של הכמות של ההטבות המסופקות בהתאם לחוזה ואת התקופה החזויה של הכיסוי שלו.

כאשר קבוצת חוזי ביטוח כוללת מספר סוגים של כיסוי ביטוח ו/או שירות השקעות החברה משקללת את יחידות הכיסוי השונות על בסיס גובה ההטבות החוזי למבוטח מכל סוג כיסוי או שירות.

יחידות הכיסוי עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים עקביות עם יחידות הכיסוי עבור חוזי הבסיס, עם התאמות בגין ההבדלים בשירותים המסופקים.

הצגה

תחת IFRS 17 החברה תפצל את הסכומים שהוכרו בדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר ל:

- א. תוצאות שירותי ביטוח, כולל הכנסות ביטוח והוצאות שירותי ביטוח; וכן
- ב. הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.

ההפרדה כמתואר לעיל תגדיל את השקיפות לגבי מקורות הרווח של החברה.

הוראות מעבר

יש ליישם את IFRS 17 למפרע (להלן: "יישום למפרע מלא") אלא אם הדבר אינו מעשי.

ביישום גישת היישום למפרע המלא, החברה תזהה, תכיר ותמדוד כל קבוצה של חוזי ביטוח, כאילו IFRS 17 היה מיושם מאז ומעולם. בנוסף, החברה תגרע יתירות קיימות כלשהן שלא היו קיימות אילו IFRS 17 היה מיושם מאז ומעולם. הפרש נטו הנובע מכך יוכר בהון.

מועד המעבר הינו ה-1 בינואר, 2024, כך שבמועד יישום לראשונה החברה תציג מחדש את מספרי השוואה לשנת 2024.

אם יישום למפרע מלא לקבוצה של חוזי ביטוח אינו מעשי, החברה יכולה לבחור ליישם את אחת מהגישות הבאות, עבור כל תיק ביטוח בנפרד:

(א) גישת היישום למפרע המותאם – לצורך השגת התוצאה הקרובה ביותר האפשרית ליישום למפרע מלא תוך שימוש במידע סביר וניתן לביסוס, שניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים; או

(ב) גישת השווי ההוגן – בגישה זו החברה תקבע את מרווח השירות החוזי או את רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במועד המעבר כהפרש בין השווי ההוגן של קבוצה של חוזי ביטוח באותו מועד לבין תזרימי המזומנים לקיום חוזה הנמדדים באותו מועד. יצוין שבמסגרת טיטוט החוזר נכללה הסדרה בנוגע להיבטים שונים באופן חישוב השווי ההוגן של תיקי הביטוח במועד המעבר, ככל שחברת ביטוח מיישמת את גישת השווי ההוגן.

החברה צופה שתיישם את גישת היישום למפרע המלא עבור תיקי הביטוח האלמנטרי.

החברה צופה כי לא יהיה זה מעשי ליישם למפרע באופן מלא את IFRS 17 לקבוצות חוזי ביטוח חיים ובריאות. החברה עדיין בוחנת את גישת מועד המעבר עבור תיקי חיים ובריאות.

ג. IFRS 9 – השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית

סיווג ומדידה

נכסים פיננסיים

ביישום IFRS 9, החברה תסווג נכסים פיננסיים בהתאם למדידה העוקבת שלהם בעלות מופחתת, בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר או בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, על בסיס המודל העסקי של הישות לניהול הנכסים הפיננסיים, וכן מאפייני תזרימי המזומנים החוזי של הנכס הפיננסי. נכס פיננסי יימדד בעלות מופחתת אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

(א) הנכס הפיננסי מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו להחזיק נכסים פיננסיים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חוזיים; וכן
(ב) התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה (להלן: "מבחן הקרן והריבית").

נכס פיננסי יימדד בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר אם מתקיימים התנאים הבאים:

(א) מכשירים הוניים שהחברה בחרה למדוד בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר; או
(ב) הנכס הפיננסי מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא הן לגבות תזרימי מזומנים חוזיים והן למכור נכסים פיננסיים; וכן
(ג) מתקיים תנאי הקרן והריבית.

נכס פיננסי יימדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אלא אם הוא נמדד בעלות מופחתת או בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

על אף האמור לעיל, במועד ההכרה לראשונה, החברה יכולה ליעד נכס פיננסי כנמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אם יעוד שכזה מבטל או מקטין משמעותית חוסר עקביות במדידה או בהכרה, שהיו נוצרים אילולא כן ממדידת נכסים או התחייבויות או מהכרה ברווחים ובהפסדים בגינם לפי בסיסים שונים.

יישום IFRS 9 ישפיע על הסיווג והמדידה של הנכסים הפיננסיים של החברה באופן הבא:

תיק המשתתף

פריטי הבסיס של חוזי ביטוח הכוללים חיסכון משתתף ברווחים ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, בדומה לנעשה כיום במסגרת IAS 39.

תיק הנוסטר

- נגזרים ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בדומה ל- IAS 39.
 - צפוי כי השקעות במכשירי חוב שאינם עומדים במבחן הקרן והריבית יסווגו לשווי הוגן דרך רווח או הפסד.
 - צפוי כי השקעות במכשירים הוניים וחוב סחירים ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד חלף מדידה בשווי הוגן דרך קרן הון (נכסים פיננסיים זמינים למכירה) תחת IAS 39.
 - צפוי כי יתר נכסי החוב העומדים כנגד התחייבויות בגין חוזה ביטוח צפויים להיות מיועדים לשווי הוגן דרך רווח או הפסד על מנת למנוע חוסר הקבלה חשבונאית אל מול התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
 - יתר נכסי החוב שאינם עומדים כנגד התחייבויות בגין חוזה ביטוח נמצא עדיין בבחינה.
- החלטות הסיווג והמדידה של תיק הנוסטר ימשיכו להבחן עם התקדמות תהליך יישום התקן.

התחייבויות פיננסיות

החברה לא צופה שינוי מהותי בסיווג ובמדידה של ההתחייבויות הפיננסיות, פרט למדידת התחייבויות פיננסיות, אשר לא חל בהם שינוי תנאים מהותי בהחלפת מכשירי חוב. הנושא ימשיך להבחן עם התקדמות תהליך יישום התקן.

מודל ירידת ערך נכסים פיננסיים

החברה תבחן בכל מועד דיווח את ההפרשה להפסד בגין מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

החברה תבחין בין שני מצבים של הכרה בהפרשה להפסד:

- (א) מכשירי חוב אשר לא חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה, או מקרים בהם סיכון האשראי נמוך – ההפרשה להפסד שתוכר בגין מכשירי חוב זה תיקח בחשבון הפסדי אשראי חזויים בתקופה של 12 חודשים לאחר מועד הדיווח, או;
- (ב) מכשירי חוב אשר חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה בהם ואשר סיכון האשראי בגינם אינו נמוך, ההפרשה להפסד שתוכר תביא בחשבון הפסדי אשראי החזויים - לאורך **יתרת** תקופת חיי המכשיר. החברה תיישם את ההקלה שנקבעה בתקן לפיה היא תניח שסיכון האשראי של מכשירי חוב לא עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה אם נקבע במועד הדיווח כי המכשיר הינו בעל סיכון אשראי נמוך, למשל כאשר המכשיר הינו בעל דירוג חיצוני של "דרגת השקעה".
- ירידת הערך בגין מכשירי חוב הנמדדים לפי עלות מופחתת תיזקף לרווח או הפסד כנגד הפרשה ואילו ירידת הערך בגין מכשירי חוב הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר תיזקף כנגד קרן הון ולא תקטין את הערך בספרים של הנכס הפיננסי בדוח על המצב הכספי.

נספח 1: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל

1. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה:

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרס		במיליוני ש"ח
	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
3,839	3,801	3,852	נדל"ן להשקעה *
			השקעות פיננסיות:
28,065	29,800	27,766	נכסי חוב סחירים
8,199	9,134	8,084	נכסי חוב שאינם סחירים
17,378	17,706	19,236	מניות
30,491	24,183	30,403	השקעות פיננסיות אחרות
84,133	80,823	85,489	סך הכל השקעות פיננסיות *
4,418	5,418	5,025	מזומנים ושווי מזומנים
1,622	2,973	883	אחר **
94,012	93,015	95,249	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

(**) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס 2024			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
בלתי מבוקר			
6,246	-	6,048	198
24,841	24,812	-	29
1,779	-	1,779	-
5,850	-	5,031	819
38,716	24,812	12,858	1,046
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות			

ליום 31 במרס 2023			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
בלתי מבוקר			
6,792	-	6,662	130
23,787	23,786	-	1
1,574	-	1,574	-
4,815	-	4,241	574
36,968	23,786	12,477	705
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות			

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
מבוקר			
6,407	-	6,212	195
24,472	24,444	-	28
1,647	-	1,647	-
5,746	-	4,820	926
38,272	24,444	12,679	1,149
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות			

א. נכסי חוב סחירים – הרכב

ליום 31 במרס 2024			
הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾		
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח	
3,285	3,164	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
3,148	3,057	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
29	25	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
3,177	3,082		
6,462	6,246	סך הכל נכסי חוב סחירים	
2		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 31 במרס 2023			
הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾		
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח	
3,925	3,800	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
3,133	2,965	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
32	27	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
3,165	2,992		
7,090	6,792	סך הכל נכסי חוב סחירים	
1		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 31 בדצמבר 2023			
הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾		
מבוקר		במיליוני ש"ח	
3,247	3,131	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
3,299	3,251	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
29	25	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
3,328	3,276		
6,575	6,407	סך הכל נכסי חוב סחירים	
2		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

(1) עלות מופחתת - עלות בניכי תשלומי קרן, בתוספת (ניכוי) ההפחתה המצטברת על פי שיטת הריבית האפקטיבית של הפרש כלשהו בין העלות לבין סכום הפירעון ובניכוי הפחתה כלשהי בגין ירידת ערך שנזקפה לרווח והפסד.

ב. נכסי חוב שאינם סחירים – הרכב (*)

ליום 31 במרס 2024			
הערך בספרים		שווי הוגן	
בלתי מבוקר			
		במיליוני ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
22,410	16,863	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
7,572	7,442	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
550	536	פיקדונות בבנקים	
30,532	24,841	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
42		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 31 במרס 2023			
הערך בספרים		שווי הוגן	
בלתי מבוקר			
		במיליוני ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
23,826	16,786	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
6,341	6,350	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
677	651	פיקדונות בבנקים	
30,844	23,787	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
44		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 31 בדצמבר 2023			
הערך בספרים		שווי הוגן	
מבוקר			
		במיליוני ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
22,279	16,634	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
7,297	7,287	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
566	551	פיקדונות בבנקים	
30,142	24,472	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
42		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

(*) השווי ההוגן של איגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה. השווי ההוגן של פיקדונות באוצר חושב על פי מועד הפירעון החזוי.

ג. מניות

ליום 31 במרס 2024		במיליוני ש"ח
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
1,013	947	מניות סחירות
766	857	מניות שאינן סחירות
1,779	1,804	סך הכל מניות
329		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס 2023		במיליוני ש"ח
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
802	857	מניות סחירות
772	765	מניות שאינן סחירות
1,574	1,622	סך הכל מניות
223		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2023		במיליוני ש"ח
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
897	910	מניות סחירות
750	833	מניות שאינן סחירות
1,647	1,743	סך הכל מניות
330		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ד. השקעות פיננסיות אחרות¹⁾

ליום 31 במרס 2024		
הערך בספרים		
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
862	895	השקעות פיננסיות סחירות
3,435	4,955	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
4,297	5,850	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
	126	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס 2023		
הערך בספרים		עלות
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
785	765	השקעות פיננסיות סחירות
4,030	2,787	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
4,815	3,552	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
139		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2023		
הערך בספרים		עלות
במיליוני ש"ח		מבוקר
השקעות פיננסיות סחירות		923
השקעות פיננסיות שאינן סחירות		887
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות		4,823
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)		4,229
		5,746
		125

1. השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

**נספח 2: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של החברה החברות המאוחדות שלה
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית**

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024			בלתי מבוקר במיליוני ש"ח	
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת (1)		
אחוזים			אחוזים				
נכסים נושאי ריבית							
10.57	230	8,706	10.90	253	9,287	אשראי לאנשים פרטיים (2)	
5.45	45	3,302	5.51	47	3,415	אשראי מסחרי (5)(2)	
9.16	275	12,008	9.45	300	12,702	סה"כ אשראי	
3.08	4	519	3.44	5	581	פיקדונות בבנקים	
-	-	13	-	-	58	נכסים אחרים	
8.90	279	12,540	9.14	305	13,341	סך כל הנכסים	
						חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית	
						4,365	4,207
						1,040	1,065
						508	422
						נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (3)	
						18,453	19,035
						סך כל הנכסים	
						התחייבויות נושאות ריבית	
(5.17)	(67)	5,187	(6.32)	(78)	4,939	אשראי מתאגידים בנקאיים	
(4.88)	(6)	492	(6.26)	(12)	767	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	
-	(17)	20	-	(25)	21	התחייבויות אחרות	
(6.32)	(90)	5,699	(8.03)	(115)	5,727	סך כל ההתחייבויות נושאי ריבית	
						10,411	10,734
						662	707
						זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (5)	
						התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (6)	
						16,772	17,168
						סך כל ההתחייבויות	
						1,681	1,867
						סך כל האמצעים ההוניים	
						18,453	19,035
						סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים	
						פער הריבית	
2.58			1.11				
6.03	189	12,540	5.70	190	13,341	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (4)	

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(3) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(5) כולל יתרה ממוצעת של הקדמת תשלומים לבתי עסק וניכיון שוברים בכרטיסי אשראי לבתי עסק.

(6) לרבות מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024			בלתי מבוקר במיליוני ש"ח
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	
אחוזים			אחוזים			
מטבע ישראלי לא צמוד						
13,103	301	9.19	12,371	277	8.96	סך נכסים נושאי ריבית
5,681	(115)	(8.10)	5,605	(89)	(6.35)	סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית						
			1.09	2.61		
מטבע ישראלי צמוד למדד						
187	4	8.56	87	2	9.20	סך נכסים נושאי ריבית
46	-	-	94	(1)	(4.26)	סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית						
			8.56	4.94		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
51	-	-	82	-	-	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית						
סך פעילות						
13,341	305	9.14	12,540	279	8.90	סך נכסים נושאי ריבית
5,727	(115)	(8.03)	5,699	(90)	(6.32)	סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית						
			1.11	2.58		

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023			בלתי מבוקר
גידול (קיטון) בגלל שינוי			במיליוני ש"ח
כמות	מחיר	שינוי נטו	
16	7	23	נכסים נושאי ריבית
2	-	2	אשראי לאנשים פרטיים
18	7	25	אשראי מסחרי
1	-	1	סה"כ אשראי
-	-	-	פיקדונות בבנקים
-	-	-	נכסים אחרים
19	7	26	סך כל הכנסות הריבית
4	(15)	(11)	התחייבויות נושאות ריבית
(4)	(2)	(6)	אשראי מתאגידים בנקאיים
(1)	(7)	(8)	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(1)	(7)	(8)	התחייבויות אחרות
(1)	(24)	(25)	סך כל הכנסות (הוצאות) הריבית
18	(17)	1	סך הכנסות הריבית, נטו

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים
המאוחדים ביניים המיוחדים לחברה עצמה
ליום 31 במרס 2024
(תקנה 38ד')
(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים

עמוד	
3	דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד
	מידע כספי ביניים של החברה:
3-3	נתונים על המצב הכספי ביניים
3-4	נתוני רווח והפסד ביניים
3-5	נתוני רווח כולל ביניים
3-6	נתונים על תזרימי המזומנים ביניים
3-7	מידע נוסף

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד, המובא לפי תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") ליום 31 במרס 2024 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדיקטטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופת ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38'ד לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התשל"ל-1970.

תל-אביב,
30 במאי, 2024

נתונים על המצב הכספי ביניים

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		
2023	2024	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
נכסים				
8,418	9,477	8,014		השקעה בחברות מוחזקות
704	703	609		הלוואות ויתרות חברות מוחזקות
-	1	1		חייבים ויתרות חובה
				השקעות פיננסיות אחרות:
906	18	4		נכסי חוב סחירים
17	21	9		מניות
87	35	177		אחרות
1,011	75	191		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
9	21	121		מזומנים ושוי מזומנים
10,142	10,277	8,935		סך כל הנכסים
הון				
167	167	167		הון מניות
2,390	2,394	2,389		פרמיה על מניות
1,005	1,128	908		קרנות הון
5,019	5,056	4,697		עודפים
8,581	8,745	8,161		סך כל ההון
התחייבויות				
45	14	380		זכאים ויתרות זכות
1	2	4		יתרות חברות מוחזקות
-	-	2		התחייבות מסים שוטפים
-	-	5		התחייבות מסים נדחים
1,514	1,516	383		התחייבויות פיננסיות
1,561	1,533	774		סך כל ההתחייבויות
10,142	10,277	8,935		סך כל ההון וההתחייבויות

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

ערן צ'רינסקי		יורם נוח		חיים סאמט		30 במאי 2024	
משנה למנכ"ל		מנהל כללי		יו"ר הדיקטוריון		תאריך אישור הדוחות הכספיים	
מנהל חטיבה פיננסית							

נתוני רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
2023	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
206	(97)	45	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות, נטו ממס
			רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
39	11	7	מחברות מוחזקות
24	7	11	אחרות
269	(80)	63	סך כל ההכנסות
16	5	3	הוצאות הנהלה וכלליות
33	2	20	הוצאות מימון
49	7	23	סך כל ההוצאות
220	(87)	41	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
-	2	-	מסים על הכנסה (הטבת מס)
220	(89)	41	רווח (הפסד) לתקופה

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

נתוני רווח כולל ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	
2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
220	(89)	41
רווח (הפסד) לתקופה		
רווח כולל אחר :		
פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד :		
רווח (הפסד) כולל אחר בגין חברות מוחזקות שהועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו		
84	(13)	123
ממס		
84	(13)	123
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד לפני מס		
84	(13)	123
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס		
84	(13)	123
85	(13)	123
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה		
305	(102)	164
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה		

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

נתונים על תזרימי המזומנים ביניים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2024	2023	2023
במיליוני ש"ח		
בלתי מבוקר	מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
41	(89)	220
רווח (הפסד) לתקופה		
התאמות:		
(45)	97	(206)
חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות		
-	3	25
דיבידנד מחברות מוחזקות		
-	(6)	(9)
ריבית שנצברה בגין פקדונות בנקאיים		
4	(3)	(31)
ריבית שנצברה בגין שטר ההון לחברה מוחזקת		
20	2	33
ריבית שנצברה והפחתת עלויות הנפקה וניכיון בגין אג"ח		
(10)	-	(14)
הפסד (רווח) מהשקעות פיננסיות אחרות		
-	2	-
מיסים על הכנסה		
(32)	95	(203)
סך הכל התאמות		
שינויים בפריטים אחרים בנתונים על המצב הכספי, נטו:		
(1)	-	-
שינוי בחייבים ויתרות חובה		
(1)	-	(5)
שינוי בזכאים ויתרות זכות		
(2)	(1)	(6)
סך הכל שינויים בפריטים אחרים בנתונים על המצב הכספי, נטו		
מזומנים שהתקבלו במהלך התקופה עבור:		
(2)	4	3
מזומנים נטו מפעילות שוטפת בגין עסקאות עם חברות מוחזקות		
1	6	9
ריבית שהתקבלה		
-	(4)	(9)
מס הכנסה שהתקבל (שולם)		
6	11	15
מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה		
-	-	23
פירעון ריבית משטר הון לחברה מוחזקת		
(891)	(819)	(1,294)
השקעה בחברות מוחזקות ⁽²⁾		
(27)	(8)	(908)
השקעה בנכסים פיננסיים זמינים למכירה		
973	12	106
תמורה ממכירת נכסים פיננסיים זמינים למכירה		
55	(815)	(2,072)
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה		
תזרימי מזומנים מפעילות מימון		
(48)	-	-
ריבית אגח ששולמה		
-	396	1,537
תמורה מהנפקת אגח (בניכוי הוצאות הנפקה)		
(48)	396	1,537
מזומנים נטו שנבעו (ששימשו לפעילות) מפעילות מימון		
12	(407)	(520)
עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים		
9	529	529
מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה		
21	121	9
מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה		

מידע נוסף

1. כללי

המידע הכספי הנפרד ביניים מוצג בהתאם לתקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד. יש לקרוא את המידע הכספי הביניים הנפרד ביחד עם המידע הכספי הנפרד ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 וביחד עם תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרס 2024 (להלן: "דוחות הביניים המאוחדים").

2. השקעה בחברת סימקס ופירעון מלוא הלוואת הסינדיקציה

בחודש פברואר 2024, העבירה החברה לחברת סימקס סך של כ-891 מיליוני ש"ח. (מתוך הסכום סך של כ-600 כנגד השקעה בהון סימקס והיתר כנגד שטרי הון שסימקס הנפיקה לחברה). שטרי ההון אינם נושאים ריבית והצמדה והם יהיו ניתנים לפירעון לאחר 5 שנים לפי החלטת המלווה. באותו מועד סימקס השתמשה בתמורה לפירעון מוקדם של מלוא הלוואת (לפרטים נוספים ראה ביאור 6ג) לדוחות הכספיים המאוחדים).

3. תשלום מבוסס מניות

לפרטים בדבר תוכנית אופציות שהחברה פירסמה לאחר תאריך הדוח ראה ביאור 12ג) בדוחות הכספיים המאוחדים.

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

**דוח רבעוני בדבר אפקטיביות
הבקרה הפנימית**

על הדיווח הכספי ועל הגילוי
ליום 31 במרס 2024
לפי תקנה 38ג'(א)

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי לפי תקנה 9ב(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. יורם נוה - מנהל כללי של החברה וכלל ביטוח ומנכ"ל כלל פיננסים בע"מ;
2. ערן צ'רנינסקי - מנהל החטיבה הפיננסית (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
3. הדר ברין וייס - יועצת משפטית (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
4. ערן שחף - מבקר פנימי (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
5. ברק בנסקי - מנהל חטיבת השקעות (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
6. אבי בן נון - מנהל סיכונים (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בד"ן.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקורות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

כלל חברה לביטוח בע"מ ("כלל ביטוח"), חברה בת של התאגיד, היא גוף מוסדי, שחלות עליו הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברה הבת האמורה מיישם התאגיד את ההוראות האלה: חוזר גופים מוסדיים 10-9-2009 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי", חוזר גופים מוסדיים 6-9-2010 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי - תיקון" וחוזר גופים מוסדיים 7-9-2010 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים".

מקס איט פיננסים בע"מ, חברה בת של התאגיד, היא חברה כרטיסי אשראי שחלות עליה הוראות המפקח על הבנקים בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברה הבת האמורה מיישם התאגיד את ההוראות האלה: הוראות ניהול בנקאי תקן 309.

דוח השנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח התקופתי לתקופה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון"), העריכו הדירקטוריון והנהלה את הבקרה הפנימית בתאגיד;

בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה כי הבקרה הפנימית כאמור, ליום 31 בדצמבר 2023 היא אפקטיבית.

עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון והנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שהובאה במסגרת הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון.

למועד הדוח, בהתבסס על הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית בדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל: הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים הצהרת מנהל כללי

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוח הרבעוני של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2024 (להלן: "הדוחות");
 2. לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
 3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
 4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדיקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
 5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
 - א. קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
 - ב. קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
 - ג. הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, והצגתי בדוח זה את מסקנות הדירקטוריון וההנהלה לגבי האפקטיביות של הבקרה הפנימית כאמור למועד הדוחות.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יורם נוה
מנהל כללי

30 במאי 2024

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2024 (להלן: "הדוחות");
 2. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת דוחות;
 3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
 4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.
 5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד-
 - א. קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי מתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
 - ב. קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
 - ג. הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות למועד הדוחות. מסקנותי לגבי הערכתי כאמור הובאו בפני הדירקטוריון והנהלה ומשולבות בדוח זה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ערן צ'רנינסקי

משנה למנכ"ל

מנהל חטיבה פיננסית

30 במאי 2024

הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים של כלל חברה לביטוח בע"מ

כלל חברה לביטוח בע"מ הצהרה (certification)

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יורם נוה
מנהל כללי

30 במאי 2024

כלל חברה לביטוח בע"מ הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ערן צ'רינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

30 במאי 2024

מקס איט פיננסים בע"מ (הצהרה - CERTIFICATION)

אני, רון פאינרו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מקס איט פיננסים בע"מ (להלן - "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רון פאינרו
מנהל כללי

30 במאי 2024

מקס איט פיננסים בע"מ
הצהרה - (CERTIFICATION)

אני, שרון גור, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מקס איט פיננסים בע"מ (להלן - "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שרון גור
מנהלת כספים ראשית,
חשבונאית ראשית

30 במאי 2024

**דוח יחס כושר פירעון כלכלי
של כלל חברה לביטוח בע"מ
ליום 31 בדצמבר 2023**

תוכן העניינים

דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים
1. רקע ודרישות גילוי
1.1. משטר כושר פירעון כלכלי
1.2. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי
1.3. הוראות בתקופת הפריסה
1.4. הגדרות
1.5. מתודולוגית החישוב
1.6. הערות והבהרות
2. יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון
2.1. יחס כושר פירעון
2.2. סף הון
3. מאזן כלכלי
3.1. מידע אודות מאזן כלכלי
3.2. הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
6. סף הון (MCR)
7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
8. דוח תנועה בעודף ההון
9. מבחני רגישות
10. מגבלות על חלוקת דיבידנד
10.1. דיבידנד
10.2. מדיניות ניהול הון
10.3. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03-6848000

Building a better
working world

קוסט פורר גבאי את קסירר
מנחם בגין 144 א', תל-אביב, 6706703
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

לכבוד

הדירקטוריון של
כלל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.ג.

הנדון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2023

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של כלל חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2023 (להלן "המידע"), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה (להלן "הדוח").

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 2020-1-15 מיום 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "ההוראות").

החשובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי, ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בחוזר ביטוח 2017-1-20 מיום 3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2023, כפי שמוצג בסעיף 3.1.2 בדוח, פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהווה הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכויי ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

פרט לאמור לעיל לעניין נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה, על בסיס בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע, לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 1.6.2.4 - הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
סומך חייקין
רואי חשבון
מבקרים משותפים

תל אביב
30 במאי, 2024

1. רקע ודרישות גילוי

1.1 משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן "הממונה") 15-1-2020, תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס "Solvency II" (להלן – **הוראות משטר כושר פירעון כלכלי**). המידע נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכן בחוזר 8-1-2022 (להלן "**הוראות הגילוי**"). חוזר סולבנסי קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. יחס כושר פירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.

ההון העצמי הקיים, לצורך משטר כושר פירעון כלכלי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישי אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (לא יעלה על 50% בתקופת הפריסה המפורטת להלן).

את ההון הקיים המוכר יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשותם תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, על בסיס ההנחות בחוזר סולבנסי.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני הנדרש מחברת ביטוח לפי תקנות ההון לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.
- ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי מתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישות ההון הם בעלי רמת מורכבות גבוהה. בגין חישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2023 נערכה ביקורת של רואה החשבון המבקר בהתאם להוראות הממונה. הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 בדיקה של מידע כספי עתידי.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה קצב השחרור של מרווח הסיכון, שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלא ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, הנחות לגבי דפוס ההתפתחות העתידית של ההון הנדרש ומרווח הסיכון, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

1.2 הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר וליום 30 ביוני יכלול במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב, ויפורסם באתר האינטרנט של החברה במועדים אלו. דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח ליום 31 בדצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

1.3 הוראות בתקופת הפריסה

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות, בין היתר, הוראות מעבר בתקופת הפריסה בה תיושמה ההנחות הבאות:

- דרישת ההון בגין תת רכיב סיכון מניות, כהגדרתו בהוראות, תגדל באופן הדרגתי במשך שבע שנים, החל משיעור של 22% ועד לשיעורים של 30%, 39% ו-49% להשקעה במניות תשתיות, סוג 1 וסוג 2, בהתאמה. הגידול ההדרגתי יחול גם על ההתאמה האנטי-מחזורית, כהגדרתה בהוראות. נכון ליום 31 בדצמבר 2023, תמה תקופת ההקלה בדרישות ההון בגין תת רכיב סיכון מניות והחברה מדווחת את נתוניה על בסיס תרחיש תת-רכיב סיכון מניות, כפי שנקבע בהוראות החוזר, ללא הקלה.
- בנוסף, בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן – "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR בשנת 2017 ועד למלוא ה-SCR.

2. הגדלת ההון המוכר באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום כמפורט בסעיף 3.3.2. הניכוי יקטן בהדרגה, עד לשנת 2032 (להלן – "ניכוי בתקופת הפריסה"). בנוסף, סכום הניכוי עשוי להתעדכן במהלך תקופת הפריסה משינויים נוספים בהתאם להוראות הנלוות להתנהלות חברת הביטוח בתקופת הפריסה, כפי שנקבע במכתב מיום 15 באוקטובר 2020 בדבר "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("מכתב העקרונות").

החברה בחרה בחלופה השניה וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

1.3.1 עדכון סכום הניכוי בתקופות עוקבות

בהתאם לעקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II ולהוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, חישוב מחדש של סכום הניכוי יערך אחת לשנתיים או, לכל הפחות, במקרה של שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח ובהתאם לדרישות הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז. החברה ביצעה חישוב מחדש של סכום הניכוי נכון ליום 30 ביוני 2023 וקיבלה את אישור הממונה לחישוב מחדש ולסכום ניכוי בהיקף של 5,944 מ"ש"ח, ברוטו – ראה סעיף 3.1.2. להלן.

1.4 הגדרות

החברה -	כלל חברה לביטוח בע"מ.
הממונה -	הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
הוראות משטר כושר פירעון כלכלי -	חוזר ביטוח 2020-1-15 "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II והנחיות נלוות של הממונה לעניין יישום משטר כושר פירעון כלכלי.
הון עצמי מוכר / הון כלכלי -	סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון רובד 1 בסיסי -	עודף נכסים על התחייבויות, כשהוא מוערך לפי ההוראות לעניין מאזן כלכלי, הכולל את הרכיבים הבאים: הון מניות רגילות מונפק ונפרע, פרמיה ששולמה בעת הנפקת מניות, יתרת עודפים, קרנות הון בניכוי קרנות הון בחובה והשינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים באופן הערכת הנכסים וההתחייבויות לפי ההוראות (Reconciliation reserve), בניכוי: נכסים בלתי מוכרים, השקעה עצמית במניות רגילות ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.
הון רובד 1 נוסף -	סך כל אלה כששווים מוערך על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי – שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון רובד 1 נוסף, מכשיר הון ראשוני מורכב.
הון רובד 2 -	מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששווים מוערך לפי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון נדרש לכושר פירעון (SCR) -	Solvency Capital Requirement, הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) -	Basic Solvency Capital Requirement, הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
יחס כושר פירעון -	היחס שבין ההון העצמי המוכר להון הנדרש לכושר פירעון.
הערכה מיטבית (Best Estimate) -	צפי של תזרימי המזמונים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
מרווח סיכון (Risk Margin) -	סכום נוסף על ההערכה המיטבית המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת הביטוח, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
ניכוי בתקופת הפריסה	סכום המנוכה מעתודות הביטוח במהלך תקופת הפריסה, המחושב בהתאם להוראות סעיף 4 (ג) להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. הניכוי ילך ויקטן באופן הדרגתי עד לשנת 2032.
נכס לא מוכר -	נכס המוחזק כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה בניגוד לתקנות כללי השקעה או בניגוד להוראות הממונה, בניכוי עתודה למס שנוצרה בשלו.
סף הון (MCR) -	Minimum Capital Requirement, הון מינימלי נדרש מחברת ביטוח המחושב לפי משטר כושר פירעון כלכלי
רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EIPFP) -	Expected Profit in Future Premiums, הרווח העתידי הצפוי בשייר, הכלול בהתחייבויות הביטוח, בגין פרמיות שטרם התקבלו עד למועד הדוח.
UFR -	Ultimate Forward Rate, שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהצפיפות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

Volatility Adjustment, רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

מתאם תנודתיות (VA) -

ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.

בריאות SLT -

ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.

בריאות NSLT -

דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

התאמת תרחיש מניות-

השפעת המתאם החלקי בין סיכונים שונים במודל על סכימתם, השפעת הפיזור הינה הפער בין סכימה פשוטה של רכיבי הסיכון ובין סכימה הלוקחת בחשבון את המתאם החלקי ביניהם. ככל שיש יותר פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ובין רכיבי הסיכון כך השפעת הפיזור להפחתת סך הסיכון גדלה.

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון-

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

הרשות -

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012.

תקנות כללי השקעה -

המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

מבוקר-

1.5 מתודולוגית החישוב

1.5.1 כללי

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות הנחיות לחישוב על בסיס כלכלי של ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון. להלן עיקרי ההוראות והשינויים שבהם:

1.5.2 המאזן הכלכלי

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, ככלל, סעיפי המאזן הכלכלי מוערכים לפי שווי כלכלי, ובפרט ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות. זאת בתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח במאזן הכלכלי. על פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. כאמור להלן:

המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שהחזקות זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד ובתוספת חברות ביטוח בנות אשר נתונין מאוחדים עם נתוני חברת הביטוח ועל פי ההנחיות אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילות הגמל והפנסיה שתחת חברת הביטוח. המאזן הכלכלי מייחס שווי אפס להוצאות רכישה נדחות ולנכסים בלתי מוחשיים (למעט השקעה ב"אינשוורטק" כהגדרתה בחוזר סולבנסי על פי האישור שקיבלה החברה מהממונה לכך).

1.5.3 הגדלת ההון הכלכלי על פי הוראות המעבר

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח בשל סכום הניכוי, אשר יופחת הדרגתית עד לשנת 2032 (להלן: "הניכוי בתקופת הפריסה"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן ובניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיעדות לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן ליניארי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב מחדש בתקופות עוקבות במקרים הבאים:

א. מדי שנתיים, לאחר קבלת אישור הממונה.

ב. אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח.

ג. בהתאם לדרישת הממונה אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז מתן האישור.

בנוסף, ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה יהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה - ראה סעיף 3.2.2 להלן.

1.5.4 ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי סיכון אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר הינם סיכונים ביטוח חיים, סיכונים ביטוח בריאות, סיכונים ביטוח כללי, סיכונים שוק וסיכונים צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. קביעת ההון

הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי הסיכון כאמור, בהתחשב במתאמים החלקיים המיוחסים להם. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס דחה כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

דרישות ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל מס דחה, מעבר ליתרת העתודה למיסים דחים הכלולה במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל-5% מההון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- הרווחים עתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של הוראות משטר כושר פירעון כלכלי. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם הוא עשוי להיות תנודתי.

1.5.4.1 הוראות הגילוי

בהתאם לעדכון הוראות החוזר המאוחד לעניין "דין וחשבון לציבור" - הגילוי כולל תוצאות מבחני הרגישות הבאים:

ירידה של 50 נקודות בסיס בעקום הריבית, ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים, עלייה של 5% בשיעור התחלואה, ירידה של 5% בשיעורי התמותה ועלייה של 10% בשיעורי הביטולים. בנוסף, הדיווח כולל פירוט תנועה בעודף ההון.

1.6 הערות והבהרות

1.6.1 כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2023. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2023 אם וככל שבוצעו.

דוח יחס כושר פירעון זה הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה ביום 31 בדצמבר 2023.

עוד יודגש כי בין היתר, נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון, השינויים בסביבה העסקית והכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך באופן אמין השפעות אלו. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו, או שיתממשו באופן שונה מהנחות אשר שימשו בסיס החישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותי מהנחות המודל.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ובפרט לשינויים בעקום הריבית, ולפיכך יחס כושר הפירעון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

1.6.2 השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

1.6.2.1 תחום הביטוח נתון לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. לחקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזמנים שלה וכפועל יוצא גם על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

1.6.2.2 חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

1.6.2.3 לפירוט אודות שינויים רגולטורים עיקריים, שלגביהם קיימת אי ודאות ביחס להשפעתם העתידית, ראה, בין היתר, סעיפים: 2.5.2, 2.5.3, 2.5.4, 2.5.5, 2.5.6, 6.2, 7.1.1, 8.1.2.1, 8.1.2.2, 8.2 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 וכן בסעיף 4 בדוח הדירקטוריון של החברה ליום 31 במרס 2024.

1.6.2.4 בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווי במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערך הכלכלי. ראה באור 38 לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לשנת 2023 ולביאור 7 בדוח הכספי ליום 31 במרס 2024 לגבי החשיפה לתלויות ואופן מדידתה ודיווחים מיידיים שפורסמו ממועד זה. יישוב או סילוקן של תלויות אלו עשוי להיות בסכומים גבוהים בצורה מהותית מהסכומים בהם נכללו במאזן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת.

1.6.2.5 ביום 12 ביולי 2023 פורסם תיקון לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, לפיו הפקדות המעביד והעובד לקופת גמל לקצבה שהיא קופת ביטוח יוגבלו לחלק השכר שמעל פעמיים השכר הממוצע במשק ("תקרת ההפקדה החודשית") ובתנאי שהחלק עד לתקרת הפקדה החודשית יופקד בקופת גמל לקצבה שאינה

קופת ביטוח. כמו כן, ביום 12 ביולי 2023 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 כך שקיימת הגבלה על העברת כספים מקופת גמל שאינה קופת ביטוח לקופת ביטוח כך שיתרת הכספים הצבורים שלא הועברו תהיה בגובה מכפלת תקרת ההפקדה החודשית במספר החודשים שחלפו ממועד התשלום הראשון לקופת גמל. תחילתן של התקנות הנ"ל הינו ביום 1 בספטמבר 2023. נכון למועד זה, השפעת התיקון גרמה לניודים עודפים בפוליסות חסכון שנמכרו בין השנים 2013-2004 ולפגיעה ביחס כושר הפירעון של החברה.

1.6.2.6 בחודש יוני 2023 פורסמו עדכונים להוראות החוזרים הרלבנטיים המסדירים את הרפורמה בתכניות לביטוח הוצאות רפואיות שפורסמה על ידי הממונה, כך שמועד הכניסה לתוקף של הרפורמה החל מיום 1 באוקטובר 2023, וזאת במקביל למועד כניסתם לתוקף של תיקוני החקיקה במסגרת חוק התוכנית הכלכלית. הרפורמה צפויה להשפיע בכיוונים מנוגדים על יחס כושר הפירעון של החברה. אולם להערכת החברה לא צפוי שינוי מהותי על יחס כושר הפירעון בשלב זה.

1.6.2.7 לאחר תאריך הדיווח, בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד - 2024 (להלן - הצו), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור המע"מ ושיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. לשינוי שיעור המס קיימות השפעות רוחב על המשק אשר יבואו לידי ביטוי בשינויים במשתני השוק, בדגש על אינפלציה, עקומי ריבית ותשואות והשפעה על שיעור ההוצאות של החברה. השפעות אלו צפויות להשפיע בכיוונים מנוגדים על יחס כושר הפירעון של החברה והערכת החברה כי סך השינוי לא ישפיע באופן מהותי על יחס כושר הפירעון.

2. יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

2.1 יחס כושר פירעון

באלפי ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2022
	מבוקר*	מבוקר*
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4	14,019,290	14,340,642
הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 5	8,975,784	8,075,939
עודף	5,043,506	6,264,703
יחס כושר פירעון כלכלי (ב-%)	156%	178%
השפעת פעולות הונית מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי:		
גיוס/פדיון מכשירי הון	291,524	-
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,310,814	14,340,642
עודף	5,335,030	6,264,703
יחס כושר פירעון (ב-%)	159%	178%

* כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 10 להלן.

שינויים עיקריים בעודף ההון ויחס כושר פירעון כלכלי לעומת אשתקד :

- עלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון השפיעה מהותית לחיוב על עודף ההון ויחס כושר הפירעון הכלכלי.
- גיוס הון רובד 2 בסך של כ- 460 מ"ש, לאחר תאריך המאזן לשנת 2023, מתוכם הוכרו כ-292 מלש"ח במסגרת ההון המוכר לתקופת פריסה, השפיע באופן חיובי על ההון העצמי ועל יחס כושר הפירעון.
- התכלות הסיכונים הנובעים מפעילות ביטוח שנמכרה בעבר (בעיקר חיים וסיעוד) הובילה לגידול בהון הכלכלי ולקיטון בדרישות ההון ומרווח הסיכון RM ובסך הכל להשפעה חיובית על עודף ההון ויחס כושר הפירעון.
- עסקים חדשים שנמכרו בתקופת הדוח השפיעו באופן חיובי על עודף ההון ויחס כושר הפירעון
- במהלך תקופת הדוח החברה חתמה על עסקת ביטוח משנה הרלוונטית לסיכון תחלואה אשר השפיעה באופן חיובי על עודף ההון ויחס כושר הפירעון.
- במהלך תקופת הדוח החברה יישמה מספר מחקרים ובהם: מחקר תחלואה בביטוח בריאות ומחקר ביטולים בחסכון. לתוצאות המחקרים השפעה שלילית מהותית על יחס כושר הפירעון של החברה.
- גידול משמעותי בדרישות ההון הפיננסיות בתיק הנוסטרו ובתיק המשתתף ברווחים, הן כתוצאה מהגדלת החשיפה בתיקים, תום תקופת התאמת תרחיש מניות בתקופת הפריסה והן כתוצאה מעליה בעקום הריבית והשפעתו על פוטנציאל דמי הניהול המשתנים.
- סכום הניכוי חושב מחדש ליום 30 ביוני 2023 והופחת לינארית ביחס הזמן ליום 31 בדצמבר 2023. העדכונים הנ"ל השפיעו באופן שלילי על היקף ההון העצמי של החברה לאותו המועד.

השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

בחודש אוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") במדינת ישראל. התמשכות המלחמה הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק הישראלי, בין היתר בעקבות סגירת מפעלים בדרום ובצפון הארץ, פגיעה בתשתיות, גיוס אנשי מילואים לתקופה שאינה ידועה מראש, הוצאת עובדים לחל"ת וכן לשיבוש הפעילות הכלכלית בישראל. הימשכות המלחמה עשויה לגרום השלכות נרחבות על ענפי הפעילות רבים ואזורים גאוגרפים שונים במדינה וכמובן גם על ביצועי השווקים הפיננסיים המקומיים מעבר להשלכות עד למועד דוח זה.

נכון למועד אישור דוח יחס כושר פירעון כלכלי השפעת עליית הריבית חסרת הסיכון במח"מים הארוכים נוכח עליית פרמיית הסיכון של המשק הינה חיובית על יחס כושר הפירעון הכלכלי לאור מבנה ההתחייבויות של החברה. מנגד, התפתחות והשפעות המלחמה עד לסוף שנת 2023 פגעה ברווחיות השוטפת וביצועי שוק ההון המקומי. יש לציין, כי קיימת אי ודאות לגבי המשך ההשפעה העתידית, ארוכת הטווח, הכוללות של המלחמה על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, בין היתר בשל אי הודאות הגיאופוליטית וכנגזר השפעתה על התנדויות הגבוהה בשווקי ההון המקומיים והבינלאומיים, חוסר וודאות באשר למשך זמן הלחימה, עצימותה והיקפה, השפעותיה על תחומי הפעילות של החברה והמשק ועל משתנים אקסוגניים נוספים כגון השווקים הפיננסיים וכן ביחס לצעדים נוספים שיינקטו על ידי הממשלה ו/או בנק ישראל.

למידע נוסף אודות השלכות מלחמת "חרבות ברזל" ראה ביאור 39 לדוחות הכספיים של החברה לשנת 2023 ולדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 וכן ביאור 8 לדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2024.

שינויים לאחר תאריך החישוב:

לאחר תאריך הדיווח, בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד - 2024 (להלן - הצו), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. לשינוי שיעור המס קיימות השפעות רחב על המשק אשר יבואו לידי ביטוי בשינויים במשתני השוק, בדגש על אינפלציה, עקומי ריבית ותשואות והשפעה על שיעור ההוצאות של החברה. השפעות אלו צפויות להשפיע בכיוונים מנוגדים על יחס כושר הפירעון של החברה והערכת החברה כי סך השינוי לא ישפיע באופן מהותי על יחס כושר הפירעון.

עדכון בדבר שימוש במחוללי תרחיש כלכליים בחישוב יחס כושר פירעון כלכלי של החברה

כמוסבר בסעיף 3.1.1. להלן, חישוב התחייבויות הביטוח בוצע בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות SLT בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של ה-EV בישראל¹. קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת התפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות ("מודלים סטוכסטיים") ובהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית, השתמשה החברה בתוחלת של כל גורם רלוונטי ("מודלים דטרמיניסטיים").

כחלק מהמשך פיתוח ושדרוג החישובים, בתקופת הדוח, החברה חישבה במקביל, בהתבסס על מודל סטוכסטי, אומדן מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה זקיפת דמי ניהול משתנים עתידיים²), אשר במידה והיה נכלל בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2023 השפעתו מוערכת בתוספת שיעור של כ- 14%, ללא התחשבות בהוראות המעבר, ובתוספת שיעור של כ- 9%, עם התחשבות בהוראות המעבר.

בהתאם למתווה שנתקבל מהממונה בחודש נובמבר 2023, יישום המודל הסטוכסטי לא יובא בחישוב יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות המעבר, במשך 3 מועדי דיווח, אולם תוסיף החברה גילוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי אודות השפעותיו. בשלב זה, החברה בחרה לא לכלול זאת גם במסגרת החישוב עם התחשבות בהוראות המעבר.

יצוין, כי נתון זה אינו מבוקר ואינו סקור וכן רגיש לשינויים בעקום הריבית ובהנחות פיננסיות ודמוגרפיות אחרות ויחושב מחדש בכל תקופת דיווח.

2.2 סף ההון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2022	
מבוקר	מבוקר	באלפי ש"ח
2,243,946	2,018,985	סף ההון (MCR) - ראו סעיף 6.1
10,271,712	10,706,470	הון עצמי לעניין סף ההון - ראו סעיף 6.2

1 חישוב ה-EV (Embedded Value, ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

2 ראה סעיף 6.1.2.3 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה

3. מאזן כלכלי

אלפי ש"ח	סעיף הרחבה	ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2022	
		מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
		מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר
נכסים:					
נכסים בלתי מוחשיים	3	798,905	91,085	799,170	123,067
הוצאות רכישה נדחות	4	1,941,135	-	1,945,288	-
רכוש קבוע	8	166,395	146,102	177,372	153,041
השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח:					
חברות מנהלות	5	842,972	310,001	740,866	254,846
חברות מוחזקות אחרות	5	72,148	68,936	78,058	81,936
סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח		915,120	378,937	818,924	336,782
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה		3,838,728	3,838,728	3,778,012	3,778,012
נדל"ן להשקעה אחר		1,493,689	1,493,689	1,475,111	1,475,111
נכסי ביטוח משנה		3,805,186	3,023,560	4,524,108	3,399,592
חייבים ויתרות חובה	13	2,916,133	2,916,133	4,420,040	4,420,040
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה		84,133,182	84,133,182	77,131,277	77,131,277
השקעות פיננסיות אחרות:					
נכסי חוב סחירים		6,321,705	6,321,705	6,897,140	6,897,140
נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות	6	7,693,941	7,729,624	6,448,286	6,576,974
אג"ח מיועדות	7	14,441,158	19,346,207	14,252,011	20,284,701
מניות		1,645,575	1,645,575	1,824,254	1,824,254
אחרות		5,646,414	5,646,414	4,536,319	4,536,319
סך כל השקעות פיננסיות אחרות		35,748,793	40,689,525	33,958,010	40,119,388
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה		4,417,868	4,417,868	8,458,337	8,458,337
מזומנים ושווי מזומנים אחרים		1,784,047	1,784,047	2,830,472	2,830,472
נכסים אחרים	14	328,019	602,389	335,879	647,292
סך כל הנכסים		142,287,200	143,515,245	140,652,000	142,872,410
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה		94,008,373	94,073,890	92,457,831	92,122,357

3. מאזן כלכלי (כלכלי)

אלפי ש"ח	סעיף הרחבה	ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2022	
		מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
		מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר
הון:					
הון רובד 1 בסיסי		6,782,295	9,425,233	6,562,165	9,889,390
סך הכל הון		6,782,295	9,425,233	6,562,165	9,889,390
התחייבויות:					
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	10,1	31,705,888	28,046,483	31,373,641	32,147,037
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	10,1	91,674,816	89,914,670	89,862,885	84,057,957
מרווח סיכון (RM)	9	-	6,865,632		7,384,624
ניכוי בתקופת הפריסה	2	-	(4,115,103)		(5,102,956)
התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו	11	559,577	2,212,347	550,487	2,528,551
זכאים ויתרות זכות	13	6,076,610	5,958,646	6,868,058	6,757,422
התחייבויות פינוסיות	12	5,093,716	4,661,328	5,033,638	4,614,360
התחייבויות אחרות	14	394,298	546,008	401,125	596,025
סך כל ההתחייבויות		135,504,905	134,090,011	134,089,835	132,983,019
סך כל ההון וההתחייבויות		142,287,200	143,515,245	140,652,000	142,872,410

שינויים עיקריים לעומת אשתקד:

להסברים אודות שינויים עיקריים בהון רובד 1, והשפעות משמעותיות על מרכיבי יחס כושר פירעון כלכלי ראה סעיפים 2.1 ו 3 להלן.

3.1 מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (פרק 1 חלק 2 של שער 5) (להלן – "פרק מדידה בחוזר המאוחד"), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחלק א' של משטר כושר פירעון כלכלי כדלהלן:

3.1.1 סעיף הרחבה 1 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

חישוב התחייבויות הביטוח נעשה על בסיס הערכה מיטבית, המבוססת על הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. חישוב התחייבויות הביטוח בוצע בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות SLT בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של ה-EV בישראל³, ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE בפרק המדידה בחוזר המאוחד.

מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 35 לדוחות השנתיים של החברה לשנת 2023.

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון אומדן תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים. ההנחות המשמשות את המודל כוללות, בין היתר, הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תמותה ותחלואה, ונקבעות על-פי ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא יתחסנה ליתקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

3. חישוב ה-EV (Embedded Value, ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1.6 לעיל.

3.1.1.1 מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- 3.1.1.1.1 ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. אי לכך, ישנה אפשרות לתרחישים קיצוניים אשר ההסתברות להתרחשותם נמוכה מאוד ואשר אין ביכולתה של החברה להעריכה וכן את מידת השפעתם של אירועים אלה. אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- 3.1.1.1.2 בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- 3.1.1.1.3 קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאיות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- 3.1.1.1.4 תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מחקרים בעיקר בהתאם לניסיון של השנים האחרונות ועל מיטב הידיעה של ההנהלה. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.
- 3.1.1.1.5 בהקשר זה יש להדגיש כי תרחשי הקיצון המחושבים במסגרת מודל סולבנסי (המודל הסטנדרטי) והקורלציות עליהן מתבסס המודל עבור דרישות ההון, הוגדרו על ידי הממונה ואינם משקפים את ניסיון החברה בפועל.

3.1.1.2 הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

3.1.1.2.1 אופן קביעת ההנחות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המבוססים הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת הוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות וכו') והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכו').

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

3.1.1.2.2 הנחות כלכליות

- ריבית היוון - עקום ריבית חסרת סיכון לכושר פירעון מותאמת. עקום זה מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון") עד לנקודת ה-Last Liquidity Point בשנה 10- (להלן "LLP"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור ריאלי קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) המחושב על ידי הרשות, הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלוי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווין ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.
- שיעור האינפלציה נקבע כהפרש בין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה שקליות לבין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה צמודות. יצוין כי הנחת האינפלציה רלוונטית למוצרים עם סכומי ביטוח, פרמיות ו/או ריביות צמודות למדד, וכן להוצאות, תביעות ו/או פרמיות שהחברה מניחה שישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד.

3.1.1.2.3 הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

- הוצאות הנהלה וכלליות – החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרימי המזומנים העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

3.1.1.2.4 הנחות דמוגרפיות

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות)
- תמותת גמלאים ופעילים
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות
- שיעורי מימוש ומסלולי גמלא

3.1.1.2.5 הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם – בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך.

3.1.2 סעיף הרחבה 2 - ניכוי בתקופת הפריסה

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, כמתואר בפרק ג' – מתודולוגיית החישוב, לעיל, ובעקבות השינוי בריבית ועדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות, חישבה החברה מחדש את ערכו של הניכוי ביום 30 ביוני, 2023, כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההון של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים לאותו מועד וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש. הפרשים אלו חושבו ברמת קבוצת מוצרים בהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

הניכוי האמור מופחת באופן ליניארי במשך 13 שנה עד ליום 31 בדצמבר 2032 כך שיתרתו המפוחתת ליום 31 בדצמבר 2023 הינה 4,115 מיליוני ש"ח.

בהתאם למכתב העקרונות, החברה בחנה את הצורך בהפחתת הערך של יתרת הניכוי המופחתת ביחס לקצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון, כאשר הוא מחושב ללא הניכוי והתאמת תרחיש מניית. בהתאם לכך, החברה לא מצאה צורך בהפחתת הערך של יתרת הניכוי המופחתת ליום 31 בדצמבר 2023.

גובה הניכוי בתקופת הפריסה בעתיד כפוף לשינויים בהנחות הנ"ל, בהתפתחויות העסקיות ובאישור תקופתי של הממונה.

3.1.3 סעיף הרחבה 3 - נכסים בלתי מוחשיים

חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס, למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

3.1.4 סעיף הרחבה 4 - הוצאות רכישה נדחות

מוערכות בשווי אפס, באופן עקבי עם הערכת ההתחייבויות הביטוחיות כמתואר בסעיף (1) לעיל.

3.1.5 סעיף הרחבה 5 - השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח

חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח מוערכות בהתאם לשיטת השווי המאזני המותאם. כלומר, החלק היחסי של חברת הביטוח בעודף הנכסים על ההתחייבויות של החברה המוחזקת ללא התחשבות בנכסים בלתי מוחשיים. בחברות מנהלות של קופות גמל ופנסיה נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת המוניטין שנוצר בעת הרכישה. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.

3.1.6 סעיף הרחבה 6 - נכסי חוב בלתי סחירים שאינם אג"ח מיועדות

מוצגים במאזן הכלכלי בשווי הון בהתאם לעקרונות שבביאור 14(ו) לדוחות הכספיים השנתיים של החברה.

3.1.7 סעיף הרחבה 7 - אג"ח מיועדות

מוערכות בהתאם לשווי ההון המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן בהתבסס על ההנחות ששימשו בחישוב ה-BE של ההתחייבויות הביטוח שבגינן החברה זכאית לאג"ח מיועדות.

3.1.8 סעיף הרחבה 8 - רכוש קבוע

נכסים עבורם קיים שוק פעיל משוערכים בהתאם לשווי ההון. נכסים שלהערכת החברה לא קיים עבורם שוק פעיל מוערכים בשווי אפס.

3.1.9 סעיף הרחבה 9 - מרווח סיכון (Risk Margin)

בנוסף להתחייבויות הביטוחיות על בסיס הערכה מיטבית מחושב רכיב של מרווח סיכון, המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושבות על בסיס הערכה מיטבית, במלואן. ה-Risk Margin מחושב בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת, אך ללא רכיב ה-VA. דרישת ההון העתידית מחושבת על פי "שיטת גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיב דרישת ההון

שחושבו למועד הדיווח בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את ההתפתחות של סיכוני המודל הסטנדרטי על פני ציר הזמן. התחשיב אינו לוקח בחשבון את דרישת ההון בגין סיכוני שוק⁴.

3.1.10 סעיף הרחבה 10 - התחייבויות תלויות

לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף 1.6.1 לעיל.

3.1.11 סעיף הרחבה 11 - התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו

החשוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי, לרבות בגין סכום הניכוי, לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים מתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בהנחייה, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.

3.1.12 סעיף הרחבה 12 - התחייבויות פיננסיות

משוערכות לפי ריבית חסרת סיכון, בתוספת המרווח ביום ההנפקה, ללא הכרה בשינויים בסיכון האשראי של החברה.

3.1.13 סעיף הרחבה 13 - חייבים וזכאים אחרים בעלי מח"מ קצר משנה

בהתאם להנחיה, החברה לא חישה שווי הוגן לפריטים בעלי מח"מ קצר משנה.

3.1.14 סעיף הרחבה 14 - נכסים אחרים והתחייבויות אחרות

נכסים והתחייבויות המטופלים בהתאם לתקן בינלאומי IFRS16 משוערכים לפי שווי הוגן.

3.2 הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2023			
של ההתחייבויות (BE) אומדן מיטבי			
ברוטו	ביטוח משנה	שייר	מבוקר
באלפי ש"ח			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:			
חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	21,398,447	(297,086)	21,695,533
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר (NSLT)	6,648,036	2,881,441	3,766,596
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	28,046,483	2,584,354	25,462,129
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)			
	89,914,670	439,206	89,475,464
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	117,961,153	3,023,560	114,937,593
ליום 31 בדצמבר 2022			
של ההתחייבויות (BE) אומדן מיטבי			
ברוטו	ביטוח משנה	שייר	מבוקר
באלפי ש"ח			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:			
חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	24,991,590	(195,310)	25,186,901
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר (NSLT)	7,155,446	3,594,965	3,560,482
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	32,147,036	3,399,654	28,747,382
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)			
	84,057,957	(63)	84,058,019
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	116,204,993	3,399,591	112,805,401

שינויים עיקריים לעומת אשתקד:

העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון השפיעה על קיטון בהתחייבויות הביטוחיות שאינן תלויות תשואה של החברה. להסבר נוסף בגין שינויים עיקריים נוספים ראה סעיף 2.1.

4. בהתאם להנחיה יש להניח שהחברה הרוכשת תבחר נכסים שיקטינו את ההון הנדרש לכושר פירעון בשל סיכוני שוק.

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2023			
מבוקר			
הון רובד 1			
הון רובד 1 בסיסי	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 2	סה"כ
9,425,233	464,960	4,196,368	14,086,561
(67,271)	-	-	(67,271)
-	-	-	-
-	-	-	-
9,357,962	464,960	4,196,368	14,019,290
5,947,271			5,947,271

ליום 31 בדצמבר 2022			
מבוקר			
הון רובד 1			באלפי ש"ח
הון רובד 1 בסיסי	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 2	
9,889,391	460,742	4,153,618	14,503,751
(47,460)	-	-	(47,460)
-	-	-	-
-	-	(115,649)	(115,649)
9,841,931	460,742	4,037,969	14,340,642
6,847,331			6,847,331

הון עצמי	
ניכויים מהון רובד 1 (א)	
הפחתות (ב)	
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)	
מתוך זה- סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס	

שינויים עיקריים לעומת אשתקד:

גורמים שתמכו בבניית כרית ההון

- עלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון השפיעה באופן חיובי על הון רובד 1 של החברה.
- התכלות דרישות ההון החיתומיות עבור עסק קיים השפיעו באופן חיובי על הון רובד 1 של החברה.
- מכירת עסק חדש השפיעה באופן חיובי על הון רובד 1 של החברה

גורמים ששחקו את כרית ההון

- יישום מחקרים, כאמור בסעיף 2.1 השפיע באופן שלילי על ההון של החברה.

(א) **ניכויים מהון רובד 1** - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד – "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן – נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.

(ב) **הפחתות** - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) **חריגה ממגבלות כמותיות** - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ד) **הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון** -

באלפי ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2022
מבוקר	מבוקר	מבוקר
הון רובד 1:		
הון רובד 1 בסיסי לאחר ניכויים	9,357,962	9,841,931
הון רובד 1 נוסף:		
שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות	-	-
מכשירי הון רובד 1 נוסף	-	-
מכשירי הון ראשוני מורכב	464,960	460,742
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית	-	-
סך הון רובד 1 נוסף	464,960	460,742
סך הון רובד 1	9,822,922	10,302,673
הון רובד 2:		
הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1		
מכשירי הון רובד 2	4,196,368	4,153,618
מכשירי הון משני מורכב		
מכשירי הון שלישוני מורכב		
מכשירי הון משני נחות		
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית	-	(115,649)
סך הון רובד 2	4,196,368	4,037,969
סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,019,290	14,340,642

להסבר אודות שינויים עיקריים לעומת אשתקד ראה סעיף 4 לעיל.

4.1 הרכב ההון המוכר

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות הוראות לעניין הרכב ההון העצמי המוכר על בסיס כלכלי, לפיהן ההון העצמי המוכר יהיה סך ההון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם לעיל:

שיעור רכיבים הכלולים בהון רובד 1, לאחר הפחתות, לא יפחת בכל עת מ-60% מ-SCR ומ-80% מ-MCR.

שיעור רכיבים הכלולים בהון רובד 2, לאחר הפחתות, לא יעלה בכל עת על 40% מ-SCR ועל 20% מ-MCR, אך תחת הוראות הפריסה, בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר 2032, שיעור ההון רובד 2 לא יעלה על 50% מ-SCR.

5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2022	
מבוקר	מבוקר	באלפי ש"ח
דרישת הון		
		הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR):
4,602,790	6,036,036	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק ⁵
319,018	324,871	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
4,454,279	4,295,539	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
4,993,456	4,595,749	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)
955,605	1,028,301	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
15,325,149	16,280,496	סה"כ
(5,098,458)	(5,338,095)	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
61,534	45,544	הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים
10,288,224	10,987,945	סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
408,459	391,452	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
(2,830,272)	(2,635,176)	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
		הון נדרש בשל חברות מנהלות:
201,257	223,222	כלל פנסיה וגמל בע"מ
8,270	8,342	עתודות קרן הפנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ
209,527	231,564	סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות
8,075,939	8,975,784	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת אשתקד:

- הקיטון בהון הנדרש ברכיבי סיכון חיים ובריאות נובע בעיקר מהשפעת עליית הריבית.
- במהלך תקופת הדוח החברה חתמה על עסקת ביטוח משנה הרלוונטית לסיכון תחלואה אשר השפיעה באופן חיובי על עודף ההון ויחס כושר הפירעון.
- גידול משמעותי בדרישות ההון הפיננסיות בתיק הנוסטרו ובתיק המשתתף ברווחים, הן כתוצאה מהגדלת החשיפה בתיקים, תום תקופת התאמת תרחיש מניות בתקופת הפריסה והן כתוצאה מעליה בעקום הריבית והשפעתו על פוטנציאל דמי הניהול המשתנים.

5.1 עקרונות בבסיס חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון

- החברה פועלת כעסק חי;
- מתייחס לסיכונים הנובעים מנכסים ומעסקים קיימים ומעסקי ביטוח כללי וביטוח בריאות NSLT שצפויים להיחתם במהלך 12 חודשים לאחר מועד הדוח;
- בנוגע לעסקים קיימים הוא יכסה הפסדים בלתי צפויים בלבד;
- משקף את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת ביטוח לספוג הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ומהווה את הערך בסיסון (VaR) של הון רובד 1 בסיסי של החברה, ברמת ביטחון של 99.5% על פני תקופה של 12 חודשים;
- מכסה את רכיבי הסיכון הבאים: ביטוח חיים, ביטוח בריאות, ביטוח כללי, שוק, צד נגדי, סיכון תפעולי וחברות מנהלות נשלטות;
- מתחשב באמצעים ושיטות להפחתת סיכונים בהתאם להנחייה;
- חישוב התרחישים מבוסס על הערכת הסטייה מהערכה של שווי הון רובד 1 בסיסי, על בסיס הערכת הסטיות בשווי הנכסים וההתחייבות במאזן הכלכלי בעת התממשות התרחיש. בפרט, ברכיבי סיכון חיים ובריאות SLT הערכת תוצאות התרחישים מבוססת על תוצאות המודלים לביצוע הערכה מיטבית וכפופה למגבלות ולסייגים כמפורט לעיל.

6. סף הון (MCR)

6.1 סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2022	
מבוקר	מבוקר	באלפי ש"ח
2,004,396	1,932,188	סף הון לפי נוסחת MCR
2,243,946	2,018,984	גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
4,039,103	3,634,172	גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
2,243,946	2,018,984	סף הון (MCR) ⁶

6.2 הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2023			
מבוקר			באלפי ש"ח
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 4 חריגה ממגבלות כמותיות לעניין סף הון (*)
9,822,922	4,196,368	14,019,290	
	(3,747,579)	(3,747,579)	
9,822,922	448,789	10,271,712	הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2022			
מבוקר			באלפי ש"ח
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 4 חריגה ממגבלות כמותיות לעניין סף הון (*)
10,302,673	4,037,969	14,340,642	
-	(3,634,172)	(3,634,172)	
10,302,673	403,797	10,706,470	הון עצמי לעניין סף הון

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

לתיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה ראה סעיף 1.3 "הוראות בתקופת הפריסה" וסעיף 3.1.2 "ניכוי בתקופת הפריסה" לעיל.

ליום 31 בדצמבר 2023					
מבוקר					
אלפי ש"ח	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)	120,711,682	(4,115,103)	-	-	124,826,786
הון רובד 1 בסיסי	9,357,962	2,708,149	-	-	6,649,813
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,019,290	2,145,393	-	606,054	11,267,843
הון נדרש לכושר פירעון	8,975,784	(1,406,892)	-	-	10,382,676

ליום 31 בדצמבר 2022					
מבוקר					
אלפי ש"ח	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)	118,486,662	(5,102,956)	-	-	123,589,617
הון רובד 1 בסיסי	9,841,931	3,358,255	-	-	6,483,675
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,340,642	2,660,375	(111,605)	807,594	10,984,278
הון נדרש לכושר פירעון	8,075,939	(1,744,701)	(279,012)	-	10,099,651

שינויים עיקריים לעומת אשתקד:

- הפחתה לינארית של סכום הניכוי שחושב מחדש נכון ליום 30 ביוני, 2023 הקטין את השפעת הכללת הניכוי בתקופת הפריסה.
- תום תקופת הקלת תרחיש מניות בתקופת הדיווח השפיע לשלילה על היקף דרישות ההון בתקופת הפריסה

8. דוח תנועה בעודף ההון

באלפי ש"ח	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	עודף (גירעון) הון
ליום 1 בינואר 2023	14,340,642	8,075,939	6,264,703
נטרול הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות	(3,356,364)	2,023,712	(5,380,076)
ליום 1 בינואר 2023 ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	10,984,278	10,099,651	884,627
השפעת פעילות תפעולית (א)	(2,051,454)	(725,401)	(1,326,053)
השפעת פעילות כלכלית (ב)	1,791,988	800,634	991,353
עסקים חדשים (ג)	447,147	229,334	217,813
השפעת הנפקות מכשירי הון (בניכוי פדיונות) ודיבידנד שהוכרז (ד)	95,885	(21,543)	117,428
השפעת שינויים במס דחה, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2			
ליום 31 בדצמבר 2023 ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	11,267,843	10,382,676	885,167
השפעת הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות	2,751,447	(1,406,892)	4,158,339
ליום 31 בדצמבר 2023	14,019,290	8,975,784	5,043,506

(א) סעיף זה כולל את השפעת:

1. התזרים החזוי שהיה גלום ביתרת הפתיחה והיה צפוי להשתחרר בשנת הדיווח;
2. סטיות מהנחות דמוגרפיות ותפעוליות בשנת הדיווח;
3. שינוי בכללי רגולציה;
4. שינוי בהנחות הדמוגרפיות והתפעוליות ביחס אלו שהיו בשימוש במועד הדוח הקודם;
5. עדכוני מודל;
6. חוזי ביטוח חדשים (ביטוח כללי ובריאות NSLT) שנחתמו בשנת הדוח, ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח;
7. השקעה בנכסים לא מוחשיים;
8. שינויים אחרים שאינם כלולים בסעיפים האחרים.

(ב) סעיף זה כולל את השפעת הפעילות הכלכלית השוטפת ובכלל זה:

1. שינויים בשוויים של נכסי השקעה;
2. שינויים בהון נדרש בגין רכיב סיכון שוק, לרבות שינוי ברכיב התאמה סימטרית SA;
3. השפעת האינפלציה;
4. השפעת שינויים בעקום ריבית חסרת סיכון לכושר פירעון.

(ג) סעיף זה כולל את השפעת חוזי ביטוח חדשים (חיים ובריאות SLT) שנחתמו בשנת הדוח ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח, כולל השפעתם על סיכוני שוק, סיכון צד נגדי וסיכון תפעולי.

(ד) סעיף זה כולל פעולות הונאות, לרבות הנפקה ופדיון של מכשירי הון רובד 1 והון רובד 2 וכן דיבידנד שהוכרז לאחר מועד דוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2023 ועד למועד אישור הדוח ליום 31 בדצמבר 2023.

השפעות עיקריות שבאו לידי ביטוי בתנועה בעודף ההון של החברה:

השפעת פעילות כלכלית – עליה בעקום הריבית חסרת הסיכון בשנת 2023 השפיעה מהותית באופן חיובי על עודף ההון של החברה וקיזזה השפעות שליליות כתוצאה מגידול בדרישות ההון בסיכונים שוק, כפי שמפורט בסעיף 2.1.

השפעת פעילות תפעולית – התוצאות החיתומיות הושפעו לשלילה, בין היתר, מביטולים מוגברים בפוליסות חסכון מנהלים שהתבטאו גם בעדכון מחקרי ביטולים בחסכון, מהשפעות חד פעמיות נוכח המלחמה וביחד עם עדכון מחקרים נוספים ובהם מחקר תחלואה בבריאות שחקן את עודף ההון. סך ההשפעה על יחס כושר הפירעון הינה שלילית. מנגד, השפעה חיובית של התכלות הסיכונים ושחרור ריתוק הון הנובעים מפעילות ביטוח שנמכרה בעבר תרמו לקיזוז ההשפעה השלילית ולעודף הון חיובי במהלך שנת 2023.

במהלך תקופת הדוח החברה חתמה על עסקת ביטוח משנה כמפורט בסעיף 2.1. סך ההשפעה של העסקה על יחס כושר הפירעון הינה חיובית.

השפעת פעילות עסקים חדשים – עסקים חדשים שנמכרו במהלך שנת 2023 הינם בעלי תרומה חיובית לרווחיות החברה ומנגד יוצרים דרישות הון.

השפעת הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות – עודף ההון הושפע באופן שלילי בתקופת הפריסה בשל חישוב מחדש של סכום הניכוי בחציון הראשון והפחתה שנתית כמפורט בסעיף 1.3.1.

9. מבחני רגישות

להלן מוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לגורמי סיכון שונים למועד הדוח. ניתוח זה יביא לידי ביטוי את השפעותיהם של גורמי סיכון שונים הן על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחני הרגישות מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינם כוללים השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים.

יצוין כי הרגישות אינה בהכרח לינארית, כך שרגישות בשיעורים אחרים אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של מבחן הרגישות המוצג.

ליום 31 בדצמבר 2023

השפעה על יחס כושר פירעון כלכלי (בנקודות אחוז)	
(14%)	ירידה של 50 נקודות בסיס בעקום ריבית חסר סיכון
(5%)	ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים
(9%)	עלייה של 5% בשיעור התחלואה
(12%)	ירידה של 5% בשיעורי התמותה
(3%)	עלייה של 10% בשיעורי הביטולים

- מבחני הרגישות הופעלו על המאזן הכלכלי בהתייחס לנכסים ולהתחייבויות, המשופעים באופן ישיר מההנחה הנבדקת במסגרת כל מבחן רגישות כמפורט לעיל ומחשוב מחדש של מרווח הסיכון (Risk Margin). כמו כן, נלקחו בחשבון השפעות על דרישות ההון של החברה.
- במסגרת מבחני הרגישות לריבית ושיעורי תמותה, נבחנה הרגישות לתרחיש הרלוונטי לחברה מבין עלייה או ירידה.
- מבחן הרגישות לריבית מביא לידי ביטוי ירידה בעקום ריבית חסר הסיכון ב-50 נקודות בסיס עד לנקודת ה-LLP Last Liquidity Point (ולאחר מכן מוחשב בהתאם לאקסטרפולציה סמית וילסון בהתייחס לנקודת ה-UFR Ultimate Forward Rate), שהינה קבועה לפי החוזר.
- יצוין כי לא נלקחה בחשבון השפעת הרגישות על סכום הניכוי בתרחישים הרלוונטיים.
- מבחני הרגישות הדמוגרפיים הופעלו על כלל הפוליסות של החברה הרלוונטיות לאותו מבחן רגישות.
- מבחן רגישות לעלייה של 5% בשיעור התחלואה מתייחס לשכיחות התביעות ואינו מתייחס למשך או חומרת התביעה.
- מבחן רגישות לירידה בערכם של נכסים הוניים הופעל על כלל המניות המטופלות במסגרת תת רכיב סיכון מניות לרבות השפעת ההתאמה הסימטרית (SA) בדרישות ההון.

10.1 דיבידנד

10.2 מדיניות ניהול הון

מובהר כי אין לראות במדיניות זו התחייבות של החברה לבצע חלוקת דיבידנד.

שינויים מהותיים לעומת אשתקד:

30 במאי 2024

יו"ר הדירקטוריון

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ | ראול ולנברג 36 | קריית עתידים, מגדל 8, תל אביב
טל. 03-6387777 | *5454 | פקס. 03-6387676
clal.co.il